

คู่มือปฏิบัติงาน

โครงการส่งเสริมการเกษตร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

(โครงการตามตัวชี้วัด)

กรมส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

จัดทำโดย

สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

สามารถสแกนไฟล์

คู่มือปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมการเกษตร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

(โครงการตามตัวชี้วัด)

กรมส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

ได้จาก QR-Code ด้านล่างนี้

สารบัญ

	หน้า
1. โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน	1
2. โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร กิจกรรมส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรทดแทนแรงงาน	7
3. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP กิจกรรมพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน	13
4. โครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	21
5. โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร	25
6. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	37
7. โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง	51
8. โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรมส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรด	61
9. โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรมส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย	72
10.โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเคี้ยวมัน (มะคาเดเมีย, มะม่วงหิมพานต์) เพื่อความยั่งยืน	82
11.โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟเพื่อความยั่งยืน	86
12.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชผักแบบครบวงจร	90
13.โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	93
14.โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน	100
15.โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูป กิจกรรมพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรแปรรูป	104
16.โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	107
17.โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	114
18.โครงการส่งเสริมเคหกิจเกษตรในครัวเรือนเกษตรสูงวัย	119
19.โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร	128
20.โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	139
21.โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	165
21.โครงการศจช., ศตปช. และการอารักขาพืช	207
22.โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	220

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

เป้าหมาย 13 อำเภอ จังหวัดกาญจนบุรี

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร
 - แผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร
- 1.3 แผนปฏิรูปประเทศ -
- 1.4 แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

2. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันสถานการณ์ประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 7.3 ล้านครัวเรือนทั่วประเทศ ต้องเผชิญปัญหาและได้รับความเดือดร้อนต่างๆ ทั้งด้านการผลิต รายได้ และคุณภาพชีวิต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมเศรษฐกิจและทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนภัยธรรมชาติ ได้ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเกษตรกรเป็นอย่างมาก ซึ่งการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จำเป็นที่แต่ละหมู่บ้าน การเกษตรจะต้องมีข้อมูลที่ต้อง มีแผนการพัฒนาการเกษตรเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่ดี และเหมาะสม ตลอดจนการเฝ้าระวังและแจ้งเหตุภัยธรรมชาติเหตุการณ์ฉุกเฉินทางการเกษตรต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบในการที่จะได้ดำเนินการแก้ไข ช่วยเหลือ ได้อย่างทันต่อเหตุการณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการให้บริการแก่เกษตรกรในระดับพื้นที่ของหมู่บ้านมาโดยตลอด และมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 16 หน่วยงาน ที่ดำเนินงานด้านอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) ในแต่ละสาขาที่หน่วยงานนั้น ๆ เป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยอยู่ภายใต้ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร พ.ศ. 2563 และในส่วนของการทำงานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายอาสาสมัครเกษตร ดำเนินการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) และแต่งตั้งคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อกำหนดนโยบาย/แนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตรในพื้นที่ จึงจำเป็นต้องมีการจัดประชุม สัมมนาเชิงปฏิบัติการของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวให้เป็นรูปธรรม และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรให้มีความรู้ ทักษะการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ พร้อมทั้งส่งเสริมเครือข่ายอาสาสมัครเกษตร และหน่วยงานภาคีเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานภายใต้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร รวมถึงการสร้างขวัญกำลังใจและเชิดชูเกียรติอาสาสมัครเกษตรและอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในรูปแบบต่าง ๆ

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตร และสนับสนุนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.2 เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) มีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร และเป็นเครือข่ายการทำงานในพื้นที่

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

4.1 เป้าหมาย

อาสาสมัครเกษตร (อกษ.) และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จังหวัดกาญจนบุรี
จำนวน 130 ราย (รายละเอียดทั้ง 13 อำเภอ ตามตารางที่ 1 และตารางที่ 2)

4.2 สถานที่ดำเนินการ

ครอบคลุม 13 อำเภอ จังหวัดกาญจนบุรี

5. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานอาสาสมัครเกษตร

สำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการวางแผนจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ แผนการถ่ายทอดความรู้ การจัดเวที และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) เพื่อให้มีความรู้ และทักษะด้านต่างๆ และมีกระบวนการปฏิบัติงานตามโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน สามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้ง ประสานความช่วยเหลือแก่เกษตรกรในหมู่บ้านอย่างมีประสิทธิภาพ

5.1 จัดทำเวทีพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (ครั้งที่ 1)

คัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ที่ผ่านการประเมินคุณสมบัติการเป็น Smart Farmer เข้าร่วมเวทีพัฒนาศักยภาพ เพื่อวิเคราะห์ตนเองและวางแผนการขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตร วางแผนการประเมินผลงานของ อกม. อบรมเพิ่มองค์ความรู้ เสริมสร้างความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตร ตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร พ.ศ. 2563 ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตร การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร การติดตามสถานการณ์การสำรวจแปลงพยากรณ์ การปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและชุมชน ให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ และสร้างช่องทางการติดต่อสื่อสารให้ชัดเจน ตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ ในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงาน

5.1 จัดทำเวทีพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อำเภอดำเนินการช่วง เดือน มกราคม 65) ครั้งที่ 1			
อำเภอ	เป้าหมาย		
	ประธาน อกม.ระดับอำเภอ (ราย)	อกม. (ราย)	รวมอำเภอละ (ราย) ครั้งที่ 1
เมือง	1	15	16
ท่าม่วง	1	15	16
ท่ามะกา	1	19	20
ด่านมะขามเตี้ย	1	5	6
พนมทวน	1	13	14
บ่อพลอย	1	9	10
เลาขวัญ	1	9	10
ห้วยกระเจา	1	9	10
หนองปรือ	1	5	6
ไทรโยค	1	7	8
ศรีสวัสดิ์	1	3	4
ทองผาภูมิ	1	5	6
สังขละบุรี	1	3	4
	13	117	130

ตารางที่ 1 จัดทำเวทีพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน

5.2 จัดทำเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (ครั้งที่ 2)

คัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) ที่ผ่านการประเมินคุณสมบัติการเป็น Smart Farmer เข้าร่วมประชุมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อทบทวนบทบาทหน้าที่และภารกิจของอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) ในการสนับสนุนงานด้านการเกษตร พร้อมทั้งวางแผนการปฏิบัติร่วมกับเจ้าหน้าที่ ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตร การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร การติดตามสถานการณ์การสำรวจแปลง พยากรณ์ การใช้เครื่องมือสื่อสารสมาร์ทโฟน และสร้างช่องทางการติดต่อสื่อสารให้ชัดเจนระดับหมู่บ้าน ในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานในพื้นที่

5.2 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน
(อำเภอดำเนินการช่วง เดือน กุมภาพันธ์ 65) ครั้งที่ 2

อำเภอ	เป้าหมาย		
	อกม. (ครั้งที่ 1) ที่ผ่านเวทีพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร เกษตร ** จำนวน 1/2 ของรอบแรก (ราย)	อกม. (เพิ่มเติม) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน **เพิ่มเติม (ราย)	รวมอำเภอละ (ราย) (ครั้งที่ 1 + เพิ่มเติม)
เมือง	8	8	16
ท่าม่วง	8	8	16
ท่ามะกา	10	10	20
ด่านมะขามเตี้ย	3	3	6
พนมทวน	7	7	14
บ่อพลอย	5	5	10
เลาขวัญ	5	5	10
ห้วยกระเจา	5	5	10
หนองปรือ	3	3	6
ไทรโยค	4	4	8
ศรีสวัสดิ์	2	2	4
ทองผาภูมิ	3	3	6
สังขละบุรี	2	2	4
	65	65	130

ตารางที่ 2 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

- หมายเหตุ : 1. สามารถปรับรูปแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
และการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ
2. สำนักงานเกษตรอำเภอจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินกิจกรรมส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัด
ทราบภายในระยะเวลาไม่เกิน 30 วัน หลังจากดำเนินกิจกรรมครบถ้วน
(รูปแบบการจัดทำรายงานจะทำหนังสือแจ้งอีกครั้ง)

6. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2564			ปี 2565								
	ต.ค. 64	พ.ย. 64	ธ.ค. 64	ม.ค. 65	ก.พ. 65	มี.ค. 65	เม.ย. 65	พ.ค. 65	มิ.ย. 65	ก.ค. 65	ส.ค. 65	ก.ย. 65
ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการปฏิบัติงาน												
1. จัดทำเวทีพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน				★								
2. จัดทำเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน					★							

7. ระยะเวลา

ระหว่างเดือนมกราคม 2565 - เดือนกุมภาพันธ์ 2565

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

8.1 ผลผลิต (Output)

1) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้และให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวนราย ได้ร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดการพัฒนาสามารถปฏิบัติงานตามกระบวนการโครงสร้างการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร และเกิดการเชื่อมโยงงานอาสาสมัครเกษตร

8.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

1) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้และมีองค์ความรู้ที่จำเป็นในการให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรได้รวดเร็วและทั่วถึง

2) เกิดเครือข่ายการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)

8.3 ตัวชี้วัด

- เติบโต ร้อยละ 75 ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ที่เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ได้รับการพัฒนาทักษะตามบทบาทหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- เติบโตคุณภาพ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน มีความสามารถในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และให้บริการช่วยเหลือแก่เกษตรกรได้

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการปฏิบัติงาน และเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ในการพัฒนางานด้านการเกษตรในพื้นที่ พร้อมทั้งเชื่อมโยงเครือข่ายการปฏิบัติงาน ประสานความช่วยเหลือ เพื่อให้เกษตรกรได้รับการบริการที่รวดเร็วและทั่วถึง

10. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

10.1 กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

1) ชื่อ นายไพโรวัลย์ คันศร

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

2) ชื่อ นางสาวธิดารักษ์ แสงอรุณ

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์ 085-7152296

E-mail: kan_farmer@hotmail.com

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร
กิจกรรมส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรทดแทนแรงงาน
จังหวัดกาญจนบุรี

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร
 - แผนแม่บทย่อย เกษตรอัจฉริยะ
- 1.3 แผนปฏิรูปประเทศ -
- 1.4 แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

2. หลักการและเหตุผล

2.1 ประเทศไทยกำลังก้าวสู่ยุคสังคมผู้สูงอายุ ต้องใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเครื่องจักรกลการเกษตรเข้ามาทดแทนแรงงาน ลดความเหนื่อยยากของการทำการเกษตร ปัจจุบันจำนวนเกษตรกรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จนในปัจจุบันเหลือเพียงร้อยละ 35 ของประชากรทั้งประเทศ นอกจากนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุ 40 ปีขึ้นไปซึ่งเป็นวัยสูงอายุคาดการณ์ได้อีก 10 ถึง 20 ปีข้างหน้าประเทศไทยจะมีโอกาสสูงในการเกิดปัญหาวิกฤติทางการเกษตรอันเนื่องมาจากการขาดแคลนเกษตรกร และแรงงานภาคการเกษตร

2.2 การใช้เทคโนโลยีเครื่องจักรกลการเกษตรให้เป็นกลไกในการพัฒนาการเกษตรยุคใหม่ของประเทศเพื่อทดแทนแรงงาน ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพทางการเกษตรทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ และเวลา และเพื่อยกระดับความก้าวหน้าในการใช้เทคโนโลยีทางการผลิตสินค้าเกษตรของประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงกำหนดยุทธศาสตร์การส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรขึ้น มีแนวทางการพัฒนาให้ชุมชนที่เป็นแหล่งผลิตหลักทางการเกษตรได้มีเครื่องจักรกลการเกษตรใช้เป็นอุปกรณ์สำคัญในการผลิต ลดความเหนื่อยล้า และเพิ่มคุณภาพชีวิตให้แก่เกษตรกรโดยจะมุ่งเป้าไปที่การดำเนินงานในพืชเศรษฐกิจของประเทศเป็นอันดับแรก เพื่อให้เกิดผลตอบแทนกลับมายังเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

2.3 ในภาพรวมของการผลิตภาคเกษตรปัจจุบันได้มีการปรับตัวเองโดยการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นเครื่องจักรการเกษตรขนาดเล็กที่มีต้นทุนต่ำสำหรับใช้เฉพาะในครัวเรือนและพื้นที่ขนาดเล็ก ในกรณีนี้เพื่อรองรับสถานการณ์ดังกล่าว สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี จำเป็นจะต้องมีการสนับสนุนให้เกษตรกรได้พัฒนาทักษะและเทคนิคการซ่อมแซมเครื่องยนต์เกษตรที่เป็นต้นกำลังของเครื่องจักรกลการเกษตร เพื่อรองรับการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วได้อย่างเพียงพอรวมทั้งพัฒนาศักยภาพการให้บริการเครื่องจักรกลเกษตรในชุมชนแก่องค์กรเกษตรกร และผู้ประกอบการทั่วไปที่ดำเนินธุรกิจการให้บริการเครื่องจักรกลเกษตรในชุมชน ให้มีความพร้อมทั้งด้านองค์ความรู้ ทักษะทางเทคนิค และการบริหารจัดการธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดต้นทุนปัจจัยการผลิตการผลิตและเพิ่มรายได้สุทธิให้กับเกษตรกร

3. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาความรู้ทักษะในด้านเทคนิคการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องจักรกลการเกษตร ตลอดจนสร้างช่างเกษตรประจำท้องถิ่นสำหรับรองรับการเติบโตอย่างรวดเร็วของการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรของประเทศ

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

4.1 เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ส่งเสริมการทำการเกษตรแปลงใหญ่ หรือศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือเกษตรกร Young smart farmer หรือเกษตรกร Smart farmer หรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน หรือศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) หรือเกษตรกรในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการ **เป้าหมายเกษตรกร จำนวน 2 กลุ่ม ๆ 25 ราย รวมทั้งสิ้น 50 ราย**

4.2 สถานที่ดำเนินการ ในพื้นที่อำเภอปอพลอย และอำเภอหนองปรือจังหวัดกาญจนบุรี

5. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

5.1 **อบรมช่างเกษตรท้องถิ่นหลักสูตรพื้นฐาน** (งบประมาณโอนจัดสรรงวดที่ 1) ระยะเวลาการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตร จำนวน 1 วัน เพื่อพัฒนาทักษะและเทคนิคที่ถูกต้องในด้านการใช้และบำรุงรักษาเครื่องยนต์ต้นกำลังเกษตร และเครื่องจักรกลการเกษตรตัวอย่าง เช่น รถไถเดินตาม เครื่องตัดหญ้า เครื่องพ่นปุ๋ย รถอีแต่น เครื่องสูบน้ำ เป็นต้น ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรอำเภอ คุณสมบัติผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรช่างเกษตรท้องถิ่นหลักสูตรพื้นฐาน คือ เป็นเกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ หรือศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือเกษตรกร Young smart farmer หรือเกษตรกร Smart farmer หรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน หรือศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) หรือเกษตรกรในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือเป็นผู้ที่มีความสนใจที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความสามารถด้านการซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครื่องยนต์เกษตรและเครื่องจักรกลการเกษตร งบประมาณ 33,200 บาท **รายละเอียดตามตารางที่ 1**

โดยตัวอย่างหลักสูตรการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตร ดังนี้

- 1) การใช้งานเครื่องยนต์เกษตร และเครื่องจักรกลการเกษตร
- 2) การบำรุงรักษาเครื่องยนต์เกษตรก่อนและหลังการใช้งาน
- 3) การเลือกใช้น้ำมันเครื่อง
- 4) การจำแนก และเลือกใช้อะไหล่แท้จากบริษัทผู้ผลิต

ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ทักษะไปปฏิบัติเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมเครื่องจักรกลของตนเองได้ ตลอดจนสามารถถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้และบำรุงรักษาเครื่องยนต์เกษตรให้กับเกษตรกรข้างเคียงได้

เมื่อสำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรเสร็จสิ้นครบตามเป้าหมายแล้ว จึงดำเนินการส่งรายชื่อเกษตรกรผู้ผ่านการถ่ายทอดความรู้ ให้สำนักงานเกษตรจังหวัด ทราบ

ตารางที่ 1 อบรมช่างเกษตรท้องถิ่นหลักสูตรพื้นฐาน

อำเภอ	เป้าหมาย (ราย)	งบประมาณ		
		ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม (บาท)	วัสดุสาริตสำหรับฝึกอบรม (บาท)	รวมเป็นเงิน (บาท)
บ่อพลอย	25	9,100	7,500	16,600
หนองปรือ	25	9,100	7,500	16,600

หมายเหตุ หากการดำเนินงานในกิจกรรมการฝึกอบรมและการถ่ายทอดความรู้ การประชุม การทัศนศึกษา การศึกษาดูงาน และการติดตามงาน หากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นในลักษณะปกติ ให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานผ่านระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์) โซเชียลมีเดีย หรือจัดทำเอกสารวิชาการให้ความรู้ หรือให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่บุคคลเป้าหมายได้ โดยให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรหรือกลุ่มเป้าหมาย ให้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ และคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัด

6. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน												
	ปี 2564			ปี 2565									
	ต.ค. 64	พ.ย. 64	ธ.ค. 64	ม.ค. 65	ก.พ. 65	มี.ค. 65	เม.ย. 65	พ.ค. 65	มิ.ย. 65	ก.ค. 65	ส.ค. 65	ก.ย. 65	
สร้างช่างเกษตรท้องถิ่น													
- อบรมช่างเกษตรท้องถิ่นหลักสูตรพื้นฐาน			↔										

7. ระยะเวลา

ตุลาคม 2564 - สิงหาคม 2565

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

8.1 ผลผลิต (output)

ช่างเกษตรท้องถิ่น จำนวน 50 ราย มีความรู้ ทักษะทางเทคนิคเครื่องจักรกลการเกษตร สมัยใหม่ที่พร้อมรองรับการบริการบำรุงรักษา และซ่อมแซมเครื่องยนต์เกษตรในท้องถิ่น ให้แก่เกษตรกร ช่างเคียงได้

8.2 ผลลัพธ์ (outcome)

ช่างเกษตรท้องถิ่นหลักสูตรพื้นฐาน สามารถใช้และบำรุงรักษาเครื่องยนต์เกษตรได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรข้างเคียง ทำให้เกษตรกรลดค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมเฉลี่ย 756.09 บาทต่อเครื่องต่อปี คิดเป็นเงิน 37,804.5 บาท

8.3 ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีเครื่องจักรกลการเกษตร จำนวน 50 ราย

เชิงคุณภาพ

มีช่างเกษตรท้องถิ่นที่สามารถให้คำแนะนำด้านการใช้และบำรุงรักษาเครื่องยนต์เกษตร ให้บริการตรวจเช็ค/ซ่อมแซมเครื่องยนต์เกษตรเบื้องต้น ตรวจเช็ค/ซ่อมแซมใหญ่เครื่องยนต์เกษตร (Overhaul) แก่เกษตรกรในพื้นที่ และพื้นที่ข้างเคียง

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ช่างเกษตรท้องถิ่นมีความรู้ทักษะทางเทคนิคเครื่องจักรกลการเกษตรสมัยใหม่ที่พร้อมรองรับการบริการซ่อมแซมดูแลเครื่องจักรกลการเกษตรในท้องถิ่น

10. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

1. นางสาวอัจฉราภรณ์ ประเสริฐผล	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
โทรศัพท์ : 034 564267 ต่อ 15	
โทรสาร : 034 564268	
2. นายคณพศ ฉ่อยฉ่ำ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
โทรศัพท์ : 034 564267 ต่อ 15	
โทรสาร : 034 564268	

ภาคผนวก

แบบรายงานผลการอบรมช่างเกษตรท้องถิ่นหลักสูตรพื้นฐาน
โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร
กิจกรรมส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรทดแทนแรงงาน
จังหวัดกาญจนบุรี

การอบรมช่างเกษตรท้องถิ่นหลักสูตรพื้นฐาน

- 1.1 ชื่อโครงการ
- 1.2 สถานที่ดำเนินการ
- 1.3 หน่วยงาน
- 1.4 หลักการและเหตุผล
- 1.5 วัตถุประสงค์
- 1.6 เป้าหมาย (จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมราย และ วัน เดือน ปี ที่ดำเนินการ)
- 1.7 วิธีการดำเนินงาน
- 1.8 แผนการดำเนินงานและระยะเวลาดำเนินโครงการ
- 1.9 งบประมาณที่ใช้ดำเนินการ
- 1.10 ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- 1.11 แนวทางการแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
- 1.12 ภาพกิจกรรมที่ดำเนินการ (อย่างน้อย 10 ภาพ)

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

()

ตำแหน่ง.....

หมายเลขโทรศัพท์.....

วันที่รายงาน.....

หมายเหตุ : ส่งแบบสรุปผลการดำเนินงานฯ ให้สำนักงานเกษตรจังหวัด ทาง Email: agrikan_plant@hotmail.com

ภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2564

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร
 - แผนแม่บทย่อย เกษตรปลอดภัย
- 1.3 แผนปฏิรูปประเทศ -
- 1.4 แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

2. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันผู้บริโภคมีความห่วงใยต่อสุขภาพมากขึ้น และให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าเกษตร ที่มีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน ในขณะที่เดียวกันการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศมีมาตรการด้านสุขอนามัยพืช (SPS) ถูกนำมาใช้เป็นข้อกีดกันทางการค้าสินค้าเกษตร อีกทั้งขณะนี้มีการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรอย่างมีเสรีมากขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการค้าระหว่างไทยกับประเทศอาเซียนด้วยกัน และมาตรการด้านสุขอนามัยพืชและความปลอดภัยด้านอาหารจะถูกนำมาเป็นเงื่อนไขทางการค้าระหว่างประเทศและในตลาดโลกมากขึ้น ดังนั้น สินค้าเกษตรและอาหารต้องมีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรด้านพืชให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและเป็นการสนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตเข้าสู่การรับรองมาตรฐานระดับฟาร์มมากขึ้น ซึ่งเป็นการผลิตตามระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับ GAP พืช

สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ ทักษะ และความชำนาญให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาให้กระบวนการผลิตสินค้าเกษตรตั้งแต่ต้นทางมีคุณภาพและได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP เพ ม ข ึ้น ด้วยการขับเคลื่อนส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตพืชในแปลงใหญ่และพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร ให้มีการพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดห่วงโซ่อุปทาน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 พัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการผลิตตามระบบมาตรฐาน GAP
- 3.2 เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP เพิ่มมากขึ้น

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

- 4.1 เกษตรกรผู้ผลิตพืชอาหาร (ยกเว้น ข้าว) จำนวน 143 ราย ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ดังนี้

ที่	ชนิดแปลง	ชนิดพืช	ที่อยู่			เกษตรกร (ราย)	ช่วงเวลาที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยว ผลผลิต	ช่วงเวลาที่คาดว่าจะส่ง F-1 ให้ กวก.
			ตำบล	อำเภอ	จังหวัด			
1	แปลงทั่วไป	มะกรูด	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี	10	ตลอดปี	มี.ค.-65
2	แปลงทั่วไป	ข้าวโพดฝักอ่อน	ท่าไม้	ท่ามะกา	กาญจนบุรี	10	หมุนเวียนทุก 45 วัน	ม.ค.-65
	แปลงทั่วไป	พืชสมุนไพร	พระแท่น	ท่ามะกา	กาญจนบุรี	10	ตลอดปี	ม.ค.-65
3	แปลงทั่วไป	หน่อไม้ฝรั่ง	ด่านมะขามเตี้ย	ด่านมะขามเตี้ย	กาญจนบุรี	10	ตลอดปี	มี.ค.-65
4	แปลงใหญ่	กระชาย	บ่อพลอย	บ่อพลอย	กาญจนบุรี	50	มี.ค - พ.ค. 65	มี.ค.-65
5	แปลงทั่วไป	หน่อไม้ฝรั่ง	เลาขวัญ/หนอง ประตู/หนองฝ้าย	เลาขวัญ	กาญจนบุรี	30	ตลอดปี	มี.ค.-65
6	แปลงทั่วไป	สับปะรด	หนองปลาไหล	หนองปรือ	กาญจนบุรี	10	พ.ค.-65	เม.ย.-65
7	แปลงทั่วไป	ทุเรียน	ไล่โว่	สังขละบุรี	กาญจนบุรี	13	พ.ค. - ก.ค. 65	มี.ค.-65
รวม						143		

4.2 คุณสมบัติของเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการฯ ได้แก่

- 1) เกษตรกรที่ยังไม่เคยเข้ารับการอบรม เรื่อง GAP
- 2) เกษตรกรรายเดิมที่ยังไม่ผ่านการประเมินแปลงเบื้องต้น
- 3) เกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรที่อยู่ในขอบข่ายการตรวจรับรองของกรมวิชาการเกษตร (เน้นผลิตพืชที่ต้องการส่งออกไปยังประเทศจีน ได้แก่ ทุเรียน ลำไย ลิ้นจี่ มังคุด มะม่วง ขนุน มะพร้าว กัลย สับปะรด มะขามเงาะ หน้อยหน้า และส้มโอ เป็นต้น)
- 4) พื้นที่ในการผลิต ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (มีเอกสารสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย หรือมีเอกสาร/หนังสือรับรอง)

5. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

5.1 ยกระดับการผลิตและคุณภาพผลผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP จำนวน 143 ราย งบประมาณทั้งสิ้น 240,669 บาท

5.1.1 กิจกรรมอบรมเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP และศึกษาดูงาน จำนวน 143 ราย งบประมาณ 57,200 บาท (งบประมาณโอนจัดสรรงวดที่ 1)

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐาน GAP พืช ได้

วิธีการดำเนินงาน : 1. สำนักงานเกษตรจังหวัด ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติงานในระบบ E-project กรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของโครงการ

2. สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการจัดอบรมพัฒนาเกษตรกรเป้าหมายซึ่งสามารถดำเนินการในรูปแบบปกติ (Onsite) หรือแบบ New Normal เช่น การจัดอบรมแบบออนไลน์ ผ่าน

ZOOM Google Meet หรือโปรแกรมอื่นๆ หรือ แบ่งกลุ่มเป้าหมายให้น้อยลง เป็นกลุ่มย่อยกระจายการถ่ายทอดความรู้ไปยัง ศพก.และศูนย์ปฏิบัติการ ดำเนินการในลักษณะสถานีเรียนรู้หรือนิทรรศการถาวร พร้อม จัดศึกษาดูงานในแปลงตัวอย่างหรือสถานประกอบการที่มีศักยภาพด้านการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร หรือใช้วิธีการถ่ายทอดสดเพื่อให้เห็นสภาพพื้นที่จริงในการเรียนรู้/ดูงาน ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ให้กับเกษตรกรเป้าหมายโครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP กิจกรรมพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 รายละเอียด**หลักสูตร “การพัฒนาเกษตรกรเข้าสู่ระบบคุณภาพ และมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP” จำนวน 2 วัน** ตามภาคผนวก ตารางที่ 1

5.1.2 กิจกรรมติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น จำนวน 143 ราย/แปลง งบประมาณ 50,050 บาท (**งบประมาณโอนจัดสรรงวดที่ 1**)

วิธีการดำเนินงาน : เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ/เจ้าหน้าที่ที่ปรึกษาเกษตรกร จัดทำแผนออกติดตามให้คำปรึกษาแนะนำเกษตรกรและดำเนินการตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และจัดทำเอกสารสนับสนุนตามระบบการจัดการคุณภาพและมาตรฐาน GAP ให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ พร้อมทั้งออกให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นหรือใช้โทรศัพท์ โลกไลน์ เพื่อติดต่อสอบถามและแก้ไขปัญหาเบื้องต้นตามความเหมาะสม ซึ่งเกษตรกรเป็นเป้าหมายเดียวกับกิจกรรมการอบรมและศึกษาดูงานจากกิจกรรมข้างบน โดยให้ทันฤดูกาลผลิตสินค้าเกษตรแต่ละชนิด รายละเอียดตามภาคผนวก ตารางที่ 2

5.1.3 กิจกรรมสนับสนุนการจัดการและพัฒนาผลิตผลสินค้าเกษตร GAP ในขั้นต้น จำนวน 143 ราย งบประมาณ 133,419 บาท (**งบประมาณโอนจัดสรรงวดที่ 2**)

วัตถุประสงค์ : เพื่อเป็นการพัฒนาต่อยอดจากงานส่งเสริมการผลิตตามมาตรฐาน GAP

วิธีการดำเนินงาน : สำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของโครงการ โดยการจัดประชุมรับฟังความเห็นเพื่อให้ทราบความต้องการพัฒนาผลิตผลทางการเกษตรของเกษตรกรหรือของกลุ่มเกษตรกรเพื่อให้ตรงตามความต้องการ หรือใช้โทรศัพท์ โลกไลน์ เพื่อสอบถามความต้องการ โดยการสนับสนุนให้เน้นในรูปแบบกลุ่มเกษตรกรมีการดำเนินการร่วมกัน แนวทางการสนับสนุน สามารถเป็นการให้วัสดุและหรือการให้ความรู้ทางวิชาการด้านการตลาด การแปรรูปผลผลิต บรรจุภัณฑ์ (packaging) แบนรด์/โลโก้สินค้า การทำ QR-Code แนะนำประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตร GAP ของกลุ่ม ประสานเชื่อมโยงกับตลาดในขั้นต้นได้ เป็นต้น โดยการสนับสนุนสามารถกำหนดจุดรับวัสดุที่ชัดเจน แบ่งรอบ และจัดคิวหรือแบ่งกลุ่มเป้าหมายจำนวนน้อยในการให้ความรู้เป็นกลุ่มย่อย ทั้งนี้ เกษตรกรเป้าหมายทุกรายต้องได้รับการสนับสนุนข้างต้นอย่างน้อย 1 เรื่อง ซึ่งเกษตรกรเป็นเป้าหมายเดียวกันกับกิจกรรมการอบรมและศึกษาดูงานฯ ในลำดับแรก รายละเอียดตามภาคผนวก ตารางที่ 3

การรายงานผลโครงการ : เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วให้สำนักงานเกษตรอำเภอส่งรายงานผลการปฏิบัติงานให้สำนักงานเกษตรจังหวัดทราบ รายละเอียดตามแบบฟอร์มการรายงานผลการดำเนินงานตามภาคผนวก เพื่อรวบรวมรายงานกรมส่งเสริมการเกษตรต่อไป

ตารางการจัดสรรงบประมาณ โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP

ที่	อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ราย)	งบประมาณแยกกิจกรรม			งบประมาณรวม (บาท)
			1. อบรมเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP และศึกษาดูงาน	2. ติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น	3. สนับสนุนการจัดการและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร GAP ในขั้นต้น	
1	เมืองกาญจนบุรี	10	4,000	2,000	9,330	15,330
2	ท่ามะกา	20	8,000	4,000	18,660	30,660
3	ด่านมะขามเตี้ย	10	4,000	2,000	9,330	15,330
4	บ่อพลอย	50	20,000	10,000	46,650	76,650
5	เลาขวัญ	30	12,000	6,000	27,990	45,990
6	หนองปรือ	10	4,000	2,000	9,330	15,330
7	สังขละบุรี	13	5,200	2,600	12,129	19,929
8	กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต	-	-	21,450	-	21,450

6. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2564			ปี 2565								
	ต.ค. 64	พ.ย. 64	ธ.ค. 64	ม.ค. 65	ก.พ. 65	มี.ค. 65	เม.ย. 65	พ.ค. 65	มิ.ย. 65	ก.ค. 65	ส.ค. 65	ก.ย. 65
ยกระดับการผลิตและคุณภาพผลผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP												
1. อบรมเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP และศึกษาดูงาน			↔									
2. ติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น			↔	↔	↔	↔		↔				
3. สนับสนุนการจัดการและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร GAP ในขั้นต้น												
- ประชุมรับฟังความเห็นเพื่อทราบความต้องการของเกษตรกร			↔									
- สนับสนุนการจัดการและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรฯ								↔				

7. ระยะเวลา

1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2565

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

8.1 ผลผลิต (Output)

- เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 143 ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ตามระบบมาตรฐาน GAP

8.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

- เกษตรกรเป้าหมาย ร้อยละ 70 สามารถนำความรู้การผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐาน GAP ไปปฏิบัติ
ในแปลง

8.3 ตัวชี้วัด

- **เชิงปริมาณ** เกษตรกรเป้าหมาย 143 ราย ได้รับการอบรมให้ความรู้ตามระบบมาตรฐาน GAP

- **เชิงคุณภาพ** เกษตรกรเป้าหมาย ร้อยละ 70 ผ่านการประเมินแปลงเบื้องต้นพร้อมที่จะยื่นขอการ
รับรองตามระบบมาตรฐาน GAP

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรผู้ผลิตมีการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบคุณภาพและมาตรฐาน GAP ได้เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้
เกษตรกรผู้ผลิตมีการจัดการระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัยต่อทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค เป็นมิตรต่อ
สิ่งแวดล้อม และเป็นที่ต้องการของตลาด

10. ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

1. นางสาววรรณภรณ์ สง่ากชกร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

รักษาราชการในตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

โทรศัพท์ : 034 564267 ต่อ 15

โทรสาร : 034 564268

2. นางสาวนันทภรณ์ แซ่มตา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

โทรศัพท์ : 034 564267 ต่อ 15

โทรสาร : 034 564268

ภาคผนวก

1. ยกระดับการผลิตและคุณภาพผลผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP

1.1 กิจกรรมอบรมเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP และศึกษาดูงาน จำนวน 143 ราย

ตารางที่ 1 หลักสูตร การพัฒนาเกษตรกรเข้าสู่ระบบคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP

เรื่อง	ระยะเวลา/รายละเอียดเพิ่มเติม	วิทยากร/รูปแบบนำเสนอ
1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ	1 ชั่วโมง	ผู้แทนสำนักงานเกษตรจังหวัด/ อำเภอในพื้นที่
2. แนวทางและแผนการปฏิบัติงานกิจกรรม/โครงการของเจ้าหน้าที่ที่ปรึกษาเกษตรกร	1 ชั่วโมง	ผู้แทนสำนักงานเกษตรจังหวัด/ อำเภอในพื้นที่
3. การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร (GAP)	2 ชั่วโมง	- วิทยากร ผู้แทนสำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอในพื้นที่ - วิทยากร ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
4. หลักเกณฑ์และแนวทางการตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นและการตรวจรับรองของหน่วยตรวจสอบตามระบบมาตรฐาน GAP	2 ชั่วโมง (ชนิดสินค้าเกษตร ตามเป้าหมายของแต่ละพื้นที่)	แบ่งกลุ่มย่อย - วิทยากร ผู้แทนสำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอในพื้นที่ - วิทยากร ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
5. ศึกษาดูงานด้านการผลิตการตลาดสินค้าเกษตร GAP การจัดการพันธุ์และศัตรูพืช	4 ชั่วโมง	แบ่งกลุ่มย่อย - วิทยากร ผู้แทนสำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอในพื้นที่ - วิทยากร ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
6. ผลที่ได้จากการจัดอบรมและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรครั้งต่อไป	2 ชั่วโมง	แบ่งกลุ่มย่อย นำเสนอผลโดย - ตัวแทนเกษตรกร - วิทยากร ผู้แทนสำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอในพื้นที่

หมายเหตุ สามารถปรับรายละเอียดและเวลาได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่

1.2 กิจกรรมติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น จำนวน 143 ราย/แปลง
 ตารางที่ 2 แนวทางการออกติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น

เรื่อง/ขั้นตอน	รายละเอียดเพิ่มเติม	ช่วงดำเนินการ
1. จัดทำประเด็นการให้คำปรึกษา	ตามระบบคุณภาพและมาตรฐาน GAP	เดือนพฤศจิกายน 2564
2. จัดทำแผนออกให้คำปรึกษา เกษตรกรเป้าหมาย	ตามชนิดสินค้าพืช ขึ้นอยู่กับเป้าหมาย ของแต่ละพื้นที่	เดือนพฤศจิกายน 2564
3. ออกให้คำปรึกษาแนะนำ เกษตรกรตามแผน		เดือนธันวาคม 2564 – พฤษภาคม 2565
4. ติดตามและตรวจประเมิน แปลงเบื้องต้น	เน้นหนักในประเด็นที่เกษตรกร มีปัญหา/ดำเนินการไม่สอดคล้องกับ เกณฑ์มาตรฐานสินค้าเกษตร GAP	เดือนธันวาคม 2564 – พฤษภาคม 2565
5. สรุปผลและส่งใบสมัคร เกษตรกรให้หน่วยตรวจสอบ รับรอง	- สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการส่ง ใบสมัครของเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ ตามช่วงระยะเวลาที่กำหนด	เดือนมกราคม – เมษายน 2565
6. บันทึกข้อมูลในระบบ DOAE GAP Online	- สำนักงานเกษตรจังหวัด เป็น ผู้ดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบ	เดือนมกราคม – กรกฎาคม 2565

หมายเหตุ - สามารถปรับรายละเอียดและเวลาได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่

- ค่าใช้จ่ายสามารถถ่วงจ่ายได้ตามความเหมาะสม

1.3 กิจกรรมสนับสนุนการจัดการและพัฒนาผลิตผลสินค้าเกษตร GAP ในขั้นต้น จำนวน 143 ราย
 ตารางที่ 3 แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนผลิตผลสินค้าเกษตร GAP

เรื่อง/ขั้นตอน	รายละเอียดเพิ่มเติม
1. ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ของกิจกรรม/ โครงการ และคัดเลือกเกษตรกร	เน้นเกษตรกรเป้าหมายที่มีการรวมกลุ่ม
2. ประชุมรับฟังความเห็นและความต้องการและ แนวทางการพัฒนาของเกษตรกรเป้าหมาย	เน้นกลุ่มเป้าหมายเกษตรกรให้เป็นเครือข่าย
3. จัดทำแผนและดำเนินการให้การสนับสนุน ตามความต้องการของเกษตรกรเป้าหมาย	การสนับสนุนให้สอดคล้องกับความต้องการของ เกษตรกรและ/หรือของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย เช่น องค์ความรู้ วัสดุ อุปกรณ์ด้านการพัฒนาผลิตผลสินค้า เกษตรของเกษตรกร เป็นต้น
4. ประเมินและสรุปผลเป็นแนวทางการพัฒนา ครั้งต่อไป	

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายสามารถถ่วงจ่ายภายในกลุ่มและสามารถปรับรายละเอียดและเวลาได้ตามความเหมาะสม
 ของพื้นที่

แบบรายงานผลการดำเนินงาน

โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน

1. ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล
2. วัตถุประสงค์
3. เป้าหมาย
4. สถานที่ดำเนินการ
5. ขั้นตอนการดำเนินงาน
6. ผลการดำเนินงาน (ระบุรายละเอียดทุกกิจกรรมย่อย)
7. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ
8. ภาพกิจกรรม/รายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

หมายเหตุ

1. แบบรายงานนี้ เป็นแนวทางในการจัดทำรายงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อาจมีข้อมูลหรือรายละเอียดเพิ่มเติมได้มากกว่านี้ ขอให้เป็นดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน

2. ขอให้ส่งรายงานฯ ให้กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต หลังจากการดำเนินโครงการ เรียบร้อยแล้ว ทางอีเมล Agrikan_plant@hotmail.com

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕
โครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
กิจกรรมส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
กิจกรรมย่อย ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรดำเนินการวางแผนและจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

๑. หลักการและเหตุผล

การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศต้องอาศัยยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) เพื่อให้เกิดความยั่งยืน บรรลุตามวิสัยทัศน์ของประเทศที่ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร แผนแม่บทย่อยเกษตรกรปลอดภัย มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานและการรับรองความปลอดภัยในระดับต่างๆ สนับสนุนและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้มากขึ้น โดยมีแนวทางการพัฒนาสนับสนุนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลด ละ เลิกการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ผลผลิตทางการเกษตรไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมีทางการเกษตรที่เป็นอันตราย

ในการส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ และผลักดันให้การผลผลิตเข้าสู่การรับรองมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตรในประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการรับรองมาตรฐานเกษตรปลอดภัย จีเอพี หรือเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้น ผลักดันให้สินค้าเกษตรมีมูลค่าสูงขึ้นนั้น ในกระบวนการผลิต พบปัญหาเรื่องการเข้าทำลายของศัตรูพืชอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นศัตรูพื้นประจำถิ่นที่มีการระบาดเป็นประจำหากไม่มีการดูแลเอาใจใส่ที่ดี และศัตรูพืชอุบัติใหม่ที่สร้างความเสียหายให้กับผลผลิต เช่น โรคนิวโมโตมาสปะหลัง หรือหนอนกระทู้ข้าวโพดลาย เป็นต้น รวมความเสียหายปีละไม่ต่ำกว่าหลายแสนไร่ มูลค่าความเสียหายไม่ต่ำกว่าหลายแสนล้านบาทเช่นกัน ซึ่งเมื่อเกษตรกรพบการระบาดของศัตรูพืชก็จะหันไปพึ่งพาสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชเพียงอย่างเดียว เนื่องจากหาได้ง่าย ใช้สะดวก มีประสิทธิภาพ (ในบางกรณี) และเห็นผลรวดเร็ว แต่หากเกษตรกรละเลยไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำการใช้อย่างเคร่งครัด ก็จะทำให้เกิดปัญหาสารเคมีปนเปื้อนในผลผลิต จะเห็นได้จากรายงานของหน่วยงานในกรมวิชาการเกษตรที่มีการสุ่มเก็บตัวอย่างพืชจากแปลงเกษตรกร และสถานที่จำหน่าย มาตรวจวิเคราะห์สารเคมีทางการเกษตรตกค้างในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา พบสารเคมีตกค้างในผลผลิตการเกษตรมากถึงร้อยละ ๒๒.๓๒ ซึ่งนอกจากจะตกค้างในผลผลิตแล้ว ตัวเกษตรกรผู้ใช้อาจได้รับอันตรายจากการสะสมของสารเคมีในร่างกาย และสภาพแวดล้อมก็ได้รับผลกระทบจากการตกค้างของสารเคมีในดินละน้ำด้วย ซึ่งหากจะจัดการศัตรูพืชเหล่านี้ให้ได้ผล ควรต้องใช้หลายๆ วิธีร่วมกันจึงจะมีประสิทธิภาพสามารถแก้ปัญหาการระบาดของศัตรูพืชได้ โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรต้องร่วมกันวางแผนการจัดการศัตรูพืชตลอดฤดูการปลูก โดยการผสมผสานเทคโนโลยีการควบคุมศัตรูพืชหลายๆ วิธีเข้าด้วยกันให้มีผลกับศัตรูพืชชนิดนั้นๆ บริบทของพื้นที่ และบริบทของเกษตรกร เริ่มตั้งแต่ก่อนเกิดการระบาดใช้วิธีทางเกษตรกรรมเพื่อป้องกันไม่ให้ศัตรูพืชเข้ามาในพื้นที่ ตามด้วยการสำรวจติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชอย่างต่อเนื่อง เมื่อเริ่มพบการระบาดใช้การจัดการศัตรูพืชวิธีการต่างๆ เช่น การใช้วิธีกล วิธีฟิสิกส์ ชีววิธี และเมื่อการระบาดเริ่มมีความรุนแรงก็อาจหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องมีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชเพื่อคุ้มครองผลผลิต แต่ควรเป็นทางเลือกสุดท้าย ใช้ให้น้อยที่สุด ใช้อย่างถูกต้องและปลอดภัย และใช้ภายใต้คำแนะนำที่ถูกต้อง ทั้งนี้การจะเลือกใช้วิธีการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีใดนั้น เกษตรกรต้องรู้จักศัตรูพืชที่กำลังเผชิญอยู่ และรู้จักการออกแบวิธีการให้เหมาะสม มีประสิทธิภาพกับศัตรูพืชนั้นๆ ดังนั้น การส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้เรื่องการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสานจึงมีความจำเป็น เพื่อให้เกษตรกรสามารถจัดการศัตรูพืชได้โดยไม่ต้องพึ่งพาแต่สารเคมีเพียงอย่างเดียว แต่ในสถานการณ์ที่มีความจำเป็นต้องใช้สารเคมี เกษตรกรก็

สามารถใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย เพื่อให้ผลผลิตมีความปลอดภัยจากสารเคมีทางการเกษตรตกค้าง และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การยกระดับความปลอดภัยของสินค้าเกษตรให้สูงขึ้น เพิ่มโอกาสการแข่งขัน ทำให้มูลค่าของผลิตเพิ่มขึ้นได้ในอนาคต

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรสามารถวางแผนและดำเนินการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสานในพื้นที่พื้นที่ส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ และที่จะเข้าสู่การรับรองมาตรฐานด้านความปลอดภัยในระดับต่างๆ

๒.๒ เพื่อสนับสนุนการควบคุมพืชด้วยวิธีผสมผสานในพื้นที่เสี่ยงสูงเพื่อควบคุมการระบาดของศัตรูพืช

๒.๓ เพื่อลดความเสี่ยงจากสารพิษตกค้างในผลผลิตของเกษตรกร

๓. เป้าหมาย ผลลัพธ์ และตัวชี้วัด

เป้าหมาย เกษตรกรในพื้นที่ส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ และ/หรือที่จะเข้าสู่การรับรองมาตรฐานด้านความปลอดภัยในระดับต่างๆ รวม ๑๐๐ ราย พื้นที่อำเภอท่ามะกา, พนมทวน, บ่อพลอย และเลาขวัญ

ผลลัพธ์

- เกษตรกรได้รับองค์ความรู้การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน จำนวน ๑๐๐ ราย
- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง
- ผลผลิตของเกษตรกรได้รับการตรวจสอบสารพิษตกค้าง จำนวน ๑๐๐ อย่าง

ตัวชี้วัด

- เกษตรกรมีความรู้ในการป้องกันกำจัดศัตรูโดยวิธีผสมผสานเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๕
- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตจากการใช้สารเคมีลงอย่างน้อยร้อยละ ๑๐
- ผลผลิตของเกษตรกรไม่พบสารพิษตกค้างร้อยละ ๗๕

๔. กิจกรรมและแนวทางการดำเนินการ

๔.๑ การอบรมบริหารจัดการการถ่ายทอดความรู้ การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน และการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย

สำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกับ สำนักงานเกษตรจังหวัด ดำเนินการจัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร โดยเนื้อหาความรู้ที่เกษตรกรจะต้องได้ขอให้เกี่ยวกับ การสำรวจติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช การวินิจฉัยอาการผิดปกติของพืชที่สำคัญและพบเป็นประจำในพื้นที่ วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช การผลิตปัจจัยควบคุมศัตรูพืชที่ไม่ใช่สารเคมี เช่น ชีวภัณฑ์ สารสกัดธรรมชาติ การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย และผลกระทบจากสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช เป็นต้นโดยคัดเลือกเกษตรกรที่อยู่ในเป้าหมายการส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ และ/หรือที่จะเข้าสู่การรับรองมาตรฐานด้านความปลอดภัยในระดับต่างๆ ได้แก่ เกษตรปลอดภัย จีเอพี เกษตรอินทรีย์ เป็นลำดับแรก

งบประมาณ เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการบริหารจัดการการถ่ายทอดความรู้รูปแบบต่างๆ ที่จังหวัดพิจารณาแล้วว่าเหมาะสมและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม รวมถึงค่าใช้จ่ายในการติดตามประเมินผลความรู้เกษตรกร

๔.๒ การสนับสนุนให้เกษตรกรดำเนินการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน

สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับ สำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการร่วมเป็นพี่เลี้ยงให้กับเกษตรกรในการวางแผนการจัดการศัตรูพืชที่เหมาะสมกับพืชปลูกและศัตรูพืชที่เป็นปัญหาของเกษตรกร ตั้งแต่การป้องกันการระบาดของ การสำรวจติดตามสถานการณ์ การควบคุมโดยใช้วิธีการต่างๆ ที่เหมาะสม

เป็นไปได้ และเป็นวิธีการที่ทำให้ผลผลิตมีความปลอดภัยจากสารเคมีทางการเกษตรตกค้าง และดำเนินการจัดหาปัจจัยสำหรับควบคุมศัตรูพืชที่จำเป็นให้กับเกษตรกร ซึ่งหากจำเป็นต้องใช้ชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อจุลินทรีย์ แมลงศัตรูธรรมชาติ หรือสารสกัดธรรมชาติ สามารถให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันผลิต โดยสามารถจัดทำแผนความต้องการขอรับการสนับสนุนหัวเชื้อจุลินทรีย์ และพ่อแม่พันธุ์ศัตรูธรรมชาติ รวมถึงชีวภัณฑ์ชนิดต่างๆ

งบประมาณ เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับจัดซื้อจัดหาวัสดุที่เกี่ยวกับการสนับสนุนกิจกรรมของเกษตรกร เช่น วัสดุสำหรับสำรวจติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช วัสดุสำหรับผลิตปัจจัยควบคุมศัตรูพืช ค่าขนส่งวัสดุ ค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่สำหรับการติดตามกำกับดูแลการดำเนินกิจกรรม และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม

๔.๓ ติดตาม กำกับดูแล และประเมินผล

การสนับสนุนการดำเนินการตรวจวิเคราะห์สารตกค้างในผลผลิตการเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับ สำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิตการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการอย่างน้อย ๑ ครั้ง ก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต เพื่อประเมินระดับความปลอดภัยของผลผลิตการเกษตรที่ผลิตโดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

งบประมาณ เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับจัดซื้อ/จัดหา วัสดุ อุปกรณ์ และชุดน้ำยาตรวจวิเคราะห์สารเคมีตกค้างในผลผลิตการเกษตร และวัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจวิเคราะห์สารเคมีทางการเกษตรตกค้างในผลผลิตการเกษตร ค่าใช้จ่ายสำหรับการปฏิบัติงานในพื้นที่ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม

๕. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน												
	ปี ๒๕๖๔			ปี ๒๕๖๕									
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑. การอบรมบริหารจัดการการถ่ายทอดความรู้ การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานและการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย		←											
๒. การสนับสนุนให้เกษตรกรดำเนินการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน			←										
๔. ติดตาม กำกับดูแล และประเมินผล การสนับสนุนการดำเนินการตรวจวิเคราะห์สารตกค้างในผลผลิตการเกษตร				←									

๖. ระยะเวลา

เดือนตุลาคม ๒๕๖๔ – กันยายน ๒๕๖๕

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑ เกษตรกรสามารถจัดการศัตรูพืชในพื้นที่ผลิตสินค้าเกษตรของตนด้วยวิธีผสมผสานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับสถานการณ์ และบริบทของพื้นที่

๗.๒ เกษตรกรสามารถ ละเอียด หรือเลิกใช้สารเคมีทางการเกษตร เกิดเป็นการเกษตรที่มีความปลอดภัยทั้งกระบวนการผลิต

๗.๓ ผลผลิตไม่มีการตกค้างจากสารเคมีทางการเกษตร จึงมีความปลอดภัย

๘. ผู้รับชอบโครงการ

- ๘.๑ นายชยุติ โสไกร ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช
๘.๒ นายธงชัย จันทร์จู ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๘.๓ เกษตรอำเภอบึงนาราง

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร
 - แผนแม่บทย่อย เกษตรชีวภาพ
- 1.3 แผนปฏิรูปประเทศ -
- 1.4 แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

2. หลักการและเหตุผล

พืชสมุนไพรเป็นพืชที่ให้ประโยชน์หลากหลายทั้งในการนำมาประกอบอาหาร เครื่องดื่ม รวมถึงการนำไปใช้ในการดูแลสุขภาพ เป็นส่วนประกอบของยารักษาโรค ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร เวชสำอาง สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชยาสัตว์ รวมทั้งใช้ในธุรกิจประเภทบริการ เช่น การนวดและสปา ซึ่งในปัจจุบันความต้องการใช้สมุนไพรมีเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากกระแสการบริโภคที่มีความต้องการในการใช้สมุนไพรเพื่อเสริมสร้างและดูแลสุขภาพของประชาชน ก่อให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค และสร้างความหลากหลายในการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้สมุนไพรถูกนำไปใช้ในอุตสาหกรรม หลายประเภท ทำให้เกิดความต้องการใช้สมุนไพรเพิ่มมากขึ้น พืชสมุนไพรจึงเริ่มมีความสำคัญในระดับเศรษฐกิจ แต่สถานการณ์การผลิตพืชสมุนไพรในปัจจุบันประสบปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบสมุนไพร หรือวัตถุดิบยังไม่ได้มาตรฐานที่ตรงตามความต้องการของตลาด

ปัญหาสำคัญในภาคการผลิตของเกษตรกรที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมุนไพรไทยคือ เกษตรกรผู้ผลิตพืชสมุนไพรส่วนมากยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการผลิตที่เหมาะสม ตั้งแต่การปลูก การดูแล การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การแปรรูป รวมถึงยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการปฏิบัติตามระบบรับรองมาตรฐานต่าง ๆ ทำให้ผลผลิตยังมีคุณภาพไม่ตรงตามที่ตลาดต้องการ สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี จึงต้องส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ผลิตพืชสมุนไพรมีการพัฒนาศักยภาพ และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพรของตนเอง สามารถใช้กระบวนการที่มีคุณภาพทำให้ผลผลิตที่ได้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต รวมถึงสามารถหาช่องทางการตลาด เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในอาชีพต่อไป

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้สามารถผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ และมีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- 3.2 เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดการรวมกลุ่มผู้ผลิตพืชสมุนไพร สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาดได้
- 3.3 เพื่อส่งเสริมให้เกิดจตุรวบรวม และขยายพันธุ์พืชสมุนไพรพันธุ์ดี

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

เป้าหมาย : เกษตรกร 30 ราย

พื้นที่ดำเนินการ : อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

5. กิจกรรมและวิธีการดำเนินงาน

5.1 พัฒนาความรู้และศักยภาพของเกษตรกร

5.1.1 บริหารจัดการถ่ายทอดความรู้ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร

เป้าหมาย

เกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพร จำนวน 30 ราย

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาความรู้และศักยภาพเกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกสมุนไพรให้สามารถบริหารจัดการการผลิตพืชสมุนไพรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลผลิตได้คุณภาพตามมาตรฐาน

แนวทางการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัด ดำเนินการ ดังนี้

1) คัดเลือกเกษตรกร หรือกลุ่มเกษตรกร หรือวิสาหกิจชุมชน หรือองค์กรเกษตรกรอื่น ๆ ที่เป็นผู้ปลูกพืชสมุนไพรที่มีความพร้อม ต้องการพัฒนาศักยภาพการปลูกสมุนไพร ให้ได้ตามเป้าหมายจังหวัดละ 30 ราย ทั้งนี้ เกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรที่ร่วมโครงการต้องไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายเดียวกันกับแปลงใหญ่

2) จัดทำข้อมูลเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเป็นรายบุคคล ตามแบบ กสพ. 1

3) จัดเวที วิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่ พืชสมุนไพร ปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ทำแผน และกำหนดเป้าหมายการส่งเสริมการปลูก การพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน และรายงานตามแบบ กสพ. 2

4) จัดกระบวนการเรียนรู้ เทคโนโลยีการผลิต มาตรฐาน GAP มาตรฐานคุณภาพอื่น ๆ การพัฒนาคุณภาพผลผลิต การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวอย่างมีคุณภาพ และรายงานตามแบบ กสพ. 2

5.1.2 จัดทำจุดเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร

เป้าหมาย

เกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพร จำนวน 1 จุด

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด

แนวทางการดำเนินงาน

1) คัดเลือกพื้นที่ที่จะจัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร โดยเกษตรกรเจ้าของพื้นที่ต้องมีความสมัครใจ พร้อมทั้งจะเสียสละ สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และขยายผลความสำเร็จต่อไปยังเกษตรกรรายอื่นได้เป็นอย่างดี

2) สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับจุดเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่น จัดทำป้ายจุดเรียนรู้ ชุดนิทรรศการ (องค์ความรู้ดีเด่นของเกษตรกร/เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับพืชสมุนไพรชนิดนั้น ๆ) สนับสนุนวัสดุสาธิตของจุดเรียนรู้ ปรับปรุงแปลงเรียนรู้ เพื่อให้เหมาะสมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกร และรายงานตามแบบ กสพ. 3

7. ระยะเวลา

มกราคม – กันยายน 2565

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

8.1 ผลผลิต (Output)

เกษตรกร จำนวน 30 ราย ได้รับความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพ และพัฒนาคุณภาพการผลิตพืชสมุนไพร มีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสมุนไพร จำนวน 1 กลุ่ม รวมทั้งมีจุดเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร จำนวน 1 จุด

8.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถผลิตสมุนไพรที่มีคุณภาพและวัตถุดิบได้มาตรฐานเดียวกัน เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตการตลาด จุดเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกร และผู้สนใจทั่วไปได้

8.3 ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

1. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 30 ราย ได้รับความรู้เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร
2. เกิดกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสมุนไพร จำนวน 1 กลุ่ม
3. มีจุดเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต จำนวน 1 จุด

เชิงคุณภาพ

1. เกษตรกรในโครงการฯ สามารถพัฒนาคุณภาพผลผลิตได้มาตรฐาน ตรงตามความต้องการของตลาด สามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิตได้ มีการรวมกลุ่มผลิต สามารถเชื่อมโยงการผลิตการตลาดได้

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 9.1 เกษตรกรมีองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพ สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
- 9.2 การรวมกลุ่มของเกษตรกรสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตการตลาดได้
- 9.3 มีจุดเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพรคุณภาพ
- 9.4 มีจุดรวบรวมและขยายพันธุ์พืชสมุนไพรสายพันธุ์ดี

10. ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

1. นางสาววรรณภรณ์ สง่าชกร ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
รักษาราชการในตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต
2. นางสาวอริศรา กุศลนทร ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์ 034564267 ต่อ 15 E-mail: Agrikan_plant@hotmail.com

ภาคผนวก

แบบเก็บข้อมูลผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร ปี 2565
กิจกรรม พัฒนาความรู้และศักยภาพของเกษตรกร
จังหวัดกาญจนบุรี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ - สกุล.....เบอร์โทรศัพท์.....
 ที่อยู่.....
 เป็นสมาชิก (กลุ่ม / วิสาหกิจชุมชน / สหกรณ์).....
 กรณีเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน โปรดระบุเลขทะเบียน.....
 พิกัดแปลง Zone :.....P, x =.....y =.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการผลิต

ชนิดพืช ¹⁾	พันธุ์พืช	พื้นที่ปลูก			ช่วงเดือน ที่ปลูก	การรับรอง มาตรฐานการปลูก	การรับรอง คุณภาพผลผลิต
		ไร่	งาน	ตารางวา			
1.						☐ ไม่มี ☐ มี ได้แก่	☐ ไม่มี ☐ มี ได้แก่
2.						☐ ไม่มี ☐ มี ได้แก่	☐ ไม่มี ☐ มี ได้แก่
3.						☐ ไม่มี ☐ มี ได้แก่	☐ ไม่มี ☐ มี ได้แก่

หมายเหตุ : ¹⁾ ชนิดของพืชสมุนไพรให้รายงานตามจำนวนที่ปลูก ซึ่งอาจมากกว่าหรือน้อยกว่า 3 ชนิดก็ได้

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการตลาด

1. ลักษณะการขาย ผลสด ตากแห้ง บดเป็นผง สกัดน้ำมัน แปรรูปพร้อมใช้

2. แบบคำนวณข้อมูลต้นทุนการผลิตพืชสมุนไพร²⁾

2.1 ชนิดพืชสมุนไพรที่เก็บข้อมูล.....

2.2 พื้นที่ปลูกไร่.....งาน..... ตารางวา

2.3 ผลผลิตสดที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยวได้ กิโลกรัม (ในปี 2565)

2.4 ข้อมูลต้นทุนการผลิต

ที่	รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท) ต่อ พื้นที่ปลูกตามข้อ 2.2
1	ค่าใช้จ่าย	
1.1	ค่าแรงงาน	
	- ค่าเตรียมดิน	
	- ค่าปลูก รวมค่าเตรียมพันธุ์	
	- ค่าดูแลรักษา	
	- ค่าเก็บเกี่ยว รวบรวม	
.2	ค่าวัสดุ	
	- ค่าพันธุ์	
	- ค่าปุ๋ยเคมี สูตร/ อัตราที่ใช้.....	
	- ค่าปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ (โปรดระบุ)	

ที่	รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท) ต่อพื้นที่ปลูกตามข้อ 2.2
	- ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและวัชพืช	
	- ค่าปุ๋ยเคมี สูตร อัตราที่ใช้.....	
	- ค่าปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ (โปรตรระบุ)	
	- ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและวัชพืช	
	- ค่าสารชีวภัณฑ์ ระบุ	
	- ค่าวัสดุอื่นๆ เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ อื่น ๆ (ระบุ).....	
1.3	ค่าเช่าที่ดิน	
1.4	ค่าเสื่อมอุปกรณ์	
2	ต้นทุนรวมของเกษตรกร	
3	ราคาที่คาดว่าจะขายได้ (บาท / กก.)	
4	รายได้รวมจากการขายผลผลิต	
5	กำไร / ขาดทุน	

หมายเหตุ ²⁾ คิดเป็นค่าเฉลี่ยและรวมเป็นเงินสด ข้อมูลที่จัดเก็บเป็นเพียงการประมาณการ เพื่อใช้ในการอ้างอิง

3. ราคาขายผลผลิต ณ แปลงเกษตรกร

ปี	ราคา / กิโลกรัม (บาท)												
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
2563													
2564													
2565													

4 ข้อมูลแหล่งรับซื้อผลผลิต / ผู้รับซื้อ (ตลาด) ระบุ

4.1 จำหน่ายในพื้นที่ คิดเป็น.....เปอร์เซ็นต์

- ได้แก่ ขายให้พ่อค้าคนกลาง / จุดรับซื้อในพื้นที่ ชื่อ.....
- ขายตลาดท้องถิ่น / ชุมชน ขายในงานแสดงสินค้าในพื้นที่ (จังหวัด / อำเภอ)
- ขายให้ผู้ประกอบการ ชื่อ.....
- ทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับบริษัท / กลุ่ม / โรงพยาบาล ชื่อ.....
- อื่น ๆ (ระบุ)

4.2 จำหน่ายนอกพื้นที่ คิดเป็น.....เปอร์เซ็นต์

- ได้แก่ ขายให้พ่อค้าคนกลางที่ตลาดกลาง ชื่อ..... ขายตลาดออนไลน์
- ขายให้ผู้ประกอบการ ชื่อ.....
- ทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับบริษัท / กลุ่ม / โรงพยาบาล ชื่อ.....
- ขายในงานแสดงสินค้านอกพื้นที่ อื่น ๆ (ระบุ)

4.3 ต่างประเทศ คิดเป็น.....เปอร์เซ็นต์

- ได้แก่ ขายให้ผู้ประกอบการ ชื่อ.....
 ทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับบริษัท ชื่อ.....
 ขายตลาดออนไลน์ อื่น ๆ (ระบุ)

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ
 (.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเลขโทรศัพท์.....

วันที่รายงาน.....

หมายเหตุ : ส่งแบบสรุปผลการดำเนินงานฯ ให้กรมส่งเสริมการเกษตรทาง Email : herbdoae@gmail.com
 ภายในวันที่ 30 มีนาคม 2565

**แบบรายงานผลการจัดเวทีวิเคราะห์พื้นที่ ศักยภาพ และการจัดกระบวนการเรียนรู้
โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร ปี 2565
กิจกรรม พัฒนาความรู้และศักยภาพของเกษตรกร
จังหวัดกาญจนบุรี**

ส่วนที่ 1 การจัดเวทีวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่และศักยภาพของเกษตรกร

- 1.1 วัน เดือน ปี ที่ดำเนินการ
- 1.2 จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมเวทีราย (แนบรายชื่อ)
- 1.3 ศักยภาพของพื้นที่และประเด็นปัญหา
- 1.4 ชนิดสมุนไพรที่ต้องการพัฒนา
- 1.5 จุดเน้นและองค์ความรู้ที่เกษตรกรต้องการเพื่อกำหนดหลักสูตรในการจัดกระบวนการเรียนรู้
- 1.6 แนวทางการแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
- 1.7 ภาพกิจกรรมที่ดำเนินการ (แนบไฟล์ภาพต้นฉบับ (สกุล .jpg .jpeg .gif .png มาด้วย)

ส่วนที่ 2 การจัดกระบวนการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร

- 2.1 วัน เดือน ปี ที่ดำเนินการ
- 2.2 จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมเวทีราย (แนบรายชื่อ)
- 2.3 เนื้อหา / หลักสูตรที่ถ่ายทอด
- 2.4 ชื่อ / สถานที่ศึกษาดูงาน (ถ้ามี)
- 2.5 ประเด็นที่ศึกษาดูงาน (ถ้ามี)
- 2.6 สรุปผลการดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้
- 2.7 ภาพกิจกรรมที่ดำเนินการ (แนบไฟล์ภาพต้นฉบับ (สกุล .jpg .jpeg .gif .png มาด้วย)

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

()

ตำแหน่ง.....

หมายเลขโทรศัพท์.....

วันที่รายงาน.....

หมายเหตุ : ส่งแบบสรุปผลการดำเนินงานฯ ให้กรมส่งเสริมการเกษตรทาง Email: herbdoae@gmail.com

ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2565

แบบสรุปข้อมูลการจัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร
โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร ปี 2565
กิจกรรม พัฒนาความรู้และศักยภาพของเกษตรกร
จังหวัดกาญจนบุรี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปจุดเรียนรู้

- 1.1 ที่ตั้ง.....
- 1.2 ประเด็นองค์ความรู้ของจุดเรียนรู้
.....
- 1.3 ชื่อ - สกุล (เจ้าของจุดเรียนรู้).....
ที่อยู่.....
เบอร์โทรศัพท์.....
เป็นสมาชิกกลุ่ม / วิสาหกิจชุมชน / สหกรณ์
ดำรงตำแหน่ง..... จำนวนสมาชิก.....คน
- 1.4 พิกัดแปลง Zone :P, x =y =
- 1.5 ชนิดพืชสมุนไพรที่ปลูกในจุดเรียนรู้
ขนาดพื้นที่ที่ใช้เป็นจุดเรียนรู้..... ไร่ / งาน / ตารางวา

ส่วนที่ 2 รายงานผลการดำเนินงาน

2.1 ผลการสนับสนุนจุดเรียนรู้

กิจกรรม	ปริมาณงาน (ระบุจำนวนและหน่วย)	ช่วงเวลาดำเนินการ	งบประมาณที่ใช้ (บาท)
1)			
2)			
3)			
4).....			

2.2 ปัญหาอุปสรรค / แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะในการจัดทำจุดเรียนรู้

.....

2.3 ภาพกิจกรรมที่ดำเนินการ (แนบไฟล์ภาพต้นฉบับ (สกุล .jpg .jpeg .gif .png มาด้วย)

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

()

ตำแหน่ง.....

หมายเลขโทรศัพท์.....

วันที่รายงาน.....

หมายเหตุ : ส่งแบบสรุปผลการดำเนินงานฯ ให้กรมส่งเสริมการเกษตรทาง Email: herbdoe@gmail.com

ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2565

แบบรายงานการจัดทำแปลงขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์สมุนไพร
โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร 2565

ศูนย์..... จังหวัด.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลการจัดทำแปลง

1.1 เป้าหมายการดำเนินงาน

.....

1.2 แปลงรวบรวมและขยายพันธุ์สมุนไพรที่ดี

ชนิดพืชสมุนไพร	ชื่อพันธุ์	พื้นที่ปลูก (ระบุจำนวน และหน่วย)	ความก้าวหน้า - ปริมาณงาน*	หมายเหตุ

1.3 แปลงรวบรวมและขยายพันธุ์สมุนไพรที่บ้าน

ชนิดพืชสมุนไพร	ชื่อพันธุ์	พื้นที่ปลูก (ระบุจำนวน และหน่วย)	ความก้าวหน้า - ปริมาณงาน*	หมายเหตุ

ส่วนที่ 2 รายงานผลการดำเนินงาน

2.1 กิจกรรมที่ดำเนินการ

กิจกรรม	ปริมาณงาน (ระบุเรื่อง / จำนวน / หน่วย)	ช่วงเวลาดำเนินการ	งบประมาณที่ใช้ (บาท)
1) การให้บริการความรู้			
2) การสนับสนุนพันธุ์ดี			
3) การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์			
4) ผลิต / ขยายพันธุ์สมุนไพร(ระบุ)			
5)			

2.2 ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแปลงรวบรวมและขยายพันธุ์สมุนไพร / แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะ

.....

2.3 ภาพกิจกรรมที่ดำเนินการ (แนบไฟล์ภาพต้นฉบับ สกุล .jpg .jpeg .gif .png มาด้วย)

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

()

ตำแหน่ง.....

หมายเลขโทรศัพท์.....

วันที่รายงาน.....

หมายเหตุ : 1. ส่งแบบรายงานผลการดำเนินงานฯ ให้กรมส่งเสริมการเกษตรทาง E-mail : herbdoae@gmail.com

ภายในวันที่ 30 กรกฎาคม 2565

2. ความก้าวหน้า - ปริมาณงาน* กรุณาระบุรายละเอียดเป็นรายชนิดสมุนไพร ได้แก่ 1) ช่วงเดือนที่ศูนย์ฯ ดำเนินการปลูก
2) ช่วงเวลาที่สามารถสนับสนุนพันธุ์สมุนไพรได้ 3) จำนวนต้น / กิ่ง / หัวพันธุ์ที่สามารถแจกจ่ายได้ 4) เหตุผลหลักในการปลูก
สมุนไพรดังกล่าว 5) อื่น ๆ (ระบุ)

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่
จังหวัดกาญจนบุรี

1. ความเชื่อมโยง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร
 - แผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร
- 1.3 แผนปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ
- 1.4 แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

2. หลักการและเหตุผล

ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เป็นการดำเนินงานซึ่งเน้นการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ โดยวางระบบการผลิตและการบริหารจัดการในแนวทางเดียวกัน เพื่อประหยัดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยเน้นการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ตามนโยบายการตลาดนำการผลิต นำไปสู่การจัดการสินค้าเกษตรสู่สมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน สร้างเสถียรภาพของราคาสินค้าเกษตรได้อย่างมั่นคงในอนาคต ตามแผนปฏิรูปการเกษตร โดยเกษตรกรยังคงเป็นเจ้าของพื้นที่และร่วมกันดำเนินการบริหารจัดการการผลิต ทั้งนี้ การกำหนดพื้นที่เป้าหมายของเกษตรแปลงใหญ่ ดำเนินการในพื้นที่ต่างๆ เช่น พื้นที่ในเขตชลประทาน พื้นที่ปฏิรูปที่ดิน พื้นที่ในเขตสหกรณ์นิคม และพื้นที่เกษตรทั่วไป โดยเกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่ จะร่วมกันกำหนดเป้าหมายการผลิต การถ่ายทอดเทคโนโลยี การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุกขั้นตอน จนถึง การเชื่อมโยงตลาดกับภาคเอกชนแบบประชารัฐ การปรับระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ จะก่อให้เกิดความร่วมมือในการผลิต โดยเกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรในพื้นที่ที่มีการดำเนินกิจกรรมที่ใกล้เคียงกันหรือติดต่อกัน เป็นแปลงใหญ่ทำให้เกิดขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่ขึ้น (Economy of Scale)

จังหวัดกาญจนบุรี ได้รับมอบหมายจากกรมส่งเสริมการเกษตร ให้ดำเนินการกิจกรรมในการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร และเพิ่มรายได้ของเกษตรกร ตลอดจนดูแลคุณภาพชีวิตของเกษตรกร จัดทำโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ที่มีการบริหารจัดการร่วมกัน ให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน ผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มในการผลิตเพื่อร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพดี ราคาถูก และการใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม เช่น เครื่องจักรกลการเกษตร (Motor Pool) เพื่อลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการผลิตสินค้าเกษตร ตลอดจนการจัดการด้านการตลาด ช่วยพัฒนาเกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น มีการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามศักยภาพ ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรตามความต้องการตลาด ด้วยการบูรณาการทุกภาคส่วน โดยหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวก เป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรองของเกษตรกรตลอดกระบวนการผลิต ตลอดโซ่อุปทาน

3.วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตร ด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมง มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน

3.2 เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐานภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

4.1 ส่งเสริมและพัฒนาการผลิต แปลงใหญ่สินค้าเกษตรด้านพืช (ไม่รวมนาแปลงใหญ่) ฝัງและแมลงเศรษฐกิจ จำนวน 9 แปลง ประกอบด้วย

- 1) แปลงใหญ่ปี 2563 จำนวน 4 แปลง
- 2) แปลงใหญ่ปี 2564 จำนวน 2 แปลง
- 3) แปลงใหญ่ปี 2565 จำนวน 3 แปลง

4.2 ส่งเสริมการบริหารจัดการแปลงใหญ่ในภาพรวมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โดยแต่ละประเภท มีความหมาย ดังนี้

แปลงใหญ่ ปี 2563 และ 2564 หมายถึง

- แปลงใหญ่ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหภาคเกษตรระดับจังหวัด (Chief of Operation : CoO) และมีข้อมูลในระบบ Co-farm.doae.go.th ณ วันที่ 10 กันยายน 2564

แปลงใหญ่ ปี 2565 หมายถึง

- แปลงที่สำนักงานเกษตรจังหวัดสำรวจว่ามีศักยภาพในการดำเนินการแบบแปลงใหญ่พร้อมดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการในรูปแบบแปลงใหญ่ในปีงบประมาณ 2565 (รับรองได้ภายใน 31 ธันวาคม 2564)

เงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ มีดังนี้

1) เกษตรกรสมัครใจรวมกลุ่ม เข้าร่วมดำเนินการ โดยเป็นการรวมแปลงผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน แปลงไม่จำเป็นต้องอยู่ติดกันเป็นผืนเดียว แต่ควรอยู่ในชุมชนที่ใกล้เคียงกัน

2) ขนาดพื้นที่และจำนวนเกษตรกร จำแนกเป็น 3 ประเภทสินค้า ดังนี้

ข้าว พืชไร่ ปาล์มน้ำมัน และยางพารา มีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า 300 ไร่ และเกษตรกรสมัครใจเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 30 ราย

ไม้ผล พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ สมุนไพร หรือพืชอื่นๆ มีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า 300 ไร่ หรือเกษตรกรสมัครใจเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 30 ราย

ประมง ปศุสัตว์ ฝัງและแมลงเศรษฐกิจ มีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า 300 ไร่ หรือเกษตรกรสมัครใจเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 30 ราย

- โค ๑ ตัว	เท่ากับ ๐.๖๕ หน่วย
- กระป๋อง 1 ตัว	เท่ากับ ๐.๗๐ หน่วย
- แพะ แกะ ๑ ตัว	เท่ากับ ๐.๑๐ หน่วย
- สัตว์ปีก ๑ ตัว	เท่ากับ ๐.๐๑ หน่วย
- ผึ้งพันธุ์/ผึ้งโพรง/ชันโรง 1 รัง	เท่ากับ 0.6 หน่วย
- จิ้งหรีด 1 ป่อ	เท่ากับ 0.6 หน่วย
- สุกร 1 ตัว	เท่ากับ 0.40 หน่วย

4.3 สถานที่ดำเนินการ 6 อำเภอ 9 แปลง ได้แก่

4.3.1 อำเภอทองผาภูมิ จำนวน 2 แปลง

1) แปลงใหญ่ปี 2563 แปลงใหญ่อย่างพารา หมู่ 1 ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

2) แปลงใหญ่ปี 2564 แปลงใหญ่อย่างพารา ตำบลสหกรณ์นิคม อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

4.3.2 อำเภอห้วยกระเจา จำนวน 3 แปลง (แปลงใหญ่ปี 2563)

1) แปลงใหญ่แม่ล่อน ตำบลห้วยกระเจา อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี

2) แปลงใหญ่มั่นสำปะหลัง ตำบลห้วยกระเจา อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี

3) แปลงใหญ่หนองไม้ฝรั่ง ตำบลดอนแสลบ อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี

4.3.3 อำเภอไทรโยค จำนวน 1 แปลง (แปลงใหญ่ปี 2564)

1) แปลงใหญ่มั่นสำปะหลัง หมู่ที่ 6 ตำบลสิงห์ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

4.3.4 อำเภอบ่อพลอย จำนวน 1 แปลง (แปลงใหญ่ปี 2565)

1) แปลงใหญ่กล้วยหอมคาเวเนดิช ตำบลช่องด่าน อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

4.3.5 อำเภอหนองปรือ จำนวน 1 แปลง (แปลงใหญ่ปี 2565)

1) แปลงใหญ่มั่นสำปะหลัง ตำบลหนองปลาไหล อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี

4.3.6 อำเภอสังขละบุรี จำนวน 1 แปลง (แปลงใหญ่ปี 2565)

1) แปลงใหญ่อย่างพารา หมู่ที่ 6 ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

5. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

5.1 การบริหารจัดการแปลงใหญ่

5.1.1 วิเคราะห์จัดทำแผนและปรับปรุงข้อมูล

สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี ดำเนินการเปิดแปลงและบันทึกข้อมูลพื้นฐานในระบบให้ครบถ้วน เมื่อผ่านการรับรองจากคณะกรรมการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตรระดับจังหวัด (Chief of Operation : CoO) แล้ว

สำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

- 1) การประชาสัมพันธ์ ชี้แจงเกษตรกรให้เห็นถึงประโยชน์ ความสำคัญและวิธีการดำเนินงานของโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
- 2) การวิเคราะห์จัดทำแผนรายแปลงและจัดทำแผนธุรกิจ จัดเวทีวิเคราะห์เพื่อทบทวนและปรับปรุงแผนและเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่ม โดยใช้ข้อมูลแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ประกอบการวิเคราะห์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 5 ด้าน ได้แก่ การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพ การตลาด และการบริหารจัดการ
- 3) การจัดเก็บ ข้อมูล โดยจัดทำทะเบียนสมาชิกและบันทึกข้อมูลระบบ Co-farm.doae.go.th

- 1) แปลงใหญ่ ปี 2563 ร่วมกับทีมงานผู้จัดการและเกษตรกรสมาชิก
 - ทบทวนบัญชีรายชื่อและข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกให้เป็นปัจจุบัน
 - ประเมินผล และจัดเก็บข้อมูลผลการดำเนินงานของกลุ่ม/ สมาชิกในปีที่ผ่านมา ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ ผลผลิตที่ได้ ต้นทุนการผลิต คุณภาพ มาตรฐานการผลิต ตลาด
 - ปรับปรุงข้อมูลในระบบ
- 2) แปลงใหญ่ ปี 2564 ร่วมกับทีมงานผู้จัดการและเกษตรกรสมาชิก
 - ทบทวนบัญชีรายชื่อและข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกให้เป็นปัจจุบัน
 - ประเมินผล และจัดเก็บข้อมูลผลการดำเนินงานของกลุ่ม/ สมาชิกในปีที่ผ่านมา ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ ผลผลิตที่ได้ ต้นทุนการผลิต คุณภาพ มาตรฐานการผลิต ตลาด
 - ปรับปรุงข้อมูลในระบบ
- 3) แปลงใหญ่ปี 2565
 - จัดทำบัญชีรายชื่อสมาชิก รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการให้ครบถ้วนตามเงื่อนไขในการดำเนินงานในรูปแบบแปลงใหญ่

หมายเหตุ

1) การจัดทำข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก ให้ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) ข้อมูลการผลิต การตลาดของเกษตรกร และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ผ่านกระบวนการจัดเวทีวิเคราะห์และวางแผนร่วมกันของสมาชิก โดยใช้เครื่องมือ Individual Farm Production Plan : IFPP ในการวิเคราะห์และวางแผนการผลิต รายบุคคล และแผนบริหารจัดการกลุ่ม ในการลดต้นทุน และยกระดับรายได้ และนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานตามแบบจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานรายบุคคลสมาชิกแปลงใหญ่ เพื่อบันทึกไว้ในระบบ Co-farm.doae.go.th ให้สามารถเปรียบเทียบผลการดำเนินงานจากการเข้าร่วมโครงการต่อไป

2) การบันทึกข้อมูล : บันทึกข้อมูลในระบบออนไลน์ Co-farm.doe.go.th

3) การรายงานผลการรับรองและขึ้นทะเบียนเป็นแปลงใหญ่ ตลอดจนการแก้ไขปรับปรุงข้อมูลในฐานข้อมูลโครงการส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ให้ผู้รับผิดชอบในระดับจังหวัดดำเนินการผ่านระบบ <http://Co-farm.doe.go.th> เท่านั้น **ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรจะยึดข้อมูลในระบบเป็นหลักฐานในการดำเนินงานโครงการ**

4) แปลงใหญ่ที่มีระบบการปลูกพืชหลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน หรือสลับการใช้พื้นที่ในการปลูกพืชตามฤดูกาล เช่น แปลงใหญ่ข้าว ที่มีการปลูกพืชหลังนา ให้ทำการปรับปรุงข้อมูลในระบบ ตั้งแต่การแก้ไขชื่อแปลงโดยเพิ่มเติมชื่อสินค้าที่ปลูก เช่น แปลงใหญ่ข้าว/ถั่วลิสง และปรับปรุงข้อมูลในแผนการผลิตรายบุคคลด้วย

5) ปรับปรุงการตั้งชื่อแปลง ให้เป็นแบบแผนเดียวกันเพื่อให้สะดวกต่อการจัดหมวดหมู่รายงาน และสืบค้นข้อมูล ดังนี้ “ แปลงใหญ่(ชื่อสินค้า) ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....”

5.1.2 การพัฒนาแปลง ยึดหลักการดำเนินการแบบบูรณาการที่สำคัญ คือ

- ให้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสอดคล้องกับระบบส่งเสริมการเกษตร (T&V System)

- สำนักงานเกษตรจังหวัด จัดการให้มีการบูรณาการทีมงานในทุกกลุ่ม เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานเกษตรอำเภอ

โดยมีกิจกรรมหลักดังนี้

5.1.2.1 แปลงใหญ่ ปี 2563 แปลงปีที่ 3 (4 แปลง)

1) การวิเคราะห์จัดทำแผนรายแปลงจัดทำแผนธุรกิจปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานแปลงใหญ่ ติดตาม และประเมินผลและจัดเก็บข้อมูลผลการดำเนินงานของกลุ่มในประเด็นต่างๆ ได้แก่ ผลผลิตที่ได้ ต้นทุนการผลิต คุณภาพ มาตรฐานการผลิต ตลาด ด้วยการจัดเวทีเพื่อทบทวนและปรับปรุงเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง และนำข้อมูลมาบันทึกในระบบ Co-farm.doe.go.th โดยใช้ข้อมูลแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ประกอบการวิเคราะห์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 5 ด้าน ได้แก่ การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพ การตลาด และการบริหารจัดการ

2) การบริหารจัดการการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรและบริหารจัดการ (เน้นการพัฒนาคุณภาพ การเชื่อมโยงการตลาด และการบริหารจัดการกลุ่ม) เป็นการสนับสนุนการรวมกลุ่ม มีการบริหารจัดการร่วมกัน ร่วมกันผลิต และร่วมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน โดยใช้แนวทางการพัฒนา Smart Group ของกรมส่งเสริมการเกษตร สำหรับการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรสามารถจัดได้หลายรูปแบบเช่น การจัดเวทีการถ่ายทอดความรู้ การศึกษาดูงาน การพบปะแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม เป็นต้น โดยอาจบูรณาการกับกิจกรรมต่างๆ จากหน่วยงานภายในกรมส่งเสริมการเกษตร เช่น การจัดการศัตรูพืช การจัดการดินและปุ๋ย การจัดอาชีพเสริม เป็นต้น รวมทั้งกิจกรรมที่ได้รับสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก (หน่วยงานอื่นๆ ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือกระทรวงอื่นๆ และภาคเอกชน) **ทั้งนี้ ต้องมีการบูรณาการจัดทำ**

หลักสูตรการจัดทำแผนธุรกิจ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับกลุ่มให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน หรือสินเชื่อต่างๆ ได้

โดยกิจกรรมที่ 1) และ 2) สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน แปลงละ 5,000

บาท

ทั้งนี้ การบริหารจัดการการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรสามารถปรับวิธีการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของแต่ละพื้นที่ และสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร

3) เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร/สนับสนุนปัจจัย/วัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้

สนับสนุนวัสดุในการพัฒนาคุณภาพเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร เป็นการสนับสนุนวัสดุ เพื่อประกอบการให้ความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร เช่น การแปรรูป การเพิ่มมูลค่า การปรับปรุงคุณภาพผลผลิต การเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผ่านระบบสารสนเทศ เป็นต้น โดยดำเนินการตามความต้องการของกลุ่ม มีค่าใช้จ่าย ดังนี้

แปลงขนาดเล็ก (น้อยกว่า 51 ไร่) 462 แปลงๆ ละ 30,000 บาท

แปลงขนาดกลาง (51-70 ไร่) 95 แปลงๆ ละ 40,000 บาท

แปลงขนาดใหญ่ (71-100 ไร่) 32 แปลงๆ ละ 50,000 บาท

แปลงขนาดใหญ่มาก (มากกว่า 100 ไร่) 14 แปลงๆ ละ 50,000 บาท

5.1.2.2 แปลงใหญ่ ปี 2564 แปลงปีที่ 2 (2 แปลง)

ดำเนินการในแนวทางเดียวกันกับแปลงปี 2563 โดยกิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุนประกอบด้วย

1) การวิเคราะห์จัดทำแผนและปรับปรุงข้อมูล มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ดังนี้

2) การถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร (เน้นพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการกลุ่ม การเชื่อมโยงการตลาด)

โดยกิจกรรมที่ 1) และ 2) สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน แปลงละ 5,000

บาท

ทั้งนี้ การบริหารจัดการการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรสามารถปรับวิธีการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของแต่ละพื้นที่ และสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร

3) เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร/สนับสนุนปัจจัย/วัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ดังนี้

แปลงขนาดเล็ก (น้อยกว่า 51 ไร่) 642 แปลงๆ ละ 30,000 บาท

แปลงขนาดกลาง (51-70 ไร่) 124 แปลงๆ ละ 40,000 บาท

แปลงขนาดใหญ่ (71-100 ไร่) 35 แปลงๆ ละ 50,000 บาท

แปลงขนาดใหญ่มาก (มากกว่า 100 ไร่) 16 แปลงๆ ละ 50,000 บาท

5.1.2.3 แปลงใหญ่ ปี 2565 แปลงปีที่ 1 (3 แปลง)

1) การเตรียมการ

(1) รับรองแปลงผ่าน CoO (รับรองภายใน 31 ธันวาคม 2564)

(2) จัดเวทีวิเคราะห์ จัดทำแผนและเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มตามการบริหารจัดการรูปแบบแปลงใหญ่ใน 5 ด้าน ได้แก่ การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน GAP การตลาด และการบริหารจัดการ พร้อมทั้งติดตามและจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานแปลงใหญ่มาบันทึกในระบบ co-farm.doae.go.th และประเมินผลจัดเก็บข้อมูลผลการดำเนินงานของกลุ่มในประเด็นต่างๆ ได้แก่ ผลผลิตที่ได้ ต้นทุนการผลิต คุณภาพ มาตรฐานการผลิต ตลาด

2) การถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรและบริหารจัดการ (เน้นด้านการลดต้นทุนการเพิ่มผลผลิต พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรสู่ Smart Farmer และความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร/องค์กร/วิสาหกิจชุมชน การตลาดและเชื่อมโยง)

(1) ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรด้านการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สำหรับการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรสามารถจัดได้หลายรูปแบบเช่น การจัดเวที การถ่ายทอดความรู้ การศึกษาดูงาน การพบปะแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม เป็นต้น

(2) การสนับสนุนการรวมกลุ่ม มีการบริหารจัดการร่วมกัน ร่วมกันผลิตและร่วมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน โดยใช้แนวทางการพัฒนา Smart Group ของกรมส่งเสริมการเกษตร

(3) ส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรด้านการตลาดและเชื่อมโยงการตลาดมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

โดยกิจกรรมที่ 1) และ 2) สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน แปลงละ 5,000 บาท

ทั้งนี้ การบริหารจัดการการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรสามารถปรับวิธีการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของแต่ละพื้นที่ และสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร

3) ส่งเสริมการจัดทำแปลงเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

จัดทำแปลงเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพื่อเป็นการทดสอบหรือสาธิตเทคโนโลยีในประเด็นที่เกษตรกรต้องการทราบหรือเทคโนโลยีที่ต้องการชักชวนให้เกษตรกรพัฒนาภายใต้ความเห็นชอบของสมาชิกและบูรณาการกับหน่วยงานวิชาการในพื้นที่ (กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน มหาวิทยาลัย เป็นต้น) โดยดำเนินการตามความต้องการของกลุ่ม มีค่าใช้จ่าย ดังนี้

แปลงขนาดเล็ก (น้อยกว่า 51 ราย) 352 แปลงๆ ละ 40,000 บาท

แปลงขนาดกลาง (51-70 ราย) 53 แปลงๆ ละ 50,000 บาท

แปลงขนาดใหญ่ (71-100 ราย) 10 แปลงๆ ละ 60,000 บาท

แปลงขนาดใหญ่มาก (มากกว่า 100 ราย) 6 แปลงๆ ละ 60,000 บาท

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2564			ปี 2565								
	ต.ค. 64	พ.ย. 64	ธ.ค. 64	ม.ค. 65	ก.พ. 65	มี.ค. 65	เม.ย. 65	พ.ค. 65	มิ.ย. 65	ก.ค. 65	ส.ค. 65	ก.ย. 65
3) เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร/สนับสนุนปัจจัย/วัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้								↔				
1.3 แปลงใหญ่ ปี 2565 แปลงปีที่ 1 (3 แปลง)												
1. การเตรียมการ และการวิเคราะห์จัดทำแผนและจัดเก็บข้อมูล		↔										
2. การถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรเน้นด้านการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพ พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรสู่ Smart Farmer และความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร/องค์กร/วิสาหกิจชุมชน การตลาดและเชื่อมโยง			↔									
3. ส่งเสริมการจัดทำแปลงเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต								↔				
2. การจัดประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย												
2.1 ระดับจังหวัด			↔		↔			↔				↔
2.2 ระดับอำเภอ			↔		↔			↔				↔

7. ระยะเวลา

ตุลาคม 2564 – กันยายน 2565

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

8.1 ผลผลิต (output)

พื้นที่การเกษตรได้รับการพัฒนาสู่ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ไม่น้อยกว่า 9 แปลง

8.2 ผลลัพธ์ (outcome)

เกษตรกรในพื้นที่แปลงใหญ่มีการรวมกลุ่มผลิตสินค้าเกษตรตามแนวทางระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่โดยมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานที่เน้นการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต มีตลาดรองรับ ภายใต้การบริหารจัดการที่ดี สามารถเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันสินค้าเกษตรและสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร

8.3 ตัวชี้วัด

- เชิงปริมาณ พื้นที่การเกษตรได้รับการพัฒนาสู่ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ไม่น้อยกว่า 9 แปลง
- เชิงคุณภาพ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่ร้อยละ 60 มีการลดต้นทุนการผลิต และผลผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 เกษตรกรได้รับการสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตร ด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์ และ ประมง มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน

9.2 เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้ มาตรฐานภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

10. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

1. นางสาววรรณภรณ์ สง่ากชกร	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต
2. นางสาวยุพาภรณ์ ฤดีณัฐทรัพย์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 0 3456 4267 ต่อ 15

E-mail : agrikan_plant@hotmail.com

.....

หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้

ภาคผนวก

แนวทางการจัดประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และ แปลงใหญ่

1. หลักการและเหตุผล

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร คือหัวใจสำคัญที่ทำให้เกษตรกรประสบความสำเร็จ ดังนั้นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ขึ้น จำนวน 882 ศูนย์ทั่วประเทศ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรให้กับเกษตรกร ในชุมชน โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จทั้งในด้านการผลิต และการตลาด

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดแนวทางการพัฒนาการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ เพื่อส่งเสริมเกษตรกรให้มีการรวมกลุ่ม ร่วมกันบริหารจัดการด้านการเกษตรของตนเอง ทำการเกษตรในพื้นที่ที่มีความเหมาะสม เพื่อให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ตรงตามความต้องการของตลาด และส่งเสริมการเชื่อมโยงการตลาดเพื่อบริหารจัดการให้เกิดสมดุลระหว่างอุปทานและอุปสงค์ของสินค้า

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้เล็งเห็นความสำคัญของการบูรณาการการทำงานร่วมกันของ ศพก. และเกษตรกรแปลงใหญ่ จึงสนับสนุนให้มีการสร้างเครือข่าย เพื่อเพิ่มศักยภาพของภาคการเกษตร โดยใช้การประชุมเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมกันพัฒนาเกษตรกรไทยให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อให้เกิดการทำงานแบบบูรณาการระหว่างแปลงใหญ่ และ ศพก. อย่างเป็นรูปธรรม
- 2.2 เพื่อให้แปลงใหญ่ และ ศพก. ร่วมกันขับเคลื่อนภาคการเกษตร ให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

3. เป้าหมาย

- 3.1 จัดประชุมร่วม 2 เครือข่าย คือ คณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ และคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับอำเภอ จำนวน 13 อำเภอ ระดับจังหวัด โดยจัดประชุมจำนวน 4 ครั้ง มีรายละเอียด ดังนี้
 - 3.1.1 ระดับอำเภอ จำนวน 13อำเภอ ผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละอำเภอประกอบด้วย ผู้แทนแปลงใหญ่ ผู้แทน ศพก. เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ (ผู้ดำเนินการจัดประชุม)
 - 3.1.2 ระดับจังหวัด ผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละจังหวัดประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ระดับอำเภอ ประธานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับอำเภอ ตามจำนวนอำเภอในแต่ละจังหวัด และเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัด (ผู้ดำเนินการจัดประชุม)

4. วิธีการดำเนินงาน/กิจกรรม

- 4.1 การเตรียมการจัดประชุม
- 4.2 จัดประชุมร่วมคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ และ ศพก. โดยมีวาระการประชุม ดังนี้
 - วาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

- วาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมา
- วาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่องจากการประชุมครั้งก่อน
- วาระที่ 4 เรื่องเพื่อทราบ
- วาระที่ 5 เรื่องเพื่อพิจารณา
- วาระที่ 6 เรื่องอื่น (ถ้ามี)

4.3 รายงานการประชุมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

5. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนธันวาคม 2564 - กันยายน 2565

6. สถานที่

- 6.1 สำนักงานเกษตรอำเภอ
- 6.2 สำนักงานเกษตรจังหวัด

7. งบประมาณ

สำหรับงบประมาณที่ใช้ในการจัดประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานของคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่และศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ปี 2565 มีรายละเอียดการใช้งบประมาณ ดังนี้

การประชุมครั้งที่ 1 ใช้งบประมาณการจัดประชุมของ ศพก.

การประชุมครั้งที่ 2 ใช้งบประมาณการจัดประชุมของแปลงใหญ่

การประชุมครั้งที่ 3 ใช้งบประมาณการจัดประชุมของ ศพก.

การประชุมครั้งที่ 4 ใช้งบประมาณการจัดประชุมของแปลงใหญ่

ทั้งนี้ การใช้งบประมาณในการจัดประชุมขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของแต่ละหน่วยงาน สามารถดำเนินการได้ตามความเหมาะสม

8. ผลผลิต (output)

8.1 มีการประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ และ ศพก. ระดับอำเภอ จำนวน 13 อำเภอ อำเภอละ 4 ครั้ง

8.2 มีการประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ และ ศพก. ระดับจังหวัด จังหวัดละ 4 ครั้ง

9. ผลลัพธ์ (outcome)

9.1 เกิดการเชื่อมโยงการดำเนินงานของคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ และ ศพก. อย่างเป็นรูปธรรม สามารถใช้ ศพก. เป็นฐานเรียนรู้และเป็นแหล่งองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรแปลงใหญ่ ตลอดจนเป็นที่บ่มเพาะเกษตรกรที่จะเข้าเป็นสมาชิกแปลงใหญ่

9.2 เกษตรกรผลิตสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการผลิต และพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด ตลอดจนมีการบริหารจัดการด้านการตลาด และบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10. หน่วยงานที่รับผิดชอบรับผิดชอบ

10.1 กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

10.2 กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
“โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง”

๑. ความสอดคล้อง

- ๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- ๑.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร
- แผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร
- ๑.๓ แผนปฏิรูปประเทศ -
- ๑.๔ แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

๒. หลักการและเหตุผล

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้นำมา กำหนดเป็นเป้าหมายในการสร้างความสามารถในการแข่งขันด้านการเกษตร ตลอดจนยุทธศาสตร์การส่งเสริม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และยกระดับสู่มาตรฐานสากลด้วยงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมของกรม ส่งเสริมการเกษตร มันสำปะหลังได้ถูกกำหนดให้เป็นสินค้ายุทธศาสตร์ของประเทศ โดยกำหนดยุทธศาสตร์ สินค้าเกษตรมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๙ มีเป้าหมายการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมัน สำปะหลัง โดยเพิ่มผลผลิตต่อไร่เป็น ๕ ตัน ในปี ๒๕๖๒ และเป็น ๗ ตันในปี ๒๕๖๙ มีการบริหารจัดการพื้นที่ ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่ ๘.๕ ล้านไร่ รวมถึงพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย การส่งออกทำรายได้ในปี ๒๕๖๒ มีมูลค่าไม่ต่ำกว่า ๑๒๐,๐๐๐ ล้านบาท และไม่ต่ำกว่า ๑๕๐,๐๐๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๙ โดยมี ยุทธศาสตร์ดำเนินการ ๕ ด้าน คือ ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านนโยบายและบริหารจัดการ ด้านการแปร รูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม และด้านงานวิจัยและพัฒนา

ในปีการผลิต ๒๕๖๓/๖๔ จังหวัดกาญจนบุรี มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๕๔๕,๓๗๐ ไร่ ผลผลิต รวม ๑,๗๔๒,๓๘๑ ตัน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากในปี ๒๕๖๔ เกษตรกรที่เคยหยุดการเพาะปลูก และ เกษตรกรที่ปลูกอ้อยและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีการปรับเปลี่ยนมาปลูกมันสำปะหลังเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากมัน สำปะหลังมีราคาดี ราคาอ้อยตกต่ำ และปัญหาหนอนกระทู้ข้าวโพด ประกอบกับมีโครงการประกันรายได้ที่มี การชดเชยราคามันสำปะหลังให้กับเกษตรกร และมีการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง โดยมีเป้าหมาย คือ เพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน พัฒนาคุณภาพ การส่งเสริมการใช้พันธุ์ที่ได้รับการรับรอง และ เหมาะสมกับพื้นที่ ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการเพิ่มผลผลิต

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มันสำปะหลัง โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้มีความสามารถในการผลิตมันสำปะหลังที่ ตอบสนองกับยุทธศาสตร์และนโยบาย ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ส่งผลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพของเกษตรกรผู้ผลิตมัน สำปะหลัง

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๓.๒ เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง สามารถขยายผลแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังเพื่อใช้เป็นแหล่งพันธุ์ดี และเป็นแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่สำหรับสมาชิกกลุ่ม และเกษตรกรพื้นที่ใกล้เคียง

๔. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๓๐ ราย ในพื้นที่ ๕ อำเภอ ๆ ละ ๒๖ ราย ได้แก่ อำเภอเมืองกาญจนบุรี, อำเภอท่าม่วง, อำเภอด่านมะขามเตี้ย, อำเภอหนองปรือ, อำเภอไทรโยค

๕. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๕.๑ การบริหารจัดการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร เพิ่มศักยภาพเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เป้าหมายคือ **กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังรายเดิมที่เข้าร่วมโครงการฯในปี ๒๕๖๔** (งบประมาณโอนจัดสรร วงดที่ ๑) ดำเนินการดังนี้

๑) สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังรายเดิมที่เข้าร่วมโครงการฯในปี ๒๕๖๔ เข้าร่วมอบรม

๒) สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร ตามความต้องการ และตามความเหมาะสมของพื้นที่ พร้อมทั้งจัดตั้งกลุ่มพัฒนาศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง เน้นการผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี (กลุ่มละ ๑ ครั้ง) **โดยสามารถปรับวิธีการถ่ายทอดความรู้และพัฒนาเกษตรกรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร** ประเด็นการเรียนรู้ประกอบด้วย

- **การลดต้นทุนการผลิต** ด้วยการเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ การเตรียมท่อนพันธุ์คุณภาพ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การผสมปุ๋ยใช้เอง การจัดทำแปลงพันธุ์ดี การใช้ปุ๋ยชีวภาพ

- **การเพิ่มผลผลิต** ด้วยการใช้พันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ การเตรียมดินดี การจัดการน้ำ (ระบบน้ำหยด) การไถระเบิดดินดาน การปรับปรุงบำรุงดินที่ถูกต้อง การใช้ปุ๋ยถูกสูตร ถูกเวลา ถูกปริมาณ ถูกวิธี การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชที่สำคัญการขยายมันสำปะหลังด้วยวิธี X๒๐ X๘๐

- **การพัฒนาคุณภาพ** ด้วยการเก็บเกี่ยวผลผลิตที่ถูกต้อง ตามระยะเวลาที่เหมาะสม การผลิตมันสำปะหลังสะอาด และการแปรรูปเบื้องต้นเพื่อเพิ่มรายได้

- **การตลาด** เน้นตลาดนำการผลิตด้วยการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

- **การบริหารจัดการกลุ่ม** สนับสนุนการรวมกลุ่ม เน้นให้มีการบริหารจัดการรวมกัน รวมกันผลิต และรวมกันจำหน่าย

ค่าใช้จ่ายในการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร จำนวน ๕ อำเภอ ดังนี้

อำเภอ/กิจกรรม	เป้าหมาย (ราย)	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
๑. เมืองกาญจนบุรี	๒๖	๕,๒๐๐	ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม เช่น ค่าอาหาร, ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม, ค่าวิทยากร, ค่าวัสดุฝึกอบรม, ค่าวัสดุสาธิตในการฝึกอบรม เป็นต้น
๒. ท่าม่วง	๒๖	๕,๒๐๐	
๓. ด่านมะขามเตี้ย	๒๖	๕,๒๐๐	
๔. หนองปรือ	๒๖	๕,๒๐๐	
๕. ไทรโยค	๒๖	๕,๒๐๐	
รวม	๑๓๐	๒๖,๐๐๐	

- สำนักงานเกษตรอำเภอส่งรายงานผลการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร รายละเอียดตามเอกสารแนบภาคผนวก ให้กับสำนักงานเกษตรจังหวัด ภายใน 30 วัน หลังจกดำเนินการอบรมเสร็จสิ้นแล้ว

๕.๒ จัดทำแปลงขยายผลแปลงต้นแบบ “การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง จุดเน้น การทำแปลงพันธุ์มันสำปะหลังสะอาด” (งบประมาณโอนจัดสรร งวดที่ ๑ จำนวน ๑ แปลง และงวดที่ ๒ จำนวน ๔ แปลง) โดยขยายผลจากแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง และแปลงส่งเสริมการผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเมื่อปี ๒๕๖๔ ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนา รวมทั้งให้พิจารณาถึงประเด็นหลักในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่น การไถระเบิดดินดาน การใช้พันธุ์ดีและเหมาะสมกับพื้นที่เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ การวิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การจัดการระบบการปลูก การจัดการน้ำและการบำรุงรักษา รวมถึงการใช้เทคโนโลยีอื่นๆ ที่เหมาะสมในการผลิตมันสำปะหลัง เป็นต้น พื้นที่ดำเนินการกลุ่มละ ๑๐ ไร่ (คัดเลือกเกษตรกร ๒ ราย ๆ ละ ๕ ไร่) ** หมายเหตุ คัดเลือกจากแปลงของสมาชิกภายในกลุ่มโดยต้องเป็นคนละแปลงกับที่ได้รับงบประมาณ ปี ๒๕๖๔

ค่าใช้จ่ายในการจัดทำแปลงขยายผลแปลงต้นแบบฯ จำนวน ๕ อำเภอ ดังนี้

อำเภอ/กิจกรรม	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
๑. เมืองกาญจนบุรี	๒ แปลง ๆ ละ ๕ ไร่	๕๓,๐๐๐ (งบประมาณโอนจัดสรร งวดที่ ๑)	ค่าใช้จ่ายในการจัดทำแปลงขยายผลแปลงต้นแบบ เช่น การไถระเบิดดินดาน, พันธุ์มันสำปะหลัง หรือวัสดุการเกษตรที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแปลงต้นแบบ เป็นต้น
๒. ท่าม่วง	๒ แปลง ๆ ละ ๕ ไร่	๕๓,๐๐๐ (งบประมาณโอนจัดสรร งวดที่ ๒)	
๓. ด่านมะขามเตี้ย	๒ แปลง ๆ ละ ๕ ไร่	๕๓,๐๐๐ (งบประมาณโอนจัดสรร งวดที่ ๒)	
๔. หนองปรือ	๒ แปลง ๆ ละ ๕ ไร่	๕๓,๐๐๐ (งบประมาณโอนจัดสรร งวดที่ ๒)	
๕. ไทรโยค	๒ แปลง ๆ ละ ๕ ไร่	๕๓,๐๐๐ (งบประมาณโอนจัดสรร งวดที่ ๒)	
รวม			

๕.๓ สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการฯ และทะเบียนสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกมันสำปะหลังที่เข้าร่วมโครงการฯ (เอกสารแนบภาคผนวก) ส่งให้กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรีทราบ หลังดำเนินโครงการเสร็จสิ้นทุกกิจกรรม

๖. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	ระยะเวลาการดำเนินงาน											
	ปี ๒๕๖๔			ปี ๒๕๖๕								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ๒,๖๒๐ ราย ๑.๑ การบริหารจัดการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร จำนวน ๑๓๐ ราย ๕ อำเภอ ๆ ละ ๒๖ ราย (อบรมกลุ่มละ ๑ ครั้ง) ๑.๒ จัดทำแปลงขยายผลแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง จำนวน ๕ กลุ่ม (๕ อำเภอ ๆ ละ ๑ กลุ่ม ๆ ละ ๒ ราย ๆ ละ ๕ ไร่)			↔									

๗. ระยะเวลา

๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

๘. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๘.๑ ผลผลิต (output)

๑) เกษตรกร จำนวน ๑๓๐ ราย ได้ความรู้และทักษะ นำไปเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดได้

๒) มีแปลงขยายผลแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง จำนวน ๕ กลุ่ม

๘.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังได้

๘.๓ ตัวชี้วัดโครงการ

เชิงปริมาณ

๑) เกษตรกร ๑๓๐ ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพและสามารถนำความรู้ไปเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังได้

๒) มีแปลงขยายผลแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง จำนวน ๕ กลุ่ม
เชิงคุณภาพ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ ๖๐ มีการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในแปลง

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ ๖๐ สามารถเพิ่มผลผลิตได้
- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ ๖๐ มีการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในแปลง

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

๑. นางสาววรรณภรณ์ ส่ง่างขจร

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

๒. นางสาวยุพารัตน์ ฤดีณัฐทรัพย์

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : ๐ ๓๔๕๖ ๔๒๖๗ ต่อ ๑๕

E-mail : agrikan_plant@hotmail.com

ภาคผนวก

๑. แบบรายงานผลหลังจากเสร็จสิ้นการอบรม

แบบรายงานผลการดำเนินงาน
โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
กิจกรรมส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย

๑. ชื่อโครงการ
๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ
๓. ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล
๔. วัตถุประสงค์
๕. เป้าหมาย
๖. สถานที่ดำเนินการ
๗. ขั้นตอนการดำเนินงาน
๘. ผลการดำเนินงาน (ระบุรายละเอียดทุกกิจกรรมย่อย)
๙. งบประมาณที่ใช้ดำเนินการ
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
๑๑. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ
๑๒. ภาพกิจกรรม/รายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (อย่างน้อย ๑๐ ภาพ)

หมายเหตุ

๑. แบบรายงานนี้ เป็นแนวทางในการจัดทำรายงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อาจมีข้อมูลหรือรายละเอียดเพิ่มเติมได้มากกว่านี้ ขอให้เป็นดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน

๒. ขอให้ส่งรายงานฯ ให้กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต หลังจากการดำเนินโครงการ เรียบร้อยแล้ว ทางอีเมลล์ Agrikan_plant@hotmail.com

๒. แบบรายงานผลหลังจากเสร็จสิ้นโครงการทุกกิจกรรม

แบบรายงานผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อกลุ่ม.....

๒. ที่ตั้งเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

๓. ชื่อ-สกุล เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงาน..... โทรศัพท์.....

๔. มีสมาชิก จำนวน ราย ดังนี้

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์	พันธุ์มัน สำปะหลังที่ปลูก	จำนวนพื้นที่ ปลูก
๑		ประธาน			
๒		รองประธาน			
๓		เลขานุการ			
๔		เหรัญญิก			
๕		กรรมการ			
๖		กรรมการ			
๗		สมาชิก			
๘		สมาชิก			
๙		สมาชิก			
๑๐		สมาชิก			
๑๑		สมาชิก			
๑๒		สมาชิก			
๑๓		สมาชิก			
๑๔		สมาชิก			
๑๕		สมาชิก			
.		สมาชิก			
.		สมาชิก			
		สมาชิก			
-		สมาชิก			
๒๖		สมาชิก			

๕. พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังของกลุ่ม ทั้งหมด รวม.....ไร่

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลการดำเนินงานโครงการฯ

๑. กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้เกษตรกร จำนวน ๒ ครั้ง

กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย(ชื่อกลุ่ม)..... จำนวนราย

๑.๑ วันที่จัดกิจกรรม

ครั้งที่ ๑ ในวันที่..... ณ

ครั้งที่ ๒ ในวันที่..... ณ

๑.๒ หลักสูตร และเนื้อหาที่ถ่ายทอดให้แก่กลุ่ม มีดังนี้

.....

.....

.....

๑.๓ ภาพถ่ายกิจกรรม (ประมาณ ๔-๖ รูป)

๑.๔ ปัญหา – อุปสรรค ที่พบในการดำเนินกิจกรรม

.....

.....

๒. กิจกรรมสนับสนุนวัสดุจัดทำแปลงขยายผลต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง (๑๐ ไร่)

๒.๑ รายชื่อเกษตรกรที่ทำการแปลง

๑. เจ้าของแปลงชื่อ..... จำนวน.....ไร่

ปลูกพันธุ์.....ที่ตั้งแปลง.....

กิจกรรมที่เน้นหนักในแปลง.....

ภาพถ่ายแปลง (ประมาณ ๓-๔ รูป)

๒. เจ้าของแปลงชื่อ..... จำนวน.....ไร่

ปลูกพันธุ์.....ที่ตั้งแปลง.....

กิจกรรมที่เน้นหนักในแปลง.....

ภาพถ่ายแปลง (ประมาณ ๓-๔ รูป)

๔. กิจกรรมจัดทำทะเบียนสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตมันสำปะหลังพันธุ์

ส่วนที่ ๒ ปัญหา - อุปสรรค ภาพรวมโครงการฯ

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

ส่วนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

๑.
๒.
๓.

หมายเหตุ:

- โปรดระบุรายชื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับจังหวัด และอำเภอ ในกล่องข้อความข้างล่าง ดังนี้
- โปรดส่งข้อมูล (file word.doc) ทาง e-mail: agrikan_plant@hotmail.com
และจัดส่งรูปเล่มรายงานผลให้สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี หลังเสร็จสิ้นโครงการ

จังหวัด.....
ชื่อ - สกุล
ตำแหน่ง
เบอร์โทรศัพท์
e - mail:.....

จังหวัด..... อำเภอ
ชื่อ - สกุล
ตำแหน่ง
เบอร์โทรศัพท์
e - mail:.....

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ 2565

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรมส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรด

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร
 - แผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร
- 1.3 แผนปฏิรูปประเทศ -
- 1.4 แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

2. หลักการและเหตุผล

สับปะรดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดกาญจนบุรี มีพื้นที่ปลูก 23,921 ไร่ ผลผลิต 63,796 ตัน มีเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดมากกว่า 1,000 ครัวเรือน อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมสับปะรดยังมีปัญหาอยู่อีกหลายประการ โดยปัญหาที่ถือว่ามีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมสับปะรดอย่างมาก ก็คือ ปัญหาสารไนเตรทตกค้าง ในผลสับปะรด ซึ่งเกิดจากการที่เกษตรกรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตในปริมาณที่ไม่ถูกต้อง ส่งผลให้มีปริมาณสารไนเตรทตกค้างในผลสับปะรดเกินกว่ามาตรฐานที่โรงงานแปรรูปสับปะรดกำหนด ทำให้โรงงานมีการกวดราคาผลผลิตหรือปฏิเสธในการรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร เนื่องจากหากนำผลผลิตที่มีสารไนเตรทตกค้างเกินมาตรฐานไปแปรรูป เป็นสับปะรดกระป๋อง สารไนเตรท ในเนื้อสับปะรดจะละลายออกมาทำปฏิกิริยากับดีบุกที่เคลือบอยู่ภายในกระป๋อง ส่งผลให้ผู้ซื้อในต่างประเทศส่งสินค้าคืนกลับประเทศไทย สร้างความเสียหายให้กับอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องไทยเป็นอย่างมาก และอีกปัญหาหนึ่งการกระจุกตัวของผลผลิตในช่วงเวลาเดียวกันในทุกพื้นที่ ทำให้อาจมีบางช่วงที่โรงงานไม่สามารถรับซื้อผลผลิตที่เกษตรกรเก็บเกี่ยวมาส่งเข้าโรงงานได้ทั้งหมดแบบวันต่อวัน จึงเกิดปัญหามีผลผลิตตกค้างอยู่หน้าโรงงานจนเน่าเสียหาย อีกทั้งกรณีเกษตรกรที่ปลูกสับปะรดในพื้นที่ห่างไกลจากโรงงาน ทำให้ต้องรับภาระต้นทุนค่าขนส่งสูง ทำให้เสี่ยงต่อการขาดทุนเป็นจำนวนมาก

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จังหวัดกาญจนบุรีจะต้องจัดทำโครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรด ปี 2565 เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการผลิตของเกษตรกรดังที่กล่าวข้างต้น โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ด้านการผลิตที่ถูกต้องเหมาะสม เน้นผลผลิตที่มีคุณภาพดี และเป็นที่ต้องการของตลาด ลดปัญหาโรคเหี่ยวในสับปะรด ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการวางแผน การผลิตสับปะรด โดยหากเป็นการผลิตเพื่อส่งป้อนโรงงาน ให้เน้นหนักลดสารไนเตรทตกค้างในผลสับปะรด และกรณีเกษตรกรที่มีพื้นที่สับปะรดห่างไกลจากโรงงาน ให้ปรับสัดส่วนไปผลิตสับปะรดเพื่อการบริโภคผลสดส่งตลาดทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการสร้างชื่อเสียงและนำเงินตราเข้าสู่ประเทศ รักษาความเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรดอันดับ 1 ของโลกได้ต่อไปและที่สำคัญเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถประกอบอาชีพการปลูกสับปะรดต่อไปได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

3.วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการผลิตสับปะรดตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ผลผลิตคุณภาพดีตามความต้องการของตลาด เน้นการลดสารไนเตรตตกค้างในผลผลิต การป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวในสับปะรด

2. เพื่อจัดทำแปลงทดสอบการใช้จุลินทรีย์ PGPR ปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตในไร่สับปะรด

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินโครงการ

4.1 เป้าหมาย

4.1.1. จัดทำข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดในพื้นที่ 8 อำเภอ จำนวน 904 ราย

4.1.2. จัดอบรมเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด จำนวน 50 ราย ในพื้นที่อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี

4.1.3 จัดทำแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดคุณภาพ จำนวน 1 แปลง 5 ไร่ ในพื้นที่อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี

5. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

5.1 จัดทำข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดผลสด และสับปะรดโรงงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอจัดทำข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด โดยแบ่งเป็นสับปะรดผลสด และสับปะรดโรงงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนบริหารจัดการผลผลิตสับปะรดในระดับจังหวัด พร้อมทั้งรายงานข้อมูลให้กรมส่งเสริมการเกษตร

จ้างเหมาจัดทำข้อมูลผู้ปลูกสับปะรดผลสด และสับปะรดโรงงาน จำนวน 904 ราย เป็นเงิน 9,040 บาท จำนวน 2 งวด ดังนี้

อำเภอ	งบประมาณโอนจัดสรร งวดที่ 1		งบประมาณโอนจัดสรร งวดที่ 2	
	จำนวน (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)
หนองปรือ	421	4,210	79	790
บ่อพลอย	247	2,470		
ไทรโยค	132	1,320		
เมืองกาญจนบุรี	8	80		
ท่าม่วง	6	60		
ศรีสวัสดิ์	5	50		
ทองผาภูมิ	3	30		
ด่านมะขามเตี้ย	3	30		
รวม	825	8,250	79	790

5.2 การพัฒนาศักยภาพเกษตรกร

ดำเนินการอบรมและศึกษาดูงาน เกษตรกรเป้าหมายในพื้นที่อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 50 ราย จำนวน 1 ครั้ง 2 วัน โดยเน้นอบรมเรื่องการผลิตสับปะรดคุณภาพ (เน้นลดการป้องกันโรคเหี่ยว และการควบคุมปริมาณสารไนเตรตตกค้าง) มาตรฐาน GAP ในสับปะรด การตลาดและการจัดการสินค้าสับปะรด เป็นต้น

วิธีดำเนินการ :

- (1) สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้งเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรด ปี 2564 เข้าร่วมอบรมและศึกษาดูงาน
- (2) สำนักงานเกษตรอำเภอจัดอบรมเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดและศึกษาดูงาน โดยพิจารณาหาจุดดูงานในพื้นที่ใกล้กับสถานที่จัดอบรมเพื่อให้เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมได้เห็นการปฏิบัติในสภาพแปลงจริง
- (3) เกษตรกรเรียนรู้ในประเด็นการผลิตสับปะรดคุณภาพ
- (4) แนะนำเกษตรกรที่เข้าร่วมเรียนรู้ นำความรู้ที่ได้รับกลับไปปฏิบัติในแปลงของตนเอง
- (5) สำนักงานเกษตรอำเภอส่งรายงานผลการอบรม รายละเอียดตามภาคผนวก ให้กับสำนักงานเกษตรจังหวัด ภายใน 30 วัน หลังจากดำเนินการอบรมเสร็จสิ้นแล้ว

5.3 จัดทำแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดคุณภาพ โดยเน้นทดสอบการเพิ่มผลผลิต และลดต้นทุนการผลิต โดยใช้จุลินทรีย์ PGPR ในพื้นที่อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 1 แปลง ๆ ละ 5 ไร่ โดยดำเนินการในแปลงเดิมของปี 2564 (ปีที่ 2)

(1) โดยทดสอบการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการผลิต โดยใช้จุลินทรีย์ PGPR ปรับปรุงบำรุงดิน ในไร่สับปะรด ขอให้ดำเนินการแบ่งการทดสอบและรายงานผล เป็น 4 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 ปฏิบัติดูแลรักษาตามปกติของเกษตรกร (ใส่ปุ๋ยตามที่เกษตรกรเคยใส่ปกติ)

แบบที่ 2 ใส่ PGPR (1kg ไร่) ร่วมกับปุ๋ยรองพื้น หรือใส่ปุ๋ยบำรุงต่อ (กรณีเก็บผลผลิตแล้วไว้ต่อ)

แบบที่ 3 ใส่ PGPR (1 kg/ไร่) ร่วมกับปุ๋ยเตรียมต้น/บำรุงต้นก่อนออกดอก

แบบที่ 4 ใส่ PGPR (500 g/ไร่) ร่วมกับปุ๋ยรองพื้น และใส่ PGPR (500 g/ไร่) ร่วมกับปุ๋ยเตรียมต้น/บำรุงต้นก่อนออกดอก

การทดสอบ	การใส่ปุ๋ยในแปลงต้นแบบ			ปริมาณผลผลิต (กก./ไร่)
	ปุ๋ยรองพื้น หรือใส่ปุ๋ยบำรุงต่อ (กรณีเก็บผลผลิตแล้วไว้ต่อ)	ปุ๋ยเสริมทางใบ	ปุ๋ยบำรุงต้น	
1. แบบปฏิบัติปกติของเกษตรกร				
2. ใส่ PGPR (1 kg/ไร่) ร่วมกับปุ๋ยรองพื้นหรือใส่ปุ๋ยบำรุงต่อ (กรณีเก็บผลผลิตแล้วไว้ต่อ)	✓ + 1 kg. PGPR	✓	✓	
3. ใส่ PGPR (1 kg/ไร่) ร่วมกับปุ๋ยเตรียมต้น/บำรุงต้นก่อนออกดอก	✓	✓	✓ + 1 kg. PGPR	
4. ใส่ PGPR (500 g/ไร่) ร่วมกับปุ๋ยรองพื้นหรือใส่ปุ๋ยบำรุงต่อ (กรณีเก็บผลผลิตแล้วไว้ต่อ) และใส่ PGPR (500 g/ไร่) ร่วมกับปุ๋ยเตรียมต้น/บำรุงต้นก่อนออกดอก	✓ + 500 g. PGPR	✓	✓ + 500 g. PGPR	

ประเด็นเพิ่มเติมในการจัดทำแปลงต้นแบบ ดังนี้

- การป้องกันปัญหาโรคเหี่ยวในสับปะรดด้วยการชุบหน่อพันธุ์ด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดโรคก่อนนำไปปลูก รวมทั้งวิธีการทางเกษตรกรรมและอื่น ๆ
- การบังคับการออกดอกเพื่อกำหนดช่วงเวลาเหมาะสม เพื่อหลีกเลี่ยงผลผลิตออกสู่ตลาดในช่วงฤดูกาลปกติที่มักจะกระจุกตัวและราคาตกต่ำ
- หากจังหวัดที่ต้องการจะใส่เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอื่นเพิ่มเติมจากประเด็นที่ 4.1 - 4.3 ก็สามารถดำเนินการได้
- ใช้แปลงต้นแบบเป็นจุดเรียนรู้ขยายผลให้เกษตรกรอื่น ๆ ต่อไป

(2) การรายงานผลการดำเนินงาน

เก็บบันทึกข้อมูลผลการจัดทำแปลงต้นแบบการผลิตสับปะรดคุณภาพตามแบบฟอร์มเก็บข้อมูลด้านล่างนี้ พร้อมทั้งรายงานให้สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรีทราบเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการโครงการ

ชุดที่	ชุดการทดลอง	น้ำหนักต้นเฉลี่ย เมื่อต้นสับปะรด อายุ 4 เดือน (สุ่มวัด 10 ต้น/ไร่)	น้ำหนักต้นเฉลี่ย เมื่อต้นสับปะรด อายุ 8 เดือน (สุ่มวัด 10 ต้น/ไร่)	การออกดอก/ติดผล หลังการบังคับดอก (สุ่มนับจำนวนผล อ่อน 10 ต้น/ไร่)	น้ำหนักผล สับปะรดระยะผล แก่พร้อมเก็บเกี่ยว (สุ่มวัด 10 ผล/ไร่)	คุณภาพเนื้อใน เช่น โครงสร้างเนื้อ ความ หวาน และรสชาติ (สุ่มวัด 10 ผล/ไร่)
1	ตามแบบปฏิบัติของ เกษตรกร					
2	ใส่ PGPR (1 kg/ไร่) ร่วมกับปุ๋ยรองพื้น หรือใส่ปุ๋ยบำรุงต่อ (กรณีเก็บผลผลิตแล้ว ไว้ต่อ)					
3	ใส่ PGPR (1 kg/ไร่) ร่วมกับ ปุ๋ยเตรียมต้น/บำรุง ต้นก่อนออกดอก					
4	ใส่ PGPR (500 g/ไร่) ร่วมกับ ปุ๋ยรองพื้น และ ใส่ PGPR (500 g/ไร่) ร่วมกับ ปุ๋ยเตรียมต้น/บำรุง ต้นก่อนออกดอก					

หมายเหตุ ผู้รับผิดชอบโครงการฯ สามารถเก็บข้อมูลในประเด็นอื่นๆ เพิ่มเติม จากทั้ง 5 ประเด็นในตาราง ได้ตามความเหมาะสม

5.4 สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการฯ (เอกสารแนบภาคผนวก) ส่งให้กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรีทราบ หลังดำเนินโครงการเสร็จสิ้นทุกกิจกรรม

6. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2564			ปี 2565								
	ต.ค. 64	พ.ย. 64	ธ.ค. 64	ม.ค. 65	ก.พ. 65	มี.ค. 65	เม.ย. 65	พ.ค. 65	มิ.ย. 65	ก.ค. 65	ส.ค. 65	ก.ย. 65
1. จัดทำข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดผลสด และสับปะรดโรงงาน					↔			↔				
2. พัฒนาศักยภาพเกษตรกร(อบรม/ศึกษาดูงาน)			↔									
3. จัดทำแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดคุณภาพโดยเน้นทดสอบการเพิ่มผลผลิต และลดต้นทุนการผลิตในไร่สับปะรด โดยใช้จุลินทรีย์ PGPR								↔				

7. ระยะเวลา

ตุลาคม 2564 - กันยายน 2565

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

8.1 ผลผลิต (output)

1. เกษตรกรจำนวน 50 ราย ได้รับความรู้ความเข้าใจเรื่องการผลิตสับปะรดคุณภาพ
2. มีแปลงต้นแบบทดลองการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดคุณภาพ 1 แปลง รวมพื้นที่ 5 ไร่

8.2 ผลลัพธ์ (outcome)

1. เกษตรกรจำนวน 50 ราย ได้รับความรู้ความเข้าใจ และนำไปประยุกต์ใช้ในการผลิตสับปะรดคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด
2. แปลงต้นแบบทดลองสามารถใช้เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดคุณภาพทั้งในพื้นที่ใกล้เคียงและจากเกษตรกรจากภูมิภาคอื่นที่สนใจ
3. เกษตรกรมีการวางแผนการผลิตอย่างเหมาะสม ผลผลิตสับปะรดต่อไร่ของเกษตรกรเพิ่มขึ้น มีคุณภาพสอดคล้อง ตรงตามความต้องการของตลาด ทำให้มีรายได้และกำไรจากการประกอบอาชีพการปลูกสับปะรดของตน

8.3 ตัวชี้วัด

- เชิงปริมาณ เกษตรกร 50 ราย ได้รับการอบรมพร้อมดูงานในเรื่องการผลิตสับปะรดคุณภาพ
- เชิงคุณภาพ แปลงต้นแบบทดลองการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดคุณภาพใน 1 แปลง พื้นที่ 5 ไร่ สามารถใช้เป็นตัวอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงหรือจังหวัดที่สนใจใช้เป็นแหล่งการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ 80 มีความรู้ในการผลิตสับปะรดจนสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดให้มีคุณภาพดีตรงตามความต้องการของตลาดทั้งสับปะรดส่งโรงงาน และสับปะรดเพื่อบริโภคผลสด

10. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

1. นางสาววรรณภรณ์ สง่ากชกร	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต
2. นางสาวยุพาภรณ์ ฤดีณัฐทรัพย์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 0 3456 4267 ต่อ 15

E-mail : agrikan_plant@hotmail.com

ภาคผนวก

๑. แบบรายงานผลหลังจากเสร็จสิ้นการอบรม

แบบรายงานผลการดำเนินงาน
โครงการ ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
กิจกรรม ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรด

1. ชื่อโครงการ
2. ผู้รับผิดชอบโครงการ
3. ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล
4. วัตถุประสงค์
5. เป้าหมาย
6. สถานที่ดำเนินการ
7. ขั้นตอนการดำเนินงาน
8. ผลการดำเนินงาน (ระบุรายละเอียดทุกกิจกรรมย่อย)
9. งบประมาณที่ใช้ดำเนินการ
10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
11. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ
12. ภาพกิจกรรม/รายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (อย่างน้อย 10 ภาพ)

หมายเหตุ

1. แบบรายงานนี้ เป็นแนวทางในการจัดทำรายงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อาจมีข้อมูลหรือรายละเอียดเพิ่มเติมได้มากกว่านี้ ขอให้เป็นดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน

2. ขอให้ส่งรายงานฯ ให้กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต หลังจากการดำเนินโครงการ เรียบร้อยแล้ว
ทางอีเมล Agrikan_plant@hotmail.com

๒. แบบรายงานผลหลังจากเสร็จสิ้นโครงการทุกกิจกรรม

โครงการ ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
กิจกรรม ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรด

1. ชื่อโครงการ
2. ผู้รับผิดชอบโครงการ
3. ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล
4. วัตถุประสงค์
5. เป้าหมาย
6. สถานที่ดำเนินการ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อกลุ่ม.....
๒. ที่ตั้งเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
๓. มีสมาชิก จำนวน ราย ดังนี้

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์	พันธุ์สับปะรดที่ ปลูก	จำนวนพื้นที่ ปลูก
๑		ประธาน			
๒		รองประธาน			
๓		เลขานุการ			
๔		เหรัญญิก			
๕		กรรมการ			
๖		กรรมการ			
๗		สมาชิก			
๘		สมาชิก			
๙		สมาชิก			
๑๐		สมาชิก			
.		สมาชิก			
.		สมาชิก			
		สมาชิก			
-		สมาชิก			
๕๐		สมาชิก			

๕. พื้นที่ปลูกสับปะรดของกลุ่ม ทั้งหมด รวม.....ไร่

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลการดำเนินงานโครงการฯ

๑. กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้เกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง ๒ วัน

กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย(ชื่อกลุ่ม)..... จำนวนราย

๑.๑ วันที่จัดกิจกรรม

วันที่..... ณ

วันที่..... ณ

๑.๒ หลักสูตร และเนื้อหาที่ถ่ายทอดให้แก่กลุ่ม มีดังนี้

.....

๑.๓ ภาพถ่ายกิจกรรม (ประมาณ ๔-๖ รูป)

๑.๔ ปัญหา - อุปสรรค ที่พบในการดำเนินกิจกรรม

.....

๒. กิจกรรมสนับสนุนวัสดุจัดทำแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดคุณภาพ (๕ ไร่)

๑. เจ้าของแปลงชื่อ..... จำนวน.....ไร่ ปลูกพันธุ์.....
 ที่ตั้งแปลง.....

๒. กิจกรรมที่เน้นหนักในแปลง

.....

๓. ภาพถ่ายแปลง (ประมาณ ๓-๔ รูป)

๔. สรุปผลการทดลองการจัดทำแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดคุณภาพ

ชุดที่	ชุดการทดลอง	น้ำหนักต้นเฉลี่ย เมื่อต้นสับปะรด อายุ 4 เดือน (สุ่มวัด 10 ต้น/ไร่)	น้ำหนักต้นเฉลี่ย เมื่อต้นสับปะรด อายุ 8 เดือน (สุ่มวัด 10 ต้น/ไร่)	การออกดอก/ติดผล หลังการบังคับดอก (สุ่มนับจำนวนผล อ่อน 10 ต้น/ไร่)	น้ำหนักผล สับปะรดระยะผล แก่พร้อมเก็บเกี่ยว (สุ่มวัด 10 ผล/ไร่)	คุณภาพเนื้อใน เช่น โครงสร้างเนื้อ ความ หวาน และรสชาติ (สุ่มวัด 10 ผล/ไร่)
1	ตามแบบปฏิบัติของ เกษตรกร					
2	ใส่ PGPR (1 kg/ไร่) ร่วมกับปุ๋ยรองพื้น หรือใส่ปุ๋ยบำรุงต่อ (กรณีเก็บผลผลิตแล้ว ไว้ต่อ)					
3	ใส่ PGPR (1 kg/ไร่) ร่วมกับ ปุ๋ยเตรียมต้น/บำรุง ต้นก่อนออกดอก					

ชุดที่	ชุดการทดลอง	น้ำหนักต้นเฉลี่ย เมื่อต้นสัปดาห์ อายุ 4 เดือน (สัปดาห์ 10 ต้น/ไร่)	น้ำหนักต้นเฉลี่ย เมื่อต้นสัปดาห์ อายุ 8 เดือน (สัปดาห์ 10 ต้น/ไร่)	การออกดอก/ติดผล หลังการบังคับดอก (สู่มับจำนวนผล อ่อน 10 ต้น/ไร่)	น้ำหนักผล สัปดาห์ระยะผล แก่พร้อมเก็บเกี่ยว (สัปดาห์ 10 ผล/ไร่)	คุณภาพเนื้อใน เช่น โครงสร้างเนื้อ ความ หวาน และรสชาติ (สู่มวัด 10 ผล/ไร่)
4	ใส่ PGPR (500 g/ไร่) ร่วมกับ ปุ๋ยรองพื้น และ ใส่ PGPR (500 g/ไร่) ร่วมกับ ปุ๋ยเตรียมต้น/บำรุง ต้นก่อนออกดอก					

ส่วนที่ ๒ ปัญหา – อุปสรรค ภาพรวมโครงการฯ

๑.
๒.
๓.

ส่วนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

๑.
๒.
๓.

หมายเหตุ:

- โปรดระบุรายชื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับจังหวัด และอำเภอ ในกล่องข้อความข้างล่าง ดังนี้
- โปรดส่งข้อมูล (file word.doc) ทาง e-mail: agrikan_plant@hotmail.com
และจัดส่งรูปเล่มรายงานผลให้สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี หลังเสร็จสิ้นโครงการ

จังหวัด.....
ชื่อ – สกุล
ตำแหน่ง
เบอร์โทรศัพท์

จังหวัด..... อำเภอ
ชื่อ – สกุล
ตำแหน่ง
เบอร์โทรศัพท์

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
กิจกรรมส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร
- แผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร
- 1.3 แผนปฏิรูปประเทศ -
- 1.4 แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

2. หลักการและเหตุผล

อ้อยโรงงานเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย โดยที่ประเทศไทยมีการส่งออกน้ำตาลเป็นอันดับสองของโลกรองจากประเทศบราซิลในปี 2562/2563 มีพื้นที่ปลูกอ้อยทั้งประเทศรวม 11.46 ล้านไร่ ให้ผลผลิตรวม 74.89 ล้านตัน (ที่มา : คณะกรรมการอ้อย) จังหวัดกาญจนบุรี มีพื้นที่ปลูกอ้อย จำนวน 735,127 ไร่ ผลผลิต 6,035,583 ตัน ผลผลิตอ้อยโรงงานมีปริมาณลดลง เนื่องจากปัญหาภัยแล้งและราคาอ้อยที่ลดลงทำให้เกษตรกรหันไปปลูกพืชอื่นทดแทน เช่น มันสำปะหลัง แต่ความต้องการผลผลิตอ้อยยังมีปริมาณเพิ่มขึ้นและเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการใช้ในภาคอุตสาหกรรมน้ำตาล จึงมีการขยายฐานกำลังการผลิตโดยการเพิ่มพื้นที่ปลูกอ้อยเพิ่มขึ้น แต่ผลผลิตที่ได้ต่อหน่วยพื้นที่ยังสู้กับประเทศคู่แข่งไม่ได้และผลิตไม่เพียงพอ กับความต้องการซึ่งสาเหตุ ได้แก่ ขาดการเตรียมดินที่ดี การปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ปริมาณธาตุอาหารในดินลดลง การเผาใบอ้อยก่อนการเก็บเกี่ยวอ้อย เนื่องจากการขาดแคลนแรงงานทำให้มีปัญหาเรื่องโรคและแมลงศัตรูพืช และวัชพืช ขาดวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว ไม่มีการบริหารจัดการไร่ที่ดี และเกษตรกรมีโอกาสเข้าถึงเทคโนโลยีการผลิตใหม่ๆ ที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตอ้อยได้ไม่ทั่วถึง ดังนั้น สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี จึงจำเป็นต้องเพิ่มศักยภาพให้เกษตรกรในพื้นที่ที่เป็นแหล่งผลิตอ้อยที่สำคัญ ให้มีความรู้ ความสามารถ ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยการอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและจัดทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อย เพื่อให้เกษตรกรได้รับการพัฒนาความรู้และสามารถนำไปปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตอ้อยให้มีผลผลิตเพียงพอรองรับความต้องการในอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย

3.วัตถุประสงค์

- 3.1 ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตอ้อย
- 3.2 จัดทำแปลงเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อยแก่เกษตรกร

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินโครงการ

เกษตรกรผู้ปลูกอ้อย จำนวน 30 ราย ในพื้นที่อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

5. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

5.1 อบรมถ่ายทอดความรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยให้แก่เกษตรกร เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของเกษตรกรให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรอำเภอ โดยมีเป้าหมายเกษตรกรรวม 30 ราย ประสานเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และองค์กรต่างๆ ในพื้นที่ดำเนินการ ดังนี้

- สำนักงานเกษตรอำเภอคัดเลือกเกษตรกรที่มีความพร้อมในเขตพื้นที่เหมาะสมกับการปลูกอ้อย (S1 ,S2) และมีโรงงานน้ำตาลรองรับ หรือเกษตรกรที่สนใจ โดยมีเป้าหมายเกษตรกร 30 ราย เพื่อเข้ารับการอบรม

- สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรเป้าหมายโดยมีประเด็นถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อย เช่น การเตรียมดิน การปรับปรุงบำรุงดิน พันธุ์อ้อยที่เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น การป้องกันกำจัดศัตรูอ้อยที่สำคัญ การใช้และผลิตปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย และการจัดการระบบน้ำในไร่อ้อย เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายในการอบรมฯ จำนวน 30 ราย เป็นเงิน 6,000 บาท เช่น ค่าอาหาร, ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม, ค่าวิทยากร, ค่าวัสดุฝึกอบรม, ค่าวัสดุสาธิตในการฝึกอบรม เป็นต้น

- สำนักงานเกษตรอำเภอส่งรายงานผลการอบรม รายละเอียดตามภาคผนวก ให้กับสำนักงานเกษตรจังหวัด ภายใน 30 วัน หลังจากดำเนินการอบรมเสร็จสิ้นแล้ว

5.2 การจัดทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อย

- สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการคัดเลือกพื้นที่ดำเนินการเพื่อจัดทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อย จำนวน 1 แปลง พื้นที่ 4 ไร่

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สำหรับการจัดทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อย

1. ฉีดพ่นท่อนพันธุ์อ้อยด้วยปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ที่ละลายน้ำสะอาดอัตราส่วน 1:100 หรือผสมหัวน้ำพร้อมปุ๋ย

2. กรณีพื้นที่ที่ดินมีชั้นดินแนะนำให้ไถระเบิดดินดาน

- แปลงเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อยแบ่งเป็น 4 ชุดการทดลอง ดังนี้

ชุดที่ 1 ตามแบบปฏิบัติของเกษตรกร (ปฏิบัติอย่างไรบ้าง)

ชุดที่ 2 ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยพืชสด (250 กก./ไร่) ร่วมกับปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ (500 กรัม/ไร่) ใส่ 2 ครั้ง คือ พร้อมปลูกและอ้อยอายุ 2-3 เดือน หรืออายุ 3-4 เดือน ตามลักษณะดินในพื้นที่

ชุดที่ 3 ครั้งที่ 1 ใช้ปุ๋ยเคมีรองพื้น (20 หรือ 35 กก./ไร่) ร่วมกับปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ (500 กรัม/ไร่) และกากตะกอนหม้อกรองหรือฟิวเตอร์เค้กหรือกากน้ำตาล อัตรา 5,000-8,000 กก./ไร่

ครั้งที่ 2 ใช้ปุ๋ยเคมี (60 หรือ 40 กก./ไร่) ร่วมกับปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ (500 กรัม/ไร่)

ชุดที่ 4 ครั้งที่ 1 ใช้ปุ๋ยเคมีรองพื้น (20 หรือ 35 กก./ไร่) ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ (250 กก./ไร่) หรือปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ (500 กรัม/ไร่)

ครั้งที่ 2 ใช้ปุ๋ยเคมี (60 หรือ 40 กก./ไร่) ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ (250 กก./ไร่) และปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ (500 กรัม/ไร่)

หมายเหตุ : 1. ชุดการทดลองและเทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

2. การใส่ปุ๋ยเคมีให้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ดินร่วนปนทราย ให้ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 หรือ 13-13-21 หรือตามค่าวิเคราะห์ดิน ครั้งแรก รองกันร่องพร้อมปลูก หรือทันทีหลังแต่งตอ อัตรา 20 กิโลกรัมต่อไร่ ครั้งที่สอง เมื่ออายุ 2-3 เดือน อัตรา 60 กิโลกรัมต่อไร่

2.2 ดินร่วนหรือดินร่วนเหนียว ให้ใส่ปุ๋ยสูตร 16-8-8 หรือตามค่าวิเคราะห์ดิน ครั้งแรก หลังปลูกหรือหลังจากการแต่งตอ 1 เดือน อัตรา 35 กิโลกรัมต่อไร่ ครั้งที่สอง เมื่ออายุ 3-4 เดือน อัตรา 40 กิโลกรัมต่อไร่

2.3 หากไม่สามารถจัดหาปุ๋ยสูตรตามที่กำหนดได้ให้ใช้สูตรปุ๋ยที่ใกล้เคียงและรายงานในผลการดำเนินงานต่อไป

ค่าใช้จ่ายในการจัดทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อย จำนวน 1 แปลง 4 ไร่ เป็นเงิน 33,680 บาท

5.3 รายงานผลการดำเนินงาน

ชุดที่	ชุดการทดลอง	ครั้งแรก ชนิดดิน/ปุ๋ยที่ ใช้/อัตราที่ใช้	ครั้งที่สอง ชนิดดิน/ปุ๋ยที่ ใช้/อัตราที่ใช้	ความสูงลำต้น เฉลี่ยอ้อยอายุ 4 เดือน (สุ่มวัด 10 ต้น)	เส้นรอบวงลำต้น เฉลี่ยอ้อยอายุ 4 เดือน (สุ่มวัด 10 ต้น)	ความสูงลำต้น เฉลี่ยอ้อยอายุ 6 เดือน (สุ่มวัด 10 ต้น)	เส้นรอบวงลำต้น เฉลี่ยอ้อยอายุ 6 เดือน (สุ่มวัด 10 ต้น)
1	ตามแบบปฏิบัติของเกษตรกร						
2	ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยพืชสด ร่วมกับปุ๋ยชีวภาพฟิสิกซ์ฟิวเจอร์						
3	ใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยชีวภาพฟิสิกซ์ฟิวเจอร์และกากตะกอนหม้อกรองหรือฟิวเตอร์เค้กหรือกากน้ำตาล						
4	ใช้ปุ๋ยเคมี ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยชีวภาพฟิสิกซ์ฟิวเจอร์						

5.4 สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการฯ (เอกสารแนบภาคผนวก) ส่งให้กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรีทราบ หลังดำเนินโครงการเสร็จสิ้นทุกกิจกรรม

6. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2564			ปี 2565								
	ต.ค. 64	พ.ย. 64	ธ.ค. 64	ม.ค. 65	ก.พ. 65	มี.ค. 65	เม.ย. 65	พ.ค. 65	มิ.ย. 65	ก.ค. 65	ส.ค. 65	ก.ย. 65
1.อบรมถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีในการเพาะปลูกอ้อยให้แก่เกษตรกร			↔									
2.จัดทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อย				↔								

7. ระยะเวลา

ตุลาคม 2564 - กันยายน 2565

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

8.1 ผลผลิต (output)

1. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 30 ราย ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย
2. มีแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อย 1 แปลงเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อยแก่เกษตรกร

8.2 ผลลัพธ์ (outcome)

1. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีความรู้ความสามารถในเรื่องเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยและสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในแปลงของตนเอง
2. ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 12 ตันต่อไร่เป็น 15 ตันต่อไร่

8.3 ตัวชี้วัด

- เติงปริมาณ 1. อบรมเกษตรกร 30 ราย.....
- 2. จัดทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อย 1 แปลง.....
- เติงคุณภาพ 1. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ 80 สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติสำหรับแปลงตนเอง
- 2. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 12 ตันต่อไร่เป็น 15 ตันต่อไร่

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกษตรกรได้รับความรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อยโรงงานและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้
2. ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

10. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

1. นางสาววรรณภรณ์ สังกษกร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ รักษาการใน
ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต
 2. นางสาวยุพาภรณ์ ฤดีณัฐทรัพย์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
เบอร์โทรศัพท์ : 0 3456 4267 ต่อ 15
E-mail : agrikan_plant@hotmail.com
-

ภาคผนวก

๑. แบบรายงานผลหลังจากเสร็จสิ้นการอบรม

แบบรายงานผลการดำเนินงาน
โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
กิจกรรมส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย

1. ชื่อโครงการ
2. ผู้รับผิดชอบโครงการ
3. ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล
4. วัตถุประสงค์
5. เป้าหมาย
6. สถานที่ดำเนินการ
7. ขั้นตอนการดำเนินงาน
8. ผลการดำเนินงาน (ระบุรายละเอียดทุกกิจกรรมย่อย)
9. งบประมาณที่ใช้ดำเนินการ
10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
11. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ
12. ภาพกิจกรรม/รายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (อย่างน้อย 10 ภาพ)

หมายเหตุ

1. แบบรายงานนี้ เป็นแนวทางในการจัดทำรายงานให้ไปในทิศทางเดียวกัน อาจมีข้อมูลหรือรายละเอียดเพิ่มเติมได้มากกว่านี้ ขอให้เป็นดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน
2. ขอให้ส่งรายงานฯ ให้กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต หลังจากการดำเนินโครงการ เรียบร้อยแล้ว ทางอีเมลล์ Agrikan_plant@hotmail.com

๒. แบบรายงานผลหลังจากเสร็จสิ้นโครงการทุกกิจกรรม

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
กิจกรรมส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย

1. ชื่อโครงการ
2. ผู้รับผิดชอบโครงการ
3. ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล
4. วัตถุประสงค์
5. เป้าหมาย
6. สถานที่ดำเนินการ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อกลุ่ม.....
๒. ที่ตั้งเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
๓. มีสมาชิก จำนวน ราย ดังนี้

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์	จำนวนพื้นที่ปลูก
๑		ประธาน		
๒		รองประธาน		
๓		เลขานุการ		
๔		เหรัญญิก		
๕		กรรมการ		
๖		กรรมการ		
๗		สมาชิก		
๘		สมาชิก		
๙		สมาชิก		
๑๐		สมาชิก		
.		สมาชิก		
.		สมาชิก		
		สมาชิก		
-		สมาชิก		
๓๐		สมาชิก		

๕. พื้นที่ปลูกอ้อยของกลุ่ม ทั้งหมด รวม.....ไร่

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลการดำเนินงานโครงการฯ

๑. กิจกรรมอบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๑ ครั้ง

กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย(ชื่อกลุ่ม)..... จำนวนราย

๑.๑ วันที่จัดกิจกรรม

วันที่..... ณ

๑.๒ หลักสูตร และเนื้อหาที่ถ่ายทอดให้แก่กลุ่ม มีดังนี้

.....

๑.๓ ภาพถ่ายกิจกรรม (ประมาณ ๔-๖ รูป)

๑.๔ ปัญหา - อุปสรรค ที่พบในการดำเนินกิจกรรม

.....

๒. กิจกรรมสนับสนุนวัสดุการจัดทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อย (๔ ไร่)

๑. เจ้าของแปลงชื่อ..... จำนวน.....ไร่

ที่ตั้งแปลง.....ไร่

๒. กิจกรรมที่เน้นหนักในแปลง

.....

๓. ภาพถ่ายแปลง (ประมาณ ๓-๔ รูป)

๔. สรุปผลการทดลองการจัดทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อย

ชุด ที่	ชุดการทดลอง	ครั้งแรก	ครั้งที่สอง	ความสูงลำต้น	เส้นรอบวงลำต้น	ความสูงลำต้น	เส้นรอบวงลำต้น
		ชนิดดิน/ปุ๋ยที่ ใช้/อัตราที่ใช้	ชนิดดิน/ปุ๋ยที่ ใช้/อัตราที่ใช้	เฉลี่ยอ้อยอายุ 4 เดือน (สุ่มวัด 10 ต้น)	เฉลี่ยอ้อยอายุ 4 เดือน (สุ่มวัด 10 ต้น)	เฉลี่ยอ้อยอายุ 6 เดือน (สุ่มวัด 10 ต้น)	เฉลี่ยอ้อยอายุ 6 เดือน (สุ่มวัด 10 ต้น)
1	ตามแบบปฏิบัติของ เกษตรกร						
2	ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยพืชสด ร่วมกับปุ๋ย ชีวภาพฟิซีฟิอาร์						
3	ใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยชีวภาพ ฟิซีฟิอาร์และกากตะกอน หม้อกรองหรือฟิวเตอร์เค้ก หรือกากน้ำตาล						
4	ใช้ปุ๋ยเคมี ร่วมกับปุ๋ย อินทรีย์ หรือปุ๋ยพืชสด และ ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์						

ส่วนที่ ๒ ปัญหา – อุปสรรค ภาพรวมโครงการฯ

๑.
 ๒.
 ๓.

ส่วนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

๑.
 ๒.
 ๓.

หมายเหตุ:

- โปรดระบุรายชื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับจังหวัด และอำเภอ ในกล่องข้อความข้างล่าง ดังนี้
- โปรดส่งข้อมูล (file word.doc) ทาง e-mail: agrikan_plant@hotmail.com และจัดส่งรูปเล่มรายงานผลให้สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี หลังเสร็จสิ้นโครงการ

จังหวัด.....
ชื่อ – สกุล
ตำแหน่ง
เบอร์โทรศัพท์

จังหวัด..... อำเภอ
ชื่อ – สกุล
ตำแหน่ง
เบอร์โทรศัพท์

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเคียวมัน (มะคาเดเมีย, มะม่วงหิมพานต์)
เพื่อความยั่งยืน

กิจกรรม เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร
 - แผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร
- 1.3 แผนปฏิรูปประเทศ -
- 1.4 แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

2. หลักการและเหตุผล

พืชเคียวมัน หมายถึง พืชที่เน้นบริโภคแต่เมล็ดและมักจะมีเปลือกค่อนข้างแข็ง เคี้ยวแล้วให้รสชาติดมันๆ อร่อย เป็นที่นิยมของผู้บริโภคเป็นอย่างมาก ที่เรารู้จักและคุ้นเคยในที่นี่ คือ มะคาเดเมีย และมะม่วงหิมพานต์ สำหรับ “มะคาเดเมีย” มีถิ่นกำเนิดอยู่ที่ประเทศออสเตรเลีย แพร่ขยายไปยังสหรัฐอเมริกาโดยปลูกมากที่สุดที่รัฐฮาวาย เข้ามาประเทศไทยเมื่อ 70 ปี มาแล้ว ได้ชื่อว่าเป็นราชาแห่งพืชเคียวมัน เพราะมีรสชาติอร่อยและมีราคาแพงที่สุดในโลก นอกจากนั้น มะคาเดเมียยังอุดมไปด้วยวิตามินมากมาย และที่สำคัญเต็มไปด้วยน้ำมันพืชไม่อิ่มตัว ซึ่งน้ำมันพืชไม่อิ่มตัวมีคุณสมบัติที่ดี คือ ช่วยลดคอเลสเตอรอลให้แก่ร่างกาย มีอายุยืนยาวถึง 100 ปี เนื้อไม้ยังมีประโยชน์ใช้สอยโดยนำมาทำเครื่องเรือน เมื่อมีอายุ 30 ปีขึ้นไป เป็นพืชที่ตลาดทั่วโลกมีความต้องการสูง ไม่มีการล้มตลาต มีราคาเป็นมาตรฐานสากล ไม่เหมือนพืชเศรษฐกิจตัวอื่นที่มีราคาขึ้นลงไม่แน่นอน ตลาดใหญ่อยู่ที่ประเทศญี่ปุ่น จึงคาดการณ์ว่าในอนาคตถ้ามีการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องที่ไม่เกิน 10-20 ปีข้างหน้า ประเทศไทยอาจเป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์มะคาเดเมียออกสู่ตลาดโลกในอันดับต้นๆ สำหรับ “มะม่วงหิมพานต์” เป็นพืชพื้นเมืองของอเมริกาใต้ และได้ขยายไปยังภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก เข้ามาประเทศไทยโดยพระยารัษฎานุประดิษฐ์ นำมาจากอินเดีย ปี 2444 พร้อมๆ ยางพารา และมีการคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถปลูกให้ได้ผลผลิตสูงในประเทศไทย เป็นพืชที่ปลูกง่าย ต้านทานโรคแมลงศัตรูพืชได้ดี เจริญเติบโตเร็ว ทนแล้ง ให้ผลผลิตเร็วเพียงแค่ 2 ปี ให้ผลผลิตนานหลายสิบปี ดูแลรักษาง่าย ต้องอิงหลักวิชาการเกษตรเข้าช่วยจะสามารถให้ผลผลิตสูงเป็นพืชที่ปลูกเพื่อเป็นรายได้ได้เป็นอย่างดี ผลิตภัณฑ์เมล็ดมะม่วงหิมพานต์ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคทั่วโลก เนื่องจากมีคุณค่าทางโภชนาการ มีกลิ่นและรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว นอกจากนี้ ที่เปลือกหุ้มเมล็ดจะมีน้ำมันออกฤทธิ์เป็นกรดอย่างแรง ถ้าถูกผิวหนังจะพองเป็นแผลเปื่อย แต่ใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง ทำสีย้อม และใช้ทำผลิตภัณฑ์ไม้ป้องกันปลวกมอด ใช้ในอุตสาหกรรมพลาสติก อุปกรณ์รถยนต์ กระเบื้องยางปูพื้น ฉนวนหุ้มสายไฟฟ้า เป็นต้น

ปัจจุบันผลิตภัณฑ์พืชเคียวมัน มะคาเดเมียและมะม่วงหิมพานต์ เป็นที่นิยมของผู้บริโภคเป็นอย่างมาก และมีคุณค่าทางโภชนาการสูง ตลาดผู้บริโภคมีความต้องการเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ แต่ยังคงพบว่า พื้นที่ปลูกยังมีวงจำกัด เนื่องจากเกษตรกรยังไม่มีความรู้การผลิตตลอดจนการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าให้สูงขึ้น จึงมีความจำเป็นต้องมีความรู้แก่เกษตรกรด้านเทคโนโลยี การส่งเสริมพัฒนาการผลิต การแปรรูปและการตลาด เพื่อพัฒนาการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้น สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเคียวมันเพื่อความยั่งยืน (มะคาเดเมีย, มะม่วงหิมพานต์) เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการ สร้างอาชีพสร้างรายได้และยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้มั่นคง และยังเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมได้

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสม ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเคียวมัน (มะม่วงหิมพานต์) ให้แก่เกษตรกร รวมทั้งสนับสนุนให้เกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาพืชเคียวมัน (มะม่วงหิมพานต์) ให้เป็นสินค้าที่มีคุณภาพ และเพียงพอต่อความต้องการของประเทศ

3.2 เพื่อพัฒนาความรู้ของเกษตรกรให้มีความรู้ความสามารถในการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าให้สูงขึ้นและครบวงจร รวมทั้งการตลาดของผลิตภัณฑ์

3.3 เพื่อปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่เกษตรกร

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

เกษตรกรผู้ปลูกพืชเคียวมัน (มะม่วงหิมพานต์) จำนวน 20 ราย

พื้นที่ดำเนินการ มะม่วงหิมพานต์ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

5. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

5.1 กิจกรรมสร้างการรับรู้และความเข้าใจและส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตพืชเคียวมัน (มะม่วงหิมพานต์)

1) รวมกลุ่มเกษตรกรที่มีความสนใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเคียวมัน (มะม่วงหิมพานต์) จำนวน 1 กลุ่ม ๆ ละ 20 ราย โดยหากพื้นที่ที่ดำเนินการยังไม่มีกรรวมกลุ่มให้ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อถ่ายทอดความรู้

2) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ผ่านกระบวนการการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาความรู้และศักยภาพของเกษตรกรทางด้านการผลิต การตลาด และการรวมกลุ่ม จำนวน 2 ครั้ง ประกอบด้วย

ครั้งที่ 1 - วิเคราะห์สภาพพื้นที่ สภาพการผลิต และสภาพการตลาดของกลุ่มทั้งด้านที่เป็นจุดแข็ง (เพื่อการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป) และด้านที่เป็นจุดอ่อน (เพื่อแก้ไขปัญหา) และระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมกับพื้นที่

ครั้งที่ 2 - ถ่ายทอดความรู้ตามประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพการปลูกพืชเคียวมัน (มะม่วงหิมพานต์) ของกลุ่ม เพื่อนำไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่น การจัดระบบการผลิต เทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิต แนวทางการส่งเสริมการปลูกในเชิงอนุรักษ์ เป็นต้น

5.2 กิจกรรมการพัฒนาความรู้และศักยภาพของเกษตรกรเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเคียวมัน (มะม่วงหิมพานต์)

1) อบรมเกษตรกรผู้ปลูกพืชเคียวมัน (มะม่วงหิมพานต์) ด้านการผลิต การแปรรูป การตลาด และการบริหารจัดการ จำนวน 1 กลุ่มๆ ละ 20 ราย และศึกษาดูงานแปลงพืชเคียวมัน (มะม่วงหิมพานต์) ที่ประสบผลสำเร็จในพื้นที่ จำนวน 1 ครั้ง

2) จัดทำแปลงเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

- สำนักงานเกษตรจังหวัด / อำเภอ คัดเลือกเกษตรกรที่มีความสนใจในการจัดทำแปลงเรียนรู้ และเป็นผู้นำที่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้

- สำนักงานเกษตรจังหวัด / อำเภอคัดเลือกพื้นที่ปลูกพืชเคียวมัน (มะม่วงหิมพานต์) ที่มีศักยภาพ เช่น พื้นที่ซึ่งเคยเป็นจุดเรียนรู้ดูงาน พื้นที่ที่มีสภาพพื้นที่เหมาะสมต่อการพัฒนาการผลิตพืชเคียวมัน (มะม่วงหิมพานต์) โดยใช้พื้นที่ 2 ไร่ เพื่อจัดทำแปลงเรียนรู้ โดยรัฐสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์ ปุ๋ยเชิงเดี่ยว ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น

5.3 ติดตามและประเมินสถานการณ์การผลิตพืชเคียวมัน (มะม่วงหิมพานต์)

ประเมินศักยภาพการดำเนินงานกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงาน ติดตามผลการดำเนินงานโครงการ ให้คำแนะนำปรึกษาแก่เกษตรกร และสรุปผลการดำเนินงานโครงการ

6. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2564			ปี 2565								
	ต.ค.64	พ.ย.64	ธ.ค.64	ม.ค.65	ก.พ.65	มี.ค.65	เม.ย.65	พ.ค.65	มิ.ย.65	ก.ค.65	ส.ค.65	ก.ย.65
1. กิจกรรมสร้างการรับรู้และความเข้าใจและส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตพืชเคียวมัน (มะม่วงหิมพานต์) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จำนวน 2 ครั้ง 1.1 ครั้งที่ 1 วิเคราะห์สภาพพื้นที่ สภาพการผลิต และสภาพการตลาดของกลุ่ม 1.2 ครั้งที่ 2 ถ่ายทอดความรู้ตามประเด็นที่ได้รับจากการวิเคราะห์ เช่น การจัดระบบการผลิต เทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิต แนวทางการส่งเสริมการปลูกในเชิงอนุรักษ์ เป็นต้น				↔								
2. กิจกรรมการพัฒนาความรู้และศักยภาพของเกษตรกรเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเคียวมัน (มะม่วงหิมพานต์) 2.1 อบรมเกษตรกรเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเคียวมัน (มะม่วงหิมพานต์) และศึกษาดูงานแปลงพืชเคียวมัน (มะม่วงหิมพานต์) ที่ประสบผลสำเร็จ 2.2 จัดทำแปลงเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต					↔				↔			
3. ติดตามและประเมินสถานการณ์การผลิตพืชเคียวมัน (มะม่วงหิมพานต์)				←————→								

7. ระยะเวลา

มกราคม – กันยายน 2565

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

8.1 ผลผลิต (output)

เกษตรกรผู้ปลูกพืชเคี้ยวมัน (มะม่วงหิมพานต์) จำนวน 20 ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเคี้ยวมัน (มะม่วงหิมพานต์)

8.2 ผลลัพธ์ (outcome)

เกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตพืชเคี้ยวมัน (มะม่วงหิมพานต์)

8.3 ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ : เกษตรกรผู้ปลูกพืชเคี้ยวมัน (มะม่วงหิมพานต์) 20 ราย ได้รับการถ่ายทอด ความรู้ในเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเคี้ยวมัน (มะม่วงหิมพานต์)

เชิงคุณภาพ : เกษตรกรผู้ปลูกพืชเคี้ยวมัน (มะม่วงหิมพานต์) สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกร จำนวน 20 ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ความรู้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ในการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตเคี้ยวมัน (มะม่วงหิมพานต์) ให้แก่เกษตรกร รวมทั้งสนับสนุนให้เกษตรกรนำความรู้ ไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพไม้และหวายให้เป็นสินค้าที่มีคุณภาพ และเพียงพอต่อความต้องการของประเทศ เกษตรกรให้มีความรู้ความสามารถในการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าให้สูงขึ้นและครบวงจร รวมทั้งการตลาด ของผลิตภัณฑ์ ตลอดจนปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

10. ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

1. นางสาววรรณภรณ์ สง่ากชกร ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
รักษาราชการในตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

2. นางสาวอริศรา กุสุนทร ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์ 034564267 ต่อ 15

E-mail: Agrikan_plant@hotmail.com

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟเพื่อความยั่งยืน
กิจกรรม เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร
 - แผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร
- 1.3 แผนปฏิรูปประเทศ -
- 1.4 แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

2. หลักการและเหตุผล

กาแฟเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญชนิดหนึ่งของไทย ที่ทำรายได้ให้เกษตรกรปีละประมาณ 2,000 ล้านบาท โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) ตลาดกาแฟมีการขยายตัวอย่างมาก ทำให้ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปกาแฟในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 75,000 ตัน ในปี 2557 เป็น 95,000 ตัน ในปี 2561 ในขณะเดียวกันผลผลิตกาแฟในประเทศกลับลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากราคากาแฟที่ตกต่ำเป็นเวลานาน ทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นแทน เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล เนื้อที่ที่ให้ผลจึงลดลงจาก 260,968 ไร่ ในปี 2557 เหลือเพียง 257,761 ไร่ ในปี 2561 ส่งผลให้ผลผลิตลดลงจาก 37,950 ตัน ในปี 2557 เหลือผลผลิตเพียง 23,617 ตัน ในปี 2561 ทำให้ผลผลิตไม่เพียงพอ ต่อความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปที่เพิ่มขึ้น ทำให้ต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นโดยพันธุ์ที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์กาแฟโรบัสตา มีแหล่งปลูกที่สำคัญอยู่ในภาคใต้ ได้แก่ จังหวัด ชุมพร ระนอง ประจวบคีรีขันธ์ กระบี่ ซึ่งในปี 2557 มีสัดส่วนร้อยละ 69 ของเนื้อที่ปลูกกาแฟของไทยส่วนพันธุ์อะราบิกา มีสัดส่วนร้อยละ 31 โดยแหล่งปลูกที่สำคัญอยู่ในภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัด เชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง น่าน แม่ฮ่องสอน ตาก และตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 ภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ประเทศไทยจะต้องเปิดตลาดให้นำเข้ากาแฟเสรี โดยลดภาษีนำเข้าเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูปเหลือร้อยละ 5 และร้อยละ 0 ตามลำดับ ซึ่งการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทำให้ไทยไม่สามารถแข่งขันกับประเทศในอาเซียน ได้แก่ ประเทศเวียดนาม ลาว และอินโดนีเซีย ซึ่งประเทศเหล่านี้สามารถผลิตกาแฟที่ให้ผลผลิตสูงกว่าและต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า อีกทั้งปัจจุบันสวนกาแฟของไทยส่วนใหญ่เป็นสวนผสม ปลูกร่วมกับพืชเศรษฐกิจอื่น ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศซึ่งส่งผลให้ผลผลิตต่ำ (กรมวิชาการเกษตร, 2563)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพการผลิตกาแฟของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟในประเทศไทยให้สามารถแข่งขันกับผู้ปลูกกาแฟในประเทศอื่นได้ ดังนั้น สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟเพื่อความยั่งยืน ตามแผนยุทธศาสตร์กาแฟ ปี 2563 – 2574 เพื่อพัฒนาให้เกษตรกร

ผู้ปลูกกาแฟของจังหวัดกาญจนบุรีมีศักยภาพในการผลิตสูงขึ้นทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ ส่งผลให้สร้างมูลค่าเพิ่มของกาแฟ และเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยเน้นการบริหารจัดการแบบครบวงจร (Value Chain) บนพื้นฐานของศักยภาพ (Potential) และอัตลักษณ์ของกาแฟในประเทศไทย ภายใต้การผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาระบบมาตรฐานการผลิตในระดับฟาร์มถึงผู้บริโภค โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพเมล็ดกาแฟสู่มาตรฐานสากล

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในการเป็นผู้ประสานงานและวิทยากร ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟให้กับเกษตรกร

3.2 เพื่อทราบข้อมูลสถานการณ์การผลิตของกาแฟอาราบิก้า และโรบัสตาในประเทศไทย

3.3 เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต การแปรรูป และการเพิ่มมูลค่าสินค้ากาแฟเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ จำนวน 25 ราย

พื้นที่ดำเนินการ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

5. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

5.1 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต การแปรรูป และการเพิ่มมูลค่าสินค้ากาแฟ

1) รวมกลุ่มเกษตรกรที่มีความสนใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟ จำนวน 1 กลุ่ม กลุ่มละ 25 ราย โดยหากพื้นที่ที่ดำเนินการยังไม่มีกรรวมกลุ่มให้ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อถ่ายทอดความรู้ (จำนวน 2 ครั้ง) ให้เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ จำนวน 25 ราย ในประเด็นเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต การแปรรูป และการเพิ่มมูลค่าสินค้า ดังนี้

ครั้งที่ 1 ถ่ายทอดให้ความรู้ในเรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟ ได้แก่ ระบบการผลิตกาแฟให้ได้มาตรฐาน GAP และ Organic การปลูกพืชแบบผสมผสานในระบบนิเวศน์กาแฟ การตัดแต่งทรงพุ่มกาแฟ

ครั้งที่ 2 ถ่ายทอดความรู้ในเรื่อง การพัฒนาคุณภาพผลผลิต ได้แก่ การสร้างอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น (GI) เพื่อเพิ่มมูลค่าของกาแฟ การแปรรูป และการเพิ่มมูลค่าสินค้า ได้แก่ การพัฒนาทักษะการแปรรูป และการสร้างมูลค่ากาแฟ เช่น การพัฒนากาแฟพรีเมียม และกาแฟพิเศษ เป็นต้น

2) ศึกษาดูงานกลุ่มผู้ผลิตกาแฟที่มีศักยภาพและประสบความสำเร็จ

- จัดกิจกรรมศึกษาดูงานกลุ่มผู้ผลิตกาแฟที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการผลิตกาแฟแบบครบวงจร

3) จัดทำแปลงเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการสวนกาแฟและสนับสนุนปัจจัยการผลิต

- สำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ จัดทำแปลงเรียนรู้เกี่ยวกับ “การพัฒนาสวนกาแฟแบบผสมผสาน” ให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาของแต่ละพื้นที่ โดยมีขนาดพื้นที่ 2 ไร่/แปลงเรียนรู้/ 1 กลุ่ม

โดยการสนับสนุนวัสดุ หรืออุปกรณ์ในการจัดทำแปลงเรียนรู้ เช่น ต้นพันธุ์กาแฟ วัสดุทางการเกษตร และปุ๋ย เป็นต้น

5.2 ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

ประเมินศักยภาพการดำเนินกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงาน ติดตามผลการดำเนินงานโครงการ ให้คำแนะนำปรึกษาแก่เกษตรกร และสรุปผลการดำเนินงานโครงการ

6. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2564			ปี 2565								
	ต.ค. 64	พ.ย. 64	ธ.ค. 64	ม.ค. 65	ก.พ. 65	มี.ค. 65	เม.ย. 65	พ.ค. 65	มิ.ย. 65	ก.ค. 65	ส.ค. 65	ก.ย. 65
1. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต การแปรรูป และการเพิ่มมูลค่าสินค้ากาแฟ												
1.1 ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ ในเรื่องของการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต การแปรรูป และการเพิ่มมูลค่าสินค้า ครั้งที่ 1 ถ่ายทอดให้ความรู้ในเรื่อง ระบบการผลิตกาแฟให้ได้มาตรฐาน GAP Organic การปลูกพืชแบบผสมผสานในระบบนิเวศน์กาแฟ การตัดแต่งทรงพุ่มกาแฟ ครั้งที่ 2 ถ่ายทอดความรู้ในเรื่อง การสร้างอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น (GI) เพื่อเพิ่มมูลค่าของกาแฟ การพัฒนาทักษะการแปรรูป และการสร้างมูลค่ากาแฟ					↔							
1.2 ศึกษาดูงานกลุ่มผู้ผลิตกาแฟที่มีศักยภาพและประสบความสำเร็จ						↔						
1.3 จัดทำแปลงเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการสวนกาแฟ							↔					
2. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ				←								→

7. ระยะเวลา

ธันวาคม 2564 - กันยายน 2565

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

8.1 ผลผลิต (output)

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตกาแฟ

8.2 ผลลัพธ์ (outcome)

เกษตรกรร้อยละ 60 ที่เข้าร่วมโครงการสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟได้ สามารถผลิตกาแฟคุณภาพตามความต้องการของตลาด และมีความรู้ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจกาแฟ

8.3 ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ : เกษตรกร 25 ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ในเรื่องเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต การแปรรูป และการเพิ่มมูลค่าสินค้ากาแฟ

เชิงคุณภาพ : เกษตรกรนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิตการแปรรูปและการเพิ่มมูลค่าสินค้ากาแฟ ส่งผลให้ผลผลิตกาแฟในภาพรวมที่ได้รับการส่งเสริม โดยการถ่ายทอดความรู้ตามโครงการมีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตกาแฟ พร้อมทั้งผลิตกาแฟที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด และมีความพร้อมในการเตรียมเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจกาแฟ

10. ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

1. นางสาววรรณภรณ์ สง่ากชกร ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
รักษาราชการในตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

2. นางสาวอริศรา กุสุนทร ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์ 034564267 ต่อ 15

E-mail: Agrikan_plant@hotmail.com

คู่มือโครงการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชผักแบบครบวงจร

๑. ความเชื่อมโยง

- ๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- ๑.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร
 - แผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร
- ๑.๓ แผนปฏิรูปประเทศ -
- ๑.๔ แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

๒. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกพืชผักประมาณ ๑.๔๒ ล้านไร่ จากพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ ๑๔๐ ล้านไร่ เกษตรกรผู้ปลูกพืชผักส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย มีพื้นที่ทำการเกษตรขนาดเล็ก รูปแบบการผลิตและการตลาดเป็นแบบต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างขาย ส่วนใหญ่ขายผ่านพ่อค้าคนกลาง ไม่มีการวางแผนการผลิตและเกษตรกรบางรายยังไม่เห็นความสำคัญของการผลิตพืชผักให้ปลอดภัย ในขณะที่ปัจจุบัน ตลาดส่วนใหญ่มีความต้องการสินค้าที่ปลอดภัย มีคุณภาพในปริมาณที่กำหนดในแต่ละช่วงเวลา โดยตลาดต้องการทำการตกลงซื้อขายล่วงหน้ากับกลุ่มเกษตรกร ทั้งในเรื่องของชนิดพืชผัก ปริมาณ และราคา ดังนั้น เกษตรกรจึงมีความจำเป็นในการเรียนรู้การทำงานในรูปแบบกลุ่ม รู้จักวิธีการบริหารจัดการร่วมกัน ทั้งในเรื่องการวางแผนการผลิตและการตลาด และเรียนรู้วิถีการผลิตพืชผักให้ปลอดภัย เพื่อให้เกษตรกรได้ปรับตัว สามารถทำการซื้อขายกับตลาด ก่อให้เกิดความมั่นคงให้กับอาชีพทางการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกพืชผัก

จังหวัดกาญจนบุรีมีพื้นที่ปลูกผัก ๙๘,๔๔๐ ไร่ พืชผักที่ทำรายได้สำคัญให้กับจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ ผักทานใบ (ต้นหอม ผักชี กระเทียม กวางตุ้ง ฯลฯ) หน่อไม้ฝรั่ง ข้าวโพดฝักอ่อน กระจับปี่เขียว เป็นต้น ในการนี้ สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชผักแบบครบวงจร โดยมุ่งหวังให้เกษตรกรผู้ปลูกพืชผัก ได้เรียนรู้วิถีการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด และเรียนรู้ในด้านต่างๆ ตามที่เกษตรกรมีความสนใจ ผ่านกระบวนการเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน เพื่อให้เกษตรกรรู้จักการทำงานในรูปแบบกลุ่ม และมีความพร้อมในการก้าวสู่กระบวนการทำการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีวิธีการที่เหมาะสม ในการผลิตพืชผักได้ตามความต้องการของตลาด
- ๓.๒ เพื่อให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้และพร้อมทำงานในรูปแบบกลุ่มได้

๔. เป้าหมายการดำเนินโครงการ

- ๔.๑ เกษตรกรในพื้นที่อำเภอด่านมะขามเตี้ย จำนวนทั้งสิ้น ๑๕ ราย

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

๖. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชผักแบบครบวงจร

๖.๑.๑ สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ คัดเลือกพื้นที่และกลุ่มเกษตรกร เป้าหมายที่มีความสนใจและพร้อมเข้าร่วมโครงการ รวมเกษตรกรทั้งหมด จำนวน ๑๕ ราย พร้อมจัดเก็บข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๖.๑.๒ สำนักงานเกษตรอำเภอ อบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร ในการผลิตพืชผักแบบครบวงจรในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๒ ครั้ง

ครั้งที่ ๑ จัดเวทีชุมชน เพื่อวิเคราะห์ปัญหา/ความต้องการของเกษตรกร และประเมินสถานการณ์การผลิต การตลาด และปัจจัยแวดล้อมในการทำการเกษตรของเกษตรกร เพื่อนำมาจัดหลักสูตรในการพัฒนาเกษตรกรและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชผักแบบครบวงจร โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานในรูปแบบกลุ่ม

ครั้งที่ ๒ อบรมถ่ายทอดความรู้ตามหลักสูตรที่ได้จากการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ครั้งที่ ๑ พร้อมประเมินความรู้ของเกษตรกรหลังจากได้รับการถ่ายทอดความรู้

๖.๑.๓ สำนักงานเกษตรจังหวัดจัดประชุมเกษตรกรเป้าหมายเพื่อเชื่อมโยงการตลาดพืชผักแบบครบวงจร

๖.๑.๔ สำนักงานเกษตรอำเภอ และสำนักงานจังหวัดรวบรวมข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และผลการประเมินความรู้ของเกษตรกรส่งให้ส่วนกลาง

๖.๒ จัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตพืชผักแบบครบวงจร

สำนักงานเกษตรอำเภอ จัดทำแปลงเรียนรู้โดยคัดเลือกแปลงเกษตรกรที่เหมาะสมและสมัครใจ เป็นแปลงเรียนรู้ และถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ตามประเด็นความต้องการของเกษตรกรเป้าหมาย ผ่านรูปแบบโรงเรียนเกษตรกรโดยมีการสาธิต การฝึกปฏิบัติร่วมกันในแปลงเรียนรู้

๗. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี ๒๕๖๔			ปี ๒๕๖๕								
	ต.ค. ๖๔	พ.ย. ๖๔	ธ.ค. ๖๔	ม.ค. ๖๕	ก.พ. ๖๕	มี.ค. ๖๕	เม.ย. ๖๕	พ.ค. ๖๕	มิ.ย. ๖๕	ก.ค. ๖๕	ส.ค. ๖๕	ก.ย. ๖๕
๑. ถ่ายทอดความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชผักแบบครบวงจร												
๑.๑ คัดเลือกพื้นที่และกลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย	↔											
๑.๒ อบรมถ่ายทอดความรู้												
ครั้งที่ ๑ จัดเวทีชุมชน/จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้				↔								
ครั้งที่ ๒ อบรมถ่ายทอดความรู้ พร้อมประเมินความรู้ของเกษตรกรหลังจากได้รับการถ่ายทอดความรู้				↔								
๑.๓ ประชุมเชื่อมโยงการตลาดพืชผักแบบครบวงจร					↔							
๑.๔ รวบรวมข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และผลการประเมินความรู้ของเกษตรกร						↔						
๒. การจัดทำแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชผักแบบครบวงจร					↔							

๘. งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๒๖,๒๕๐ บาท

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

จำนวน๒๕๑,๙๖๐.....บาท

๙. ตัวชี้วัดโครงการ (ระบุตัวชี้วัดให้ชัดเจน)

๙.๑ เชิงปริมาณ

- เกษตรกร ร้อยละ ๖๐ มีความรู้เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชผักแบบครบวงจร
- มีแหล่งเรียนรู้ เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักแบบครบวงจร จำนวน ๑ แห่ง

๙.๒ เชิงคุณภาพ

- เกษตรกรมีความรู้เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชผักแบบครบวงจร และสามารถนำไปปฏิบัติได้

๑๐. ผลผลิต ผลลัพธ์

๑๐.๑ ผลผลิต (Output)

- เกษตรกรมีความรู้เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชผักแบบครบวงจร

๑๐.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

- เกษตรกรสามารถผลิตพืชผักได้อย่างมีประสิทธิภาพแบบครบวงจร

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๑.๑ เกษตรกร มีความรู้และความเข้าใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชผักแบบครบวงจร

๑๑.๒ เกษตรกรมีความสนใจและต้องการผลิตพืชผักในรูปแบบกลุ่ม

๑๒. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

๑. ชื่อ นางสาววรรณภรณ์ สง่าชกร

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

รักษาการในตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

โทรศัพท์ ๐๙๕-๑๕๖๓๙๕๑

E-mail: koo.mai@hotmail.com

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

1. ความเชื่อมโยง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 1.2 แผนแม่บท ด้านแผนย่อยการพัฒนาาระบบนิเวศการเกษตร
- 1.3 แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ

2. หลักการและเหตุผล

กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรในกลุ่มผู้ปลูกพืช ทำไร่นาสวนผสม ทำนาเกลือและเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ จากเกษตรกรที่ทำการเกษตรในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์และไม่มีเอกสารสิทธิ์เพื่อต้องการทราบสถานการณ์การเพาะปลูกของเกษตรกรประมาณการผลผลิตที่จะออกสู่ตลาดในช่วงเวลาต่างๆได้อย่างถูกต้อง โดยเกษตรกรจะต้องเป็นผู้มาแจ้งขึ้นทะเบียนที่สำนักงานเกษตรอำเภอตามที่ตั้งแปลงปลูก เมื่อทำการเพาะปลูกแล้ว 15 วัน

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้นำเครื่องมือ และเทคโนโลยีมาปรับปรุงวิธีการรับขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับแจ้งจากเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- ตรวจสอบยืนยันตัวบุคคลกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง
- ตรวจสอบรูปขอบแปลงที่ดินกับฐานข้อมูลการถือครองที่ดินของกรมที่ดินและสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)
- นำเครื่องจับพิกัดภูมิศาสตร์ GPS มาใช้ในการจัดเก็บพิกัดที่ตั้งแปลง วัดขนาดพื้นที่
- วาดผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัล โดยใช้แผนที่ภาพถ่ายดาวเทียมค้นหาพิกัดและโปรแกรม GISagro
- ประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Qgis และใช้แผนที่ Google Map ในการค้นหาพิกัดและวาดผังแปลง

เกษตรกรรมดิจิทัล

- พัฒนา Mobile Application ชื่อ FARMBOOK ซึ่งเป็นสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลที่ใช้แทนสมุดทะเบียนเกษตรกร โดยเกษตรกรทุกคนสามารถดาวน์โหลดได้ผ่านระบบแอนดรอยด์ และไอโอเอส (iOS) ช่วยอำนวยความสะดวกให้เกษตรกรสามารถแจ้งปรับปรุงข้อมูลในทะเบียนได้ด้วยตนเอง ผ่านสมาร์ทโฟนหรือเครื่องคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต (Tablet) โดยไม่ต้องเดินทางมาที่สำนักงานเกษตรอำเภอ และสามารถตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นปัจจุบันของข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ตามที่ให้ข้อมูลไว้กับกรมส่งเสริมการเกษตรได้ทุกที่ทุกเวลาเพื่อสิทธิประโยชน์และการเข้าร่วมโครงการต่างๆ และใช้เป็นหลักฐานยืนยันตัวตน ความเป็นเกษตรกรในรูปแบบดิจิทัล รวมทั้งยังเป็นช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากภาครัฐ และการตรวจสอบสิทธิเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือในกรณีประสบภัยพิบัติ หรือตามมาตรการแก้ปัญหาอื่นๆ ของภาครัฐ

ในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จะต้องมีการวาดผังแปลงเกษตรกรรวมดิจิทัล ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในการตรวจสอบความซ้ำซ้อนของแปลงเพาะปลูกที่เกษตรกรแจ้งปรับปรุงข้อมูล สามารถนำผังแปลงมาซ้อนทับกับข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมในพื้นที่ประสภภัยธรรมชาติ เพื่อวิเคราะห์แปลงที่ได้รับผลกระทบเป็นข้อมูลในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช และโครงการประกันภัยพืชผลรวมทั้ง สามารถนำไปซ้อนทับกับชั้นข้อมูลภูมิสารสนเทศอื่นๆ เพื่อวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของแปลงนั้นๆ เช่น ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช เขตชลประทาน ชั้นคุณภาพน้ำบาดาล พื้นที่ต้นน้ำ รวมถึงการวิเคราะห์สถานที่ตั้งของแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดนโยบายต่างๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการด้านการตลาด

เมื่อเกษตรกรแจ้งขึ้นทะเบียน ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และจัดทำผังแปลงดิจิทัลแล้ว จะนำข้อมูล ที่ผ่านการตรวจสอบและประมวลผลมาจัดพิมพ์ลงในสมุดทะเบียนเกษตรกรเพื่อยืนยันตัวตนเกษตรกร และใช้ประกอบในการเข้าร่วมโครงการหรือมาตรการต่างๆ ของภาครัฐ ดังนั้น การแจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรเป็นประจำทุกปี ข้อมูลจะมีความครบถ้วน เป็นปัจจุบันทำให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากทำให้ภาครัฐสามารถวางแผนการผลิต การตลาด ส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และจัดทำโครงการมาตรการต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกรได้อีกด้วย ดังจะเห็นได้จากการที่หน่วยงานภาครัฐเชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรไปใช้เป็นข้อมูลประกอบโครงการและมาตรการเพื่อให้การสนับสนุน และช่วยเหลือเกษตรกรเป็นจำนวนมากในปีที่ผ่านมา เช่น

- การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช
- โครงการประกันภัยข้าวนาปีและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
- โครงการส่งเสริมปลูกพืชหลากหลายฤดูนาปรัง
- โครงการสนับสนุนต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี
- โครงการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าว
- โครงการเยียวยาเกษตรกรชาวสวนลำไย
- โครงการสนับสนุนค่าบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าว
- โครงการประกันรายได้ พืชเศรษฐกิจ (ข้าว ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์)

ในปี 2565 กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร เน้นหนักในการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรแจ้งข้อมูลการปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรตามข้อเท็จจริงด้วยตนเองผ่าน Mobile Application รวมทั้ง เพิ่มประสิทธิภาพและบำรุงรักษาฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร สำหรับการให้บริการบันทึกข้อมูลและประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อให้ทะเบียนเกษตรกรมีข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน นำไปสู่การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตรจัดทำสารสนเทศด้านการเกษตร ในภาพรวมของประเทศที่ถูกต้อง สามารถนำไปเผยแพร่บูรณาการใช้ประโยชน์ได้ทั่วไปทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นข้อมูลประกอบโครงการและมาตรการต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด

3.วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้มีความครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน
- 3.2 เพื่อจัดเก็บข้อมูลผังแปลงเพาะปลูกของเกษตรกร ให้มีความครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน
- 3.3 เพื่อนำข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรที่ได้รับการปรับปรุง ตรวจสอบแล้ว มาวิเคราะห์ ประมวลผล ในภาพรวมของประเทศที่ถูกต้อง สามารถนำไปเผยแพร่ บูรณาการใช้ประโยชน์ได้ทั่วไปทั้งภาครัฐและเอกชน

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

อำเภอ	เป้าหมาย ตั้งต้น	คิดที่ 73.5 % จากภาพรวม 80 %	ปริมาณงาน ทั้งหมด	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2	
				ปริมาณงาน	งบประมาณ	ปริมาณ งาน	งบประมาณ
					(บาท)		(บาท)
เมือง	6788	4989.18	4989	1,247	646	3,742	1,941
ท่าม่วง	8605	6711.9	6710	1,678	836	5,033	2,509
ท่ามะกา	10707	8565.6	8565	2,141	1,028	6,424	3,083
ด่านมะขามเตี้ย	4072	3257.6	3257	814	406	2,443	1,216
พนมทวน	7797	6237.6	6237	1,559	743	4,678	2,230
บ่อพลอย	7046	5636.8	5635	1,409	673	4,226	2,020
เลาขวัญ	9582	7665.6	7665	1,916	901	5,749	2,703
ห้วยกระเจา	6107	4885.6	4885	1,221	586	3,664	1,757
หนองปรือ	3186	2548.8	2548	637	301	1,911	902
ไทรโยค	7121	5696.8	5696	1,424	682	4,272	2,046
ศรีสวัสดิ์	3859	3087.2	3087	772	416	2,315	1,247
ทองผาภูมิ	4990	3992	3992	998	549	2,994	1,647
สังขละบุรี	2168	1734.4	1734	434	208	1,301	624
รวม	82028	65009.08	65000	16,250	7,975	48,750	23,925

เป้าหมายปรับปรุง : เกษตรกร 65,000 ครัวเรือน ดังนี้

เป้าหมายवादแปลง : 25,309 แปลง โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือน มีนาคม 2565

อำเภอ	จำนวนแปลงที่ยังไม่ได้वाद ณ 31 ต.ค.64	เป้าหมายवादแปลงที่ 30 %
เมือง	7,722	2317
ท่าม่วง	9,828	2948
ท่ามะกา	5,928	1778
ด่านมะขามเตี้ย	4,278	1283
พนมทวน	9,751	2925
ห้วยกระเจา	7,979	2394
เลาขวัญ	7,341	2202
บ่อพลอย	7,460	2238
หนองปรือ	2,994	898
ศรีสวัสดิ์	5,509	1653
ไทรโยค	8,072	2422
ทองผาภูมิ	5,144	1543
สังขละบุรี	2,356	707
รวม	84,362	25309

สถานที่ดำเนินการ : สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี และสำนักงานเกษตรอำเภอ ทั้ง 13 อำเภอ

5. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

5.1 กิจกรรมปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน

- 1) ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรแจ้งปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน หลังจากการเพาะปลูกแล้ว 15 วัน และก่อนวันเก็บเกี่ยว
- 2) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร รับแจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จากเกษตรกรตามสมัครใจ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือนัดหมายเกษตรกรเพื่อขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรในหมู่บ้านหรือตำบล พร้อมทั้งवादแปลงปลูกให้แล้วเสร็จในคราวเดียว
- 3) เกษตรกรแจ้งข้อมูลการปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรตามข้อเท็จจริงด้วยตนเองผ่าน Farmbook Application
- 4) กำหนดช่วงวันรณรงค์ให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ทำหน้าที่ช่วยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบล จัดเก็บข้อมูลตามแบบฟอร์มปรับปรุงข้อมูลในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนแก้ปัญหาการไม่มาแจ้งปรับปรุงทะเบียนฯ ของเกษตรกร โดยเลือกช่วงเวลาที่มีการเพาะปลูกมากที่สุด ในฤดูฝน ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม - 31 สิงหาคม 2565

7. ระยะเวลา

ตุลาคม 2564 – กันยายน 2565

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

8.1 ผลผลิต (Output)

- 1) มีการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร
- 2) มีการจัดเก็บข้อมูลผังแปลงเพาะปลูกของเกษตรกรที่มากขึ้นทะเบียนใหม่หรือปรับปรุงพื้นที่เพาะปลูก

8.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

มีข้อมูลประกอบการเข้าร่วมโครงการ และมาตรการของภาครัฐ หรือ เอกชนกรณีที่มีโครงการช่วยเหลือเกษตรกร ซึ่งจะทำให้การสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

8.3 ตัวชี้วัดโครงการ

เชิงปริมาณ มีการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร จำนวน 65,000 ครัวเรือน

เชิงคุณภาพ มีข้อมูลประกอบการเข้าร่วมโครงการ และมาตรการของภาครัฐ หรือ เอกชนกรณีที่มีโครงการช่วยเหลือเกษตรกร

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

มีการวิเคราะห์และเผยแพร่ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรที่ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการผลิต การตลาด ส่งเสริมการเกษตร บูรณาการข้อมูลร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะทำให้เกษตรกรได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือ และได้รับประโยชน์สูงสุด

10. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

1) นายไพรวลัย คันสร	ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร
รักษาราชการในตำแหน่งเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี
โทร 0 3456 4267
2) นางบุญลักษณ์ กำเลิศทอง	ตำแหน่ง วิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
รักษาราชการในตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ
โทร 0 9288 0989 6
3) นางสาวบัวทอง สุขแก้ว	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
โทร 0 8526 6910 8

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร
 - แผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร
- 1.3 แผนปฏิรูปประเทศ -
- 1.4 แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

2. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 - 2580 ต้องการให้ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืน ตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ที่ต้องการพัฒนาภาคการเกษตรให้มีศักยภาพและขีดความสามารถทางการแข่งขันที่สูงขึ้น โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการภาคเอกชนรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับการพัฒนาเกษตรกรไปสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีความเข้มแข็ง ตลอดจนการให้มีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ที่มุ่งเน้นให้คนในชุมชนรวมตัวกันประกอบกิจการ โดยอาศัยทรัพยากร แรงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และองค์ความรู้สมัยใหม่ มาผลิตเป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชน การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ส่งผลให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ สามารถเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย บนพื้นฐานการดำเนินงานตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน มีหน้าที่ในการจัดประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเพื่อกำหนดนโยบายในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และทำหน้าที่นายทะเบียนในการรับจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนให้การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยดำเนินงานและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนพัฒนาไปเป็นกิจการที่มีความเข้มแข็ง สามารถแข่งขันทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นพื้นฐานในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของชุมชนได้อย่างยั่งยืนต่อไป

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากร ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ในการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชน
- 3.2 เพื่อยกระดับกิจการของวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนให้มีศักยภาพสูงขึ้น

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

สมาชิกวิสาหกิจชุมชนจำนวน 130 ราย อำเภอละ 10 ราย (วิสาหกิจชุมชน 13 แห่ง) ในพื้นที่ 13 อำเภอ

5. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

ส่งเสริมและพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน

ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบกิจการของวิสาหกิจชุมชน โดยการพัฒนาทักษะเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน เพื่อพัฒนาศักยภาพในการประกอบกิจการของวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

5.1 ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน (สมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 10 ราย / วิสาหกิจชุมชน 1 แห่ง)

สนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการ เพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพในการดำเนินกิจการของวิสาหกิจชุมชน โดย

5.1.1 เดือนธันวาคม 2564 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน โดยคัดเลือกวิสาหกิจชุมชนที่มีผลการประเมินศักยภาพใน **ระดับปานกลางและระดับปรับปรุง** เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนทราบถึงปัญหาและนำไปจัดทำแผนพัฒนากิจการ โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นพี่เลี้ยงและให้คำปรึกษาแก่วิสาหกิจชุมชนในการดำเนินงาน

5.1.2 เดือนเมษายน 2565 สำนักงานเกษตรอำเภอสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนที่ได้ดำเนินการตามข้อ 5.1.1) เพื่อให้เกิดการยกระดับศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน

5.1.3 เดือนมิถุนายน 2565 ประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนอีกครั้งหลังสิ้นสุดการดำเนินกิจกรรมตามข้อ 5.1.2) และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนากิจการให้สำนักงานเกษตรจังหวัดทราบ

5.2 สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

เพื่อดำเนินการตามภารกิจที่พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ที่กำหนดให้กรมส่งเสริมการเกษตรมีหน้าที่เป็นสำนักรับจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน โดย

5.2.1 สนับสนุนการดำเนินงานของนายทะเบียนวิสาหกิจชุมชน (13 อำเภอ)

สนับสนุนค่าใช้จ่ายวัสดุสำนักงานและวัสดุคอมพิวเตอร์ สำหรับดำเนินงานรับจดทะเบียนเพิกถอนทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และการคัดกรองวิสาหกิจชุมชน

6. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2564			ปี 2565								
	ต.ค. 64	พ.ย. 64	ธ.ค. 64	ม.ค. 65	ก.พ. 65	มี.ค. 65	เม.ย. 65	พ.ค. 65	มิ.ย. 65	ก.ค. 65	ส.ค. 65	ก.ย. 65
1. ส่งเสริมและพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน												
ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน												
1) การประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน			↔						↔			
2) การสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อยกระดับตามแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน							↔					
2. สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านทะเบียนวิสาหกิจชุมชน												
สนับสนุนการดำเนินงานของนายทะเบียนวิสาหกิจชุมชน	↔											

7. ระยะเวลา

ตุลาคม 2564 – กันยายน 2565

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

8.1 ผลผลิต (output)

สมาชิกวิสาหกิจชุมชน 130 ราย (วิสาหกิจชุมชน 13 แห่ง) ได้รับการพัฒนาความรู้ด้านการบริหารจัดการกิจการวิสาหกิจชุมชน

8.2 ผลลัพธ์ (outcome)

สมาชิกวิสาหกิจชุมชนนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน ทำให้วิสาหกิจชุมชนพัฒนาศักยภาพไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

8.3 ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ สมาชิกวิสาหกิจชุมชน 130 ราย (วิสาหกิจชุมชน 13 แห่ง) ได้รับความรู้เพื่อใช้ในการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน

เชิงคุณภาพ วิสาหกิจชุมชนมีศักยภาพเพิ่มสูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ (ไม่น้อยกว่า 1 แห่ง/อำเภอ)

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

วิสาหกิจชุมชนสามารถจัดทำแผนพัฒนากิจการ และดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

10.1 กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

1) ชื่อ นายไพรวลัย คันศร

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

2) ชื่อ นางสาวธิดารักษ์ แสงอรุณ

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์ 085-7152296

E-mail: kan_farmer@hotmail.com

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูป
กิจกรรม พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรแปรรูป
เป้าหมาย อำเภอเมืองกาญจนบุรี และ อำเภอศรีสวัสดิ์

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ด้านการเกษตร
 - แผนแม่บทย่อย เกษตรแปรรูป
- 1.3 แผนปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ
- 1.4 แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 มุ่งเน้นให้วิสาหกิจชุมชน สามารถนำวัตถุดิบ ทรัพยากร หรือภูมิปัญญาของชุมชนมาใช้ให้เหมาะสมกับกิจการวิสาหกิจชุมชนและสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรมีหน้าที่ส่งเสริมกิจการวิสาหกิจชุมชนและสนับสนุนความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม คุณภาพมาตรฐานการผลิต และผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการธุรกิจ และการแข่งขันทางการตลาด เพื่อให้กิจการวิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนเป็นการสร้างรายได้และเป็นการสร้างเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ซึ่งผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนที่ดีต้องเป็น Smart Product ซึ่งมีคุณภาพมาตรฐานที่ปลอดภัย ต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค และมีศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้น ในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจึงจำเป็นต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานการผลิตและผลิตภัณฑ์เป็นที่เชื่อถือของผู้บริโภค มีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยตรงตามความต้องการของตลาด รวมถึงต้องมีการส่งเสริมกิจกรรมด้านการตลาดเพื่อพัฒนาสู่ การแข่งขัน เป็นต้น ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการเกษตร และสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ให้กับวิสาหกิจชุมชนและประเทศไทย

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 พัฒนาความรู้และทักษะด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูปให้กับวิสาหกิจชุมชน
- 3.2 พัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูปให้กับวิสาหกิจชุมชน

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

- วิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 แห่ง ในจังหวัดกาญจนบุรี
- 4.1 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรบ้านตลิ่งแดง ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี
 - 4.2 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์เขาโจด ตำบลเขาโจด อำเภอศรีสวัสดิ์

5. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

5.1 คัดเลือกวิสาหกิจชุมชนเป้าหมายเข้าร่วมโครงการฯ โดยมีการประเมินและวิเคราะห์ศักยภาพ การต่อยอดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน และการตลาด พร้อมทั้งจัดทำแผนความต้องการการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนร่วมกันระหว่างอำเภอและวิสาหกิจชุมชน และจัดส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

***5.2 อบรมพัฒนาทักษะด้านการแปรรูปสินค้าเกษตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุกัญช์ และการตลาด ให้กับวิสาหกิจชุมชน (จำนวน 10 ราย) (ในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ 2565)**

5.2.1 อำเภอจัดอบรมเนื้อหาวิชาการที่สอดคล้องกับแผนความต้องการการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 1 วิสาหกิจชุมชน ๆ ละ 10 ราย จำนวน 1 วัน

5.2.2 อำเภอสรุปผลการดำเนินงาน และรายงานผลให้สำนักงานเกษตรจังหวัดฯ ตามกำหนด

*5.3 พัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรแปรรูป

5.3.1 อำเภอดำเนินการสนับสนุนการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปให้กับวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการฯ ตามแผนความต้องการการพัฒนาของวิสาหกิจชุมชน เช่น การซ่อมแซมสถานที่ผลิต การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ การพัฒนากระบวนการผลิต การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการผลิต หรือผลิตภัณฑ์ การออกแบบและจัดทำบรรจุภัณฑ์/ฉลากสินค้าต้นแบบเพื่อทดสอบทางการตลาด เป็นต้น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบการเบิกจ่ายของทางราชการ (อำเภอละ 35,000 บาท) (ในช่วงเดือน พฤษภาคม 2565)

5.3.2 อำเภอสรุปผลการดำเนินงาน และรายงานผลให้สำนักงานเกษตรจังหวัดฯ ตามกำหนด

6. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2564			ปี 2565								
	ต.ค. 64	พ.ย. 64	ธ.ค. 64	ม.ค. 65	ก.พ. 65	มี.ค. 65	เม.ย. 65	พ.ค. 65	มิ.ย. 65	ก.ค. 65	ส.ค. 65	ก.ย. 65
1. อบรมพัฒนาทักษะวิสาหกิจชุมชนด้านการแปรรูปสินค้าเกษตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุกัญช์ และการตลาด ให้กับวิสาหกิจชุมชน					↔							
2. พัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรแปรรูป เช่น สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ/พัฒนากระบวนการผลิต/พัฒนามาตรฐานการผลิตหรือผลิตภัณฑ์ การจัดทำบรรจุภัณฑ์/ฉลากสินค้าต้นแบบเพื่อทดสอบทางการตลาด เป็นต้น								↔				

7. ระยะเวลา

กุมภาพันธ์ 2564 – พฤษภาคม 2565

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

8.1 ผลผลิต (output)

วิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำนวน 2 แห่ง/อำเภอ

8.2 ผลลัพธ์ (outcome)

วิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนา มีรายได้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 (เปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฯ)

8.3 ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

วิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 แห่ง ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ ฉลากสินค้า

เชิงคุณภาพ

เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปให้กับผลผลิตทางการเกษตรของวิสาหกิจชุมชน ทำให้วิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 (เปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฯ)

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรแปรรูปโดยการพัฒนาระบบการผลิต การพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน หรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์

9.2 สินค้าเกษตรแปรรูปวิสาหกิจชุมชนมีความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค

9.3 วิสาหกิจชุมชนมีรายได้มั่นคงอย่างต่อเนื่องจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรแปรรูป

10. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

10.1 กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

1) ชื่อ นายไพโรวัลย์ คันศร

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

2) ชื่อ นางสาวธิดารักษ์ แสงอรุณ

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์ 085-7152296

E-mail: kan_farmer@hotmail.com

คู่มือการดำเนินงานโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร
กรมส่งเสริมการเกษตร

๑. ความสอดคล้อง

- ๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้าน ๔ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- ๑.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ๑๕ พลังทางสังคม
 - แผนแม่บทย่อย การเสริมสร้างทุนทางสังคม
- ๑.๓ แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ
 - ประเด็น ปฏิรูปประเทศความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม
 - ประเด็นปฏิรูปย่อย การขยายผลโครงการในพระราชดำริกว่า ๔,๐๐๐ โครงการทั่วประเทศ

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องในวโรกาสอันเป็นมิ่งมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งทรงดำรงพระราชอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในพุทธศักราช ๒๕๔๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงขอพระราชทานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ กราบบังคมทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงรับโครงการไว้ในพระราชานุเคราะห์ และทรงพระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ โดยเปิดให้บริการครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ณ ตำบลบ้านหลวง อำเภอตอนพุด จังหวัดสระบุรี และได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

การให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ เป็นวิธีการดำเนินงานอย่างหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการทางวิชาการและการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์บรรลุผลสำเร็จตามภารกิจที่รับผิดชอบ โดยเป็นการปฏิบัติงานในเชิงรุกที่ทำให้เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายที่มีปัญหา ให้ได้รับบริการทางการเกษตรอย่างรวดเร็ว ทั้งถึงและครบถ้วน เช่น การวิเคราะห์ดิน การวินิจฉัย โรคพืช โรคสัตว์ โรคสัตว์น้ำ และการให้วัคซีนป้องกันโรค รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีและฝึกอบรมความรู้การเกษตรเสริมเพิ่มเติมควบคู่กันไปด้วย ซึ่งเป็นการดำเนินการในลักษณะบูรณาการการทำงานระหว่าง นักวิชาการเกษตรของหน่วยงานต่าง ๆ ในแต่ละสาขา ทั้งด้านพืช สัตว์ ประมง ดิน และน้ำ ฯลฯ พร้อมด้วยอุปกรณ์และเครื่องมือทางวิชาการด้านต่าง ๆ มาให้บริการในคลินิกเกษตร โดยสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ถึงในระดับตำบล เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้ารับบริการทางการเกษตรได้อย่างถูกต้องครบถ้วนทุกด้านในคราวเดียวกัน ซึ่งกำหนดให้จัด ดังนี้

๑. จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ไตรมาสที่ ๑ ระหว่างเดือน ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๔ เกษตรกร ๑๐๐ ราย
๒. จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ไตรมาสที่ ๒ ระหว่างเดือน มกราคม - มีนาคม ๒๕๖๕ เกษตรกร ๑๐๐ ราย
๓. จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ไตรมาสที่ ๓ ระหว่างเดือน เมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๕ เกษตรกร ๑๐๐ ราย
๔. การจัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ไตรมาสที่ ๔ เนื่องในโอกาส วันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ระหว่างวันที่ ๒๕ กรกฎาคม - ๕ สิงหาคม ๒๕๖๕ เกษตรกร ๑๐๐ ราย

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อสนองพระราชดำริ และเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕

๓.๒ เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ห่างไกลสามารถเข้าถึงการบริการทางการเกษตร และได้รับการแก้ไขปัญหา

ปัญหาด้านการเกษตรอย่างครบวงจรในคราวเดียวกัน

๓.๓ เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในการให้บริการและแก้ไขปัญหาทางการเกษตร

๔. เป้าหมาย

ดำเนินการในพื้นที่ ๔ อำเภอ ๆ ละ ๑๐๐ ราย รวมทั้งสิ้น ๔๐๐ ราย

๔.๑ อำเภอเมืองกาญจนบุรี เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ ราย

๔.๒ อำเภอด่านมะขามเตี้ย เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ ราย

๔.๓ อำเภอศรีสวัสดิ์ เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ ราย

๔.๔ อำเภอไทรโยค เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ ราย

๕. กิจกรรม

๕.๑ จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ไตรมาสที่ ๑ ในพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ ราย

๕.๒ จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ไตรมาสที่ ๒ ในพื้นที่อำเภอด่านมะขามเตี้ย เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ ราย

๕.๓ จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ไตรมาสที่ ๓ ในพื้นที่อำเภอศรีสวัสดิ์ เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ ราย

๕.๔ การจัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ไตรมาสที่ ๔ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ในพื้นที่อำเภอไทรโยค เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ ราย ระหว่างวันที่ ๒๕ กรกฎาคม - ๕ สิงหาคม ๒๕๖๕

กิจกรรมด้านคลินิกเกษตรที่เปิดให้บริการ ได้แก่

๑) **คลินิกดิน** ให้คำปรึกษา ตรวจวิเคราะห์ วินิจฉัยและให้บริการด้านวิเคราะห์ ตรวจสอบดิน และปุ๋ย โดยกรมพัฒนาที่ดิน

๒) **คลินิกพืช** ให้คำปรึกษา ตรวจวิเคราะห์ วินิจฉัยและให้บริการด้านโรคและแมลง ศัตรูพืช วัชพืช การเก็บเกี่ยวพืช การผลิตเมล็ดพันธุ์ การคัดเลือกพันธุ์ การทดสอบความงอก การขาดธาตุอาหารพืช สารพิษตกค้าง วัตถุประสงค์ทางการเกษตร โดยกรมวิชาการเกษตร

๓) **คลินิกข้าว** ให้คำปรึกษา ตรวจวิเคราะห์ วินิจฉัยโรคที่เกิดในข้าว การป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูข้าว การกำจัดวัชพืชนาข้าว การลดต้นทุนการผลิตข้าว การใช้ข้าวพันธุ์ดี การตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว การบริการตรวจรับรอง GAP ข้าว การแปรรูปและการใช้ประโยชน์จากข้าว โดยกรมการข้าว

๔) **คลินิกปศุสัตว์** ให้คำปรึกษา ตรวจวิเคราะห์ วินิจฉัยโรคและการตรวจรักษา พยาบาลสัตว์ การให้วัคซีน ทำหมันสัตว์ การผสมเทียม การควบคุมโรคระบาดในสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ โดยกรมปศุสัตว์

๕) **คลินิกประมง** ให้คำปรึกษา ตรวจวิเคราะห์ วินิจฉัยและรักษาโรคในสัตว์น้ำ การควบคุมโรคระบาดในสัตว์น้ำ การตรวจคุณภาพน้ำ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยกรมประมง

๖) **คลินิกชลประทาน** ให้คำปรึกษา แนะนำการบริหารจัดการน้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำ และการให้น้ำแก่พืช โดยกรมชลประทาน

๗) **คลินิกสหกรณ์** ให้คำปรึกษา แนะนำการจัดตั้งสหกรณ์ การบริหารงานในสหกรณ์ และให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์

๘) **คลินิกบัญชี** ให้คำปรึกษา แนะนำการจัดทำบัญชีฟาร์ม บัญชีครัวเรือน โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

๙) **คลินิกกฎหมาย** ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานความรู้ด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๑๐) **คลินิกหม่อนไหม** ให้คำปรึกษา แนะนำการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม พันธุ์หม่อนที่ควรปลูก การตัดแต่งกิ่งและการดูแลรักษาแปลงหม่อน การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูหม่อน การดูแลรักษาผลหม่อนสุก และการทำชาใบหม่อนโดยกรมหม่อนไหม

๑๑) **คลินิกส่งเสริมการเกษตร** ให้คำปรึกษา แนะนำ การป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช การใช้แมลงศัตรูธรรมชาติ (ตัวห้ำ ตัวเบียน) เชื้อจุลินทรีย์และสารชีวภัณฑ์ต่างๆ การผลิตและขยายพันธุ์พืช การสนับสนุนพืชพันธุ์ดี การเลี้ยงผึ้ง ชันโรง และจิ้งหรีด การปลูกพืชบนพื้นที่สูง การซ่อมและการบำรุงรักษาเครื่องยนต์เบื้องต้น เป็นต้น โดยกรมส่งเสริมการเกษตร

๑๒) **คลินิกอื่น ๆ** ได้แก่ คลินิกการยางแห่งประเทศไทย คลินิกฝนหลวง คลินิกเศรษฐกิจการเกษตร และคลินิกสาธารณสุข เป็นต้น

หมายเหตุ : ๑. ให้ดำเนินงานโครงการฯ ในรูปแบบปกติก่อน รายละเอียดตามคู่มือแนวทางการปฏิบัติงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ

๒. หากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid – 19) ไม่สามารถดำเนินการในรูปแบบปกติได้ ให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานเป็นให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตหรือจัดทำเอกสารวิชาการให้ความรู้แก่บุคคลเป้าหมายได้ โดยดำเนินการให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรหรือกลุ่มเป้าหมาย และให้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ หากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid – 19) คลี่คลาย ให้ดำเนินการในรูปแบบปกติ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ระดับจังหวัด พิจารณา

๖. วิธีการดำเนินงาน

การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ ระดับจังหวัด

การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ได้จัดแบ่งการดำเนินงาน ออกเป็น ๔ ขั้นตอน คือ การเตรียมการก่อนเปิดคลินิก การดำเนินงานระหว่างเปิดคลินิก การรายงานผลการดำเนินงาน และการติดตามให้บริการต่อเนื่อง ดังนี้

๖.๑. การเตรียมการก่อนเปิดคลินิก

๖.๑.๑ คณะกรรมการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ระดับจังหวัด จัดประชุมเพื่อพิจารณาแผนการปฏิบัติงาน เช่น วัน เวลา สถานที่ และรูปแบบ ในการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ และมอบหมายผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๖.๑.๒ การกำหนดพื้นที่ปฏิบัติงาน

๑) การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย

สำนักงานเกษตรจังหวัดรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาทางการเกษตร และความต้องการของเกษตรกร เป็นข้อมูลนำเสนอต่อคณะกรรมการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ

ระดับจังหวัดโดยให้พิจารณาตำบลที่มีปัญหาทางด้านการเกษตรหลากหลาย ต้องการแก้ไขอย่างเร่งด่วน หรือเป็นความต้องการของเกษตรกร โดยบูรณาการและออกหน่วยให้บริการคลินิกเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาในระดัพื้นที่

๒) ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของพื้นที่

หลังจากคณะกรรมการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ระดับจังหวัด คัดเลือกพื้นที่เป้าหมายได้แล้ว สำนักงานเกษตรจังหวัดจัดทีมเป็นคณะลงไปศึกษาวิเคราะห์ปัญหาสภาพพื้นที่ และจัดลำดับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย

๓) การคัดเลือกจุดที่ตั้งคลินิก

ให้พิจารณาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือสถานที่อื่นที่มีความพร้อมเป็นจุดตั้งคลินิก มีการคมนาคมสะดวก สามารถอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรในการเดินทางมารับบริการ ทั้งนี้ การจัดงานแต่ละครั้งไม่จำเป็นต้องครบทั้ง ๑๑ คลินิก เน้นเฉพาะคลินิกที่มีปัญหาและหน่วยงานที่อยู่ในพื้นที่

๖.๑.๓ การประสานในระดับพื้นที่ สำนักงานเกษตรจังหวัดแจ้งกำหนดการปฏิบัติงานในแต่ละครั้งให้กับหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอให้อำนวยความสะดวกและขอความร่วมมือในการเตรียมการด้านสถานที่

๖.๑.๔ การเตรียมสถานที่ การจัดสถานที่สำหรับพิธีเปิดงาน จัดตั้งจุดรับบัตรคิวและลงทะเบียนของเกษตรกรและประชาสัมพันธ์บริเวณด้านหน้า สถานที่จัดคลินิก การจัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ประจำคลินิก ป้ายตามประเภทของการให้บริการ

๖.๑.๕ การเตรียมเกษตรกร จัดประชุมชี้แจงเกษตรกรให้ทราบถึงวัตถุประสงค์การจัดงาน กำหนดการและขั้นตอนการให้บริการ การเตรียมตัวในการเข้ามารับบริการ เช่น การเตรียมบัตรประจำตัวประชาชน การเก็บตัวอย่าง (พืช ดิน สัตว์ และน้ำ) ที่มีปัญหารับบริการอย่างถูกต้อง

๖.๕.๖ เน้นประชาสัมพันธ์การจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ทุกช่องทางก่อนการจัดงานอย่างน้อย ๑ สัปดาห์ และแจ้งให้ผู้นำชุมชนในพื้นที่ประชาสัมพันธ์งานให้ทราบอย่างทั่วถึง

๖.๒ การดำเนินงานระหว่างเปิดคลินิก

๖.๒.๑ การให้บริการ

๑) การรับบัตรคิว

เกษตรกรลงทะเบียนเข้ารับบริการทางด้านการเกษตรทุกสาขาที่จุดลงทะเบียน โดยรับบัตรคิว ณ จุดรับบัตรคิว เพื่อให้ทราบจำนวนผู้มารับบริการ

๒) การลงทะเบียน

เกษตรกรนำบัตรประจำตัวประชาชนยื่นต่อเจ้าหน้าที่รับลงทะเบียนเจ้าหน้าที่โดยเจ้าหน้าที่จะสอบถามปัญหาและความต้องการมารับบริการของเกษตรกร บันทึกลงในบัตรทะเบียนประวัติการรับบริการ (แบบคลินิก ๐๑) และทำเครื่องหมายแสดงคลินิกที่เกษตรกรจะไปรับบริการไว้ในแบบคลินิก ๐๑ และฉีกสำเนาให้กับเกษตรกรนำไปรับบริการตามคลินิกที่ระบุไว้

๓) การเข้ารับบริการ

เกษตรกรเข้ารับบริการในแต่ละคลินิก หน่วยงานให้บริการคลินิกรับทราบปัญหาทางการเกษตร พร้อมให้คำแนะนำทางด้านวิชาการ และแก้ไขปัญหา โดยเจ้าหน้าที่ในแต่ละคลินิกจะต้องจัดทำบัตรรับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ (แบบคลินิก ๐๒) โดยต้องระบุลำดับที่ผู้มารับบริการให้ตรงกับลำดับที่ในสำเนาของแบบคลินิก ๐๑ ที่เกษตรกรนำมาแสดง (หากเกษตรกรไม่มีสำเนาของแบบคลินิก ๐๑ มาแสดงให้เกษตรกรกลับไปลงทะเบียน ณ จุดลงทะเบียนด้านหน้าก่อน)

๔) การบันทึกผลการให้บริการ

การให้บริการ เจ้าหน้าที่จะต้องบันทึกปัญหาที่เกษตรกรมาขอรับบริการ และผลการให้บริการลงในแบบคลินิก ๐๒ โดยฉีกสำเนาให้เกษตรกรเก็บไว้เพื่อใช้ติดตามผลและให้บริการต่อเนื่อง สำหรับตัวจริงให้จัดเก็บไว้ที่หน่วยงานที่ให้บริการคลินิก

๖.๒.๒ การประเมินผลการให้บริการ

๑) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ดำเนินการประเมินผลการให้บริการคลินิกในการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ไตรมาส ๑ – ๓ โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการคลินิก และการสังเกตการณ์ของเจ้าหน้าที่ประเมินผล เสร็จแล้วรายงานสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำเนาผลการประเมินให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

๒) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ดำเนินการประเมินผลเกษตรกรที่เข้ารับบริการคลินิกเกษตรแบบเบ็ดเสร็จ จากการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕

๖.๓ บันทึกผลการดำเนินงานในระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ (<https://clinickaset.doae.go.th>)

สำนักงานเกษตรจังหวัดบันทึกข้อมูลบัตรทะเบียนประวัติ (แบบคลินิก ๐๑) ลงในระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ (<https://clinickaset.doae.go.th>) ภายใน ๑๕ วันทำการ หลังจากวันให้บริการ จากนั้น หน่วยงานที่ให้บริการคลินิกบันทึกข้อมูลบัตรรับบริการ (แบบคลินิก ๐๒) เข้าสู่ระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ภายใน ๓๐ วันทำการ หลังจากวันให้บริการ

๖.๔ การติดตามให้บริการต่อเนื่อง

หลังจากที่หน่วยงานบันทึกข้อมูลบัตรรับบริการ (แบบคลินิก ๐๒) เข้าสู่ระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ แล้ว จะทราบว่า มีหน่วยงานที่ให้บริการคลินิกใดจะต้องมีการติดตามให้บริการเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง จากนั้นหน่วยงานที่ให้บริการคลินิกเกษตรจะต้องวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา เพื่อวางแผนออกติดตามและให้บริการต่อเนื่องแก่เกษตรกร โดยทุกครั้งที่หน่วยงานที่ให้บริการคลินิกออกติดตามให้บริการต่อเนื่อง ให้บันทึกข้อมูลผลการให้บริการในแบบคลินิก ๐๕ ด้วย

7. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	ผู้รับผิดชอบ	ปริมาณงาน	หน่วยวัด	ระยะเวลาดำเนินการ ปี ๒๕๖๕												
				ไตรมาส ๑			ไตรมาส ๒			ไตรมาส ๓			ไตรมาส ๔			
				ตค.๖๕	พย.๖๕	ธค.๖๕	มค.๖๕	กพ.๖๕	มีค.๖๕	เมย.๖๕	พค.๖๕	มิย.๖๕	กค.๖๕	สค.๖๕	กย.๖๕	
๑. จัดทำแผน/ประชุมชี้แจงเกษตรกรและประชาสัมพันธ์ วิธีการเก็บตัวอย่าง พืช ดิน สัตว์ น้ำ พร้อมทั้งวิเคราะห์ปัญหาทางด้านเกษตรที่ต้องแก้ไขเร่งด่วน	อำเภอ	๔	ครั้ง	↔			↔				↔			↔		
๒. จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ไตรมาสที่ ๑ และบันทึกผลในระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ	อำเภอ	๑๐๐	ราย			↔										
๓. จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ไตรมาสที่ ๒ และบันทึกผลในระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ	อำเภอ	๑๐๐	ราย					↔								
๔. จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ไตรมาสที่ ๓ และบันทึกผลในระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ	อำเภอ	๑๐๐	ราย							↔						
๕. จัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ไตรมาสที่ ๔ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ และบันทึกผลในระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ และระบบรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (e - Project)	อำเภอ	๑๐๐	ราย											↔		
๖. สรุปผลการดำเนินงานโครงการเป็นรายไตรมาสส่งกรมส่งเสริมการเกษตร	จังหวัด					↔			↔			↔				↔

๘. ระยะเวลา

ดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕

๙. ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัด

๙.๑ ผลผลิต (Output)

๑) เกษตรกร ๔๐๐ ราย ได้รับบริการทางด้านการเกษตร และแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรอย่างครบวงจรในคราวเดียวกัน

๒) เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่บูรณาการให้บริการด้านการเกษตร และแก้ไขปัญหาทางการเกษตรให้กับเกษตรกร

๙.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

เกษตรกรที่มีปัญหาการประกอบอาชีพด้านการเกษตรได้รับคำแนะนำ การบริการ การแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตรที่รวดเร็วและทันเวลา ซึ่งเป็นการนำความรู้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการทางการเกษตรไปปฏิบัติต่อพื้นที่ของตนเอง เกิดผลตอบแทนและรายได้จากการประกอบอาชีพที่มั่นคง

๙.๓ ตัวชี้วัดกระบวนการดำเนินงาน

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผน และให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ

๒) จังหวัดมีการจัดโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ โดยมีเกษตรกรเข้ารับบริการ จำนวน ๔๐๐ ราย

๓) มีการติดตามผลการให้บริการต่อเนื่อง

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

๑. ชื่อ นางสาววรรณภรณ์ สง่ากขกร

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

รักษาการในตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

โทรศัพท์ ๐๙๕-๑๕๖๓๙๕๑

E-mail: koo.mai@hotmail.com

.....

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ตามพระราชดำริ
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๑. ความสอดคล้อง

๑.๑ ยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ และสังคมเพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับเพื่อความสมานฉันท์ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งพาตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

๑.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๕ พลังทางสังคม

ที่มุ่งระดมสรรพกำลังจากประชากรทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย และจากภาคส่วนต่าง ๆ ในทุกระดับ เป็นกลไกในการช่วยสร้างโอกาสและแก้ไขความไม่เสมอภาค แผนย่อยการเสริมสร้างทุนทางสังคม เน้นการเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถของประชาชน

๑.๓ แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ประเด็นปฏิรูปประเทศความเท่าเทียมและการเติบโต อย่างมีส่วนร่วม ประเด็นปฏิรูปย่อยการขยายผลโครงการในพระราชดำริกว่า ๔,๐๐๐ โครงการทั่วประเทศ

๒. หลักการและเหตุผล

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารมาอย่างต่อเนื่อง ทรงมีพระราชดำริ ให้เริ่มดำเนินการ “โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน” ในโรงเรียนสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๓ มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนอาหารกลางวันของเด็กนักเรียน นอกจากนี้ จะทำให้มีอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการบริโภคตลอดช่วงการศึกษาสำหรับนักเรียนแล้ว นักเรียนยังได้รับความรู้ด้านการเกษตร เกิดทัศนคติที่ดีต่ออาชีพการเกษตร และสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ในอนาคต และทรงมีพระราชดำริให้ขยายผลการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชนพัฒนาสถานศึกษาเป็นศูนย์บริการ ความรู้ โดยมีหน่วยงานมาร่วมบูรณาการส่งเสริมให้ครอบครัวของนักเรียนทำการเกษตรแบบผสมผสานและส่งเสริมการแปรรูปถนอมอาหารเพื่อบริโภค เป็นการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้จากการขายผลผลิตในขั้นต่อไป

พระราชดำรัส สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่อังคารที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ความว่า

...อีกอย่างคือ ในชุมชนหรือครอบครัว ความตั้งใจมีอยู่ว่าไม่ใช่แค่พัฒนาโรงเรียนเท่านั้น แต่เมื่อโรงเรียนดีแล้ว ก็จะเป็นจุดที่ขยายโอกาสและขยายความรู้การปฏิบัติงานเข้าไปในชุมชน นอกจากให้ชุมชนเข้ามาช่วยเหลือแล้ว ก็ต้องปฏิบัติการในชุมชน เช่น งานเกษตร เพื่อให้ชุมชนสามารถได้รับผลประโยชน์นี้ หรืออุตสาหกรรม ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน หรืออุตสาหกรรมขนาดเล็ก ก็สามารถให้ชุมชนปฏิบัติงานอุตสาหกรรมนั้นได้ เพราะเป็นที่ที่เราเข้าไปเห็นเข้าไปถึง อะไรที่ยังไม่ดี ยังไม่ก้าวหน้า เท่าที่ควรเราก็ต้องทาหรือว่าก้าวหน้าแล้ว ก็ต้องให้

ก้าวหน้าหรือดียิ่งขึ้นให้ทุกคนพร้อมทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย ด้านความอยู่เย็นเป็นสุข ด้านจริยธรรมก็เป็นเรื่องสำคัญ

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ร่วมสนองงานดำเนินโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยส่งเสริมสนับสนุนและถ่ายทอดความรู้ เช่น หลักสูตรการผลิตพืช การขยายพันธุ์พืช การผลิตและเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืช การป้องกันและกำจัดโรคแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการแปรรูปถนอมอาหารจากผลผลิตทางการเกษตร มุ่งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม ให้ครูนักเรียน และผู้ปกครอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันทำการเกษตรแบบผสมผสาน พัฒนาโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ ด้านการเกษตร สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในครัวเรือน และขยายผลไปสู่ชุมชน

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อสนองพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- ๓.๒ เพื่อให้ครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีทักษะความรู้ทางการเกษตร เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม
- ๓.๓ เพื่อให้ให้นักเรียนมีผลผลิตพืช และนำมาประกอบเลี้ยงเป็นอาหารกลางวันเพียงพอตลอดปีการศึกษา
- ๓.๔ เพื่อให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร ครู นักเรียนและผู้ปกครองสามารถนำความรู้ ไปปรับใช้ในครัวเรือนเพื่อขยายผลสู่ชุมชน และพัฒนาเป็นอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้

๔. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ ๑ จังหวัด จำนวน ๑๕ โรงเรียน ดังนี้

๔.๑ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน ๑๔ โรงเรียน

๔.๒ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน ๑ โรงเรียน

๕. กิจกรรมและวิธีการดำเนินงาน

๕.๑ ถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรให้กับครู นักเรียน และผู้ปกครอง จำนวน ๑๖๘ ราย

(ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพื้นที่ ๑ จังหวัด จำนวน ๑๔ โรงเรียน)

ผู้ดำเนินการ : สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่ที่มีโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตั้งอยู่

วิธีดำเนินงาน

๑) ประสานงานกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนของโครงการฯ ในพื้นที่ของจังหวัด

๒) ประชุมหารือวางแผนการดำเนินงานร่วมกับครู นักเรียน และผู้ปกครอง

๓) จัดทำหลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรการผลิตพืช การขยายพันธุ์พืช การผลิตและเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืช การป้องกันและกำจัดโรคแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการแปรรูปถนอมอาหารจากผลผลิตทางการเกษตร ทั้งนี้การจัดทำหลักสูตรถ่ายทอดความรู้ ให้พิจารณาตามความเหมาะสมตามสภาพพื้นที่ บริบทของสังคม และตรงตามความต้องการของโรงเรียน

๔) ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร ตามหลักสูตรที่กำหนด ให้กับครูเกษตร และครูประกอบอาหาร จำนวน ๒ ราย นักเรียน ๕ ราย และผู้ปกครอง ๕ ราย รวม ๑๒ ราย ต่อโรงเรียน (จำนวน ๒ วัน)

๕) เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว รายงานผลในระบบ e - project และแบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลของเกษตรกร ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (แบบ กสก.) และรายงานผลการดำเนินงานประจำปีให้จังหวัดฯ ทราบ

๕.๒ ส่งเสริมการจัดทำแปลงผลิตพืชในโรงเรียน จำนวน ๑๕ โรงเรียน

๑) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน ๑๔ โรงเรียน

๒) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน ๑ โรงเรียน

วิธีดำเนินการ

๑) สำรวจ/วิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่ของโรงเรียน และวางแผนส่งเสริมการจัดทำแปลงผลิตพืช โดยออกแบบผังแปลงในรูปแบบที่เหมาะสม เช่น การผลิตแบบแปลง แบบภาชนะเหลือใช้ แบบยกแคร่ เป็นต้น

๒) ประชุมวางแผนการดำเนินงานร่วมกับครู นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อวางแผนการผลิต จัดทำแผนการเพาะปลูกให้สอดคล้องกับความต้องการบริโภคและโภชนาการของนักเรียนได้รับสารอาหาร ที่ครบถ้วนเน้นให้นักเรียนบริโภคพืชที่ปลอดภัย หลากหลายชนิดทั้งพืชผักและไม้ผล การผลิตต้องมีความต่อเนื่องและมีผลผลิตเพียงพอต่อการบริโภคตลอดปีการศึกษา

๓) ส่งเสริมและฝึกปฏิบัติจริงในการจัดทำแปลงเกษตรแบบมีส่วนร่วม เน้นให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองเกิดกระบวนการเรียนรู้ มีความรู้ทักษะในด้านการเกษตร เช่น การผลิตพืชประเภทต่าง ๆ การผลิตและเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืช การขยายพันธุ์พืช และการป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน เป็นต้น

๔) จัดทำฐานเรียนรู้ด้านการผลิตพืชเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

๕) สนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านการเกษตรตามความต้องการของโรงเรียน

๖) ให้คำปรึกษาแนะนำ ติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

๗) เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว รายงานผลในระบบ e - project และแบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลของเกษตรกร ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (แบบ กสก.) และรายงานผลการดำเนินงานประจำปีให้จังหวัดฯ ทราบ

๕.๓ ขยายผลการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ระดับครัวเรือนของหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่ จำนวน ๑๔ หมู่บ้าน (ในหมู่บ้านที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตั้งอยู่ พื้นที่ ๑ จังหวัด จำนวน ๑๔ โรงเรียน)

ผู้ดำเนินการ : สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่ที่มีโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตั้งอยู่

วิธีดำเนินงาน

๑) คัดเลือกหมู่บ้านที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในโครงการฯ พร้อมคัดเลือก เกษตรกรที่มีความสนใจที่จะเรียนรู้และนำองค์ความรู้จากโรงเรียนไปปฏิบัติที่บ้านจำนวน ๒๐ ราย/หมู่บ้าน

๒) จัดทำแผนความต้องการของเกษตรกรและสนับสนุนปัจจัยการผลิตตามแผนความต้องการ

๓) ดำเนินการส่งเสริมให้ความรู้แก่เกษตรกรเพื่อขยายผลการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ระดับ ครัวเรือนของหมู่บ้าน ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง พร้อมให้คำปรึกษา ติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

- ๔) อำเภอดำเนินการส่งรายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ให้จังหวัดทราบ
- ๕) เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว รายงานผลในระบบ e - project และแบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลของเกษตรกร ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (แบบ กสก.) และรายงานผลการดำเนินงานประจำปีให้จังหวัดฯ ทราบ

๖.แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม	แผนปฏิบัติงาน												
	ปี ๒๕๖๔			ปี ๒๕๖๕									
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑. ถ่ายทอดความรู้ ด้านการเกษตรให้กับครู นักเรียน และผู้ปกครอง		←→											
๒. ส่งเสริมการจัดทำแปลง ผลิตพืชในโรงเรียน				←→									
๓. ขยายผลการพัฒนาจาก โรงเรียนสู่ระดับครัวเรือน ของหมู่บ้านที่โรงเรียน ตชด. ตั้งอยู่							←→						
๔. ให้คำปรึกษาแนะนำ ติดตามผลการดำเนินงาน อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง	←												→
๕. รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี ให้กรมฯ ทราบ													←→

๗. ระยะเวลา

ดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๔ - เดือนกันยายน ๒๕๖๕

๘. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๘.๑ ผลผลิต (Output)

๑) ครู นักเรียน และผู้ปกครองของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน ๑๖๘ ราย มีทักษะความรู้ทางด้านการเกษตร ได้รับความรู้ด้านวิชาการ และฝึกทักษะในหลักสูตร การผลิตพืช การขยายพันธุ์พืช การผลิตและเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืช การป้องกันและกำจัดโรคแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการแปรรูปถนอมอาหารจาก ผลผลิตทางการเกษตร

๒) โรงเรียนในโครงการ จำนวน ๑๕ โรงเรียน ได้รับการส่งเสริมการจัดทำแปลงผลิตพืชในโรงเรียน และนำผลผลิตมาประกอบเลี้ยงอาหารกลางวันให้กับนักเรียน

๓) หมู่บ้านที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตั้งอยู่ จำนวน ๑๔ หมู่บ้าน ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ด้านการเกษตรขยายผลองค์ความรู้การพัฒนาจากโรงเรียนสู่ระดับครัวเรือนของหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่

๘.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

๑) ครู นักเรียน และผู้ปกครอง สามารถนำทักษะความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับไปปรับใช้ในครัวเรือนได้

๒) โรงเรียนมีแปลงเกษตรที่มีผลผลิตนำมาประกอบเลี้ยงอาหารกลางวันให้กับนักเรียนเพียงพอ ตลอดปีการศึกษาและมีความต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถแบ่งปันผลผลิตไปยังครัวเรือนของนักเรียน

๓) โรงเรียนสามารถเป็นต้นแบบขยายผลองค์ความรู้สู่หมู่บ้าน/ชุมชน สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ และพัฒนาเป็นอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้

๘.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

๑) จำนวนครู นักเรียน และผู้ปกครอง ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ได้รับการถ่ายทอด ความรู้ด้านการผลิตพืช การขยายพันธุ์พืช การผลิตและเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืช การป้องกันและกำจัดโรคแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการแปรรูปถนอมอาหาร

๒) จำนวนโรงเรียนที่ทำการแปลงเกษตรเพื่อผลิตพืชเป็นอาหารกลางวันแก่นักเรียนได้อย่างเพียงพอ

๓) จำนวนหมู่บ้านที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตั้งอยู่ ได้รับการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นต้นแบบได้

เชิงคุณภาพ

โรงเรียนมีองค์ความรู้ ทักษะด้านการเกษตร เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครอง ทั้งด้านวิชาการและการฝึกปฏิบัติ ผลผลิตพืชจากแปลงเกษตรที่ผลิตได้ในโรงเรียนเพียงพอ และต่อเนื่องตลอด ปีการศึกษา นักเรียนได้บริโภคผักและผลไม้ที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ผลผลิตมีความปลอดภัย และสามารถขยายผล องค์ความรู้จากโรงเรียนสู่ชุมชนได้

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีทักษะองค์ความรู้ด้านการเกษตร เกิดกระบวนการเรียนรู้วางแผนการจัดทำแปลงเกษตรเพื่อผลิตพืชเป็นอาหารกลางวันในโรงเรียนได้เพียงพอ และสามารถขยายผลองค์ความรู้จากโรงเรียนสู่ชุมชน

๑๐. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

ผู้ประสานงาน : นายไพรวลัย คันสร หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

โทรศัพท์/โทรสาร : ๐ ๓๔๕๖ ๔๒๖๗ ต่อ ๑๘ มือถือ ๐๘๕ ๑๗๗ ๓๖๒๒

นางพัชรี ภิรมย์โสภณ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

โทรศัพท์/โทรสาร : ๐ ๓๔๕๖ ๔๒๖๗ ต่อ ๑๘ มือถือ ๐๘๓ ๒๔๐ ๕๘๓๘

E – mail : kan_famer@hotmail.com

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการส่งเสริมเคหกิจเกษตรในครัวเรือนเกษตรสูงวัย

- กิจกรรม**
1. ขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมเคหกิจเกษตรในครัวเรือนเกษตรสูงวัย
 2. ส่งเสริมเคหกิจเกษตรเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในครัวเรือนเกษตรสูงวัย
 3. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพในกลุ่มเกษตรสูงวัย
 4. เสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการสร้างรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพของกลุ่มเกษตรสูงวัย
 5. เอกสารและสื่อประชาสัมพันธ์งานส่งเสริมเคหกิจเกษตรในครัวเรือนเกษตรสูงวัย

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น พลังทางสังคม
 - แผนแม่บทย่อย การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก
- 1.3 แผนปฏิรูปประเทศ
- 1.4 แผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

2. หลักการและเหตุผล

ภาคเกษตรมีความสำคัญอย่างมากต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย เนื่องจากจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด 37.63 ล้านคน ประกอบด้วยผู้ทำงานในภาคบริการและการค้า 18.08 ล้านคน ภาคเกษตรกรรม 10.52 ล้านคน และภาคการผลิต 9.03 ล้านคน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563) และทำให้ GDP ในช่วงเดือนเมษายน 2563 มีมูลค่า 1,351,042 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้น 1.62 % ปัจจุบันมีครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมดจำนวน 6,482,650 ครัวเรือน หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.94 รองลงมา 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.73 (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2563) และประเทศไทยคาดว่าจะเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอดในปี ๒๕๗๔ จะก่อให้เกิดโอกาสใหม่ๆ ในการตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคสูงวัยที่จะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการคาดการณ์ว่าครอบครัวไทยจะมีขนาดเล็กลงและมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น ประชากรในประเทศไทยจะมีช่วงอายุที่แตกต่างกันและจะมีกลุ่มคนช่วงอายุใหม่ๆ เพิ่มขึ้นซึ่งจะส่งผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้น การเตรียมความพร้อมของประชากรให้มีคุณภาพและการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการผลิตและการบริการของประเทศจะเป็นความท้าทายสำคัญในระยะต่อไป การเข้าสู่สังคมสูงวัยเป็นปัญหาลำดับต้น ๆ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ซึ่งอาจส่งผลต่อคุณภาพแรงงานและผลิตภาพ จึงเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่สำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคเกษตรซึ่งเป็นภาคการผลิตที่ใช้แรงงานเข้มข้นสูง (high labor intensive) แรงงานไม่สามารถทดแทนโดยเทคโนโลยีหรือปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ได้ง่ายนัก และยังคงมีระดับผลิตภาพต่ำ นอกจากนี้ยังอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรซึ่งคิดเป็นเกือบหนึ่งในสามของประชากรไทยอีกด้วย ซึ่งสถานการณ์สูงวัยในครัวเรือนเกษตรอาจเป็นปัจจัยฉุดรั้งต่อการพัฒนาของภาคเกษตรไทย เพราะครัวเรือนเกษตรกว่าหนึ่งในสามมีแรงงานสูงวัย และเป็นหัวหน้าครัวเรือนด้วย ซึ่งก็อาจเป็นอุปสรรคสำคัญในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและ

นวัตกรรมเพื่อเพิ่มผลิตภาพในภาคการผลิตได้ ในขณะที่เดียวกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานและวัยเด็กที่ลดลงและประชากรสูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ มีความท้าทายมากขึ้น ทั้งในส่วนของเสถียรภาพทางการเงินการคลังของประเทศในการจัดสวัสดิการเพื่อดูแลผู้สูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้น การลงทุนและการออมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ความมั่นคงทางสังคม การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ซึ่งจะเป็นประเด็นท้าทายต่อการขับเคลื่อนประเทศไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว

ดังนั้นเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่สังคมเกษตรสูงอายุ กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมเคหกิจเกษตรในครัวเรือนเกษตรสูงวัย เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านเคหกิจเกษตรในครัวเรือนเกษตรสูงวัย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมเกษตรสูงวัย และเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรสูงวัยในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และสามารถพึ่งพาตนเองได้ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา เพื่อสร้างสังคมคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. วัตถุประสงค์

3.1 ส่งเสริมและพัฒนาด้านเคหกิจเกษตรในครัวเรือนเกษตรสูงวัยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมเกษตรสูงวัย

3.2 เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรสูงวัยในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

เป้าหมายเกษตรกรสูงวัย (อายุ 60 ปีขึ้นไป) จาก 1 จังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 10 ราย

5. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

5.1 ส่งเสริมเคหกิจเกษตรเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในครัวเรือนเกษตรสูงวัย

5.1.1 จัดเวทีที่ 1 สร้างการรับรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมเกษตรสูงวัย และถ่ายทอดความรู้ด้านเคหกิจเกษตรเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในครัวเรือนเกษตรสูงวัย จำนวน 1 จังหวัด จังหวัดละ 1 กลุ่ม กลุ่มละ 10 ราย รวมทั้งสิ้น 10 ราย

วัตถุประสงค์ : เพื่อสร้างการรับรู้ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมเกษตรสูงวัย และถ่ายทอดความรู้ด้านเคหกิจเกษตรเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในครัวเรือนเกษตรสูงวัย

สถานที่จัดกระบวนการเรียนรู้

- 1) สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่
- 2) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในพื้นที่
- 3) สถานที่อื่นๆ เช่น โรงเรียน ศาลาประชาคมหมู่บ้าน และวัด เป็นต้น

องค์ความรู้ที่จำเป็น

- 1) การเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมสูงวัย
- 2) การประเมินสถานการณ์ผู้สูงอายุในชุมชน

3) การส่งเสริมเคหกิจเกษตร

4) การจัดกระบวนการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้จัดกระบวนการฯ : เช่น บัตรคำ แผนผังต้นไม้ แผนที่ความคิด (Mind Map)

เส้นแบ่งเวลา (Time Line) การวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT) เป็นต้น

ขั้นเตรียมการ

สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

1) ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานโครงการฯ แก่ทีมงาน และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง

2) แจก วัน เวลา และสถานที่ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เวทีที่ 1 แก่กลุ่มเป้าหมาย และชุมชนทราบ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยมีเนื้อหา/หลักสูตร เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมเกษตรสูงวัย การประเมินสถานการณ์ผู้สูงอายุในชุมชน และถ่ายทอดความรู้ด้านเคหกิจเกษตรเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในครัวเรือนเกษตรสูงวัย เช่น การสร้างความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน การเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร การจัดการสุขภาวะที่ดีในครัวเรือนและการประกอบอาชีพทางการเกษตรสำหรับเกษตรกรสูงวัย เป็นต้น

การกำกับ ติดตาม

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรให้คำแนะนำการจัดกระบวนการเรียนรู้ แก่สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ และกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการฯ

5.1.2 จัดเวทีที่ 2 ประเมินสถานการณ์ วิเคราะห์ศักยภาพตนเองเพื่อจัดทำแผน

และส่งเสริมการจัดการบ้านเกษตรสมบูรณ์ในครัวเรือนเกษตรสูงวัยแบบมีส่วนร่วม จำนวน 1 จังหวัด จังหวัดละ 1 กลุ่ม กลุ่มละ 10 ราย รวมทั้งสิ้น 10 ราย

วัตถุประสงค์ : ประเมินสถานการณ์ วิเคราะห์ศักยภาพตนเองเพื่อจัดทำแผนส่งเสริมการจัดการบ้านเกษตรสมบูรณ์ในครัวเรือนเกษตรสูงวัยแบบมีส่วนร่วม

สถานที่จัดกระบวนการเรียนรู้

- 1) สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่
- 2) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในพื้นที่
- 3) สถานที่อื่นๆ เช่น โรงเรียน ศาลาประชาคมหมู่บ้าน และวัด เป็นต้น

องค์ความรู้ที่จำเป็น

- 1) ทักษะการเป็นวิทยากรกระบวนการ
- 2) ทักษะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
- 3) การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรแบบมีส่วนร่วม
- 4) การจัดการบ้านเกษตรสมบูรณ์

รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ : เช่น การบรรยาย การศึกษาจากสถานที่จริง และการฝึกปฏิบัติ เป็นต้น

ขั้นเตรียมการ

สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ติดต่อประสานวิทยากร และแจ้ง วัน เวลา สถานที่ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เวทีที่ 2 แก่กลุ่มเป้าหมายและชุมชนทราบ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อประเมินสถานการณ์ และวิเคราะห์ศักยภาพตนเอง เพื่อจัดทำแผนส่งเสริมการจัดการบ้านเกษตรสมบูรณ์ในครัวเรือนเกษตรสูงวัยแบบมีส่วนร่วม

ผลที่เกิดขึ้น (Output)

แผนส่งเสริมการจัดการบ้านเกษตรสมบูรณ์ในครัวเรือนเกษตรสูงวัยแบบมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมโครงการ

การกำกับ ติดตาม และรายงานผล

1) สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรให้คำแนะนำการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้แก่สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ และกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการฯ

2) สำนักงานเกษตรจังหวัด รายงานผลการดำเนินงานในข้อ 5.2.1และข้อ 5.2.2 ตามแบบรายงาน เกษตรสูงวัย 1 ให้จังหวัดทราบภายในเดือนมกราคม 2565

5.2 ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพในกลุ่มเกษตรสูงวัย

5.2.1 จัดเวทีที่ 1 ส่งเสริมการรวมกลุ่ม การจัดตั้งกองทุน และการจัดทำแผนเพื่อสร้างรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพในกลุ่มเกษตรสูงวัยแบบมีส่วนร่วม จำนวน 1 จังหวัด จังหวัดละ 1 กลุ่ม กลุ่มละ 10 ราย รวมทั้งสิ้น 10 ราย

วัตถุประสงค์ : เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่ม การจัดตั้งกองทุน และการจัดทำแผนเพื่อสร้างรายได้เสริมในกลุ่มเกษตรสูงวัยแบบมีส่วนร่วม

สถานที่จัดกระบวนการเรียนรู้

- 1) สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่
- 2) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในพื้นที่
- 3) สถานที่อื่นๆ เช่น โรงเรียน ศาลาประชาคมหมู่บ้าน และวัด เป็นต้น

องค์ความรู้ที่จำเป็น

- 1) การส่งเสริมการรวมกลุ่ม
- 2) การจัดตั้งกองทุนเพื่อการผลิต
- 3) การเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร
- 4) การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรแบบมีส่วนร่วม

เครื่องมือที่ใช้จัดกระบวนการฯ : เช่น บัตรคำ แผนผังต้นไม้ แผนที่ความคิด (Mind Map)

เส้นแบ่งเวลา (Time Line) และการวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT) เป็นต้น

ขั้นเตรียมการ

สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

- 1) ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานโครงการฯ แก่ทีมงาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
- 2) แจง วัน เวลา และสถานที่ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เวทีที่ 1 แก่กลุ่มเป้าหมาย และชุมชนทราบ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

- 1) จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยมีเนื้อหา/หลักสูตร เกี่ยวกับการส่งเสริมการรวมกลุ่ม การจัดตั้งกองทุนเพื่อการผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร และการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น เพื่อสร้างรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพ
- 2) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับจังหวัด อำเภอ และผู้เข้าร่วมโครงการฯ ร่วมกันจัดตั้งเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หรือกลุ่มส่งเสริมอาชีพทางการเกษตร ตามความเหมาะสม
- 3) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับจังหวัด อำเภอ และผู้เข้าร่วมโครงการฯ ร่วมกันประเมิน และวิเคราะห์สถานการณ์ และจัดทำแผนดำเนินกิจกรรมสร้างรายได้ของกลุ่ม
- 4) ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ร่วมกันเสนอองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะตามแผนจัดทำแผนดำเนินกิจกรรมสร้างรายได้ของกลุ่ม เพื่อใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เวทีที่ 2
- 5) จัดทำแผนการจัดซื้อปัจจัยการผลิตเพื่อดำเนินกิจกรรมสร้างรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพในกลุ่มเกษตรกรสูงวัย ให้สอดคล้องกับแผนฯ ในข้อ 3. และความต้องการของกลุ่มฯ ในการดำเนินกิจกรรมด้านการส่งเสริมเคหกิจเกษตรในกลุ่มเกษตรกรสูงวัย

ผลที่เกิดขึ้น (Output)

ผลที่จะได้รับการดำเนินงานจัดกระบวนการเรียนรู้ในเวทีที่ 1 ประกอบด้วย

- 1) มีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หรือกลุ่มส่งเสริมอาชีพทางการเกษตร
- 2) มีแผนดำเนินกิจกรรมสร้างรายได้ของกลุ่ม
- 3) องค์ความรู้ที่ต้องการ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เวทีที่ 2
- 4) แผนการจัดซื้อปัจจัยการผลิตเพื่อดำเนินกิจกรรมสร้างรายได้เสริม จากการประกอบอาชีพในกลุ่มเกษตรกรสูงวัย

การกำกับ ติดตาม

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรให้คำแนะนำการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ แก่สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ และกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการฯ

5.2.2 จัดเวทีที่ 2 พัฒนาทักษะด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตร เพื่อสร้างรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพในกลุ่มเกษตรกรสูงวัย จำนวน 1 จังหวัด จังหวัดละ 1 กลุ่ม กลุ่มละ 10 ราย รวมทั้งสิ้น 10 ราย

วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนาทักษะตามแผนดำเนินกิจกรรมด้านการส่งเสริมเคหกิจเกษตรในกลุ่มเกษตรกรสูงวัย

สถานที่จัดกระบวนการเรียนรู้

- 1) สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่
- 2) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในพื้นที่
- 3) สถานที่อื่นๆ เช่น โรงเรียน ศาลาประชาคมหมู่บ้าน และวัด เป็นต้น

องค์ความรู้ที่จำเป็น

- 1) ทักษะการเป็นวิทยากรกระบวนการ
- 2) ทักษะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
- 3) ความรู้ด้านเคหกิจเกษตร เช่น การสร้างความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน

การเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร และการจัดการสุขภาวะที่ดีในการประกอบอาชีพทางการเกษตรสำหรับเกษตรกรสูงวัย เป็นต้น

รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ : เช่น การบรรยาย การสาธิตและฝึกปฏิบัติ เป็นต้น

ขั้นเตรียมการ

สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ติดต่อ ประสาน และจัดหาวิทยากร ตามแผนฯ ที่ได้จากการจัดกระบวนการเรียนรู้เวทีที่ 1 และแจ้ง วัน เวลา และสถานที่ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เวทีที่ 2 แก่กลุ่มเป้าหมายและชุมชนทราบ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตร เพื่อสร้างรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพในกลุ่มเกษตรกรสูงวัย

การกำกับ ติดตาม และรายงานผล

1) สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรให้คำแนะนำการจัดกระบวนการเรียนรู้ แก่สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ และกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการฯ

2) สำนักงานเกษตรจังหวัด รายงานผลการดำเนินงานในข้อ 5.3.1 และข้อ

5.2.2 ตามแบบรายงานเกษตรกรสูงวัย 2 ให้จังหวัดทราบภายในเดือนมีนาคม 2565

5.3.3 สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อดำเนินกิจกรรมสร้างรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพในกลุ่มเกษตรกรสูงวัย จำนวน 1 จังหวัด จังหวัดละ 1 กลุ่ม

วัตถุประสงค์ : สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมด้านการส่งเสริมเคหกิจเกษตรในกลุ่มเกษตรกรสูงวัย ตามแผนที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้เวทีที่ 1 ตามข้อ 5.3.1

ขั้นเตรียมการ

สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ เตรียมแผน/รายการจัดซื้อเครื่องมือ/อุปกรณ์/ปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในดำเนินกิจกรรม (ข้อสรุปจากกิจกรรม การจัดกระบวนการเรียนรู้เวทีที่ 1 ตามข้อ 5.3.1)

ขั้นตอนการดำเนินงาน สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

- 1) จัดจำแนกหมวดหมู่ของเครื่องมือ/อุปกรณ์/ปัจจัยการผลิต ที่จำเป็นในการดำเนินกิจกรรมสร้างรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพในกลุ่มเกษตรสูงวัย ตามงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน
- 2) จัดซื้อเครื่องมือ/อุปกรณ์/ปัจจัยการผลิต ตามความต้องการของกลุ่ม ภายใต้งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน โดยดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด
- 3) จัดทำบัญชีรายการสิ่งของที่จัดซื้อของกลุ่ม
- 4) ทำการส่งมอบเครื่องมือ/อุปกรณ์/ปัจจัยการผลิต ให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการฯ

ขั้นตอนหลังการดำเนินงาน

เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานในกิจกรรมที่ 5.3.3 ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทุกคนร่วมกันสรุปผลที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรม และวางแผนการดำเนินงานให้เกิดความต่อเนื่อง

ผลที่เกิดขึ้น (Output)

มีกิจกรรมสร้างอาชีพและมีรายได้เพิ่มจากการดำเนินกิจกรรม

กำกับ ติดตาม และรายงานผล

- 1) สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ให้คำแนะนำ กำกับ ติดตามการดำเนินงานแก่สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ และกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการฯ
- 2) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแบบรายงานเกษตรสูงวัย 3 พร้อม CD ไฟล์ภาพการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม จำนวน 1 ชุด ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรภายในเดือนกรกฎาคม 2565
- 3) สำนักงานเกษตรจังหวัดรายงานผลการดำเนินงาน ภายในเดือนกรกฎาคม 2565 ดังนี้
 - 3.1) เชิงปริมาณตามระบบ e – project (ก.1/1)
 - 3.2) เชิงคุณภาพตามแบบ กสก. (โครงการส่งเสริมเคหกิจเกษตรในครัวเรือนเกษตรสูงวัย)

หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการจัดกิจกรรม/โครงการในพื้นที่ได้ เนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) สามารถดำเนินการจัดกิจกรรม/โครงการในรูปแบบการถ่ายทอดผ่านระบบออนไลน์ (แบบ NEW NORMAL) ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ในพื้นที่

6. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2564			ปี 2565								
	ต.ค. 64	พ.ย. 64	ธ.ค. 64	ม.ค. 65	ก.พ. 65	มี.ค. 65	เม.ย. 65	พ.ค. 65	มิ.ย. 65	ก.ค. 65	ส.ค. 65	ก.ย. 65
1. ส่งเสริมเคหกิจเกษตรเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในครัวเรือนเกษตรกรสูงวัย												
1.1 จัดเวทีที่ 1 สร้างการรับรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมเกษตรสูงวัย และถ่ายทอดความรู้ด้านเคหกิจเกษตรเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในครัวเรือนเกษตรกรสูงวัย		↔										
1.2 จัดเวทีที่ 2 ประเมินสถานการณ์ วิเคราะห์ศักยภาพตนเองเพื่อจัดทำแผน และส่งเสริมการจัดการบ้านเกษตรสมบูรณ์ในครัวเรือนเกษตรกรสูงวัยแบบมีส่วนร่วม			↔									
2. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพในกลุ่มเกษตรกรสูงวัย												
2.1 จัดเวทีที่ 1 ส่งเสริมการรวมกลุ่ม การจัดตั้งกองทุน และการจัดทำแผนเพื่อสร้างรายได้เสริม จากการประกอบอาชีพในกลุ่มเกษตรกรสูงวัยแบบมีส่วนร่วม				↔								
2.2 จัดเวทีที่ 2 พัฒนาทักษะด้านการเกษตร และเคหกิจเกษตร เพื่อสร้างรายได้เสริม จากการประกอบอาชีพในกลุ่มเกษตรกรสูงวัย					↔							
2.3 สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อดำเนินกิจกรรมสร้างรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพในกลุ่มเกษตรกรสูงวัย							↔					

7. ระยะเวลา

1 ตุลาคม 2564 – 31 กันยายน 2565

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

8.1 ผลผลิต (output)

8.1.1 เกษตรกรสูงวัย จำนวน 10 ราย ได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมเกษตรสูงวัย

8.1.2 เกษตรกรสูงวัย จำนวน 1 กลุ่ม มีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพ และก่อให้เกิดรายได้อย่างต่อเนื่อง

8.2 ผลลัพธ์ (outcome)

ครัวเรือนเกษตรสูงวัยมีอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา เพื่อสร้างสังคมคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8.3 ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ เกษตรกรสูงวัยจำนวน 10 ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านเคหกิจเกษตร เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมเกษตรสูงวัย

เชิงคุณภาพ ร้อยละ 60 ของเกษตรกรสูงวัยที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ครัวเรือนเกษตรสูงวัยนำความรู้ด้านเคหกิจเกษตรไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ ทำให้มีรายได้ที่มั่นคง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้ตลอดจน เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา เพื่อสร้างสังคมคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

1. ชื่อ นายไพโรวัลย์ คันสร

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

2. ชื่อ นางวันทนา ถนอมพงษ์พันธ์

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร โทรศัพท์ 083-9827083

สามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มการรายงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการส่งเสริมเคหกิจเกษตรในครัวเรือนเกษตรสูงวัยได้ที่ URL : shorturl.asia/waN2r หรือ QR code

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร
กิจกรรมส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร
จังหวัดกาญจนบุรี

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเติบโตอย่างยั่งยืน
 - แผนแม่บทย่อย การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบ
- 1.3 แผนปฏิรูปประเทศ
- 1.4 แผนงานยุทธศาสตร์จัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม

2. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนได้ประสบปัญหาหมอกควันปกคลุมและเกิดมลพิษทางอากาศเป็นประจำทุกปี โดยมีสาเหตุหลักมาจากการเผาในที่โล่ง ทั้งในพื้นที่ป่าและพื้นที่การเกษตร ซึ่งการเผาดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก รวมทั้งยังส่งผลเสียต่อการทำอาชีพการเกษตรโดยตรง กล่าวคือ ทำให้ดินเสื่อมโทรมขาดความอุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ผลผลิตที่ได้รับต่ำกว่าที่ควรจะเป็น รัฐบาลจึงได้ให้ความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับผิดชอบดำเนินการควบคุมการเผาในพื้นที่การเกษตร และมอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร

จังหวัดกาญจนบุรีได้ดำเนินการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร โดยมีเป้าหมายในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้เกษตรกรตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และนำเสนอทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผา สร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผา รวมทั้งสร้างต้นแบบในการทำการเกษตรปลอดการเผาเพื่อสนับสนุนการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตรในระยะต่อไป

3. วัตถุประสงค์

ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเกษตรกรเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

- 4.1 เกษตรกร จำนวน 360 ราย
- 4.2 เครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผาเพื่อสร้างกลไกในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร รวม 6 เครือข่าย ในพื้นที่ที่มีพื้นที่การเผาสูงของจังหวัดกาญจนบุรี ดังนี้

- (1) กลุ่มนาร่องกลุ่มใหม่ จำนวน 1 กลุ่ม
- (2) กลุ่มนาร่องกลุ่มเดิมปี 64 จำนวน 3 กลุ่ม
- (3) กลุ่มนาร่องกลุ่มเดิมปี 63 จำนวน 2 กลุ่ม

4.3 สถานที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ที่มีพื้นที่การเผาสูงของจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 6 เครือข่าย ดังนี้

- (1) กลุ่มนาร่องกลุ่มใหม่ จำนวน 1 กลุ่ม
 - อำเภอไทรโยค จำนวน 1 กลุ่ม ๆ ละ 60 ราย
- (2) กลุ่มนาร่องกลุ่มเดิมปี 64 จำนวน 3 กลุ่ม
 - อำเภอเมืองกาญจนบุรี จำนวน 1 กลุ่ม ๆ ละ 60 ราย
 - อำเภอท่าม่วง จำนวน 1 กลุ่ม ๆ ละ 60 ราย
 - อำเภอทองผาภูมิ จำนวน 1 กลุ่ม ๆ ละ 60 ราย
- (3) กลุ่มนาร่องกลุ่มเดิมปี 63 จำนวน 2 กลุ่ม
 - อำเภอบ่อพลอย จำนวน 1 กลุ่ม ๆ ละ 60 ราย
 - อำเภอท่ามะกา จำนวน 1 กลุ่ม ๆ ละ 60 ราย

5. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

5.1 สร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผาเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร โดยใช้กลไกของ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก) หรือศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) หรือกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ส่งเสริมการทำเกษตรแปลงใหญ่ หรือเกษตรกร Young smart farmer หรือเกษตรกร Smart farmer หรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน หรือเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการ โดยให้มองเป็นเชิงพื้นที่ อำเภอ ตำบล ในการดำเนินการ มีวิธีการ วิเคราะห์ปัญหาโดยใช้ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) นำไปวิเคราะห์ปัญหาเชิงพื้นที่ สถานการณ์การผลิตในพื้นที่ และความพร้อมของชุมชน เพื่อคัดเลือกบุคคลเป้าหมายโครงการ

5.1.1 ถ่ายทอดความรู้และพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้สามารถเป็นวิทยากรด้านการทำการเกษตรปลอดการเผา (งบประมาณโอนจัดสรรงวดที่ 1) ให้อำเภอดำเนินการถ่ายทอดความรู้เรื่องการส่งเสริมให้มีจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรทดแทนการเผาทำลาย ปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตจากเดิม มุ่งสู่การทำเกษตรปลอดการเผาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการปลูกไม้ผลไม่ยืนต้นเพื่อลดพื้นที่การปลูกพืชที่เสี่ยงจะเกิดการเผามีเกษตรกรเป้าหมาย **รวม 360 ราย** งบประมาณ 73,800 บาท รายละเอียดตาม **ตารางที่ 1**

โดยดำเนินการพื้นที่ที่มีการเผาสูง ในจังหวัดกาญจนบุรี ดังนี้

กลุ่มใหม่ 1 แห่งๆ ละ 60 ราย (อ. ไทรโยค)

กลุ่มเดิม (ปี 64) 3 แห่งๆ ละ 60 ราย (อ. เมืองกาญจนบุรี อ.ท่าม่วง และ อ.ทองผาภูมิ)

กลุ่มเดิม (ปี 63) 2 แห่งๆ ละ 60 ราย (อ. บ่อพลอย และ อ. ท่ามะกา)

โดยมีรายละเอียดของหลักสูตร ดังนี้

- ความรู้ความรูพื้นฐานด้านการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร ผลกระทบที่เกิดจากการเผาในพื้นที่การเกษตร นำเสนอทางเลือกและสาธิตการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผาแก่เกษตรกรเป้าหมาย เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติและจิตสำนึกของเกษตรกรให้ยอมรับการทำเกษตรแบบปลอดการเผา

- แต่งตั้งผู้แทนเกษตรกรเพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่
การเกษตรนาร่อง

- วิเคราะห์ปัญหา ความพร้อมของชุมชน และจัดทำแผนชุมชนด้านการแก้ไขปัญหาการเผา
ในพื้นที่เกษตร รวมทั้งสร้างมาตรการทางสังคม กฎ ระเบียบ ข้อตกลงของชุมชนเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหา
ฯ ตลอดจนประมวลสรุปองค์ความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น และกำหนดแผนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิธีการผลิต มุ่งสู่
การทำการเกษตรปลอดการเผา รวมทั้งวางแผนและกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาการเผาฯ ปี 2565 ทั้งนี้ ควรจัด
ให้มีการให้สัตยาบันหยุดการเผาฯ หรือรณรงค์ หรือประชาสัมพันธ์ กระตุ้นเตือน และควบคุมไม่ให้เกิดการเผา
ในพื้นที่เกษตรในพื้นที่เป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

- สร้างและพัฒนาวิทยากรด้านการทำการเกษตรปลอดการเผา กลุ่มละ 1 ราย หรือ 1 กลุ่ม
เกษตรกร ต่อเป้าหมาย 1 กลุ่ม

- ประกาศรับรองเกษตรกรและแต่งตั้งให้วิทยากรเกษตรด้านการทำการเกษตรปลอดการเผา
และแจ้งให้หน่วยงานท้องถิ่นและสมาชิกชุมชนรับทราบ เพื่อเป็นการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการ
ทำงานของวิทยากรเกษตรฯ

ตารางที่ 1 การถ่ายทอดความรู้และพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้สามารถเป็นวิทยากรด้านการทำการเกษตร
ปลอดการเผา

อำเภอ	เป้าหมาย (ราย)	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
ไทรโยค	60	12,300	เป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม
เมืองกาญจนบุรี	60	12,300	
ท่าม่วง	60	12,300	
ทองผาภูมิ	60	12,300	
บ่อพลอย	60	12,300	
ท่ามะกา	60	12,300	

5.1.2 จัดนาร่องสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตรทดแทนการเผาหรือส่งเสริม
การปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเพื่อแก้ปัญหาการเผาอย่างยั่งยืน (งบประมาณโอนจัดสรรงวดที่ 1) ให้อำเภอ
ดำเนินการจัดงานวันสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตรทดแทนการเผา จำนวน 1 ครั้ง โดย
พิจารณาใช้เทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตรทดแทนการเผาที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ เพื่อใช้เป็น
จุดเรียนรู้และศึกษาดูงานในด้านการทำการเกษตรปลอดการเผา เช่น จัดทำแปลงเรียนรู้การไถกลบตอซัง
ทดแทนการเผา ทำปุ๋ยหมัก เพาะเห็ดฟาง ผลิตอาหารสัตว์ ผลิตถ่านอัดแท่ง หรือการปลูกพืชทดแทน เป็นต้น
โดยดำเนินการในพื้นที่กลุ่มใหม่ จำนวน 1 แห่ง งบประมาณ 11,000 บาท รายละเอียดตามตารางที่ 2

กิจกรรม การผลิตในพื้นที่	ตัวอย่างกิจกรรมการสาธิต การใช้ประโยชน์จากเศษวัสดุทางการเกษตร และเทคโนโลยีทางการเกษตรทดแทนการเผา		
ข้าว	<ul style="list-style-type: none"> ■ การเพาะเห็ดฟาง ■ การจัดการเศษวัสดุด้วยเครื่องอัดฟางก้อน 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การเถือกลบตอซัง ■ การผลิตอาหารสัตว์ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การผลิตปุ๋ยหมัก / ปุ๋ยอินทรีย์/วัสดุปลูก ■ การแปรรูปเป็นของใช้และของประดับ
ข้าวโพด	<ul style="list-style-type: none"> ■ การผลิตถ่านอัดแท่งจากซังข้าวโพด 		
อ้อย	<ul style="list-style-type: none"> ■ การตัดอ้อยสดด้วยรถตัดอ้อย ■ การจัดการเศษวัสดุด้วยเครื่องม้วนใบอ้อย ■ การสางใบอ้อยด้วยเครื่องสางใบอ้อย รองรับการใช้แรงงานตัด 		

ตารางที่ 2 การจัดนำร่องสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุทางการเกษตรทดแทนการเผาหรือส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเพื่อแก้ปัญหาการเผาอย่างยั่งยืน

อำเภอ	เป้าหมาย (แห่ง)	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
ไทรโยค	1	11,000	เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดงาน

5.1.3 ส่งเสริมการรวมกลุ่ม & สร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา (งบประมาณโอนจัดสรรงวดที่ 2) โดยคัดเลือกและจัดเวทีชุมชน ผู้แทนเกษตรกรที่ทำหน้าที่บริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาช่วงวิกฤต ถอดบทเรียน และจัดทำแผนชุมชนและแผนการเรียนรู้ระยะยาววิธีการแก้ไขปัญหาการเผาฯ ปี 2566 เกษตรกรเป้าหมาย 360 ราย งบประมาณ 59,400 บาท รายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การส่งเสริมการรวมกลุ่ม & สร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา

อำเภอ	เป้าหมาย (ราย)	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
ไทรโยค	60	9,900	เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดเวทีฯ
เมืองกาญจนบุรี	60	9,900	
ท่าม่วง	60	9,900	
ทองผาภูมิ	60	9,900	
บ่อพลอย	60	9,900	
ท่ามะกา	60	9,900	

5.1.4 ติดตาม นิเทศ ประเมินผลการดำเนินงาน และสรุปรายงาน (งบประมาณโอนจัดสรรงวดที่ 2) แก้ไขปัญหาเพื่อสนับสนุนการควบคุมการเผาในพื้นที่การเกษตร จัดทำรายงานในส่วนที่เกี่ยวข้องส่งกรมส่งเสริมการเกษตร รายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การติดตาม นิเทศ ประเมินผลการดำเนินงาน และสรุปรายงาน

	เป้าหมาย (อำเภอ)	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
จังหวัด	6	2,400	ค่าเบี้ยเลี้ยง พาหนะ ในการเดินทางไปราชการ

หมายเหตุ การดำเนินงานในกิจกรรมการฝึกอบรมและการถ่ายทอดความรู้ การประชุม การทัศนศึกษา การศึกษาดูงาน และการติดตามงาน หากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นในลักษณะปกติ ให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานผ่านระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์) โซเชียลมีเดีย หรือจัดทำเอกสารวิชาการให้ความรู้ หรือให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่บุคคลเป้าหมายได้ โดยให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรหรือกลุ่มเป้าหมาย ให้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ และคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัด

6. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2564			ปี 2565								
	ต.ค. 64	พ.ย. 64	ธ.ค. 64	ม.ค. 65	ก.พ. 65	มี.ค. 65	เม.ย. 65	พ.ค. 65	มิ.ย. 65	ก.ค. 65	ส.ค. 65	ก.ย. 65
1.สร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา												
1.1 ถ่ายทอดความรู้และพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้สามารถเป็นวิทยากรด้านการทำการเกษตรปลอดการเผา (ถ่ายทอดความรู้สาเหตุผลกระทบและวิธีการทดแทนการเผา วิเคราะห์ปัญหา & ศักยภาพกลุ่มและจัดทำแผนชุมชนและแผนการเรียนรู้ฯ/เตรียมรับมือแก้ไขปัญหาในช่วงวิกฤต)												
1.1.1 พื้นที่นำร่องกลุ่มใหม่ 1 แห่ง			↔									
1.1.2 พื้นที่นำร่องกลุ่มเดิม 5 แห่ง (ปี 63 และปี 64)			↔									
1.2 นำร่องสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุ การเกษตรทดแทนการเผา/ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเพื่อแก้ปัญหาคาการเผาบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน												
1.2.1 จัดการสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุ การเกษตรทดแทนการเผา					↔							
1.3 ส่งเสริมการรวมกลุ่ม & สร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา (วิเคราะห์ปัญหาช่วงวิกฤต ถอดบทเรียน และจัดทำแผนชุมชนและแผนการเรียนรู้ฯ ระยะยาว)												
1.3.1 จัดเวทีชุมชน									↔			
1.4 ติดตาม นิเทศ ประเมินผลการดำเนินงาน และสรุปรายงาน												

7. ระยะเวลา

พฤศจิกายน 2564 – กันยายน 2565.

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

8.1 ผลผลิต (output)

- (1) เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ ไม่น้อยกว่า 360 ราย
- (2) มีเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา 6 แห่ง ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

8.2 ผลลัพธ์ (outcome)

เกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดพื้นที่การเกษตรปลอดการเผาตลอดจากปี 2564 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

8.3 ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

- (1) เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ ไม่น้อยกว่า 360 ราย
- (2) มีเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผาในพื้นที่ 6 แห่ง

เชิงคุณภาพ

- (1) เกษตรกรมีการลดต้นทุนจากการใช้เศษวัสดุทางการเกษตรมาผลิตปุ๋ยหมักทดแทนการเผา และ การใช้อินทรีย์วัตถุปรับปรุงบำรุงดินทำให้โครงสร้างดินดีขึ้น
- (2) พื้นที่เผาไหม้ และจุดความร้อน (hotspot) ลดลง ส่งผลให้สุขอนามัยของประชาชนดีขึ้น

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 เกษตรกรมีการลดต้นทุนจากการใช้เศษวัสดุทางการเกษตรมาผลิตปุ๋ยหมักทดแทนการเผา และ การใช้อินทรีย์วัตถุปรับปรุงบำรุงดินทำให้โครงสร้างดินดีขึ้น และมีรายได้เพิ่มจากการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

9.2 พื้นที่เผาไหม้ และจุดความร้อน (hotspot) ในพื้นที่เกษตรลดลง ส่งผลให้สุขอนามัยของประชาชนดีขึ้น

10. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

1. นางสาววรรณภรณ์ สง่ากชกร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
รักษาการในตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

โทรศัพท์ : 034 564267 ต่อ 15

โทรสาร : 034 564268

2. นางสาวอัจฉราภรณ์ ประเสริฐผล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์ : 034 564267 ต่อ 15

โทรสาร : 034 564268

ภาคผนวก

แบบรายงานผลการถ่ายทอดความรู้และพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้สามารถเป็นวิทยากรด้านการทำการเกษตรปลอดภัย
 โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร ปี 2565
 กิจกรรม ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร
 จังหวัดกาญจนบุรี

ส่วนที่ 1 การถ่ายทอดความรู้และพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้สามารถเป็นวิทยากรด้านการทำการเกษตรปลอดภัย

- 1.1 ชื่อโครงการ
- 1.2 สถานที่ดำเนินการ
- 1.3 หน่วยงาน
- 1.4 หลักการและเหตุผล
- 1.5 วัตถุประสงค์
- 1.6 เป้าหมาย (จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมราย และ วัน เดือน ปี ที่ดำเนินการ) (แนบรายชื่อ)
- 1.7 วิธีการดำเนินงาน
- 1.8 แผนการดำเนินงานและระยะเวลาดำเนินโครงการ
- 1.9 งบประมาณที่ใช้ดำเนินการ
- 1.10 ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- 1.11 แนวทางการแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
- 1.12 ภาพกิจกรรมที่ดำเนินการ (อย่างน้อย 10 ภาพ)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาและความพร้อมของชุมชน

- 2.1 ประเด็นปัญหา
- 2.2 ความพร้อมของชุมชน
- 2.3 แนวทางการแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
- 2.4 ภาพกิจกรรมที่ดำเนินการ (อย่างน้อย 10 ภาพ)

ส่วนที่ 3 การจัดทำแผนชุมชนด้านการแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่เกษตร

- 3.1 องค์ความรู้ / ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 3.2 มาตรการทางสังคม กฎ ระเบียบ ข้อตกลงของชุมชนเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหา
- 3.3 แผนและวิธีการแก้ไขปัญหาการเผา ปี 2565
- 3.4 สรุปผลการดำเนินการจัดทำแผนชุมชนด้านการแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่เกษตร
- 3.5 ภาพกิจกรรมที่ดำเนินการ (อย่างน้อย 10 ภาพ)

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

()

ตำแหน่ง.....

หมายเลขโทรศัพท์.....

วันที่รายงาน.....

หมายเหตุ : ส่งแบบสรุปผลการดำเนินงานฯ ให้สำนักงานเกษตรจังหวัด ทาง Email: agrikan_plant@hotmail.com

ภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2564

แบบรายงานผลการจัดนำร่องสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตรทดแทนการเผาหรือ
ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเพื่อแก้ปัญหามลพิษอย่างยั่งยืน
โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร ปี 2565
กิจกรรม ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร
จังหวัดกาญจนบุรี

การจัดนำร่องสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตรทดแทนการเผาหรือส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเพื่อ
แก้ปัญหามลพิษอย่างยั่งยืน

- 1.1 ชื่อโครงการ
- 1.2 สถานที่ดำเนินการ
- 1.3 หน่วยงาน
- 1.4 หลักการและเหตุผล
- 1.5 วัตถุประสงค์
- 1.6 เป้าหมาย (จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมราย และ วัน เดือน ปี ที่ดำเนินการ) (แนบรายชื่อ)
- 1.7 วิธีการดำเนินงาน
- 1.8 แผนการดำเนินงานและระยะเวลาดำเนินโครงการ
- 1.9 งบประมาณที่ใช้ดำเนินการ
- 1.10 ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- 1.11 แนวทางการแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
- 1.12 ภาพกิจกรรมที่ดำเนินการ (อย่างน้อย 10 ภาพ)

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

()

ตำแหน่ง.....

หมายเลขโทรศัพท์.....

วันที่รายงาน.....

หมายเหตุ : ส่งแบบสรุปผลการดำเนินงานฯ ให้สำนักงานเกษตรจังหวัด ทาง Email: agrikan_plant@hotmail.com

ภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565

แบบรายงานผลการจัดเวทีชุมชน วิเคราะห์ปัญหา และการจัดทำแผนชุมชนด้านการแก้ไขปัญหาคาการเผาในพื้นที่เกษตร
โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร ปี 2565
กิจกรรม ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร
จังหวัดกาญจนบุรี

ส่วนที่ 1 การจัดเวทีชุมชน วิเคราะห์ปัญหา

- 1.1 วัน เดือน ปี ที่ดำเนินการ
- 1.2 จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมเวทีราย (แนบรายชื่อ)
- 1.3 ประเด็นปัญหา
- 1.4 ถอดบทเรียน
- 1.5 แนวทางการแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
- 1.6 ภาพกิจกรรมที่ดำเนินการ (อย่างน้อย 10 ภาพ)

ส่วนที่ 2 การจัดทำแผนชุมชนด้านการแก้ไขปัญหาคาการเผาในพื้นที่เกษตร

- 2.1 วัน เดือน ปี ที่ดำเนินการ
- 2.2 จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมเวทีราย
- 2.3 แผนชุมชนและแผนการเรียนรู้ระยะยาววิธีการแก้ไขปัญหาคาการเผา ปี 2566
- 2.4 สรุปผลการดำเนินการจัดทำแผนชุมชนด้านการแก้ไขปัญหาคาการเผาในพื้นที่เกษตร
- 2.5 ภาพกิจกรรมที่ดำเนินการ (อย่างน้อย 10 ภาพ)

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

()

ตำแหน่ง.....

หมายเลขโทรศัพท์.....

วันที่รายงาน.....

หมายเหตุ : ส่งแบบสรุปผลการดำเนินงานฯ ให้สำนักงานเกษตรจังหวัด ทาง Email: agrikan_plant@hotmail.com

ภายในวันที่ 31 พฤษภาคม 2565

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร

กิจกรรมพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น เศรษฐกิจฐานราก
 - แผนแม่บทย่อย การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
- 1.3 แผนปฏิรูปประเทศ -
- 1.4 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

2. หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงาน ภายใต้ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรยั่งยืน” โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม บริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ ในยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยมีแนวทางการพัฒนา ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Smart Farmer Smart Group และ Smart Enterprise และเสริมสร้างคุณภาพภูมิใจและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรกรม

การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม องค์กรและชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเองและในระดับของการแข่งขัน โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา กลไกหนึ่งที่สนับสนุนให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถไปสู่เป้าหมายดังกล่าว นั้นคือ การนำกระบวนการจัดตั้งกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐานไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วมการเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้มีความสามารถในการแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนา การแสวงหาและการจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างชาญฉลาด รวมทั้งการนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรมาประยุกต์ในการขับเคลื่อนการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรซึ่งก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือทั้งในด้านเชิงธุรกิจและสังคม เพื่อการกระจายรายได้ พัฒนาช่องทางการตลาดและเครือข่าย เกิดการจัดการกลไกการตลาดครบวงจร เกิดการกระจายรายได้ให้กับเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรมและการบริหารจัดการกลไกต่าง ๆ ยกระดับเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

ดังนั้น การดำเนินการเพื่อการพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งเพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้และได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียม ทั้งเครือข่ายในสาขาอาชีพและเครือข่ายหลากหลายสาขา อาชีพด้านสหวิชาชีพ ที่เกี่ยวข้องทางการเกษตรที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาการเกษตร สนับสนุนให้เกิดผู้นำเกษตรกรที่มีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในเวทีของการบริหารงานเกษตรในระดับต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งหวังว่าจะเกื้อหนุน ให้เกิดการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่กลุ่ม องค์กรเกษตรกร เพื่อการพัฒนาทางการเกษตรและสังคมเกษตรกรต่อไป

3. วัตถุประสงค์

3.1 ส่งเสริม สนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกร องค์กรเกษตรกร (กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและกลุ่มยุวเกษตรกร) มีการรวมกลุ่มโดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

3.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้สมาชิกกลุ่ม และองค์กรเกษตรกรมีความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรทั้งการผลิต การเพิ่มมูลค่า การบริการและการตลาด รวมทั้งการเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจของครัวเรือนและชุมชน อันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร

3.3 พัฒนากลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่มีศักยภาพให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ เพื่อเป็นกลไกในการจัดการเรียนรู้รวมถึงการถ่ายทอดองค์ความรู้ขยายผลสู่ชุมชน และสร้างเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาให้องค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็ง และมีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่มและเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพากันเอง

3.4 ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างและใช้ประโยชน์จากแหล่งอาหาร เพื่อให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

4.1 เป้าหมาย องค์กรเกษตรกร จำนวน 21 กลุ่ม ประกอบด้วย

- 1) กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน 2 กลุ่ม
- 2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน 17 กลุ่ม
3. กลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน 2 กลุ่ม

4.2 สถานที่ดำเนินการจังหวัดกาญจนบุรี

5. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

5.1 เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

5.1.1 สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอคัดเลือกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จังหวัดละ 2 กลุ่ม ดังนี้

1) คัดเลือกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน 1 กลุ่ม ที่มีผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (3ก) อยู่ในระดับกลุ่มปานกลางขึ้นไป เพื่อเข้ากระบวนการพัฒนาสู่การเป็นกลุ่ม

ส่งเสริมอาชีพการเกษตรต้นแบบ และพัฒนาทักษะสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตร โดยต้องเป็นกลุ่มที่ไม่เคยได้รับการสนับสนุนงบประมาณค่าวัสดุการเกษตรเพื่อการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรต้นแบบ ในกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรให้มีความเข้มแข็ง ภายใต้โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มาก่อน

ทั้งนี้ ให้พิจารณาคัดเลือกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่มีผลการประเมินศักยภาพกลุ่มฯ อยู่ในระดับดี มีผลงานเด่นซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัด และความเหมาะสมของพื้นที่เป็นลำดับแรก หากไม่สามารถคัดเลือกกลุ่มฯ ตามคุณสมบัติดังกล่าวได้ ให้พิจารณากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีหรือปานกลาง มีศักยภาพในการบริหารจัดการสู่การเป็นกลุ่มต้นแบบและพร้อมพัฒนาต่อยอดเป็นแหล่งเรียนรู้เป็นลำดับถัดไป

2) คัดเลือกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน 1 กลุ่ม โดยพิจารณาคัดเลือกจากกลุ่มที่มีการจัดตั้งใหม่ หรือกลุ่มที่มีผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (3ก) อยู่ในระดับปรับปรุง ที่มีความต้องการเข้าสู่กระบวนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง รวมถึงการพัฒนาพื้นฐานสู่การเป็นผู้ประกอบการพื้นฐาน เพื่อพัฒนาศักยภาพตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (3ก) เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 ระดับ หลังจากการเข้าร่วมโครงการ

เมื่อคัดเลือกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่จะเข้าร่วมโครงการฯ ได้แล้ว ให้สมาชิกกลุ่มฯ ที่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมโครงการทุกคน ดำเนินการประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ตามเกณฑ์ประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จากนั้นให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายบันทึกผลการประเมินตนเองก่อนการเรียนรู้ของเกษตรกร ในระบบฐานข้อมูล Smart Farmer พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรขึ้นทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) ด้วย (หากครัวเรือนของสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรรายใดมีการขึ้นทะเบียนแล้วให้เพิ่มข้อมูลของสมาชิกรายนั้นในส่วนของสมาชิกครัวเรือน)

5.1.2 จัดกระบวนการเรียนรู้ ระยะเวลาที่ 1 เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพ ค้นหาความต้องการของกลุ่ม พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร (กลุ่มละ 15 ราย)

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่สมาชิกของกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 ราย โดยมีการประเมินศักยภาพกลุ่มตามแบบประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (3ก) ก่อนเข้าร่วมโครงการ (ครั้งที่ 1) และมุ่งเน้นให้เกษตรกรหรือกลุ่มเป็นศูนย์กลางและออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 1 ครั้ง โดยมีเนื้อหา/หลักสูตร เกี่ยวกับการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่ม แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) รวมถึงเชื่อมโยงแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) สู่การจัดทำแผนการดำเนินการกลุ่ม และจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้นและเพิ่มมูลค่าสินค้าหรือบริการ

- อำเภอรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมข้อ 5.1.2 ตามแบบ กสอ.1 ให้จังหวัด ภายในวันที่ 14 มกราคม 2565

5.1.3 ส่งเสริมทักษะการเป็นผู้ประกอบการเบื้องต้น และการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร (กลุ่มละ 15 ราย)

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่สมาชิกของกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่ผ่านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ระยะที่ 1 จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 ราย โดยให้มีความสอดคล้องกับแผนการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น และเพิ่มมูลค่าสินค้าหรือบริการของกลุ่ม ดังนี้

1. การพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรต้นแบบ เพื่อเพิ่มทักษะการเป็นผู้ประกอบการเกษตร หรือเพิ่มศักยภาพการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม (กลุ่มเป้าหมาย ตามข้อ 5.1.1 ข้อย่อย 1) โดยมีเนื้อหา/ประเด็น/หลักสูตร เช่น การออกแบบบรรจุภัณฑ์ ทักษะการบริหารจัดการธุรกิจเกษตร เพื่อการเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น การบริหารจัดการด้านการผลิตหรือบริการ การจัดทำบัญชี การจัดทำแผนธุรกิจกลุ่ม การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้า/บริการ การวิเคราะห์ธุรกิจแบบ SWOT ปัจจัยความสำเร็จของการเป็นผู้ประกอบการ และการตลาด เป็นต้น

2. การพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรให้มีความเข้มแข็ง (กลุ่มเป้าหมาย ตามข้อ 5.1.1 ข้อย่อย 2) โดยมีเนื้อหา/ประเด็น/หลักสูตร เช่น การบริหารจัดการกลุ่มที่ดี การนำกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการพัฒนาต่าง ๆ การพัฒนาสินค้า/บริการ ทักษะการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรอย่างง่ายเพื่อการเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น การบริหารจัดการด้านการผลิตหรือบริการ การยกระดับคุณภาพสินค้าสู่มาตรฐาน การจัดทำบัญชี การจัดทำแผนธุรกิจกลุ่ม และการตลาด เป็นต้น

- อำเภอรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมข้อ 5.1.3 ตามแบบ กสอ.2 ให้จังหวัดทราบ ภายในเดือนมีนาคม 2565

5.1.4 สนับสนุนปัจจัยเพื่อการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

5.1.4.1 กลุ่มต้นแบบ

1) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอสนับสนุนปัจจัยเพื่อการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรต้นแบบ (กลุ่มเป้าหมาย ตามข้อ 5.1.1 ข้อย่อย 1) จำนวน 1 กลุ่ม ที่ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม ข้อ 5.1.2 และข้อ 5.1.3 แล้ว

2) สำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกับกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเป้าหมาย จัดทำแผนการจัดซื้อ และรายการจัดซื้อปัจจัยที่สอดคล้องกับแผนการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรต้นแบบ ที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้ข้อ 5.1.2 หรือข้อ 5.1.3 ภายในวงเงินงบประมาณ 10,000 บาท

3) สำนักงานเกษตรอำเภอจัดซื้อปัจจัยเพื่อการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรต้นแบบ ตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ภายใต้งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน

4) สำนักงานเกษตรอำเภอ ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงานเกษตรจังหวัดทราบ

5.1.4.2 กลุ่มใหม่/กลุ่มพัฒนาให้เข้มแข็ง

- 1) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอสนับสนุนปัจจัยเพื่อการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร (กลุ่มเป้าหมาย ตามข้อ 5.1.1 ข้อย่อย 2) จำนวน 1 กลุ่ม ที่ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม ข้อ 5.1.2 และข้อ 5.1.3 แล้ว
- 2) สำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกับกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเป้าหมาย จัดทำแผนการจัดซื้อปัจจัยและรายการจัดซื้อปัจจัยที่สอดคล้องกับแผนการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ที่ได้จากระบวนการเรียนรู้ข้อ 5.1.2 หรือข้อ 5.1.3 ภายในวงเงินงบประมาณ 5,000 บาท
- 3) สำนักงานเกษตรอำเภอจัดซื้อปัจจัยเพื่อการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ภายใต้งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน
- 4) สำนักงานเกษตรอำเภอ ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงานเกษตรจังหวัดทราบ

5.1.5 ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ระดับจังหวัด

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ติดตามผลการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 2 กลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประเมินศักยภาพกลุ่มหลังเข้าร่วมโครงการ ตามแบบประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (3ก) (ครั้งที่ 2) รวมทั้งวางแผนการดำเนินงานในปีต่อไป (ผ่านระบบออนไลน์)

- จังหวัดรายงานผลการประเมินหลังการพัฒนาตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (3ก) (ประเมินครั้งที่ 2) ตาม แบบ กสอ.3 ให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ ภายในเดือนกรกฎาคม 2565

การติดตาม กำกับ และรายงานผล (กิจกรรม 5.1.1 - 5.1.5)

- 1) สำนักงานเกษตรอำเภอ ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สำนักงานเกษตรจังหวัดทราบ
- 2) สำนักงานเกษตรจังหวัด ติดตามและกำกับการดำเนินโครงการฯ พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลการดำเนินงานให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด
- 3) สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่รับผิดชอบ ติดตาม กำกับ และสนับสนุนในการดำเนินงานโครงการฯ

หมายเหตุ

1. จังหวัดบันทึกข้อมูลผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ในระบบรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (e-Project Management System) ทันทีที่ดำเนินการในแต่ละกิจกรรมแล้วเสร็จ
2. จังหวัดบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตร เมื่อดำเนินโครงการเรียบร้อยแล้ว

3. สำหรับกิจกรรม อบรม/สัมมนา/จัดกระบวนการเรียนรู้ สามารถปรับรูปแบบการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์และมาตรการของจังหวัดนั้นๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนและเป้าหมายที่กำหนด โดยการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

5.2 เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

5.2.1 พัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน

เป้าหมาย

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ได้รับรางวัลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2564 หรือกรณีจังหวัดที่ไม่มีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2564 ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ คัดเลือกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีศักยภาพ สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบได้ จังหวัดละ 1 กลุ่ม (จำนวน 15 ราย)

ขั้นเตรียมการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ประชาสัมพันธ์รายละเอียดและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการให้กลุ่มเป้าหมายและชุมชนทราบ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ จัดกระบวนการเรียนรู้ จำนวน 2 ระยะ โดยแต่ละระยะควรห่างกันไม่น้อยกว่า 2 สัปดาห์ และสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน ดังนี้

1) จัดกระบวนการเรียนรู้ ระยะที่ 1 ประเมินสถานการณ์ วิเคราะห์ศักยภาพตนเอง/พื้นที่ และจัดทำแผนการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน

เป้าหมาย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จังหวัดละ 1 กลุ่ม (จำนวน 15 ราย)

วิธีการดำเนินงาน สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

1. ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทุกคนดำเนินการ ดังนี้

1) ขึ้นทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) ซึ่งถ้าหากครัวเรือนของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรายใดมีการขึ้นทะเบียนแล้ว ให้เพิ่มข้อมูลของสมาชิกรายนั้นในส่วนของสมาชิกครัวเรือน ในกรณีที่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ไม่มีพื้นที่การเกษตร ไม่ต้องขึ้นทะเบียนเกษตรกร

2) จัดทำแบบประเมินตนเอง ด้วยแบบฟอร์มการประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer (ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ) จากนั้นให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายบันทึกผลการประเมินฯ ในระบบฐานข้อมูล Smart Farmer

3) วิเคราะห์ศักยภาพเพื่อจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล และแผนการผลิตรายกลุ่ม ด้วยแบบแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)

2. ผู้เข้าร่วมโครงการร่วมกันทำแบบประเมินแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน (ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ) และร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์กลุ่ม ตัวอย่าง เช่น ศักยภาพกลุ่มที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ในด้านใดได้บ้าง จุดเด่นและจุดด้อยของสถานที่ วิทยากร และการให้บริการจัดการของแหล่งเรียนรู้ ความต้องการในการส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มเติม องค์กรความรู้ที่มีอยู่ และสามารถถ่ายทอดต่อได้ องค์กรความรู้ที่ต้องการเพิ่มเติม วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีอยู่และต้องการเพิ่มเติม เป็นต้น

3. รวบรวมและสรุปข้อมูลต่าง ๆ ตามข้อ 2. เพื่อนำมาใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ

4. จัดทำแผนพัฒนากลุ่มเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน โดยจะต้องดำเนินการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการและความชำนาญของกลุ่ม เช่น ด้านการจัดการและวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว (Postharvest management) ด้านการเพิ่มมูลค่าผลผลิตเกษตร ด้านการเกษตรผสมผสานที่เน้นการสร้างความปลอดภัยด้านอาหาร เป็นต้น

5. คัดเลือกวิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้ ตามแผนการพัฒนากลุ่มฯ ในข้อ 4. โดยในแต่ละแหล่งเรียนรู้ต้องมีวิทยากรหลัก ไม่น้อยกว่า 3 คน และวิทยากรผู้ช่วย ไม่น้อยกว่า 5 คน

6. จัดทำแผนการจัดซื้อเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่จำเป็นในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ ให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนากลุ่มฯ ในข้อ 4. หรือให้สอดคล้องกับผลการประเมินแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน

7. ผู้เข้าร่วมโครงการร่วมกันทำร่วมกันประเมินศักยภาพกลุ่มองค์กรเกษตรกร (3ก) ประเภทกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร (ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ)

องค์ความรู้ที่จำเป็น

- 1) การจัดการกระบวนการเรียนรู้
- 2) การประเมินสถานการณ์และวิเคราะห์พื้นที่
- 3) การจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล และแผนการผลิตรายกลุ่ม ด้วยแบบแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)
- 4) การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร
- 5) การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

ผลที่เกิดขึ้น (Output)

- 1) ผลการประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ของเกษตรกร (ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ)
- 2) แผนการผลิตรายบุคคล และแผนการผลิตรายกลุ่ม ของเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ
- 3) การขึ้นทะเบียนเกษตรกร หรือเพิ่มรายชื่อในสมาชิกครัวเรือนเกษตรกรในระบบทะเบียนเกษตรกร

4) ผลการประเมินแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน (ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ)

5) แผนพัฒนากลุ่มเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน

6) ผลการประเมินศักยภาพกลุ่มองค์กรเกษตรกร (3ก) ประเภทกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร (ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ)

7) รายชื่อวิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้ ไม่น้อยกว่า 3 คน และวิทยากรผู้ช่วย ไม่น้อยกว่า 5 คน

2) จัดกระบวนการเรียนรู้ ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาทักษะการเป็นวิทยากรแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน

เป้าหมาย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จังหวัดละ 1 กลุ่ม (จำนวน 15 ราย)

วิธีดำเนินงาน

1. เตรียมการคัดเลือกหัวข้อ/ประเด็นการพัฒนา และวิทยากร เพื่อพัฒนาทักษะการเป็นวิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้ตามแผนการพัฒนากลุ่มฯ ที่ได้จากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในระยะที่ 1 นอกจากนี้ยังสามารถพัฒนาองค์ความรู้อื่น ๆ ที่จำเป็น ตามความต้องการของวิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้และสมาชิกกลุ่ม

2. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อพัฒนาทักษะการเป็นวิทยากรแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้ต้องเน้นหนักในเรื่องการฝึกทักษะ/ทดลองฝึกปฏิบัติจริง โดยเฉพาะในวิทยากรหลักและวิทยากรผู้ช่วยที่ได้รับการคัดเลือกจากระยะที่ 1

3. สรุปบทเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นองค์ความรู้สำหรับการถ่ายทอดความรู้ให้แก่วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้ต่อไป

องค์ความรู้ที่จำเป็น

1) การพัฒนาวิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

2) ทักษะการเป็นวิทยากรกระบวนการ

3) ทักษะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

ผลที่เกิดขึ้น (Output)

1) หัวข้อ/ประเด็น และวิทยากรในถ่ายทอดความรู้เรื่องการพัฒนาทักษะการเป็นวิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

2) สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีทักษะและสามารถเป็นวิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้ได้

3) องค์ความรู้ในเรื่องการพัฒนาวิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้ ที่ได้จากการถอดบทเรียน

ขั้นตอนหลังการดำเนินงาน

เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานจัดกระบวนการเรียนรู้ ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาทักษะการเป็นวิทยากรแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการจัดทำแบบรายงาน กทบ.ต้นแบบ 1 ส่งให้จังหวัดภายในเดือนมกราคม 2565

3) สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อพัฒนากลุ่มเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน

เป้าหมาย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จังหวัดละ 1 กลุ่ม

ขั้นเตรียมการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ เตรียมแผน/รายการจัดซื้อเครื่องมือ/อุปกรณ์/ปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในการพัฒนากลุ่มเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ ตามงบประมาณที่สนับสนุน (ข้อสรุปจากกิจกรรม การจัดกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ 1)

ขั้นตอนการดำเนินงาน สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

1. จัดจำแนกหมวดหมู่ของเครื่องมือ/อุปกรณ์/ปัจจัยการผลิต ที่จำเป็นในการพัฒนากลุ่มเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ และคำนวณงบประมาณให้เพียงพอกับรายการสิ่งของที่ต้องการจัดซื้อ โดยประเภทของเครื่องมือ/อุปกรณ์/ปัจจัยการผลิต ที่สามารถจัดซื้อได้ ยกตัวอย่างเช่น ชุดนิทรรศการ/สื่อองค์ความรู้ที่ต้องการถ่ายทอดความรู้วัสดุสาธิต เป็นต้น

2. จัดซื้อเครื่องมือ/อุปกรณ์/ปัจจัยการผลิต ตามความต้องการของกลุ่ม ภายใต้งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน โดยดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด

3. จัดทำบัญชีรายการสิ่งของที่จัดซื้อของกลุ่ม

4. นัดหมายกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อทำการส่งมอบเครื่องมือ/อุปกรณ์/ปัจจัยการผลิต

ขั้นตอนหลังการดำเนินงาน

เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานในกิจกรรมที่ 5.2.1 ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ และผู้เข้าร่วมโครงการ ดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำแบบประเมินแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน (หลังเข้าร่วมโครงการฯ)

2. จัดทำแบบประเมินศักยภาพกลุ่มองค์กรเกษตรกร (3ก) ประเภทกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร (หลังเข้าร่วมโครงการฯ)

3. จัดทำแบบประเมินตนเอง ด้วยแบบฟอร์มการประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer (หลังเข้าร่วมโครงการฯ) จากนั้นให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายบันทึกผลการประเมินฯ ในระบบฐานข้อมูล Smart Farmer

4. สรุปผลและจัดทำแบบรายงาน กมบ.ต้นแบบ 2 ส่งให้จังหวัดภายในเดือน
กรกฎาคม 2565

5. รายงานผลการดำเนินงานเชิงปริมาณตาม ระบบ e-project (ก.1/1) และผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพตามแบบ กสก. (กิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร)

5.2.2 พัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group

เป้าหมาย

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (3ก) ประเภทกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อยู่ในระดับปรับปรุงหรือระดับปานกลาง (ต้องเป็นกลุ่มที่ยังไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group ปีงบประมาณ 2562 – 2564) ที่มีความต้องการเข้าสู่กระบวนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง เตรียมความพร้อมสู่การพัฒนาให้เป็น Smart Group ในปีต่อไป จังหวัดละ 1 กลุ่ม (จำนวน 10 ราย)

ขั้นเตรียมการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการประชาสัมพันธ์ รายละเอียดและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ให้กลุ่มเป้าหมายและชุมชนทราบ

ขั้นตอนการดำเนินงาน สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ จำนวน 2 ระยะ

**1) จัดกระบวนการเรียนรู้ ระยะที่ 1 เพื่อประเมินสถานการณ์ วิเคราะห์ตนเอง/พื้นที่
จัดทำแผนการพัฒนากลุ่มสู่ Smart Group**

เป้าหมาย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จังหวัดละ 1 กลุ่ม (จำนวน 10 ราย)

วิธีการดำเนินงาน สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

1. ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทุกคน ดำเนินการ

1) ขึ้นทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) ซึ่งถ้าหากครัวเรือนของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรายใดมีการขึ้นทะเบียนแล้ว ให้เพิ่มข้อมูลของสมาชิกรายนั้นในส่วนของสมาชิกครัวเรือน ในกรณีที่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ไม่มีพื้นที่การเกษตร ไม่ต้องขึ้นทะเบียนเกษตรกร

2) จัดทำแบบประเมินตนเอง ด้วยแบบฟอร์มการประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer (ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ) จากนั้นให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายบันทึกผลการประเมินฯ ในระบบฐานข้อมูล Smart Farmer

3) วิเคราะห์ศักยภาพกลุ่มและจัดทำแผนการผลิตรายกลุ่ม ด้วยแบบแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)

2. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ร่วมกันประเมิน ศักยภาพกลุ่มองค์กรเกษตรกร (3ก) ประเภทกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร (ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ)

3. จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์กลุ่ม ตัวอย่าง เช่น ศักยภาพกลุ่ม จุดแข็ง จุดอ่อน ข้อจำกัด และโอกาสของกลุ่ม จำนวนเงินกองทุนของกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่ม

ความต้องการในการส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มเติม องค์ความรู้ที่มีอยู่และองค์ความรู้ที่ต้องการเพิ่มเติม ประเด็นในการพัฒนากลุ่มเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group เป็นต้น

4. รวบรวมและสรุปข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มสู่ Smart Group ตามผลการวิเคราะห์สถานการณ์กลุ่ม ในข้อ 2. และข้อ 3.

องค์ความรู้ที่จำเป็น

- 1) การประเมินสถานการณ์และวิเคราะห์พื้นที่
- 2) การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร
- 3) การจัดกระบวนการเรียนรู้
- 4) การจัดทำแผนการผลิตรายกลุ่ม ด้วยแบบแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)

ผลที่เกิดขึ้น (Output)

- 1) ผลการประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- 2) แผนการผลิตรายกลุ่ม ของกลุ่มเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- 3) การขึ้นทะเบียนเกษตรกร หรือเพิ่มรายชื่อในสมาชิกครัวเรือนเกษตรกรในระบบทะเบียนเกษตรกร
- 4) ผลการประเมินศักยภาพกลุ่มองค์กรเกษตรกร (3ก) ประเภทกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร (ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ)
- 5) แผนการดำเนินงานเพื่อการพัฒนากลุ่มสู่ Smart Group

2) จัดกระบวนการเรียนรู้ ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มสู่ Smart Group จำนวน 10 ราย 1 วัน

วิธีการดำเนินงาน

1. เตรียมการคัดเลือกหัวข้อ/ประเด็นการพัฒนา และวิทยากร ตามแผน การดำเนินงาน การพัฒนาศักยภาพกลุ่มสู่ Smart Group จากการจัดกระบวนการเรียนรู้ ครั้งที่ 1
2. จัดกระบวนการเรียนรู้ตามประเด็นในข้อ 1. ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อพัฒนาพัฒนาศักยภาพกลุ่มสู่ Smart Group
3. ถอดบทเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นองค์ความรู้สำหรับการถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิกรุ่นต่อไปหรือกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ

องค์ความรู้ที่จำเป็น

- 1) การจัดกระบวนการเรียนรู้
- 2) การถอดองค์ความรู้และสรุปบทเรียน

ผลที่เกิดขึ้น (Output)

- 1) หัวข้อ/ประเด็นการพัฒนา และวิทยากร ตามแผน การดำเนินงานการพัฒนา ศักยภาพกลุ่มสู่ Smart Group

2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับการพัฒนาศักยภาพกลุ่มสู่ Smart Group

3) องค์ความรู้ที่ใช้ในการพัฒนากลุ่มสู่ Smart Group ที่ได้จากการถอดบทเรียน ขั้นตอนหลังการดำเนินงาน เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานจัดกระบวนการเรียนรู้ ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มสู่ Smart Group ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ จัดทำแบบรายงาน กทบ.SG 1 ส่งให้จังหวัดภายในเดือนกุมภาพันธ์ 2565

3) สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group

เป้าหมาย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จังหวัดละ 1 กลุ่ม

ขั้นเตรียมการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ เตรียมแผน/รายการจัดซื้อเครื่องมือ/อุปกรณ์/ปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในการพัฒนาศักยภาพกลุ่มสู่ Smart Group ตามงบประมาณที่สนับสนุน (ข้อสรุปจากกิจกรรม การจัดกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ 1)

ขั้นตอนการดำเนินงาน สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

1. จัดจำแนกหมวดหมู่ของเครื่องมือ/อุปกรณ์/ปัจจัยการผลิต ที่จำเป็นในการพัฒนา ศักยภาพกลุ่มสู่ Smart Group และคำนวณงบประมาณให้เพียงพอกับรายการสิ่งของที่ต้องการจัดซื้อ โดยประเภทของเครื่องมือ/อุปกรณ์/ปัจจัยการผลิต ที่สามารถจัดซื้อได้

2. จัดซื้อเครื่องมือ/อุปกรณ์/ปัจจัยการผลิต ตามความต้องการของกลุ่ม ภายใต้ งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน โดยดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด

3. จัดทำบัญชีรายการสิ่งของที่จัดซื้อของกลุ่ม

4. นัดหมายกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อทำการส่งมอบเครื่องมือ/อุปกรณ์/ปัจจัยการผลิต

ขั้นตอนหลังการดำเนินงาน

เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานในกิจกรรมที่ 5.2.1 ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับ สำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้เข้าร่วมโครงการร่วมกันทำร่วมกันประเมินศักยภาพกลุ่มองค์กรเกษตรกร (3ก) ประเภทกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร (หลังเข้าร่วมโครงการฯ) จากนั้นให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายบันทึกผลการประเมินฯ ในระบบฐานข้อมูล Smart Farmer

2. จัดทำแบบประเมินตนเอง ด้วยแบบฟอร์มการประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer (หลังเข้าร่วมโครงการฯ)

3. สรุปผลและ จัดทำแบบรายงาน กทบ.SG 2 ส่งให้จังหวัดภายในเดือนกรกฎาคม 2565

4. รายงานผลการดำเนินงานเชิงปริมาณตาม ระบบ e-project (ก.1/1) และผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพตามแบบ กสท. (กิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร)

5.2.3 พัฒนาศักยภาพผู้นำในการขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในชุมชน

1) ประชุมการขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับอำเภอ

เป้าหมาย ผู้นำกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอ อำเภอละ 5 ราย

ขั้นเตรียมการ สำนักงานเกษตรอำเภอ ประชาสัมพันธ์รายละเอียดและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ให้กลุ่มเป้าหมาย ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

1. จัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอชุดใหม่ เพื่อดำรงตำแหน่งแทนคณะกรรมการฯ ชุดเก่าที่ครบวาระในปี พ.ศ. 2565

2. จัดประชุมคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอ เพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและเคหกิจเกษตร และบทบาทของผู้นำกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ให้เชื่อมโยงกับกิจกรรมสร้างความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน

3. ส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอให้สำนักงานเกษตรจังหวัด ภายในเดือน กุมภาพันธ์ 2565

4. สรุปผลและจัดทำแบบรายงานเวที กทบ. ระดับอำเภอ ส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัด ภายในเดือนกุมภาพันธ์ 2565

5. รายงานผลการดำเนินงานเชิงปริมาณตาม ระบบ e-project (ก.1/1)

องค์ความรู้ที่จำเป็น

1) การจัดการกระบวนการเรียนรู้

2) การดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

3) ระเบียบกรมส่งเสริมการเกษตร ว่าด้วยคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

พ.ศ. 2557

ผลที่เกิดขึ้น (Output)

1) มีคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอชุดใหม่

2) เกิดเครือข่ายกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอ เพื่อเป็นแกนนำในการประสานงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านบทบาทสตรีในการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาชุมชนแม่บ้านเกษตรกรในการทำงานส่งเสริมการเกษตรเคหกิจเกษตร

3) มีแผนการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในการทำงานส่งเสริมการเกษตรเคหกิจเกษตร และการขยายผลการดำเนินกิจกรรมสร้างความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน

2) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มศักยภาพผู้นำในการขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับจังหวัด

เป้าหมาย ผู้นำกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับจังหวัด จังหวัดๆ ละ 20 ราย

ขั้นเตรียมการ สำนักงานเกษตรจังหวัด ประชาสัมพันธ์รายละเอียดและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ให้กลุ่มเป้าหมาย ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

1. วางแผนจัดกิจกรรมการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มศักยภาพผู้นำในการขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับจังหวัด โดยมุ่งเน้นการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อให้แม่บ้านเกษตรกรเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ และทักษะในด้านที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดการและวิทยาการหลังการ เก็บเกี่ยว (Postharvest management) การตัดคุณภาพ (Grading) และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ (Packaging) การเพิ่มมูลค่าผลผลิตเกษตร การเกษตรผสมผสานที่เน้นการสร้างควมมั่นคงด้านอาหาร การพัฒนาภาวะผู้นำเกษตรกร การจัดการด้านการตลาด เป็นต้น ทั้งนี้ อาจเพิ่มเติมเนื้อหาวิชาที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ได้

2. ดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มศักยภาพผู้นำในการขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับจังหวัด ตามแผนที่กำหนดไว้

3. จัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับจังหวัดชุดใหม่ เพื่อดำรงตำแหน่งแทนคณะกรรมการฯ ชุดเก่าที่ครบวาระในปี พ.ศ. 2565

4. ส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับจังหวัด ให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ที่ 1 – 6 ภายในเดือน มีนาคม 2565

5. สรุปผลและจัดทำแบบรายงานเวที กทบ. ระดับจังหวัด ส่งให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ที่ 1 – 6 ภายในเดือนมีนาคม 2565

6. รายงานผลการดำเนินงานเชิงปริมาณตาม ระบบ e-project (ก.1/1)

องค์ความรู้ที่จำเป็น

- 1) การจัดกระบวนการเรียนรู้
- 2) การดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
- 3) ระเบียบกรมส่งเสริมการเกษตร ว่าด้วยคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พ.ศ. 2557
- 4) การสร้างและพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร
- 5) การจัดการและวิทยาการหลังการ เก็บเกี่ยว (Postharvest management) การตัดคุณภาพ (Grading) และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ (Packaging) การเพิ่มมูลค่าผลผลิตเกษตร การเกษตรผสมผสานที่เน้นการสร้างควมมั่นคงด้านอาหาร การพัฒนาภาวะผู้นำเกษตรกร และการจัดการด้านการตลาด

ผลที่เกิดขึ้น (Output)

- 1) มีคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับจังหวัดชุดใหม่
- 2) ผู้นำกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับจังหวัด ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
- 3) เกิดเครือข่ายกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับจังหวัด เพื่อเป็นแกนนำในการประสานงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านบทบาทสตรีในการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในการทำงานส่งเสริมการเกษตรเคหกิจเกษตร
- 3) มีแผนการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในการทำงานส่งเสริมการเกษตรเคหกิจเกษตร และการขยายผลการดำเนินกิจกรรมสร้างความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน

หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในพื้นที่ได้ เนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมในรูปแบบการถ่ายทอดผ่านระบบออนไลน์ (แบบ NEW NORMAL) ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ในพื้นที่

5.3 การส่งเสริมความมั่นคงทางด้านอาหารในระดับชุมชน

5.3.1 ขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน

1) อบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน ในรูปแบบการถ่ายทอดผ่านระบบออนไลน์ ผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและเคหกิจเกษตรระดับจังหวัด ระดับเขต ส่วนกลาง และผู้เกี่ยวข้อง รวมจำนวน 180 คน เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารและอาหารปลอดภัยให้กับเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งวางแผนการขับเคลื่อนงานพัฒนาแม่บ้านเกษตรกรให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่

5.3.2 ส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ พิจารณาคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายจังหวัดละ 1 กลุ่ม (จำนวน 15 ราย) ที่มีความเหมาะสมและมีความพร้อมตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ดำเนินงานโครงการฯ ดังนี้

หลักเกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ดำเนินงานโครงการฯ (โดยพิจารณาจากข้อใดข้อหนึ่ง)

- 1) เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อความมั่นคงด้านอาหาร
- 2) เป็นพื้นที่ที่มีค่าข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ในตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้

- 2.1) ด้านสุขภาพดี
- 2.2) ด้านสภาพแวดล้อม
- 2.3) การมีงานทำและรายได้

3) เป็นพื้นที่ที่มีการดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และมีการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร (กรณีในพื้นที่ดำเนินงานโครงการฯ ไม่มีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ให้รวมกลุ่มสตรีในภาคการเกษตรในพื้นที่ แล้วจัดตั้งเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โดยให้ดำเนินการตามคู่มือจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และระเบียบกรมส่งเสริมการเกษตรว่า ด้วยคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พ.ศ. 2557)

4) เป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมในการดำเนินงานส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน

สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการขึ้นทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) ให้แก่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในพื้นที่ดำเนินงานโครงการฯ หากว่าครัวเรือนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีการขึ้นทะเบียนแล้ว ให้เพิ่มข้อมูลของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรายนั้นในส่วนของสมาชิกครัวเรือน และในกรณีที่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ไม่มีพื้นที่การเกษตร ไม่ต้องขึ้นทะเบียนเกษตรกร

1) จัดกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ 1 สร้างการรับรู้ วิเคราะห์ศักยภาพตนเอง/พื้นที่ และจัดทำแผนสร้างความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน

วัตถุประสงค์ : สร้างการรับรู้เรื่องการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน ประเมินสถานการณ์เพื่อวิเคราะห์พื้นที่ และจัดทำแผนสร้างความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน

สถานที่จัดกระบวนการเรียนรู้

- 1) ที่ทำการกลุ่มเป้าหมายที่ทำการคัดเลือก
- 2) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในพื้นที่
- 3) สถานที่อื่นๆ เช่น โรงเรียน ศาลาประชาคมหมู่บ้าน และวัด เป็นต้น

เป้าหมาย : กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและคนในชุมชนที่เข้าร่วมโครงการฯ จังหวัดละ 1 กลุ่ม (จำนวน 15 ราย)

องค์ความรู้ที่จำเป็น

- 1) การประเมินสถานการณ์และวิเคราะห์พื้นที่
- 2) การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรแบบมีส่วนร่วม
- 3) การจัดกระบวนการเรียนรู้
- 4) การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตร
- 5) การประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer
- 6) การจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)

เครื่องมือที่ใช้จัดกระบวนการฯ : เช่น บัตรคำ แผนผังต้นไม้ แผนที่ความคิด (Mind Map) แผนที่อาหารชุมชน ปฏิทินอาหาร เส้นแบ่งเวลา (Time Line) การวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT) แผนการผลิตรายบุคคลและกลุ่ม (IFPP) แบบประเมินการประเมินศักยภาพกลุ่มองค์กรเกษตรกร (3ก) ประเภทกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และแบบฟอร์มการประเมินผลความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน เป็นต้น

ขั้นเตรียมการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

- 1) ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานโครงการฯ แก่ทีมงาน และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง
- 2) แจก วัน เวลา และสถานที่ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ 1 แก่กลุ่มเป้าหมายและชุมชนทราบ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 1) ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทำการประเมินตนเอง ด้วยแบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ จากนั้นให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายบันทึกผลการประเมินฯ ในระบบฐานข้อมูล Smart Farmer (กรณีเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ไม่สามารถขึ้นทะเบียนเกษตรกรได้ ให้เกษตรกรทำการประเมินตนเองด้วย แต่ไม่ต้องบันทึกลงระบบฐานข้อมูล)
- 2) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับจังหวัดและระดับอำเภอ จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยมีเนื้อหา/หลักสูตร เกี่ยวกับการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน การประเมินสถานการณ์เพื่อวิเคราะห์พื้นที่ การจัดทำแผนสร้างความมั่นคงด้านอาหาร การทำแผนที่อาหารชุมชน และการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล/กลุ่ม (IFPP/GFPP)
- 3) ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทำการประเมินศักยภาพกลุ่มองค์กรเกษตรกร (3ก) ประเภทกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร (ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ) และให้เจ้าหน้าที่รวบรวมเก็บรวบรวมแบบฟอร์มฯ เพื่อใช้ในการประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการฯ
- 4) ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทำการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงด้านอาหาร (ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ) ด้วยแบบฟอร์มการประเมินผลความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน และให้เจ้าหน้าที่เก็บรวบรวมแบบฟอร์มฯ เพื่อใช้ในการประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการฯ
- 5) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และผู้เข้าร่วมโครงการฯ รวบรวมข้อมูลที่ได้ในข้อ 3. และทำการวิเคราะห์สถานการณ์ความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน
- 6) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และผู้เข้าร่วมโครงการฯ ร่วมกันจัดทำแผนการสร้างความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน จัดทำแผนที่อาหารของชุมชน และจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล/กลุ่ม (IFPP/GFPP) ตามผลการวิเคราะห์ที่ได้ในข้อ 5)
- 7) ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ร่วมกันเสนอองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการสร้างความมั่นคงด้านอาหาร และสอดคล้องกับแผนที่ได้ข้อ 6) เพื่อใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ 2

8) รับสมัครและคัดเลือกครัวเรือนต้นแบบบ้านเกษตรสมบูรณ์เพิ่มพูนสุขภาพจากผู้ที่เข้าร่วมโครงการฯ อย่างน้อย จำนวน 3 ครัวเรือน จากคุณสมบัติ ดังนี้

- มีความพร้อมและสมัครใจเข้าร่วมเป็นครัวเรือนต้นแบบ
- มีความสามารถในการผลิตอาหารบริโภคในครัวเรือนได้ตลอดปี
- สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้/ถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคคลอื่นได้
- มีการจัดการบ้านเรือนและสภาพแวดล้อมในการประกอบอาชีพการเกษตรที่ดี

สิ่งที่ได้จากการจัดกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ 1

1) แผนการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหาร ได้แก่ แผนการผลิตรายบุคคล แผนการผลิตของกลุ่ม (แปลงรวม) และภาพแผนที่อาหารชุมชน

2) องค์กรความรู้ที่ต้องการ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ 2

3) ผลการประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ

4) ผลการประเมินความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ

5) การประเมินศักยภาพกลุ่มองค์กรเกษตรกร (3ก) ประเภทกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ

6) รายชื่อครัวเรือนต้นแบบบ้านเกษตรสมบูรณ์เพิ่มพูนสุขภาพ

การกำกับ ติดตาม

สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ให้คำแนะนำการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ แก่สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ

2) จัดกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ 2 พัฒนาทักษะด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน

วัตถุประสงค์ : พัฒนาทักษะด้านเคหกิจเกษตร เทคโนโลยีการผลิตอาหาร ส่งเสริมการปลูกพืช และการถนอมอาหารเพื่อบริโภคในครัวเรือนและชุมชน

สถานที่จัดกระบวนการเรียนรู้

- 1) ที่ทำการกลุ่มเป้าหมายที่ทำการคัดเลือก
- 2) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในพื้นที่
- 3) สถานที่อื่นๆ เช่น โรงเรียน ศาลาประชาคมหมู่บ้าน และวัด เป็นต้น

เป้าหมาย : กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและคนในชุมชนที่เข้าร่วมโครงการฯ จังหวัดละ 1 กลุ่ม (จำนวน 15 ราย)

องค์ความรู้ที่จำเป็น

- 1) ทักษะการเป็นวิทยากรกระบวนการ
- 2) ทักษะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
- 3) กระบวนการผลิตอาหารปลอดภัย และการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี

4) ความรู้ด้านเคหกิจเกษตร ได้แก่ การประกอบอาหารตามหลักโภชนาการ การถนอมและแปรรูปอาหารเพื่อบริโภคและเพิ่มรายได้ การจัดการบ้านเรือนและการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ในการประกอบอาชีพ บ้านเกษตรสมบูรณ์เพิ่มพูนสุขภาพ

5) การสำรองพันธุ์พืชและเมล็ดพันธุ์

รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ : เช่น การบรรยาย การสาธิตและฝึกปฏิบัติ และการศึกษาดูงาน เป็นต้น

ขั้นเตรียมการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ติดต่อบริษัท และจัดหาวิทยากร ตามแผนฯ ที่ได้จากการจัดกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ 1 และแจ้ง วัน เวลา และสถานที่ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ 2 แก่กลุ่มเป้าหมายและชุมชนทราบ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อพัฒนาทักษะด้านเคหกิจเกษตร เทคโนโลยีการผลิตอาหาร ส่งเสริมการปลูกพืช และการถนอมอาหารเพื่อบริโภคในครัวเรือนและชุมชน

การกำกับ ติดตาม และรายงานผล

1) สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ให้คำแนะนำการจัดกระบวนการเรียนรู้ แก่สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ

2) สำนักงานเกษตรจังหวัด รายงานผลการดำเนินงานดังนี้

2.1) รายงานผลเชิงปริมาณตาม ระบบ e-project (ก.1/1)

2.2) รายงานผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพตามแบบ กสก. (กิจกรรมการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน)

2.3) รายงานผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ 1 และระยะที่ 2

ตามแบบ คมค.1 ให้จังหวัดทราบภายในเดือนมกราคม 2565

3) สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อสร้างแหล่งอาหารระดับชุมชน (วัสดุการเกษตร : เมล็ดพันธุ์/ ต้นพันธุ์/พันธุ์สัตว์/ปัจจัยการผลิตอื่นๆ ฯลฯ)

วัตถุประสงค์ : สนับสนุนการสร้างแหล่งอาหารในครัวเรือนและชุมชน ตามแผนที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ 1

รูปแบบการสร้างแหล่งอาหาร

- แปลงรายบุคคล : ดำเนินการในบริเวณพื้นที่บ้านของผู้เข้าร่วมโครงการฯ

- แปลงรวม : ดำเนินการในพื้นที่สาธารณะประโยชน์ของชุมชน หรือพื้นที่ของโรงเรียน หรือพื้นที่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปทำประโยชน์จากเจ้าของที่ดิน หรือพื้นที่ตามที่ระบุไว้ในแผนการสร้าง ความมั่นคงด้านอาหาร เป็นต้น

เป้าหมาย : กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและคนในชุมชนที่เข้าร่วมโครงการฯ จังหวัดละ 1 กลุ่ม (จำนวน 15 ราย)

องค์ความรู้ที่จำเป็น

- 1) การปลูกผักปลอดสารพิษ
- 2) การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี
- 3) กระบวนการผลิตอาหารปลอดภัย
- 4) การประกอบอาหารตามหลักโภชนาการ
- 5) การถนอมและแปรรูปอาหาร
- 6) การขยายพันธุ์พืช และการเก็บเมล็ดพันธุ์
- 7) การดำเนินงานกองทุนเพื่อการเกษตร
- 8) การถอดบทเรียนงานส่งเสริมการเกษตร

ขั้นเตรียมการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

1. จัดจำแนกหมวดหมู่ของปัจจัยการผลิต/อุปกรณ์ ที่จำเป็นในการสร้างแหล่งอาหารในครัวเรือนและชุมชน และคำนวณงบประมาณให้เพียงพอกับรายการสิ่งของที่ต้องการจัดซื้อ
2. จัดซื้อปัจจัยการผลิต/อุปกรณ์ ตามแผนการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหาร (แผนรายบุคคลและแผนแปลงรวม) ที่ได้จากการจัดกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ 1 ภายใต้งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน โดยดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด
3. นัดหมายเกษตรกรเพื่อทำการส่งมอบปัจจัยการผลิต/อุปกรณ์ ในการสร้างแหล่งอาหารในครัวเรือนและชุมชน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ และผู้เข้าร่วมโครงการฯ ร่วมกันกำหนดข้อตกลงในการใช้ประโยชน์จากแหล่งอาหาร และการบริหารจัดการแหล่งอาหารที่เกิดขึ้นให้มีการหมุนเวียนและใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

- 1) การนำผลผลิตที่ได้จากแหล่งอาหารมาแบ่งปัน/แลกเปลี่ยนภายในชุมชน
- 2) การจัดเลี้ยงอาหารให้แก่เยาวชน หรือผู้สูงอายุ หรือผู้ด้อยโอกาสในชุมชน
- 3) การนำผลผลิตที่เหลือมาแปรรูปเพิ่มมูลค่า เพื่อสร้างรายได้ในครอบครัว/ชุมชน
- 4) ทำการเก็บสำรองอาหาร/เมล็ดพันธุ์/ต้นพันธุ์/พันธุ์สัตว์ไว้ในครัวเรือน

และชุมชน

5) จัดตั้งกองทุนความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาแหล่งผลิตอาหารคุณภาพในชุมชนให้มีการหมุนเวียนและใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง

2. สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอทำการส่งมอบปัจจัยการผลิต/อุปกรณ์ ในการสร้างแหล่งอาหารในครัวเรือนและชุมชน ให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการฯ

3. ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ดำเนินการสร้างแหล่งอาหารในรูปแบบแปลงรายบุคคล และแปลงรวม ตามแผนการสร้างความมั่นคงด้านอาหารที่วางไว้

4. สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ และผู้เข้าร่วมโครงการฯ ร่วมกันขยายผลการสร้างความมั่นคงด้านอาหารไปยังชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียง **อย่างน้อย 3 ครัวเรือน (ไม่ซ้ำกับครัวเรือนต้นแบบ)** โดยให้ครัวเรือนต้นแบบฯ ที่ได้รับการคัดเลือกในการจัดกระบวนการเรียนรู้เวทีที่ 1 เป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ให้แก่คนในชุมชนและผู้ที่สนใจ

ขั้นตอนหลังการดำเนินงาน

เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานในกิจกรรมที่ 5.5.2 ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดังนี้

1. ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทุกคน ประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer ด้วยแบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer หลังจากนั้นให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายบันทึกผลการประเมินฯ ในระบบฐานข้อมูล Smart Farmer

2. ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทุกคน ประเมินสถานการณ์ความมั่นคงด้านอาหาร(หลังเข้าร่วมโครงการฯ) ด้วยแบบฟอร์มการประเมินผลความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน และเจ้าหน้าที่เก็บรวบรวมแบบฟอร์มฯ เพื่อแนบสำเนาในภาคผนวกของแบบ คมค. 2 ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร

3. ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทำการประเมินศักยภาพกลุ่มองค์กรเกษตรกร (3ก) ประเภทกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร (หลังการเข้าร่วมโครงการฯ) และให้เจ้าหน้าที่รวบรวมเก็บรวบรวมแบบฟอร์มฯ เพื่อใช้ในการประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการฯ

4. ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทุกคน ประเมินผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ กสค. (กิจกรรมการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน) ตามแบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลการนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกร ปี 2565

สิ่งที่ได้จากการสร้างแหล่งอาหารในครัวเรือนและชุมชน

1. แหล่งอาหารคุณภาพของชุมชนในรูปแบบแปลงรายบุคคล และแปลงรวม
2. แผนการจัดเลี้ยงอาหารแก่เยาวชน หรือผู้สูงอายุ หรือผู้ด้อยโอกาสในชุมชน
3. กองทุนความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน รูปแบบต่างๆ ได้แก่ กองทุนเมล็ดพันธุ์/ต้นพันธุ์กองทุนแม่พันธุ์ไก่ไข่ และกองทุนออมทรัพย์เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต เป็นต้น

4. เกิดการกระจายผลผลิต/ผลิตภัณฑ์อาหารคุณภาพออกภายในชุมชน
5. ผลการประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer หลังเข้าร่วมโครงการฯ
6. ผลการประเมินความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน หลังเข้าร่วมโครงการฯ

7. ผลการประเมินศักยภาพกลุ่มองค์กรเกษตรกร (3ก) ประเภทกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หลังเข้าร่วมโครงการฯ

8. รายชื่อครัวเรือนขยายผล อย่างน้อย 3 ครัวเรือน

การกำกับ ติดตาม และรายงานผล

1. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ให้คำแนะนำ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานสร้างแหล่งอาหาร การใช้ประโยชน์จากแหล่งอาหาร การบริหารจัดการแหล่งอาหารที่เกิดขึ้น แก่สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ

2. สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ รายงานผลการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อสร้างแหล่งอาหารระดับชุมชน พร้อม CD ไฟล์ภาพการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม จำนวน 1 ชุด ตามแบบ คมค. 2 ส่งให้จังหวัดภายในเดือนกรกฎาคม 2565

3. สำนักงานเกษตรจังหวัดรายงานผลการดำเนินงานเชิงปริมาณตามระบบ e – project (ก.1/1) ภายในเดือนกรกฎาคม 2565

4. สำนักงานเกษตรจังหวัดบันทึกผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ กสท. (กิจกรรมการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน) ภายในเดือนกรกฎาคม 2565

6. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน												
	ปี 2564			ปี 2565									
	ต.ค. 64	พ.ย. 64	ธ.ค. 64	ม.ค. 65	ก.พ. 65	มี.ค. 65	เม.ย. 65	พ.ค. 65	มิ.ย. 65	ก.ค. 65	ส.ค. 65	ก.ย. 65	
1. ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ให้มีความเข้มแข็ง													
1.1 จัดกระบวนการเรียนรู้ ระยะที่ 1 เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพ ค้นหาความต้องการของกลุ่ม พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร		↔											
1.2 ส่งเสริมทักษะการเป็นผู้ประกอบการเบื้องต้น และการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร				↔									
1.3 สนับสนุนปัจจัยเพื่อการพัฒนาส่งเสริมอาชีพการเกษตร							↔						
1.4 ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ระดับจังหวัด										↔			

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติการประจำปี											
	ปี 2564			ปี 2565								
	ต.ค. 64	พ.ย. 64	ธ.ค. 64	ม.ค. 65	ก.พ. 65	มี.ค. 65	เม.ย. 65	พ.ค. 65	มิ.ย. 65	ก.ค. 65	ส.ค. 65	ก.ย. 65
2. เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร												
2.1 พัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน												
1) จัดกระบวนการเรียนรู้ ระยะที่ 1 ประเมินสถานการณ์ วิเคราะห์ศักยภาพตนเอง/พื้นที่ และจัดทำแผนการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน		↔										
2) จัดกระบวนการเรียนรู้ ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาทักษะการเป็นวิทยากรแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน			↔									
3) สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อพัฒนากลุ่มเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน							↔					
2.2 พัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group												
1) จัดกระบวนการเรียนรู้ ระยะที่ 1 เพื่อประเมินสถานการณ์ วิเคราะห์ตนเอง/พื้นที่ จัดทำแผนการพัฒนากลุ่มสู่ Smart Group			↔									
2) จัดกระบวนการเรียนรู้ ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มสู่ Smart Group				↔								
3) สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group							↔					

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2564			ปี 2565								
	ต.ค. 64	พ.ย. 64	ธ.ค. 64	ม.ค. 65	ก.พ. 65	มี.ค. 65	เม.ย. 65	พ.ค. 65	มิ.ย. 65	ก.ค. 65	ส.ค. 65	ก.ย. 65
2.3 พัฒนาศักยภาพผู้นำในการขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในชุมชน												
1) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับอำเภอ		↔										
2) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มศักยภาพผู้นำในการขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับจังหวัด				↔								
3. การส่งเสริมความมั่นคงทางด้านอาหารในระดับชุมชน												
3.1 ส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน												
1) จัดกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ 1 สร้างการรับรู้วิเคราะห์ศักยภาพตนเอง/พื้นที่ และจัดทำแผนสร้างความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน			↔									
2) จัดกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ 2 พัฒนากิจกรรมด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน				↔								
3) สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อสร้างแหล่งอาหารระดับชุมชน (วัสดุการเกษตร : เมล็ดพันธุ์/ต้นพันธุ์/พันธุ์สัตว์/ปัจจัยการผลิตอื่นๆ ฯลฯ)								↔				

7. ระยะเวลา

ตุลาคม 2564 ถึง กันยายน 2565

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

8.1 ผลผลิต (Output)

1) กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรจำนวน 2 กลุ่ม และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน 17 กลุ่ม และกลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน 2 กลุ่ม มีการรวมกลุ่มโดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

มีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่มตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพกลุ่มองค์กรเกษตรกร (3ก) และก่อให้เกิดรายได้อย่างต่อเนื่อง

2) สมาชิกกลุ่ม จำนวน 21 กลุ่ม (กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรจำนวน 2 กลุ่ม และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน 17 กลุ่ม และกลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน 2 กลุ่ม) ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรทั้งการผลิต การเพิ่มมูลค่า การบริการและการตลาด รวมทั้งการเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจของครัวเรือนและชุมชน เพื่อการพัฒนาไปสู่การเป็น Smart Farmer และ Smart Group

3) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน 1 กลุ่ม ได้รับการพัฒนาศักยภาพให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ ในการจัดการเรียนรู้รวมถึงเป็นศูนย์ถ่ายทอดความรู้ขยายผลสู่ชุมชน และศูนย์เป็นกลางของการสร้างเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาให้องค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็ง

4) กลุ่ม/องค์กรเกษตรกร สามารถสร้างและใช้ประโยชน์จากแหล่งอาหาร เกิดความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน จำนวน 1 จุด

8.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

องค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็ง โดยมีแผนและดำเนินกิจกรรมตามแผนอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ โดยสมาชิกของกลุ่ม องค์กรเกษตรกร มีส่วนร่วม มีความร่วมมือ และร่วมกันพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง

8.3 ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

สมาชิกกลุ่มเกษตรกร จำนวน 21 กลุ่ม ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรทั้งการผลิต การเพิ่มมูลค่า การบริการและการตลาด

เชิงคุณภาพ

ร้อยละ 60 ของเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร (กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร) ที่เข้าร่วมโครงการ มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

องค์กรเกษตรกร (กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและกลุ่มยุวเกษตรกร) มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดแนวทางในการพัฒนา การจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่น รวมทั้งการนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และนวัตกรรมบนพื้นฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร เกิดเครือข่ายความร่วมมือทั้งในด้านเชิงธุรกิจและสังคม ตลอดจนการดำเนินการเพื่อพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร

10. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

1. ชื่อ นายไพโรจน์ คันศร

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

2. ชื่อ นางวันทนา ถนอมพงษ์พันธ์

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร โทรศัพท์ 083-9827083

สามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มการรายงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร
ได้ที่ URL : shorturl.asia/KO7X3 หรือ QR code

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

1. หลักการและเหตุผล

จากนโยบายคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยเน้นให้มีศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในชุมชน เพื่อให้เป็นจุดถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นที่ยกบริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตร ประกอบกับในสภาวะปัจจุบันสถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรมีปัญหาในเรื่องต้นทุนการผลิตที่ค่อนข้างสูง ปัญหาโรค แมลง และพื้นดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผลผลิตที่ได้มีปริมาณน้อย และมีคุณภาพต่ำ เกษตรกรส่วนใหญ่จึงประสบกับปัญหาการขาดทุน เกิดหนี้สิน และไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ขึ้น เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนสำหรับแก้ไขจากปัญหาของชุมชนและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้ และเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเกษตร โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ในประเด็นการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต ตลอดจนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรต้นแบบ ในลักษณะของเกษตรกรสอนเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม และนำองค์ความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ผลผลิตสินค้าที่ค้ำประกันถึงสภาพแวดล้อม และมีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งยังเป็นจุดที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตรต่าง ๆ กับเกษตรกร อีกทั้งยังใช้เป็นจุดนัดพบในการพบปะพูดคุยของเจ้าหน้าที่กับเกษตรกร และเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันเอง

2. วัตถุประสงค์

2.1 เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

2.2 เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

3. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

ดำเนินการใน 13 อำเภอ ประกอบด้วย

- 3.1 ศูนย์หลัก ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอละ 1 ศูนย์ รวม 13 ศูนย์
- 3.2 ศูนย์เครือข่าย ได้แก่
 - 3.2.1 ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) อำเภอละ 1 ศูนย์ รวม 13 ศูนย์
 - 3.2.2 ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) อำเภอละ 2 ศูนย์ รวม 26 ศูนย์
- 3.3 ศูนย์เครือข่ายอื่น ๆ เช่น ศูนย์เรียนรู้ด้านบัญชี ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์ ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์เครือข่ายเฉพาะด้านต่างๆ รวม 170 ศูนย์

4. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมการดำเนินงานของ โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มี 1 ส่วน ประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก คือ

ส่วนที่ 1 การดำเนินงานในส่วนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่าย

- 4.1 การพัฒนาศักยภาพของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย
- 4.2 การพัฒนาเกษตรกร
- 4.3 การสนับสนุนการให้บริการของ ศพก. และเครือข่าย
- 4.4 การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน
- 4.5 การติดตาม และรายงานผลการดำเนินงาน

รายละเอียดวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การดำเนินงานในส่วนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่าย

4.1 การพัฒนาศักยภาพของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย

เป้าหมาย เป็นการพัฒนาศักยภาพ ศพก. และศูนย์เครือข่าย ให้มีความพร้อมในการเป็น แหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นสถานที่ให้บริการข่าวสารและบริการด้านการเกษตร ประกอบด้วยการพัฒนา ศพก. หลัก และศูนย์เครือข่าย ดังนี้

4.1.1 การพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

เป้าหมายหลัก ปี 2565 มุ่งเน้นพัฒนา ศพก. ทุกแห่ง (จำนวน 13 ศูนย์) สามารถผลิต สินค้าเกษตรปลอดภัยและได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย

เป้าหมายรอง สนับสนุน และพัฒนา ศพก. ที่มีศักยภาพและความพร้อม ดังนี้

- 1) การนำนวัตกรรม เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมไปใช้ในการดำเนินงาน และเรียนรู้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่ รวมถึงการเรียนรู้จากศูนย์ AIC (Agritech and Innovation Center)

2) การต่อยอดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การพัฒนาศักยภาพ ศพก.ให้มีความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน เป็นสถานที่ให้บริการข่าวสาร บริการด้านการเกษตร รวมทั้งเป็นสถานที่รับเรื่องร้องเรียนของเกษตรกรในชุมชน ดำเนินการโดยเกษตรกรต้นแบบ คณะกรรมการ ศพก. และสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกันวิเคราะห์ศักยภาพของ ศพก. จัดทำแผนและแนวทางการพัฒนา ศพก. ประกอบด้วย

1) วิเคราะห์ศักยภาพ ศพก. เพื่อจัดทำแผนและแนวทางการพัฒนาโดยคณะกรรมการ ศพก. ร่วมกับเกษตรอำเภอ ประกอบด้วย

1.1) แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (แผน ราย ศพก.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 (รายละเอียดตามภาคผนวก 3.2)

1.2) แผนการอบรมเกษตรกรของ ศพก./ ศูนย์เครือข่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (รายละเอียดตามภาคผนวก 3.3)

หมายเหตุ : แผนข้อ 1.1 – 1.2 ให้จัดทำแล้วเสร็จภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2564 และมีประจำไว้ ณ ศพก. และจัดส่งกลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี ทาง Line : เจ้าหน้าที่ ศพก. และทาง E-mail : agrikan2011@windowslive.com

2) กำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ การกำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จัดทำแผนการเรียนรู้ของเกษตรกรที่จะเข้ามาเรียนรู้ที่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหรือศูนย์เครือข่ายให้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาและความต้องการของชุมชน ตลอดจนการเชื่อมโยงการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีจากศูนย์ AIC (Agritech and Innovation Center) มาถ่ายทอดสู่เกษตรกรตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ โดยเน้นประเด็นหลักในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และพัฒนาคุณภาพผลผลิต) ประกอบไปด้วย หลักสูตรหลัก หลักสูตรบังคับ และหลักสูตรเสริม ดังนี้

2.1) หลักสูตรหลัก ได้แก่ Zoning การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต/การจัดทำมาตรฐานการผลิต การจัดการด้านการตลาด การแปรรูป/การเพิ่มมูลค่าผลผลิต การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช ความรู้ด้านการเกษตรทั่วไป เช่น ทางเลือกในการผลิตตามความต้องการของชุมชน การผลิตตามกิจกรรมแปลงใหญ่ เป็นต้น

2.2) หลักสูตรบังคับ ได้แก่ เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน และการจัดทำบัญชีครัวเรือน

2.3) หลักสูตรเสริม เช่น การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า องค์กรเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน แผนธุรกิจ อาชีพเสริมเพิ่มรายได้ หรือหลักสูตรอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของชุมชน

3) การพัฒนาฐานเรียนรู้ พัฒนาฐานเรียนรู้เพื่อที่จะเป็นจุดถ่ายทอดเทคโนโลยี จุดสาธิตของศูนย์เรียนรู้ฯ ที่สอดคล้องและสนับสนุนหลักสูตรการเรียนรู้ โดยให้มีองค์ความรู้ของฐานการเรียนรู้ นั้น ๆ

ประจำไว้ที่ฐานการเรียนรู้ด้วย (เพื่อให้ผู้สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองได้) ทั้งนี้ สามารถประสานงาน และบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการสนับสนุนการพัฒนาฐานเรียนรู้ตามบทบาทของแต่ละหน่วยงาน

4) การพัฒนาแปลงเรียนรู้ การปรับปรุงและพัฒนาแปลงเรียนรู้ของเกษตรกร ให้มีความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้ในเรื่องของการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งจัดทำป้ายแปลงเรียนรู้ให้เห็นได้ชัดเจน

5) การพัฒนาพื้นที่บริเวณศูนย์ฯ สิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งจัดทำ/ปรับปรุง ข้อมูลประจำศูนย์ฯ ให้มีความพร้อมในการให้บริการ โดยสำนักงานเกษตรอำเภอ เกษตรกรต้นแบบ และเจ้าของ ศูนย์เครือข่าย ประสานงานและบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการสนับสนุนการพัฒนา

6) แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศูนย์เครือข่าย เพื่อให้มีการเสริมหนุน ศพก. กับศูนย์ เครือข่าย ซึ่งกันและกันในการถ่ายทอดความรู้และการให้บริการด้านการเกษตรของชุมชน ทั้งนี้ ต้องมี “แผนที่ แสดงที่ตั้ง ศพก. และศูนย์เครือข่าย พร้อมเทคโนโลยีเด่นแต่ละศูนย์” ติดตั้งใน ศพก.หลัก (รายละเอียด ตามภาคผนวก 4) ทั้งนี้ สามารถปรับได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่

หมายเหตุ : ขอให้อำเภอปรับปรุงข้อมูล ศพก. ให้เป็นปัจจุบัน หากมีการปรับเปลี่ยน ศพก. ให้ดำเนินการตาม แนวทางปฏิบัติสำหรับการปรับเปลี่ยนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่าย (รายละเอียดตามภาคผนวก 5) และจัดทำทำเนียบ ศพก. ความยาวไม่เกิน 2 หน้ากระดาษ (รายละเอียดตามภาคผนวก 6) และบัญชี ศพก. (รายละเอียดตามภาคผนวก 7) ส่งกลุ่มยุทธศาสตร์ และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี ทาง Line : เจ้าหน้าที่ ศพก. และทาง E-mail : agrikan2011@windowslive.com **ภายในวันที่ 13 ธันวาคม 2564**

4.1.2 การพัฒนาศูนย์เครือข่าย ศพก. (ยกเว้น ศจช.และ ศดปช.)

เกษตรกรต้นแบบ คณะกรรมการ ศพก. และสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกันวิเคราะห์ ศักยภาพของศูนย์เครือข่าย (ยกเว้น ศจช.และ ศดปช.) เพื่อพัฒนาให้มีความพร้อมในการเป็นจุดเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ ทางการเกษตรด้านต่าง ๆ โดยการจัดทำแผนและแนวทางการพัฒนาศูนย์เครือข่ายพร้อมทั้งเสนอให้ CoO ทราบด้วย และดำเนินการพัฒนาศูนย์เครือข่ายตามแผน 3 ศูนย์ โดยมีกรอบการพิจารณาคัดเลือก ดังนี้

1) เป็นศูนย์เครือข่ายที่มีการทำงานเชื่อมโยงกับ ศพก. มาอย่างต่อเนื่อง และมีการบันทึกข้อมูลในระบบรายงาน ศพก. (<https://learningpoint.doae.go.th/login>) หัวข้อ “รายงาน การดำเนินงานศูนย์เครือข่ายของ ศพก.”

2) เป็นศูนย์เครือข่ายที่มีศักยภาพในการสนับสนุนการดำเนินงานของ ศพก. แต่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ

3) เป็นศูนย์เครือข่ายที่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณการพัฒนาศูนย์เครือข่าย ศพก. จากกรมส่งเสริมการเกษตรในปี 2564

4) ในการพิจารณาคัดเลือกศูนย์เครือข่าย ขอให้เป็น **มติคณะกรรมการ ศพก.** และปรากฏในรายงานการประชุมคณะกรรมการ ศพก. ด้วย

5) กรณีนอกเหนือจากเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อดังกล่าว ขอให้ใช้ [มติคณะกรรมการ ศพก.](#) และปรากฏในรายงานการประชุมคณะกรรมการ ศพก. ด้วย

หมายเหตุ : ขอให้อำเภอดำเนินการจัดทำทำเนียบศูนย์เครือข่าย ความยาวไม่เกิน 2 หน้ากระดาษ และบัญชีศูนย์เครือข่าย (รายละเอียดตามภาคผนวก 8 และ 9 ตามลำดับ) เฉพาะ 3 ศูนย์เครือข่าย ที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2565 (ยกเว้น ศจช. และ ศดปช.) ส่งกลุ่มยุทธศาสตร์ และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี ทาง Line : เจ้าหน้าที่ ศพก. และทาง E-mail : agrikan2011@windowslive.com **ภายในวันที่ 13 ธันวาคม 2564**

4.2 การพัฒนาเกษตรกร

4.2.1 การอบรมเกษตรกรผู้นำ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำ เกษตรกรรายใหม่ หรือเกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่ หรือเกษตรกรที่เตรียมที่จะเข้าเป็นสมาชิกแปลงใหญ่ จำนวน 30 ราย/อำเภอ **เพื่อบ่มเพาะเกษตรกรไปสู่การส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่** โดยให้แต่ละอำเภอ วิเคราะห์ข้อมูลการผลิตพืชในพื้นที่และเลือกพืชที่น่าสนใจหรือพืชเศรษฐกิจหลักของพื้นที่นั้น 1 ชนิด หรือประเด็นการเกษตรที่ต้องการพัฒนาของพื้นที่นั้น ๆ เพื่อกำหนดการจัดกระบวนการเรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติให้กับเกษตรกรผู้นำ ตามหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ ที่กำหนด เน้นการเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร ซึ่งกำหนดให้ **จัดการเรียนรู้ 2 ครั้ง และให้มีการศึกษาดูงาน** ณ สถานที่ที่มีองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสม กับความต้องการ หรือประเด็นเนื้อหาวิชาการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่อบรม **จำนวน 1 ครั้ง** สำหรับสถานที่จัดการเรียนรู้นั้นสามารถจัดอบรมได้ที่ **ศพก. หรือ ศูนย์เครือข่าย** ตามที่คณะกรรมการ ศพก. ได้ร่วมกันพิจารณาถึงความเหมาะสม โดยสามารถบูรณาการโครงการจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก กรมส่งเสริมการเกษตร เข้ามาสนับสนุนการดำเนินการได้ ตลอดจนการเชื่อมโยงการถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี/นวัตกรรมการเกษตร จากศูนย์ AIC (Agritech and Innovation Center) มาถ่ายทอดสู่เกษตรกรตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ และเมื่อดำเนินการอบรมเกษตรกรในแต่ละครั้งเสร็จสิ้นแล้ว ให้บันทึกข้อมูลการอบรมเกษตรกรผู้นำในระบบรายงาน ศพก. (<https://learningpoint.doae.go.th/login>) หัวข้อ “รายงานสรุปการจัดอบรมเกษตรกร”

หมายเหตุ : • สำนักงานเกษตรอำเภอ สามารถปรับปรุงแบบการพัฒนาเกษตรกร (อบรม/ดูงาน) ให้เหมาะสมตามสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่และในช่วงเวลานั้นๆ ได้

• สำนักงานเกษตรอำเภอ ต้องประเมินเกษตรกรก่อนการอบรม ตามแบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer (รายละเอียดตามภาคผนวก 10)

• สำนักงานเกษตรอำเภอ ต้องดำเนินการเบิกจ่ายกิจกรรมการอบรม ครั้งที่ 1 , ครั้งที่ 2 และ ครั้งที่ 3 ครั้งละ 6,000 บาท ไม่สามารถดำเนินการถัวจ่ายทั้ง 3 ครั้ง ได้

4.3 การสนับสนุนการให้บริการของ ศพก. และเครือข่าย

4.3.1 การจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day) การจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day) ปี 2565 กำหนดให้ดำเนินการอย่างน้อยจังหวัดละ 1 จุด **เกษตรกรที่เข้าร่วมงาน ไม่น้อยกว่า 30 ราย/อำเภอ** โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ หน่วยงานภาคีเครือข่าย และคณะกรรมการ ศพก./ศูนย์เครือข่าย ร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่ แล้วดำเนินการคัดเลือกชนิดพืช/สถานการณ์การเกษตรที่สำคัญ หรือประเด็นเร่งด่วนมา กำหนดเป็นเป้าหมายหลักในการนำเสนอการจัดงาน จากนั้น ร่วมกันวางแผน และดำเนินการจัดงานให้สอดคล้องกับชนิดพืชหลัก/ประเด็นหลักที่ได้กำหนดไว้ โดยสามารถจัดได้ ณ ศพก./ ศูนย์เครือข่าย ศพก./ แปลงใหญ่/ สถาบันการศึกษาในพื้นที่/ ศูนย์ AIC/ หน่วยงานวิชาการ/ ภาคเอกชน หรือสถานที่อื่นๆ ที่มีความเหมาะสม มีเทคโนโลยี นวัตกรรมการเกษตรที่สามารถเป็นสถานที่จัดกิจกรรม และมีจุดเรียนรู้/การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เกษตรกรได้ กิจกรรมในงานประกอบด้วย 1) กิจกรรมหลัก ได้แก่ จุดเรียนรู้/สถานีเรียนรู้ต่างๆ ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับเป้าหมายและประเด็นการถ่ายทอดเทคโนโลยี 2) กิจกรรมรอง ได้แก่ การนำเสนอ นิทรรศการความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติ หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้จาก หน่วยงานร่วมบูรณาการ ศูนย์ AIC (Agritech and Innovation Center) สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการให้บริการด้านการเกษตรของหน่วยงานต่างๆ และ 3) กิจกรรมเสริม เช่น การแสดง และจำหน่ายสินค้าของกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน ฯลฯ (รายละเอียดตามภาคผนวก 10)

4.4 การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน

4.4.1 การประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และแปลงใหญ่

เพื่อเป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. ให้เกิดเป็นรูปธรรม จึงจัดให้มีเวทีเชื่อมโยง ศพก. และแปลงใหญ่ในทุกระดับ ให้เกิดการประสานการทำงานเครือข่ายด้านการผลิตด้านการตลาด รวมทั้งองค์ความรู้ต่างๆ โดยมี ศพก. และศูนย์เครือข่าย เป็นฐานเรียนรู้และเป็นแหล่งองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตลอดจนเป็นการปมเพาะเกษตรกรที่เข้าเป็นสมาชิกแปลงใหญ่ต่อไป โดยให้คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ได้พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเชื่อมโยงการดำเนินงานกัน ทั้งระดับประเทศ เขต จังหวัด และคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ ประกอบด้วย

1) ประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด

สำนักงานเกษตรจังหวัดเป็นผู้จัดการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด เพื่อเป็นการประสานเชื่อมโยงการขับเคลื่อน ศพก. และแปลงใหญ่ของอำเภอต่างๆ ในจังหวัด อย่างน้อย 4 ครั้ง ประกอบด้วย 2 รูปแบบ ดังนี้

1.1) การประชุมรูปแบบปกติ (แบบเผชิญหน้า) จำนวน 2 ครั้ง โดยจัดการประชุมในช่วงแรก (ต.ค. 64 – มี.ค. 65) จำนวน 1 ครั้ง และช่วงที่ 2 (เม.ย. – ก.ย. 65) จำนวน 1 ครั้ง

1.2) การจัดประชุมรูปแบบออนไลน์ จำนวน 2 ครั้ง โดยจัดการประชุมในช่วงแรก (ต.ค. 64 – มี.ค. 65) จำนวน 1 ครั้ง และช่วงที่ 2 (เม.ย. – ก.ย. 65) จำนวน 1 ครั้ง

ทั้งนี้ รูปแบบของการจัดประชุมสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นของแต่ละพื้นที่ในช่วงเวลานั้นๆ

2) การประชุมคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ

โดยเกษตรกรต้นแบบ (ประธานคณะกรรมการ ศพก.) ร่วมกับแปลงใหญ่ และเกษตรอำเภอ จัดประชุมเพื่อให้คณะกรรมการได้ร่วมกันวิเคราะห์และวางแผนการดำเนินงานของ ศพก. และแปลงใหญ่ การรับรองศูนย์เครือข่าย การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน การสรุปผลการดำเนินงาน และอื่นๆ ตามความเหมาะสม โดยเป็นการจัดการประชุมรูปแบบปกติ (แบบเผชิญหน้า) จำนวน 4 ครั้ง

หมายเหตุ : • ให้ดำเนินการจัดประชุม 2 เครือข่าย (ศพก. และแปลงใหญ่) **ร่วมกันทุกระดับ** (ประเทศ เขต จังหวัด และอำเภอ) จำนวน 4 ครั้ง/ปี

- การดำเนินงานให้บูรณาการงบประมาณการจัดประชุมจากโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ร่วมกับโครงการแปลงใหญ่
- งบประมาณโอนครั้งที่ 1 จำนวน 2,000 บาท ให้ดำเนินการจัดประชุม 2 ครั้ง (ครั้งละ 1,000 บาท) ผู้เข้าร่วมการประชุม จำนวน 10 ราย/ครั้ง
- งบประมาณโอนครั้งที่ 2 จำนวน 2,000 บาท ให้ดำเนินการจัดประชุม 2 ครั้ง (ครั้งละ 1,000 บาท) ผู้เข้าร่วมการประชุม จำนวน 10 ราย/ครั้ง
- สำนักงานเกษตรอำเภอ ต้องดำเนินการเบิกจ่ายการจัดประชุม ครั้งที่ 1 , ครั้งที่ 2 , ครั้งที่ 3 และ ครั้งที่ 4 ครั้งละ 1,000 บาท ไม่สามารถดำเนินการถัวจ่ายทั้ง 4 ครั้ง ได้
- ทั้งนี้ รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม ขอให้เป็นรายชื่อตามคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาญจนบุรี ที่ 5/2563 (รายละเอียดตามภาคผนวก 2)

4.4.2 การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ ศพก.

การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ ศพก. ปี 2565 โดยหน่วยงานดำเนินการ ได้แก่ กองวิจัยและพัฒนาส่งเสริมการเกษตร สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 1 – 6 สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ดังนี้

1) การชี้แจงแนวทางการดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานโครงการ ศพก.

กองวิจัยและพัฒนาส่งเสริมการเกษตร ชี้แจงแนวทางฯ ในเวทีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ศพก. ปี 2565 แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน ศพก. ระดับเขต และจังหวัด

2) การวางแผนดำเนินงาน และการเก็บข้อมูล

2.1) สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการวางแผนการดำเนินงาน และส่งแผนการดำเนินงานให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 1 – 6 รวบรวมส่งกองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ 1 มีนาคม 2565

2.2) สำนักงานเกษตรอำเภอเก็บข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ ศพก. แล้วบันทึกผลการเก็บข้อมูลตามแบบฟอร์มที่กำหนด ส่งถึงสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร และกองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร ดังนี้

- ทุกอำเภอส่งผลการเก็บข้อมูลตามแบบฟอร์มที่กำหนด ทุก ศพก. ภายในวันที่ 15 สิงหาคม 2565

- กรณีที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลรายได้ของเกษตรกรได้ครบตามรอบการผลิตภายในวันที่ 15 สิงหาคม 2565 เช่น รอบการเก็บเกี่ยวของไม้ผล เป็นต้น สามารถดำเนินการเก็บข้อมูลชนิดสินค้าดังกล่าวเกินเวลาที่กำหนดได้ โดยให้เก็บข้อมูลและบันทึกผลดังกล่าวเพิ่มเติมตามแบบฟอร์ม จัดส่งกองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ 1 ธันวาคม 2565

4.5 การติดตาม และรายงานผลการดำเนินงาน

4.5.1 การติดตามการดำเนินงาน ศพก.

- 1) ส่วนกลาง/เขต/จังหวัด ติดตามการดำเนินงานของ ศพก.
- 2) สำนักงานเกษตรอำเภอติดตาม สนับสนุนเกษตรกรที่มาเรียนรู้ และผลการนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง
- 3) การสรุปผลการดำเนินงาน ศพก. โดยส่วนกลาง (กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร) รวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงาน และจัดทำสรุปผลการดำเนินงาน ศพก. ในภาพรวมของโครงการ เสนอกรมส่งเสริมการเกษตร

4.5.2 การรายงานการดำเนินงานให้รายงานตามลำดับขั้น

- 1) ระบบรายงาน ศพก. (<https://learningpoint.doae.go.th>) สามารถดูคู่มือการบันทึกระบบรายงาน ศพก. ที่ (<https://goo.gl/Wsck2Z>) หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ
- 2) ระบบรายงานส่งเสริมการเกษตร (<http://e-project.doae.go.th>) หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 1 – 6 สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ
- 3) การจัดทำรายงานอื่นๆ ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดเพิ่มเติม (ถ้ามี) หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 1 – 6 สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ

6. ระยะเวลาการดำเนินการ

1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2565

7. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

7.1 ผลผลิต (Output)

- 1) เกษตรกร จำนวน 390 ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้จาก ศพก.
- 2) จำนวน ศพก. หลัก ได้รับการพัฒนา 13 ศูนย์
- 3) จำนวนศูนย์เครือข่าย ได้รับการพัฒนา จำนวน 170 ศูนย์

7.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

- 1) เกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้จาก ศพก. สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้
- 2) ร้อยละ 100 ของศูนย์ที่ได้รับการพัฒนาสามารถให้บริการได้

7.3 ตัวชี้วัด (KPI)

- 1) เชิงปริมาณ
 - ศพก. หลัก จำนวน 13 ศูนย์ ที่ได้รับการพัฒนา
 - เกษตรกรผู้นำ จำนวน 390 ราย ที่ได้รับการพัฒนา
 - ศูนย์เครือข่าย จำนวน 170 ศูนย์ ที่ได้รับการพัฒนาและเชื่อมการทำงานกับ ศพก.
- 2) เชิงคุณภาพ
 - เกษตรกรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน
 - เกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนระบบการผลิตสินค้าเกษตรได้เหมาะสม ส่งผลให้มีความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ศพก. สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ได้

9. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

9.1 กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

ส่วนที่ 1 การดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่าย

- 1) นายณัฏวัฒน์ ทนยิ้ม
ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
โทรศัพท์ 08 1234 6826

ภาคผนวก

ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) พ.ศ. ๒๕๖๐
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓

.....

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) คณะรักษาความสงบแห่งชาติ และรัฐบาล ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรของประเทศ จึงมีนโยบายจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) โดยเน้นให้มีศูนย์เรียนรู้เพื่อเป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรแก่ชุมชน และให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และบริการด้านการเกษตร โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบผลสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพ ตลอดจนยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรต้นแบบ ในลักษณะเกษตรกรสอนเกษตรกร มีหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีการบริหารจัดการ ศพก. ในรูปแบบคณะกรรมการภาคเกษตรกร โดยรัฐบาลสนับสนุนวิชาการ ปัจจัยการผลิตด้านการเกษตร เพื่อการสาธิต และถ่ายทอดเทคโนโลยี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงวางระเบียบไว้ดังนี้^๑

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป^๒

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วตามระเบียบนี้ ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

^๑ ความวรรคนี้ ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ ความว่า

“โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงวางระเบียบไว้ดังนี้”

^๒ ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป (ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑) และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป (ประกาศ ณ วันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓)

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)” หมายความว่า สถานที่ของเกษตรกรต้นแบบที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับชุมชน และเป็นศูนย์กลางการบริการ และแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่างๆ กับเกษตรกรในชุมชน

“สินค้าเกษตร” หมายความว่า ผลผลิตทางการเกษตร และผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปสินค้าเกษตร

“คณะกรรมการ ศพก.” หมายความว่า คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอในพื้นที่จังหวัด และระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

“คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด” หมายความว่า คณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ซึ่งมาจากประธานกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอของแต่ละจังหวัด และเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

“คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต” หมายความว่า คณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับเขต ซึ่งมาจากประธานกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานครของแต่ละเขตของกรมส่งเสริมการเกษตร

“คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ” หมายความว่า คณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับประเทศ ซึ่งมาจากประธานกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับเขตของกรมส่งเสริมการเกษตร

“ศูนย์เครือข่ายของ ศพก.” หมายความว่า ศูนย์ หรือจุดเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรด้านต่างๆ ของเกษตรกรที่ดำเนินงานจนประสบความสำเร็จและ/หรือมีผลการดำเนินงานเป็นที่ประจักษ์ และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการดำเนินงานของ ศพก. ในอำเภอและเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

“ผู้แทน ศบกต.” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล หรือแขวงของเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการคัดเลือกจากประธานกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ หรือแขวงของเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และสำนักงานเกษตรอำเภอหรือสำนักงานเกษตรพื้นที่ ๑ - ๔ จำนวน ๑ คน เพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอหรือระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร”

“หัวหน้างาน”^๓ หมายความว่า อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร โดยให้มีอำนาจหน้าที่ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๒๒๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารและขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และตามระเบียบนี้

“เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร”^๔ หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลรับผิดชอบงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

^๓ บทนิยามนี้เพิ่มเติมโดยข้อ ๓ แห่งระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓

“เขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร” หมายความว่า เขตพื้นที่ในกรุงเทพมหานครที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ข้อ ๕ ให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจวินิจฉัยตีความเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด ๑ บททั่วไป

ข้อ ๖ ศพก. มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง ดังนี้

(๑) เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

(๒) เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

ข้อ ๗ ศพก. มีเป้าหมายการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) เกษตรกรในพื้นที่สามารถนำความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้าเกษตร และปรับเปลี่ยนระบบการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ สภาพการผลิตของตนเอง และความต้องการของตลาด ทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง ผลผลิตมีคุณภาพและปริมาณมากขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

(๒) จัดตั้ง ศพก. ในพื้นที่อำเภอและเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานครแห่งละหนึ่ง ศพก.

ข้อ ๘ ศพก. ประกอบด้วย

(๑) เกษตรกรต้นแบบ เป็นเกษตรกรเจ้าของแปลงเรียนรู้ ทำหน้าที่เป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในอาชีพการเกษตรตั้งแต่การผลิต การบริหารจัดการ จนถึงการตลาดที่ประสบความสำเร็จและได้รับการยอมรับเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ในชุมชน ทั้งนี้ หากมีเหตุจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนตัวเกษตรกรต้นแบบ หรือจุดที่ตั้ง ศพก. ให้อยู่ในดุลยพินิจ หรืออำนาจพิจารณาของคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตรระดับจังหวัด หรือคณะกรรมการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญ และการแก้ไขปัญหาภาคเกษตรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี^๕

(๒) แปลงเรียนรู้ เป็นแปลงผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรต้นแบบ ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ในการสาธิตวิธีดำเนินการและผลสำเร็จให้แก่เกษตรกรในชุมชนได้เรียนรู้

(๓) หลักสูตรการเรียนรู้ เป็นชุดเนื้อหาวิชาที่ตอบโจทย์และประเด็นปัญหาทางการเกษตรของชุมชนที่ร่วมกันกำหนดขึ้นโดยเกษตรกรต้นแบบ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง^๖

^๕ บทนิยามนี้เพิ่มเติมโดยข้อ ๓ แห่งระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^๕ ข้อ ๘ (๑) ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ ๔ แห่งระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน

^๖ ข้อ ๘ (๓) ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ ๔ แห่งระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน

(๔) ฐานเรียนรู้ เป็นจุดเรียนรู้กิจกรรมเฉพาะเรื่องที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนรู้ เพื่อใช้แสดงของจริง และใช้ในการฝึกปฏิบัติ ให้ผู้เรียนรู้ได้เห็นและนำไปปฏิบัติต่อเนื่องได้

ข้อ ๙ ศพก. มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- (๑) ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมกับชุมชน
- (๒) ให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่เกษตรกรในชุมชน
- (๓) ให้บริการด้านการเกษตรอื่นๆ
- (๔) ให้บริการแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียนของเกษตรกร
- (๕) เป็นจุดศูนย์กลางในการพบปะของอาสาสมัครเกษตรกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและเกษตรกรในพื้นที่ โดยได้รับความยินยอมจากเกษตรกรต้นแบบที่เป็นเจ้าของ ศพก. นั้นๆ^๗
- (๖) ดำเนินการร่วมกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ภาคเอกชน ส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่

หมวด ๒

คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ข้อ ๑๐^๘ ให้มีคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอและระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด หรือของกรุงเทพมหานคร แต่งตั้ง ประกอบด้วย เกษตรกรต้นแบบ เป็นประธาน เกษตรกรผู้นำหรืออาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) หรืออาสาสมัครเกษตร (อกษ.) ในตำบล หรือแขวงแห่งละหนึ่งคน เกษตรกรของศูนย์เครือข่ายของ ศพก. ระดับอำเภอ หรือเขตในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร จำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินห้าคน ในกรณีที่เกษตรกรของศูนย์เครือข่ายฯ มีจำนวนไม่ถึงสามคน ให้มีเกษตรกรของศูนย์เครือข่ายฯ เท่าจำนวนที่มีอยู่เป็นกรรมการ ผู้แทน ศบกด. หนึ่งคน เป็นกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินห้าคน ในกรณีที่ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนมีจำนวนไม่ถึงสามคน ให้มีผู้ทรงคุณวุฒิเท่าจำนวนที่มีอยู่เป็นกรรมการ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำสำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรพื้นที่ ๑ - ๔ ของกรุงเทพมหานคร หนึ่งคน เป็นผู้ประสานงาน

เกษตรกรของศูนย์เครือข่ายของ ศพก. ระดับอำเภอ หรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นเกษตรกรที่มีการดำเนินงานด้านการเกษตรหรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องจนประสบความสำเร็จหรือมีผลการดำเนินงานเป็นที่ประจักษ์และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการดำเนินงานของ ศพก. ในอำเภอหรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนให้เกษตรอำเภอ หรือหัวหน้าสำนักงานเกษตรพื้นที่ เสนอชื่อผู้ที่ได้รับความเชื่อถือ ยอมรับ ทางด้านการเกษตรและสหกรณ์ในชุมชน และมีจิตอาสาในการถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร

ให้คณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตร ระดับจังหวัด (Chief of Operation) ตรวจสอบและจัดทำร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ

^๗ ข้อ ๙ (๕) ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ ๕ แห่งระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน

^๘ ข้อ ๑๐ ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ ๔ แห่งระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน

และให้คณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตรวจสอบและจัดทำร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ศพก. ระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และเสนอคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดหรือของกรุงเทพมหานคร พิจารณาแต่งตั้ง”

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอและระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้าน ศพก.

(๒) จัดทำแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงาน ศพก. ระดับอำเภอ หรือระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

(๓) ขับเคลื่อนการดำเนินงานและการให้บริการของ ศพก. ระดับอำเภอ หรือระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

(๔) รายงานผลการดำเนินงานต่อสำนักงานเกษตรจังหวัด หรือสำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นรายไตรมาส

(๕) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๒ ให้มีคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร ซึ่งหัวหน้างานแต่งตั้ง ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน และเลขานุการ ในกรณีจังหวัดใด หรือกรุงเทพมหานคร มีประธานกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอของจังหวัด หรือระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มากกว่า ๓ คน ให้แต่งตั้งกรรมการอื่นๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้คัดเลือกจากประธานกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอของจังหวัด หรือระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ให้เจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการที่หัวหน้างานแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ตรวจสอบและจัดทำร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร เสนอหัวหน้างานพิจารณาแต่งตั้ง

ข้อ ๑๓ ให้คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้าน ศพก.

(๒) จัดทำแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร

(๓) ขับเคลื่อนการดำเนินงานและการให้บริการของเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร

(๔) รายงานผลการดำเนินงานต่อสำนักงานเกษตรจังหวัด หรือสำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นรายไตรมาส

(๕) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๔ ให้มีคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต ซึ่งหัวหน้างานแต่งตั้ง ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน และเลขานุการ ในกรณีที่เขตของกรมส่งเสริมการเกษตร มีประธานกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร มากกว่า ๓ คน ให้แต่งตั้งกรรมการอื่นๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ รวมจำนวนทั้งหมดไม่เกินจำนวนของประธานกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร ในเขตนั้นๆ ของกรมส่งเสริมการเกษตร

ให้เจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการที่หัวหน้างานแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ตรวจสอบและจัดทำร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต เสนอหัวหน้างานพิจารณาแต่งตั้ง

ข้อ ๑๕ ให้คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้าน ศพก.
- (๒) จัดทำแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. ระดับเขต
- (๓) ขับเคลื่อนการดำเนินงานและการให้บริการของเครือข่าย ศพก. ระดับเขต
- (๔) รายงานผลการดำเนินงานต่อสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑-๙ เป็นรายไตรมาส
- (๕) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๖^๙ ให้มีคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ ซึ่งหัวหน้างานแต่งตั้ง ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน และเลขานุการ ในกรณีที่มีประธานกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต มากกว่าสามคน ให้แต่งตั้งกรรมการอื่นๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ รวมจำนวนทั้งหมดไม่เกินจำนวนของประธานกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต

ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ จำนวนไม่เกินสามคน โดยคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. เป็นผู้พิจารณาคัดเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์และได้รับการยอมรับด้านการบริหารงาน ศพก. และเครือข่ายของ ศพก. หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการที่หัวหน้างานแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ตรวจสอบและจัดทำร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ และร่างคำสั่งแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ เสนอหัวหน้างาน พิจารณาแต่งตั้ง

ข้อ ๑๗^{๑๐} ให้คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้าน ศพก.
- (๒) จัดทำแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ
- (๓) ขับเคลื่อนการดำเนินงานและการให้บริการของเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ
- (๔) รายงานผลการดำเนินงานต่อกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นรายไตรมาส
- (๕) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

และให้ที่ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) ให้คำปรึกษา แนะนำการดำเนินงาน ศพก. แก่คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ
- (๒) ร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อน กำกับ ติดตามการดำเนินงาน ศพก.
- (๓) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๘^{๑๑} ให้คณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ หรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร ระดับเขต และระดับประเทศ และที่ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง

^๙ ข้อ ๑๖ ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ ๕ แห่งระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน

^{๑๐} ข้อ ๑๗ ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ ๖ แห่งระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน

^{๑๑} ข้อ ๑๘ ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ ๗ แห่งระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน

ที่ปรึกษาและกรรมการตามวรรคหนึ่งซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ ทั้งนี้ ตำแหน่งประธานกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ ตามวรรคหนึ่ง ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกิน ๒ วาระ

เมื่อครบกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งที่ปรึกษาและกรรมการขึ้นใหม่ ให้ที่ปรึกษาและกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่าที่ปรึกษาและกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ให้คณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตรระดับจังหวัด ดำเนินการให้ได้มาซึ่งรายชื่อคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ และให้คณะกรรมการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ดำเนินการให้ได้มาซึ่งรายชื่อคณะกรรมการ ศพก. ระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ชุดใหม่ เสนอต่อผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันครบกำหนดตามวาระ

ให้เจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการที่หัวหน้างานแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ดำเนินการให้ได้มาซึ่งรายชื่อคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร ระดับเขต และระดับประเทศ และที่ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ ชุดใหม่ เสนอต่อผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันครบกำหนดตามวาระ

ข้อ ๑๙^{๑๒} นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการในคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ หรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร ระดับเขต และระดับประเทศ และที่ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ แต่ละคณะที่ตั้งขึ้นตามระเบียบนี้ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ หรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร ระดับเขต และระดับประเทศ และที่ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ นั้นๆ มีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก และถูกจำคุก

เมื่อมีกรรมการในคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ หรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร ระดับเขต และระดับประเทศ คณะใด และที่ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ พ้นจากตำแหน่ง ก่อนวาระ ให้ที่ประชุมซึ่งมีอำนาจเสนอชื่อหรือคัดเลือก หรือผู้มีอำนาจเสนอแต่งตั้งกรรมการหรือที่ปรึกษานั้นๆ เป็นผู้เสนอชื่อหรือคัดเลือก หรือเสนอแต่งตั้งกรรมการหรือที่ปรึกษาทดแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่แล้วแต่กรณี

ให้กรรมการหรือที่ปรึกษาที่ได้รับการเสนอชื่อหรือคัดเลือกหรือเสนอแต่งตั้งตามวรรคสอง อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน

^{๑๒} ข้อ ๑๙ ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ ๘ แห่งระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน

ข้อ ๒๐ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

หมวด ๓

การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

ข้อ ๒๑^{๓๓} การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร ระดับเขต และระดับประเทศ และที่ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ ให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

หมวดที่ ๓/๑

การจัดทำบัตรประจำตัว^{๓๔}

ข้อ ๒๑/๑ ให้มีการจัดทำบัตรประจำตัวที่ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร ระดับเขต และระดับประเทศ และคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ หรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้แสดงตนในการปฏิบัติหน้าที่ และใช้ติดต่อประสานงานกับเครือข่ายการทำงานในระดับพื้นที่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๒๑/๒ การจัดทำบัตรประจำตัวตามข้อ ๒๒ ให้อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร มีอำนาจออกบัตรประจำตัวที่ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ และคณะกรรมการ เครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ - ๖ มีอำนาจออกบัตรประจำตัวคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต

ให้เกษตรจังหวัด และเกษตรกรุงเทพมหานคร มีอำนาจออกบัตรประจำตัวคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร

ให้เกษตรอำเภอ และหัวหน้าสำนักงานเกษตรพื้นที่ ๑ - ๔ มีอำนาจออกบัตรประจำตัวคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับอำเภอ และเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

^{๓๓} ข้อ ๒๑ ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ ๘ แห่งระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน

^{๓๔} หมวดนี้เพิ่มเติมโดยข้อ ๑๐ แห่งระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อ ๒๒^{๑๕} ให้คณะกรรมการ ศพก. ทุกประเภท ทุกระดับ ที่แต่งตั้งตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ปฏิบัติหน้าที่ต่อจนครบระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ๒ ปี ในวันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐^{๑๖}

พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

^{๑๕} ข้อ ๒๒ ๒๓ และ ๒๔ ความเดิมถูกยกเลิกโดยข้อ ๑๑ แห่งระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน

^{๑๖} ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ นายกฤษฎา บุญราช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกาศ ณ วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แนบท้ายระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) พ.ศ. ๒๕๖๐

สรุปข้อเสนอและเปรียบเทียบบทบาทเพื่อพิจารณาเทียบตำแหน่งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

(ตามหนังสือกองวิจัยและพัฒนาางานส่งเสริมการเกษตร ที่ กษ ๑๐๐๖/๑๖๑๖ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ เรื่อง ขออนุมัติหลักการแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ระดับจังหวัด ระดับเขต ระดับประเทศ และการเทียบตำแหน่ง)

ตำแหน่ง	เสนอเทียบเท่าข้าราชการ	กรอบการพิจารณา		วุฒิการศึกษา	หมายเหตุ
		บทบาท/ภารกิจ	ประสบการณ์ทำงาน/ที่มา		
			ที่มา		
			จากนโยบายคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)		
			และรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการ		
			เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร		
			โดยเน้นให้มีศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตร		
			ในชุมชน เพื่อให้เป็นจุดถ่ายทอดความรู้		
			เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน		
			และเป็นจุดให้บริการข้อมูลข่าวสารและ		
			บริการด้านการเกษตรต่าง ๆ สามารถ		
			ตอบสนองความต้องการ ด้านการเกษตร		
			ของชุมชนได้รวมทั้งเป็นจุดนัดพบ		
			ในการพบปะพูดคุยของเจ้าหน้าที่กับเกษตรกร		
			และเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยตนเอง		
			โดยดำเนินการอำเภอละ ๑ ศูนย์		
			รวม ๘๘๒ ศูนย์		

แนบท้ายระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓

.....

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำบัตรประจำตัวที่ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร ระดับเขต และระดับประเทศ และคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอหรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๑. บัตรประจำตัวที่ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร ระดับเขต และระดับประเทศ และคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอหรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามเอกสารแนบ

๒. ให้ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ และคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ ยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวที่ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ และคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ พร้อมรูปถ่าย ขนาด ๑ นิ้ว จำนวน ๒ รูป ถ่ายไว้ไม่เกิน ๖ เดือน ได้ที่กองวิจัยและพัฒนาางานส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร

ให้คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต ยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต พร้อมรูปถ่าย ขนาด ๑ นิ้ว จำนวน ๒ รูป ถ่ายไว้ไม่เกิน ๖ เดือน ได้ที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ - ๖

ให้คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร ยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร พร้อมรูปถ่าย ขนาด ๑ นิ้ว จำนวน ๒ รูป ถ่ายไว้ไม่เกิน ๖ เดือน ได้ที่สำนักงานเกษตรจังหวัดหรือสำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ให้คณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอหรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอหรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พร้อมรูปถ่าย ขนาด ๑ นิ้ว จำนวน ๒ รูป ถ่ายไว้ไม่เกิน ๖ เดือน ได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอหรือสำนักงานเกษตรพื้นที่ ๑ - ๔ ของกรุงเทพมหานคร

๓. ให้อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร มีอำนาจออกบัตรประจำตัวที่ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ และคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ - ๖ มีอำนาจออกบัตรประจำตัวคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต

ให้เกษตรจังหวัดหรือเกษตรกรุงเทพมหานคร มีอำนาจออกบัตรประจำตัวคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร

ให้เกษตรอำเภอหรือหัวหน้าสำนักงานเกษตรพื้นที่ ๑ - ๔ มีอำนาจออกบัตรประจำตัวคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอหรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๔. ในการออกบัตรประจำตัวที่ปรึกษาฯ และบัตรประจำตัวคณะกรรมการทุกประเภท ให้ผู้มีอำนาจออกบัตรจัดทำสำเนาและรายการบัตรประจำตัวพร้อมติดรูปถ่ายของที่ปรึกษา หรือคณะกรรมการที่ประสงค์ออกบัตรเก็บไว้เป็นหลักฐานด้วยหนึ่งฉบับ

๕. บัตรประจำตัวที่ปรึกษาฯ และบัตรประจำตัวคณะกรรมการทุกประเภท ซึ่งออกตามระเบียบนี้ ให้มีอายุเท่ากับวาระของที่ปรึกษาฯ หรือคณะกรรมการฯ ของผู้ถือบัตรนั้น

๖. ในกรณีที่บัตรประจำตัวที่ปรึกษาฯ และบัตรประจำตัวคณะกรรมการฯ สูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ผู้ถือบัตรต้องขอทำบัตรใหม่ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดกรณีดังกล่าว

กรณีที่ผู้ถือบัตรเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุล ผู้ถือบัตรต้องขอเปลี่ยนบัตรภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุล แล้วแต่กรณี

เมื่อที่ปรึกษาฯ หรือคณะกรรมการฯ ผู้ถือบัตรได้รับบัตรใหม่แล้ว ให้ส่งบัตรประจำตัวฯ เดิมคืนให้หน่วยงานผู้ออกบัตร

๗. กรณีที่ปรึกษาฯ หรือคณะกรรมการฯ สิ้นสุดสถานภาพการเป็นที่ปรึกษาฯ หรือคณะกรรมการฯ ตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๘ และข้อ ๑๙ ให้ส่งมอบบัตรประจำตัวที่ปรึกษาฯ หรือคณะกรรมการฯ คืนให้หน่วยงานผู้ออกบัตร ภายในเจ็ดวันนับแต่วันสิ้นสุดสถานภาพการเป็นที่ปรึกษาฯ หรือคณะกรรมการฯ

๘. หลักเกณฑ์การใช้บัตรประจำตัวที่ปรึกษาฯ และบัตรประจำตัวคณะกรรมการฯ มีดังนี้

๘.๑ การใช้บัตรประจำตัวที่ปรึกษาฯ และบัตรประจำตัวคณะกรรมการฯ จะอนุญาตให้ใช้ในการแสดงตน ในการปฏิบัติหน้าที่ใดๆ ของที่ปรึกษาฯ และคณะกรรมการฯ ในภารกิจที่เกี่ยวข้อง เท่านั้น

๘.๒ บัตรประจำตัวที่ปรึกษาฯ และบัตรประจำตัวคณะกรรมการฯ ไม่สามารถใช้แทนบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวข้าราชการ ใบอนุญาตขับขี่ และบัตรอื่นใดที่หน่วยงานราชการเป็นผู้ออกให้ได้

๘.๓ ห้ามนำบัตรบัตรประจำตัวที่ปรึกษาฯ และบัตรประจำตัวคณะกรรมการฯ ไปใช้ในลักษณะเชิงพาณิชย์ หรือใช้ในการแสวงหาผลประโยชน์อื่นใดอันไม่เหมาะสม

รูปแบบบัตรประจำตัวที่ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ
และบัตรประจำตัวคณะกรรมการประเภทต่างๆ

๑. รูปแบบบัตรประจำตัวที่ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ

ด้านหน้า

บัตรประจำตัวที่ปรึกษา
คณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้
การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
ระดับประเทศ

รูปถ่ายหน้าตรง
ขนาด 1 นิ้ว
ถ่ายไว้ไม่เกิน
6 เดือน

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย).....
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ).....
ที่ปรึกษา
เลขประจำตัวประชาชน.....
(.....)
ผู้ออกบัตร

(ขนาดกว้าง ๗ ซม. X ยาว ๑๐ ซม.)

ด้านหลัง

ข้อควรปฏิบัติ

1. บัตรนี้ใช้เฉพาะผู้ที่ได้รับอนุญาต
ที่ปรากฏชื่อตามบัตรเท่านั้น
2. ให้ติดบัตรทุกครั้งเมื่อปฏิบัติหน้าที่
3. เมื่อพ้นจากหน้าที่ให้ส่งคืน
กรมส่งเสริมการเกษตร
4. ผู้ใดเก็บบัตรนี้ได้ โปรดส่งคืน
กรมส่งเสริมการเกษตร

เลขที่บัตร/.....
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
วันออกบัตร.....
บัตรหมดอายุ.....

(ขนาดกว้าง ๗ ซม. X ยาว ๑๐ ซม.)

๒. รูปแบบบัตรประจำตัวคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร ระดับเขต และระดับประเทศ

ด้านหน้า

บัตรประจำตัว
คณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้
การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
จังหวัด...../กรุงเทพมหานคร/ระดับเขต/ระดับประเทศ

รูปถ่ายหน้าตรง
ขนาด 1 นิ้ว
ถ่ายไว้ไม่เกิน
6 เดือน

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย).....
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ).....
(ตำแหน่ง)
เลขประจำตัวประชาชน.....
(.....)
ผู้ออกบัตร

(ขนาดกว้าง ๗ ซม. X ยาว ๑๐ ซม.)

ด้านหลัง

ข้อควรปฏิบัติ

1. บัตรนี้ใช้เฉพาะผู้ที่ได้รับอนุญาต
ที่ปรากฏชื่อตามบัตรเท่านั้น
2. ให้ติดบัตรทุกครั้งเมื่อปฏิบัติหน้าที่
3. เมื่อพ้นจากหน้าที่ให้ส่งคืน
กรมส่งเสริมการเกษตร
4. ผู้ใดเก็บบัตรนี้ได้ โปรดส่งคืน
.....(ระบุนหน่วยงานผู้ออกบัตร)

เลขที่บัตร/.....
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
วันออกบัตร.....
บัตรหมดอายุ.....

(ขนาดกว้าง ๗ ซม. X ยาว ๑๐ ซม.)

๓. รูปแบบบัตรประจำตัวคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ หรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ด้านหน้า

บัตรประจำตัว
คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้
การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ.....จังหวัด...../เขตพื้นที่.....(.....) กรุงเทพมหานคร

รูปถ่ายหน้าตรง
ขนาด 1 นิ้ว
ถ่ายไว้ไม่เกิน
6 เดือน

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย).....
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ).....
(ตำแหน่ง)
เลขประจำตัวประชาชน.....
(.....)
ผู้ออกบัตร

(ขนาดกว้าง ๗ ซม. X ยาว ๑๐ ซม.)

ด้านหลัง

ข้อควรปฏิบัติ

1. บัตรนี้ใช้เฉพาะผู้ที่ได้รับอนุญาต
ที่ปรากฏชื่อตามบัตรเท่านั้น
2. ให้ติดบัตรทุกครั้งเมื่อปฏิบัติหน้าที่
3. เมื่อพ้นจากหน้าที่ให้ส่งคืน
กรมส่งเสริมการเกษตร
4. ผู้ใดเก็บบัตรนี้ได้ โปรดส่งคืน
.....(ระบุหน่วยงานผู้ออกบัตร)

เลขที่บัตร/.....
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
วันออกบัตร.....
บัตรหมดอายุ.....

(ขนาดกว้าง ๗ ซม. X ยาว ๑๐ ซม.)

คำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาญจนบุรี

ที่ ๕/๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับอำเภอ

ตามคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด ที่ ๔/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับอำเภอ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ให้เป็นรูปธรรมเกิดการเชื่อมโยงการทำงานเครือข่ายด้านการผลิต การตลาด และองค์ความรู้ต่าง ๆ ในระดับอำเภอ ซึ่งจะส่งผลให้ ศพก. สามารถเป็นศูนย์กลางการทำงานแบบบูรณาการของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของชุมชน นั้น

เนื่องจากคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับอำเภอ ชุดปัจจุบันจะครบวาระดำรงตำแหน่ง ๒ ปี ในวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๓ อาศัยระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และอาศัยอำนาจหน้าที่ ข้อ ๘ ตามคำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด ประกอบกับมติที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาญจนบุรี ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๓ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับอำเภอ จำนวน ๑๓ คณะ ดังบัญชีรายละเอียดแนบท้ายนี้ โดยให้คณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่ ดังนี้

๑. ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้าน ศพก.
๒. จัดทำแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงาน ศพก. ระดับอำเภอ
๓. ขับเคลื่อนการดำเนินงานและการให้บริการของ ศพก. ระดับอำเภอ
๔. รายงานผลการดำเนินงานต่อสำนักงานเกษตรจังหวัด เป็นรายไตรมาส
๕. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายจිරะเกียรติ ภูมิสวัสดิ์)

ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี

ประธานคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาญจนบุรี

บัญชีรายชื่อแนบท้ายคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาญจนบุรี

ที่...../๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับอำเภอ

๑. คณะที่ ๑ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองกาญจนบุรี

๑.๑ นายมานพ ทศพร	เกษตรกรต้นแบบ	ประธานกรรมการ
๑.๒ นายดิเรก เจริญวงษ์ศา	เกษตรกรผู้นำ ตำบลท่ามะขาม	กรรมการ
๑.๓ นายแสน มีเย็น	เกษตรกรผู้นำ ตำบลปากแพรง	กรรมการ
๑.๔ นายชูชาติ บุญมาก	เกษตรกรผู้นำ ตำบลเกาะสำโรง	กรรมการ
๑.๕ นายประสาน ไตรรัตน์	เกษตรกรผู้นำ ตำบลลาดหญ้า	กรรมการ
๑.๖ นายโสภณ สัตย์ชื่อ	เกษตรกรผู้นำ ตำบลบ้านเก่า	กรรมการ
๑.๗ นายบุญส่ง ก้านเหลือง	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองหญ้า	กรรมการ
๑.๘ นายกฤตภาส สะอาดเอี่ยม	เกษตรกรผู้นำ ตำบลวังเย็น	กรรมการ
๑.๙ นางสุดารัตน์ กรณกรุด	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองบัว	กรรมการ
๑.๑๐ นายธีรพงษ์ เกิดโพธิ์	เกษตรกรผู้นำ ตำบลวังดั่ง	กรรมการ
๑.๑๑ นายจรัญ มามาก	เกษตรกรผู้นำ ตำบลแก่งเสี้ยน	กรรมการ
๑.๑๒ นายประจวบ วยิ่งยุทธ์	เกษตรกรผู้นำ ตำบลช่องสะเดา	กรรมการ
๑.๑๓ นายสนธิชัย สีสันต์	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	กรรมการ
๑.๑๔ นางธนกร เมืองเก่า	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านมาตรฐานการผลิตทางการเกษตร	กรรมการ
๑.๑๕ นายวสันต์ สุนจิรัตน์	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านแมลงเศรษฐกิจ	กรรมการ
๑.๑๖ นายทศพงษ์ คงแถวทอง	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	กรรมการ
๑.๑๗ นายศุภกร พงษ์สวัสดิ์	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	กรรมการ
๑.๑๘ นายพิเชฐ เจริญพร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๑.๑๙ นางทิวาพร ศรีวรกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๑.๒๐ นายประสิทธิ์ คชวงษ์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๑.๒๑ นายขวัญเมือง อรชร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๑.๒๒ นายวีระ เหลืองประมวล	ผู้แทน ศบกต. ตำบลท่ามะขาม	กรรมการ
๑.๒๓ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร		ผู้ประสานงาน

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองกาญจนบุรี

/ ๒. คณะที่ ๒...

๒. คณะที่ ๒ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอท่าม่วง

๒.๑ นายสมพร ตั้งมัน	เกษตรกรต้นแบบ	ประธานกรรมการ
๒.๒ นายประเสริฐ เทียนทอง	เกษตรกรผู้นำ ตำบลบ้านใหม่	กรรมการ
๒.๓ ว่าที่ร้อยโทอำนาจ สมรูป	เกษตรกรผู้นำ ตำบลท่าล้อ	กรรมการ
๒.๔ นางสิริกมล พงษ์พั้ว	เกษตรกรผู้นำ ตำบลพังตรุ	กรรมการ
๒.๕ นายชาติ ศรีอุดมเดชสกุล	เกษตรกรผู้นำ ตำบลวังขนาย	กรรมการ
๒.๖ นายโอภาส เกษตรสวนเพชร	เกษตรกรผู้นำ ตำบลท่าตะคร้อ	กรรมการ
๒.๗ นายภดล อินทบุตร	เกษตรกรผู้นำ ตำบลรางสาตี	กรรมการ
๒.๘ นางมุกดา ภาเวชวงศ์	เกษตรกรผู้นำ ตำบลม่วงชุม	กรรมการ
๒.๙ นางสาววิวรรรณ สุขจิต	เกษตรกรผู้นำ ตำบลวังศาลา	กรรมการ
๒.๑๐ นายกำธร ณัฐพลวัฒน์	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองตากยา	กรรมการ
๒.๑๑ นางอารีรัตน์ เชื้อวุฒิม	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	กรรมการ
๒.๑๒ นางสาวสุรัตน์ เทียมเมฆา	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเกษตรผสมผสาน	กรรมการ
๒.๑๓ นายเพชร บุญรอด	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านไร่นาสวนผสม	กรรมการ
๒.๑๔ นายสนั่น ประวิงทรัพย์	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการดินปุ๋ยชุมชน	กรรมการ
๒.๑๕ นายอดุลย์ ศิลลา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๒.๑๖ นายเจน หล่อจิต	ผู้แทน ศบกต. ตำบลหนองขาว	กรรมการ
๒.๑๗ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอท่าม่วง		ผู้ประสานงาน

๓. คณะที่ ๓ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอท่ามะกา

๓.๑ นายสมชาย อาจปึกษา	เกษตรกรต้นแบบ	ประธานกรรมการ
๓.๒ นายบุรินทร์ จับใจ	เกษตรกรผู้นำ ตำบลพงตึก	กรรมการ
๓.๓ นายณัฐพล ทองร้อยยศ	เกษตรกรผู้นำ ตำบลยางม่วง	กรรมการ
๓.๔ นายขวัญ บัวรอด	เกษตรกรผู้นำ ตำบลดอนชะเอม	กรรมการ
๓.๕ นางสาวแจ่ม เชียงฉิน	เกษตรกรผู้นำ ตำบลท่ามะกา	กรรมการ
๓.๖ นายสุพจน์ เพียงนั้น	เกษตรกรผู้นำ ตำบลท่าไม้	กรรมการ
๓.๗ นางเหมียวฟ้า ทรงบุญรอด	เกษตรกรผู้นำ ตำบลท่าเรือ	กรรมการ
๓.๘ นายรุ่งศักดิ์ รุ่งสว่าง	เกษตรกรผู้นำ ตำบลอุโลกสีห์หมื่น	กรรมการ
๓.๙ นายอุทัย ม่วงน้อย	เกษตรกรผู้นำ ตำบลเขาสามสิบหาบ	กรรมการ
๓.๑๐ นายไพฑูรย์ ศรีแสง	เกษตรกรผู้นำ ตำบลห้วยเหนียว	กรรมการ

/๓.๑๑ นายปราโมทย์...

๓.๑๑ นายปราโมทย์ โพธิ์เงิน	เกษตรกรผู้นำ ตำบลแสนตอ	กรรมการ
๓.๑๒ นายวิโรจน์ แอนศรี	เกษตรกรผู้นำ ตำบลสนามแย้	กรรมการ
๓.๑๓ นางสาวประภาณี เทวรักษ์	เกษตรกรผู้นำ ตำบลท่าเสา	กรรมการ
๓.๑๔ นายวิชา แย้มพวง	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองลาน	กรรมการ
๓.๑๕ นายธนภัทร สิทธิวิไล	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	กรรมการ
๓.๑๖ นางนิชมน สกุลณา	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเกษตรผสมผสาน	กรรมการ
๓.๑๗ นายสามารถ สุขกรม	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการดินปุ๋ยชุมชน	กรรมการ
๓.๑๘ นายปรีชา ตัวมูล	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการศัตรูพืชชุมชน	กรรมการ
๓.๑๙ นายวิเชียร พักปัน	ผู้แทน ศบกต. ตำบลโคกตะบอง	กรรมการ
๓.๒๐ นายสุวิทย์ เทียนเฮง	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๓.๒๑ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอท่ามะกา		ผู้ประสานงาน

๔. คณะที่ ๔ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอพนมทวน

๔.๑ นายประทีป อ่อนน้อย	เกษตรกรต้นแบบ	ประธานกรรมการ
๔.๒ นายภาณุ ไยบัว	เกษตรกรผู้นำ ตำบลดอนตาเพชร	กรรมการ
๔.๓ นางสาวบวย ด้วงเดช	เกษตรกรผู้นำ ตำบลดอนเจดีย์	กรรมการ
๔.๔ นายวิเชียร วันทุมมา	เกษตรกรผู้นำ ตำบลทุ่งสมอ	กรรมการ
๔.๕ นายบุญช่วย ปั้นหยัด	เกษตรกรผู้นำ ตำบลพังตรุ	กรรมการ
๔.๖ พันเอกวินัย ศรีสิงห์	เกษตรกรผู้นำ ตำบลรางหวาย	กรรมการ
๔.๗ นางสาวมะลิ จำนงกุล	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองสาหร่าย	กรรมการ
๔.๘ นายกิตติศักดิ์ ด้วงเดช	เกษตรกรผู้นำ ตำบลพนมทวน	กรรมการ
๔.๙ นายไพรัตน์ รักเพียร	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเกษตรผสมผสาน	กรรมการ
๔.๑๐ นางละม่อม บัวบาน	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการดินปุ๋ยชุมชน	กรรมการ
๔.๑๑ นายเสน่ห์ ป้องกัน	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการศัตรูพืชชุมชน	กรรมการ
๔.๑๒ นายจักรพันธ์ สอนใจ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๔.๑๓ นายบัวเนตร์ หนองกุ่ม	ผู้แทน ศบกต. ตำบลพนมทวน	กรรมการ
๔.๑๔ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอพนมทวน		ผู้ประสานงาน

๕. คณะที่ ๕ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอห้วยกระเจา

๕.๑ นายพนม ขุนพรหม	เกษตรกรต้นแบบ	ประธานกรรมการ
๕.๒ นายอุษา ใจตรง	เกษตรกรผู้นำ ตำบลดอนแสลบ	กรรมการ
๕.๓ นายประจวบ ทวีศรี	เกษตรกรผู้นำ ตำบลห้วยกระเจา	กรรมการ
๕.๔ นายถวิล สระทองแหงัด	เกษตรกรผู้นำ ตำบลสระลงเรือ	กรรมการ
๕.๕ นายเสนาะ คำมาก	เกษตรกรผู้นำ ตำบลวังไผ่	กรรมการ
๕.๖ นายบำรุง รังสวัสดิจิตร	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการดินปุ๋ยชุมชน	กรรมการ
๕.๗ นายกลิ้ง รักศรี	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการศัตรูพืชชุมชน	กรรมการ
๕.๘ นายกฤษณพงษ์ คงควร	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการศัตรูพืชชุมชน	กรรมการ
๕.๙ นายเดชา จันทร์บริบูรณ์	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านปราชญ์ชาวบ้าน	กรรมการ
๕.๑๐ นางสาวพัชรี หมอชาติ	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านโรงเรียนชาวนา	กรรมการ
๕.๑๑ นางสมคิข ลำยวน	ผู้แทน ศบกต. ตำบลห้วยกระเจา	กรรมการ
๕.๑๒ นายปรีชา ตั้งพยุงเกียรติ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๕.๑๓ นางบังเอิญ ดีคำ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๕.๑๔ นายสยาม ไพศาลภาณุมาศ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๕.๑๕ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยกระเจา		ผู้ประสานงาน

๖. คณะที่ ๖ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอบ่อพลอย

๖.๑ นายบุญมาก พุ่มศรี	เกษตรกรต้นแบบ	ประธานกรรมการ
๖.๒ นางเฉลิม อัมพฤกษ์	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองรี	กรรมการ
๖.๓ นายประเสริฐ แซ่จิ่ง	เกษตรกรผู้นำ ตำบลช่องด่าน	กรรมการ
๖.๔ นายสุนทร พิมแสง	เกษตรกรผู้นำ ตำบลบ่อพลอย	กรรมการ
๖.๕ นายวสันต์ ตระกูลโอสถ	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหลุมรัง	กรรมการ
๖.๖ นายชุ่นลิ้ม พฤติพงศ์พาณิชย์	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองกร่าง	กรรมการ
๖.๗ นายรัก หรีหรือ่ง	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองกุ่ม	กรรมการ
๖.๘ นายสุพล เชื้อวูหลิม	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการดินปุ๋ยชุมชน	กรรมการ

/ ๖.๙ นางพวงค์...

๖.๙ นางพยงค์ เหมือนหงส์	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	กรรมการ
๖.๑๐ นางสาวนิชาภา เสี่ยงลอย	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	กรรมการ
๖.๑๑ นายบุญทัน ประยูรวงศ์	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	กรรมการ
๖.๑๒ นายน้ำหวาน ละว้า	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการแปรรูปข้าว	กรรมการ
๖.๑๓ นายทองหลอม เหมือนแดง	ผู้แทน ศบกต. ตำบลหนองกุ่ม	กรรมการ
๖.๑๔ นายนิติ พันธุ์กุล	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๖.๑๕ นายเผื่อ รั้วระวัง	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๖.๑๖ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอบ่อพลอย		ผู้ประสานงาน

๗. คณะที่ ๗ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอด่านมะขามเตี้ย

๗.๑ นายอนุวัฒน์ วรวงษ์	เกษตรกรต้นแบบ	ประธานกรรมการ
๗.๒ นายสุทิน โพธิ์เตียน	เกษตรกรผู้นำ ตำบลจรเข้ม่อก	กรรมการ
๗.๓ นางลิ้นจี่ ต่วนเครือ	เกษตรกรผู้นำ ตำบลด่านมะขามเตี้ย	กรรมการ
๗.๔ นายวิเชียร เอกศิริวรานนท์	เกษตรกรผู้นำ ตำบลกลอนโต	กรรมการ
๗.๕ นายสมนึก พวงมาลัย	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองไผ่	กรรมการ
๗.๖ นางสาวกานดา จิตต์อารีย์	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการแปรรูป	กรรมการ
๗.๗ นายโกศล สิ้นประเสริฐ	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการผลิตปุ๋ยอินทรีย์	กรรมการ
๗.๘ นายสง่า ดงขันตะ	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่	กรรมการ
๗.๙ นายศิวะพร ป้อมสกุล	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	กรรมการ
๗.๑๐ นางสาวกมลวรรณ รุ่งประเสริฐวงศ์	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	กรรมการ
๗.๑๑ นายประสาร ศิริมัว	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๗.๑๒ นายเสถียร มาเจริญรุ่งเรือง	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ

/ ๗.๑๓ นายไพโรสน...

๗.๑๓ นายไพโรสน ศิริมัว ผู้แทน ศบกต. ตำบลหนองไผ่ กรรมการ
๗.๑๔ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ผู้ประสานงาน
สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย

๘. คณะที่ ๘ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเลาขวัญ

๘.๑ นายสวอง เหมกุล	เกษตรกรต้นแบบ	ประธานกรรมการ
๘.๒ นายสมชาย เศรษฐทอง	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองฝ้าย	กรรมการ
๘.๓ นายประพนธ์ คงจินดา	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองนกแก้ว	กรรมการ
๘.๔ นายเกษตร พูนเงิน	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองประดู่	กรรมการ
๘.๕ นายสุเทพ เผือกผ่อง	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองปลิง	กรรมการ
๘.๖ นางบัวหวัน แจ็ดนาลาว	เกษตรกรผู้นำ ตำบลทุ่งกระบี่	กรรมการ
๘.๗ นางวงษ์เดือน ทองยิ้ม	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	กรรมการ
๘.๘ นายบุญช่วย อุ้นปรี	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านไร่นาสวนผสม	กรรมการ
๘.๙ นางสมพงษ์ ศรีวิเชียร	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการดินปุ๋ยชุมชน	กรรมการ
๘.๑๐ นางนันทิยามณี บุญยมนี	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการศัตรูพืชชุมชน	กรรมการ
๘.๑๑ นายภูซงค์ เรืองเชื้อเหมือน	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการปลูกผัก (หน่อไม้ฝรั่ง)	กรรมการ
๘.๑๒ นายประสิทธิ์ เวทยานนท์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๘.๑๓ นายวรวัตร เปี่ยมทอง	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๘.๑๔ นายพนม ล้อมวงษ์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๘.๑๕ นายชวน ดอกกระถิน	ผู้แทน ศบกต. ตำบลหนองโสน	กรรมการ
๘.๑๖ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอเลาขวัญ		ผู้ประสานงาน

๙. คณะที่ ๙ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอหนองปรือ

๙.๑ นายสมนึก แซ่เตี่ยว	เกษตรกรต้นแบบ	ประธานกรรมการ
๙.๒ นายสม อุ๋นยั้งเจริญ	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองปรือ	กรรมการ
๙.๓ นางพิกุล อินทรราชา	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองปรือ	กรรมการ
๙.๔ นายอำพล เล็กมนตรา	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองปรือ	กรรมการ
๙.๕ นายสันติ เนียมประเสริฐ	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองปลาไหล	กรรมการ

/ ๙.๖ นายมานะ...

๙.๖ นายมานะ อินทรมณี	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองปลาไหล	กรรมการ
๙.๗ นายกิตติ ชัยกร	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองปลาไหล	กรรมการ
๙.๘ นางปราณี รุ่งรัตนพงษ์พร	เกษตรกรผู้นำ ตำบลสมเด็จเจริญ	กรรมการ
๙.๙ นางสาวเนียง แก้วดอนไพร	เกษตรกรผู้นำ ตำบลสมเด็จเจริญ	กรรมการ
๙.๑๐ นายอนุชิต แซ่ลิ้ม	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	กรรมการ
๙.๑๑ นายเริงชัย แซ่อึ้ง	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเกษตรผสมผสาน	กรรมการ
๙.๑๒ นายชรินทร์ กลั่นแอม	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านไร่นาสวนผสม	กรรมการ
๙.๑๓ นายธงชัย ใจหนักดี	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการดินปุ๋ยชุมชน	กรรมการ
๙.๑๔ นายสมชาย สุขหอม	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการศัตรูพืชชุมชน	กรรมการ
๙.๑๕ นายสุรสิทธิ์ สงเจริญ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๙.๑๖ นายสาคร นิยมวงษ์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๙.๑๗ นายขจร วิเศษสิงห์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๙.๑๘ นายธีรวัฒน์ แต่งโสภา	ผู้แทน ศบกต. ตำบลหนองปรือ	กรรมการ
๙.๑๙ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอหนองปรือ		ผู้ประสานงาน

๑๐. คณะที่ ๑๐ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอไทรโยค

๑๐.๑ นายยอด อิมพลับ	เกษตรกรต้นแบบ	ประธานกรรมการ
๑๐.๒ นายปัญญา ประจงคุ้ม	เกษตรกรผู้นำ ตำบลศรีมงคล	กรรมการ
๑๐.๓ นางกาญจนา รักษา	เกษตรกรผู้นำ ตำบลวังกระแจะ	กรรมการ
๑๐.๔ นางอุ้นเรือน พลราชม	เกษตรกรผู้นำ ตำบลวังกระแจะ	กรรมการ
๑๐.๕ นายประสิทธิ์ ห้วยหงษ์ทอง	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการดินปุ๋ยชุมชน	กรรมการ
๑๐.๖ นายศิริชัย คำชู	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเกษตรผสมผสาน	กรรมการ
๑๐.๗ นางลักขณา สังข์ศรีแก้ว	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการศัตรูพืชชุมชน	กรรมการ
๑๐.๘ นายสายยันต์ แสงเคลือบ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ

๑๐.๙ นายวีระชาติ คิวเจริญพร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๑๐.๑๐ นางนภาพร แซ่โจ้ว	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๑๐.๑๑ จ.อ.อัมพร ทองเหลือ	ผู้แทน ศบกต. ตำบลสิงห์	กรรมการ
๑๐.๑๒ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอไทรโยค		ผู้ประสานงาน

๑๑. คณะที่ ๑๑ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอศรีสวัสดิ์

๑๑.๑ นายคำนวน ขำสุวรรณ	เกษตรกรต้นแบบ	ประธานกรรมการ
๑๑.๒ นางสาวศรีวณา ไกรทอง	เกษตรกรผู้นำ ตำบลด่านแม่แฉลบ	กรรมการ
๑๑.๓ นางสุภาวดี พุทรา	เกษตรกรผู้นำ ตำบลด่านแม่แฉลบ	กรรมการ
๑๑.๔ นางสาวจันทิมา ศรีทะพันธ์	เกษตรกรผู้นำ ตำบลนาสวน	กรรมการ
๑๑.๕ นายสมัค เป็ดทอง	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองเป็ด	กรรมการ
๑๑.๖ นางพิทยา สมนึก	เกษตรกรผู้นำ ตำบลแม่กระบุง	กรรมการ
๑๑.๗ นางอโนชา ทิตวงษ์	เกษตรกรผู้นำ ตำบลด่านแม่แฉลบ	กรรมการ
๑๑.๘ นางสมใจ ไคร์ครวญ	เกษตรกรผู้นำ ตำบลเขาโจด	กรรมการ
๑๑.๙ นายพัฒน์พงษ์ มงคลกาญจนคุณ	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	กรรมการ
๑๑.๑๐ นางวาสนา รมจำปา	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเกษตรผสมผสาน	กรรมการ
๑๑.๑๑ นางมุขดา เอี่ยมเจริญ	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านไร่นาสวนผสม	กรรมการ
๑๑.๑๒ นายพนม ไคลมี	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการดินปุ๋ยชุมชน	กรรมการ
๑๑.๑๓ นายมนตรี บัวคลี	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการศัตรูพืชชุมชน	กรรมการ
๑๑.๑๔ นายสุเขต หวังกุ่ม	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๑๑.๑๕ นางชูศรี เฮงเจริญ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๑๑.๑๖ นายชัยวัฒน์ คำมี	ผู้แทน ศบกต. ตำบลท่ากระดาน	กรรมการ
๑๑.๑๗ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสวัสดิ์		ผู้ประสานงาน

๑๒. คณะที่ ๑๒ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอทองผาภูมิ

๑๒.๑ นายวีระ ไชวแข็ง	เกษตรกรต้นแบบ	ประธานกรรมการ
๑๒.๒ นายไมตรี ท่าศรี	เกษตรกรผู้นำ ตำบลลิ้นถิ่น	กรรมการ

/ ๑๒.๓ นายพรชัย...

๑๒.๓ นายพรชัย นาคบุญ	เกษตรกรผู้นำ ตำบลท่าขนุน	กรรมการ
๑๒.๔ นางไพเราะ คล้ายมี	เกษตรกรผู้นำ ตำบลปิล็อก	กรรมการ
๑๒.๕ นายเพลิน บุญปลูก	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหินตาด	กรรมการ
๑๒.๖ นายสมหมาย เรืองเจริญ	เกษตรกรผู้นำ ตำบลชะแล	กรรมการ
๑๒.๗ นายหฤทัย คงควร	เกษตรกรผู้นำ ตำบลห้วยเขย่ง	กรรมการ
๑๒.๘ นายนภดล ช่างसान	เกษตรกรผู้นำ ตำบลสหกรณ์นิคม	กรรมการ
๑๒.๙ นายอารมย์ ไวยิ่งยุทธ	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเกษตรผสมผสาน	กรรมการ
๑๒.๑๐ นายวีระศักดิ์ ชันคำ	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการดินปุ๋ยชุมชน	กรรมการ
๑๒.๑๑ นางสาวจันทน์ใจ ไวยิ่งยุทธ	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	กรรมการ
๑๒.๑๒ นายสุรสิทธิ์ ฤกษ์ศักดิ์ศรี	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการแปรรูป	กรรมการ
๑๒.๑๓ นายसानุ จินแส	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านไม้ผล	กรรมการ
๑๒.๑๔ นายวิเชียร บุญพิทักษ์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๑๒.๑๕ นายชาญ รักสม	ผู้แทน ศบกต. ตำบลลิ้นถิ่น	กรรมการ ผู้ประสานงาน
๑๒.๑๖ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ		
๑๓. คณะที่ ๑๓ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอสังขละบุรี		
๑๓.๑ นายเล็ก นาเครือ	เกษตรกรต้นแบบ	ประธานกรรมการ
๑๓.๒ นางสาวบัณฑิตา นาเครือ	เกษตรกรผู้นำ ตำบลหนองลู	กรรมการ
๑๓.๓ นายชุมพล แสงวรรณ	เกษตรกรผู้นำ ตำบลปริงเพล	กรรมการ
๑๓.๔ นายธวัชชัย ไทรสังข์ศันย์	เกษตรกรผู้นำ ตำบลโล้ว	กรรมการ
๑๓.๕ นายพุทธชาย หลวงวิเศษ	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่	กรรมการ
๑๓.๖ นายศรีโทนประทีป ด้วงสวน	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	กรรมการ
๑๓.๗ นายสมาน พิมพิลา	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการดินปุ๋ยชุมชน	กรรมการ
๑๓.๘ นายนิล การะเวก	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เครือข่าย ด้านการจัดการศัตรูพืชชุมชน	กรรมการ
๑๓.๙ นายเชวงศักดิ์ สุวรรณมณี	เกษตรกรต้นแบบ ศูนย์เครือข่าย ด้านการทำยางแผ่นคุณภาพดี	กรรมการ

/ ๑๓.๑๐ นายไพบุลย์...

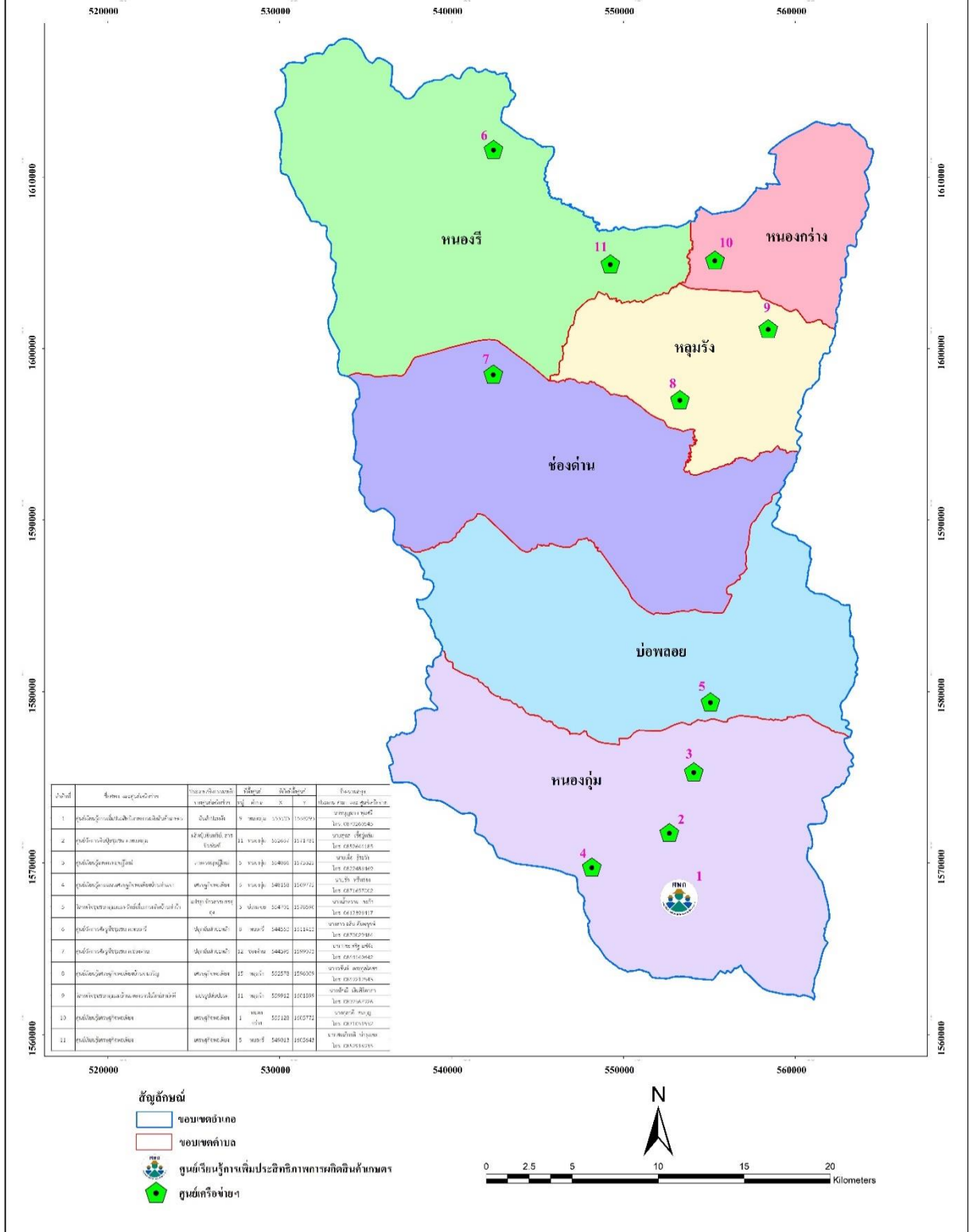

๑๓.๑๐ นายไพบูลย์ ช่วยบำรุงวงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๑๓.๑๑ นายธวัชชัย อิ่มสุข	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๑๓.๑๒ นายโสฬส กระจ่าง	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร และสหกรณ์	กรรมการ
๑๓.๑๓ นายพิมาน ศิริหงษ์	ผู้แทน ศบกต. ตำบลหนองลู	กรรมการ
๑๓.๑๔ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอสังขละบุรี		ผู้ประสานงาน

ภาคผนวก 4

ตัวอย่าง : แผนที่แสดงที่ตั้ง ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอปอพลอย และศูนย์เครือข่าย พื้นที่อำเภอปอพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

แนวทางปฏิบัติสำหรับการปรับเปลี่ยน
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (.ศพก) และศูนย์เครือข่าย

1. การปรับเปลี่ยนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (.ศพก) กรณีปรับเปลี่ยนเกษตรกร
ต้นแบบ หรือสินค้าหลัก ดำเนินการดังนี้

ระดับอำเภอ

1. เสนอขอความเห็นชอบจากการประชุมคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า
เกษตร (.ศพก.) ระดับอำเภอ เพื่อพิจารณาการปรับเปลี่ยนข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
สินค้าเกษตร (.ศพก.)
2. จัดทำรายงานการประชุมคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (.ศพก.)
ระดับอำเภอ เพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและ
การแก้ไขปัญหาภาคเกษตรระดับจังหวัด (CoO)
3. กรณีปรับเปลี่ยนเกษตรกรต้นแบบ แนบเอกสารหนังสือขอลาออกของเกษตรกรต้นแบบคนเดิม (ถ้ามี)

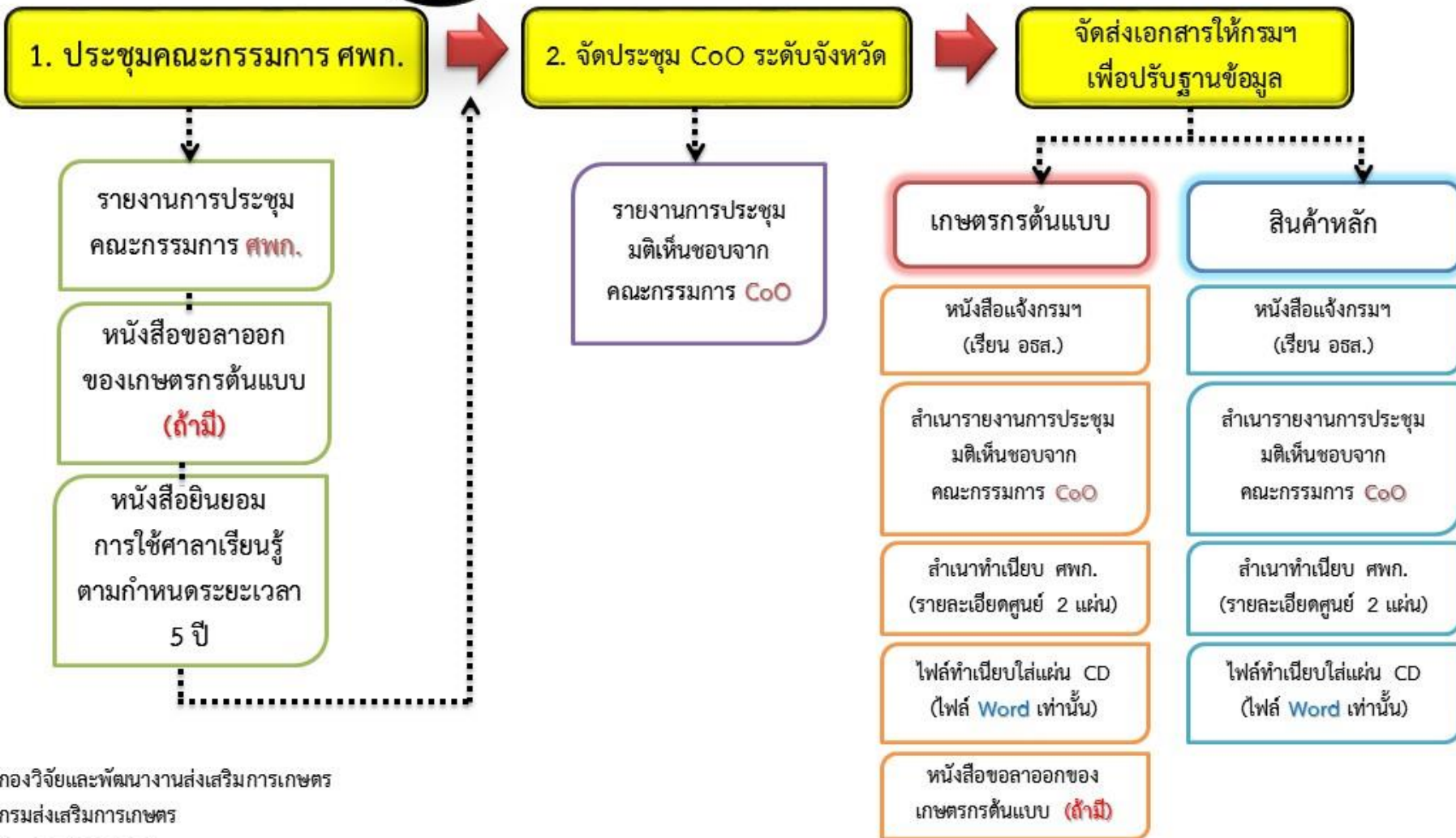
ระดับจังหวัด

1. เสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหา
ภาคเกษตรระดับจังหวัด (CoO) เพื่อพิจารณาการปรับเปลี่ยนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
สินค้าเกษตร (.ศพก.)
2. ทำหนังสือเสนอกรมส่งเสริมการเกษตรทราบ เพื่อปรับฐานข้อมูลให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ประกอบด้วย
 - 2.1 หนังสือแจ้งกรมส่งเสริมการเกษตร (เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)
 - 2.2 สำเนารายงานการประชุมมติเห็นชอบจากคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญ
และการแก้ไขปัญหาภาคเกษตรระดับจังหวัด (CoO)
 - 2.3 สำเนาทำเนียบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (.ศพก.) (รายละเอียดศูนย์
ของเกษตรกรต้นแบบคนใหม่ จำนวน 2 แผ่น)
 - 2.4 ไฟล์ทำเนียบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (.ศพก.) รูปแบบไฟล์ Word
เท่านั้น ใส่แผ่น CD
 - 2.5 กรณีปรับเปลี่ยนเกษตรกรต้นแบบ แนบเอกสารหนังสือขอลาออกของเกษตรกรต้นแบบคนเดิม
(ถ้ามี)

*** รายละเอียดตาม Flow Chart ขั้นตอนการปรับเปลี่ยน ศพก.

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยน ศพก.

2. การปรับเปลี่ยนศูนย์เครือข่าย ดำเนินการดังนี้

ระดับอำเภอ

- 1) เสนอขอความเห็นชอบจากการประชุมคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับอำเภอ เพื่อพิจารณาการปรับเปลี่ยนศูนย์เครือข่าย
- 2) จัดทำรายงานการประชุมคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับอำเภอ เสนอคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตร ระดับจังหวัด (CoO) ทราบ
- 3) แนบเอกสารเพิ่มเติม หนังสือขอลาออกของศูนย์เครือข่าย (ถ้ามี)
- 4) บันทึกข้อมูลในระบบรายงาน ศพก. (<http://learningpoints.doe.go.th/login>) หัวข้อ “บันทึกข้อมูล ศพก.” เลือก “บันทึกข้อมูลพื้นฐานของ ศพก.” เลือก “รายละเอียดศูนย์เครือข่าย”
- 5) แจ้ง CoO ทราบแนบหลักฐานดังนี้
 - 5.1 หนังสือแจ้ง CoO
 - 5.2 สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับอำเภอ
 - 5.3 หน้าสรุปข้อมูลศูนย์เครือข่ายของ ศพก. ในระบบฯ

ระดับจังหวัด

- 1) ทำหนังสือเสนอกรมส่งเสริมการเกษตรทราบ หลักฐานประกอบด้วย
 - 1.1 หนังสือแจ้งกรมส่งเสริมการเกษตร (เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)
 - 1.2 สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับอำเภอ
 - 1.3 หน้าสรุปข้อมูลศูนย์เครือข่ายของ ศพก. ในระบบฯ

*** รายละเอียดตาม Flow Chart ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนศูนย์เครือข่ายของ ศพก.

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยน ศูนย์เครือข่ายของ ศพก.

1. ประชุมคณะกรรมการ ศพก.

รายงานการประชุม
คณะกรรมการ ศพก.

หนังสือขอลาออก
ของศูนย์เครือข่าย
(ถ้ามี)

2. บันทึกข้อมูล ในระบบรายงาน ศพก.

<https://learningpoint.doe.go.th/login>

หัวข้อ
“บันทึกข้อมูล ศพก.” เลือก
“บันทึกข้อมูลพื้นฐานของ
ศพก.” เลือก “รายละเอียด
ศูนย์เครือข่าย”

3. แจ้ง CoO และ กสก. ทราบ

หนังสือแจ้ง CoO และ
กสก. (เรียน อธส.)

แนบ สำเนารายงาน
การประชุมมติเห็นชอบ
จากคณะกรรมการ ศพก.

แนบ หน้าสรุปข้อมูล
ศูนย์เครือข่าย
ของ ศพก. ในระบบ

ภาคผนวก 6

แบบฟอร์มทำเนียบ ศพก.หลัก
ส่งภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2564

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก
อำเภอ จังหวัด

ชื่อศูนย์ : อำเภอ..... จังหวัด.....

สินค้าหลัก :

พื้นที่เป้าหมาย : ไร่

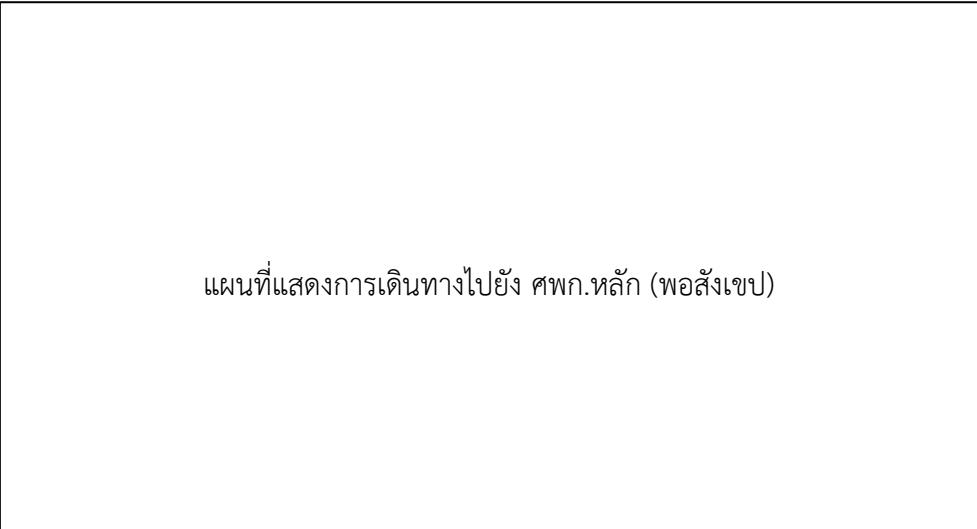
เกษตรกรเป้าหมาย : ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

พิกัด: Latitude Longitude

X Y zone

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

QR-Code
แผนที่ ศพก.หลัก
(Google Map)

ภาพประธาน
ศพก.หลัก

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : อายุ ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

เบอร์โทรศัพท์ :

สถานการณ์ของพื้นที่ :(อธิบายพอสั่งเซป).....

.....

แนวทางการพัฒนา :

.....

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ :

.....

การนำไปใช้ประโยชน์ :

หลักสูตรการเรียนรู้ :

.....

ฐานการเรียนรู้ :

.....

.....

แปลงเรียนรู้ :

.....

.....

เครือข่ายของ ศพก.หลัก :

.....

.....

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร :

เบอร์โทรศัพท์ :

ข้อมูล ณ วันที่

หมายเหตุ ข้อมูลทั้งหมดไม่เกิน 2 หน้ากระดาษ A4

ภาคผนวก 7

บัญชีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
(เฉพาะ ศพก.หลัก ของทุกอำเภอ)
จังหวัดกาญจนบุรี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ			ที่ตั้งศูนย์			สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล	
	ชื่อ - สกุล	เลขบัตรประชาชน	เบอร์โทรศัพท์	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ			ชื่อ - สกุล	เบอร์โทรศัพท์
1	นายบุญมาก พุ่มศรี	5710390025822	087-0260545		หนองกุ่ม	บ่อพลอย	มันสำปะหลัง		นายชินทร์ โสภณ	083-4236648
2	นายสวอง เหมกุล	3150700102675	084-8937740		หนองฝ้าย	เลาขวัญ	มันสำปะหลัง		น.ส.เดือนฉาย ปัญญาฉวีวรกุล	083-0827921
3	นายอนุวัฒน์ วรวงษ์	3710100339172	087-1592059		หนองไผ่	ด่านมะขามเตี้ย	มันสำปะหลัง		น.ส.เสาวลักษณ์ อารมณ	082-2450939
4	นายประทีน อ่อนน้อย	3710900646576	084-3154079		หนองโรง	พนมทวน	มันสำปะหลัง		น.ส.รัตนา ทองนุ่ม	084-8334640
5	นายยอด อิมพลับ	3710200121730	086-6137462		สิงห์	ไทรโยค	มันสำปะหลัง		น.ส.ดวงหทัย สุขกิจ	091-2796199
6	นายมานพ ทศพร	3710100089605	081-4318362		ท่ามะขาม	เมือง	ข้าว		น.ส.เจนจิรา ลีละผลิน	092-2569146
7	นายสมชาย อาจปึกษา	3710900430891	098-6649166		พระแท่น	ท่ามะกา	ข้าว		น.ส.มัทนา อยู่วัง	081-2906375
8	นายพนม ขุนพรหม	3710900354991	089-2116436		ดอนแสลบ	ห้วยกระเจา	ข้าว		นางสาวอัมพวัน มีทรัพย์มัน	089-1554860
9	นายสมพร ตั้งมัน	3710600494762	098-3272684		บ้านใหม่	ท่าม่วง	ข้าว		น.ส.อรอุมา สังข์กลิ่นหอม	089-0889549
10	นายค่านวน ขำสุวรรณ	3710400042523	081-8575463		แม่แฝด	ศรีสวัสดิ์	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		นายสุเชาว์ เกิดช่วง	089-0553710
11	นายเล็ก นาเครือ	3710300239261	081-2863466		หนองลู	สังขละบุรี	ยางพารา		น.ส.จุฑามาศ ป้อมแสง	081-2999926
12	นายสมนึก แซ่เตียว	3710300376250	089-5189327		หนองปรือ	หนองปรือ	สับปะรด		น.ส.ลักขณา สุบิน	081-8535111
13	นายวีระ โชวแข็ง	3700200210350	089-2585825		ลิ้นถิ่น	ทองผาภูมิ	กล้วยไข่		น.ส.ชนิษฐา บุญคำมา	065-7153832

ตัวอย่าง

บัญชีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

(เฉพาะ ศพก.หลัก ของทุกอำเภอ)

จังหวัด.....สระบุรี.....

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ			ที่ตั้งศูนย์			สินค้าหลัก (ระบุ)	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล	
	ชื่อ - สกุล	เลขบัตรประชาชน	เบอร์โทรศัพท์	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ			ชื่อ - สกุล	เบอร์โทรศัพท์
1	นายร่ม วรรณประเสริฐ	xxxxxxxxxxxx	081-9480952	2	ห้วยขมิ้น	หนองแค	ข้าว	1.การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน 2.การทำการเกษตรแบบไร่นาสวนผสม	นางสาวสิริรัตน์ หินอ่อน	092-2474301
2	นายบรรยัด สุมาวัน	xxxxxxxxxxxx	086-0907225	10	ตาลเดี่ยว	แก่งคอย	ข้าว	1.การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน 2.การปรับปรุงบำรุงดิน 3.เศรษฐกิจพอเพียงไร่นาสวนผสม	นางสาวสุภารัตน์ สาคร	092-2474318
3	นายสมจิตร แก่นวิจิตร	xxxxxxxxxxxx	081-8512683	1	แสงพัน	วังม่วง	ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	1.การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน 2.การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพการผลิต 3.การใช้เครื่องจักรกลทดแทนแรงงานคน	นางสาวภักจิรา คงเจริญ	085-7604909
4	นายจ่านงค์ ทองมา	xxxxxxxxxxxx	086-7625784	9	หนองโดน	หนองโดน	ข้าว	1. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน 2. การใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช	นายฉัตรชัย มามั่งคั่ง	092-2474286
5	นายประทีป นิลมูล	xxxxxxxxxxxx	081-3457260	3	หนองยาว	เมืองสระบุรี	ข้าว	การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	นางสาวฉัตรพร เหมราสวัสดิ์	091-9949915
6	นายสมพร อาภาศิริกุล	xxxxxxxxxxxx	089-9001475	3	ซับสนุ่น	มวกเหล็ก	มัน สำปะหลัง	1. การทำมันสำปะหลังอินทรีย์ 2. การแปรรูป	นายธราวุฒิ คำหล้า	086-5837581
7	นายพนม สุขมาก	xxxxxxxxxxxx	089-8010946	3	ธารเกษม	พระพุทธบาท	ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	การเพิ่มผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	นายประภัทร ธรรมวัตร	089-1343352
8	นายประสิทธิ์ แก้วกุลงาม	xxxxxxxxxxxx	089-6126101	8	เมืองเก่า	เสาไห้	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสาวชิวาภรณ์ อิ่มแก้ว	092-2474311

ทำเนียบศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอ จังหวัด

ชื่อศูนย์ : อำเภอ..... จังหวัด.....

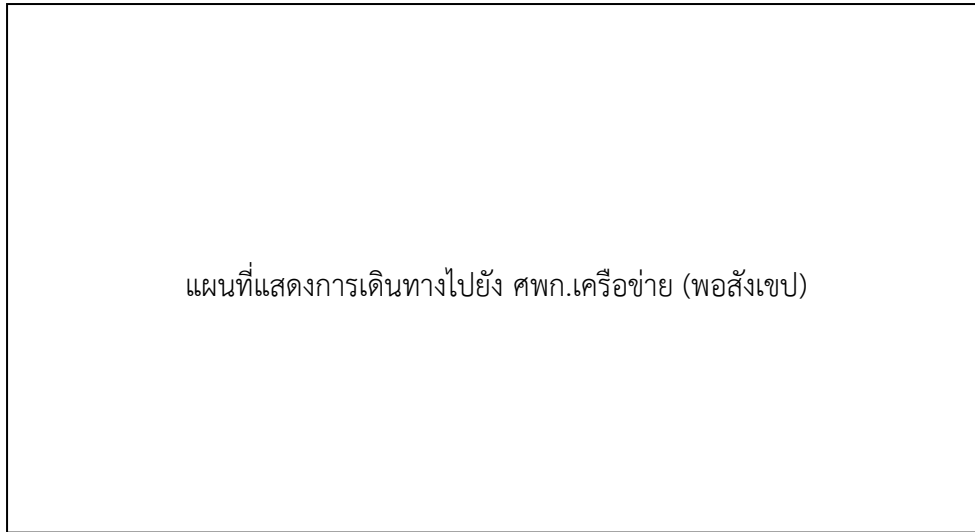
ประเภทศูนย์เครือข่าย :

สินค้าหลัก :

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

พิกัด : Latitude Longitude x y zone.....

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

QR-Code
แผนที่ ศพก.
เครือข่าย
(Google Map)

ภาพประธาน
ศพก.เครือข่าย

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : อายุ ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

เบอร์โทรศัพท์:

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย :

.....

.....

การนำไปใช้ประโยชน์ :

หลักสูตรการเรียนรู้ :

.....

.....

ฐานการเรียนรู้ :

.....

.....

แปลงเรียนรู้ :

.....

.....

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร :

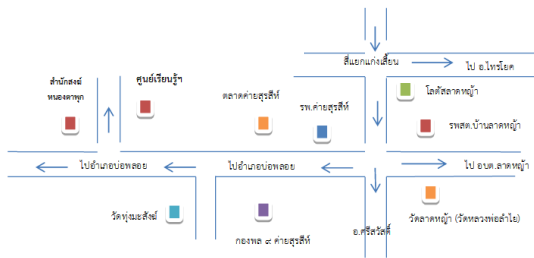
เบอร์โทรศัพท์ :

ข้อมูล ณ วันที่

ตัวอย่าง

ทำเนียบศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านหนองแดง อำเภอ บ่อพลอย จังหวัด กาญจนบุรี
ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน
สินค้าหลัก : เกษตรผสมผสาน
สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 5 ตำบล หนองกุ่ม อำเภอ บ่อพลอย จังหวัด กาญจนบุรี
พิกัด : Latitude - Longitude - x 548158 y 1569775 zone 47
แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายเผื่อ รุ่งระวีง
ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 123 หมู่ที่ 5 ตำบล หนองกุ่ม อำเภอ บ่อพลอย จังหวัด กาญจนบุรี
เบอร์โทรศัพท์ : 082-2481469
เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ
การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่
หลักสูตรการเรียนรู้ : 1. การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่
2. การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ
3. การจัดทำบัญชีฟาร์ม
4. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า 3
ฐานการเรียนรู้ ที่ 1 การนำมูลสัตว์มาทำก๊าซชีวภาพ

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การจัดการพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางบุญรักษ์ กำเลิศทอง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
เบอร์โทรศัพท์ : 086 028 1934

ข้อมูล ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2564

ตัวอย่าง

บัญชีศูนย์เครือข่ายของ ศพก. ทุกอำเภอ จังหวัด.....

กรมส่งเสริมการเกษตรสนับสนุนงบประมาณ ปี 2565 ในกิจกรรมพัฒนาศูนย์เครือข่าย (ศพก.ละ 3 ศูนย์)

ที่	อำเภอ		ชื่อศูนย์ เครือข่าย	ประเภทศูนย์	ที่ตั้ง		เทคโนโลยีเด่น	เกษตรกรเจ้าของศูนย์เครือข่าย		
					หมู่ที่	ตำบล		ชื่อ - สกุล	เลขบัตร ประชาชน	เบอร์โทรศัพท์
1	บ่อพลอย	1.1	ศูนย์เรียนรู้ตาม แนวเศรษฐกิจ พอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	6	หนองกุ่ม	เศรษฐกิจพอเพียง	นายรัก หิริห่อง	xxxxxxxxxxxxx	0871657002
		1.2	ศูนย์เรียนรู้ เกษตรทฤษฎี ใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	5	หนองกุ่ม	การบริหารจัดการพื้นที่ อย่างมีประสิทธิภาพ	นายเผื่อ ไร่ระวัง	xxxxxxxxxxxxx	082481469
		1.3	ศูนย์เรียนรู้ เกษตรพอเพียง บ้านหนองรี	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	5	หนองรี	เศรษฐกิจพอเพียง	นายสมเกียรติ บำรุงเขต	xxxxxxxxxxxxx	0852916935
2	เมือง กาญจนบุรี	2.1	การผลิตข้าวโพด หวาน	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	1	วังเย็น	XXXXXXXXXXXXX	นายศิริชัย ยงอยู่	xxxxxxxxxxxxx	0810000000
		2.2	วิสาหกิจชุมชน ชายแดนไทย- ทวาย	ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	10	บ้านเก่า	XXXXXXXXXXXXX	นายจรัญ เดชประทุม	xxxxxxxxxxxxx	081111111
		2.3	การผลิต หน่อไม้ฝรั่ง	ศูนย์เรียนรู้ด้าน มาตรฐานการผลิตทาง การเกษตร	6	วังต้ง	XXXXXXXXXXXXX	นายพัฒนา เหมือนมิ่ง	xxxxxxxxxxxxx	081222222

แบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลการทำเกษตรของเกษตรกร (ตัวแทนครัวเรือน) (กรณีสำรวจพร้อมสำมะโนการเกษตรไม่ต้องกรอกที่อยู่)

นาย นาง นางสาว อื่นๆ...(ระบุ)...ชื่อ.....นามสกุล.....
 อายุปี.....เดือน เลขประจำตัวประชาชน
 ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ชื่อบ้าน.....ตำบล.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
 โทรศัพท์.....โทรสาร.....มือถือ.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสำหรับการประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer

1. รายได้รวมภาคการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร.....บาท/ครัวเรือน/ปี
 2. ปัญหาเบื้องต้นที่เกษตรกรประสบ
 1) ด้านทุน 2) ด้านแรงงาน 3) ด้านวิธีการและเทคโนโลยีการผลิต 4) ด้านการตลาด 5) ด้านภัยพิบัติ 6) ด้านอื่นๆ

ส่วนที่ 3 การประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer

คุณสมบัติ/ตัวบ่งชี้ ³	การประเมิน		ความเห็น/ประเด็นที่ควรพัฒนา
	ใช่	ไม่ใช่	
คุณสมบัติด้านรายได้			
1. มีรายได้รวมทางการเกษตรไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี	☐	☐	
คุณสมบัติพื้นฐาน			
1. มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่			
1.1 สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือให้คำแนะนำปรึกษาให้กับผู้อื่นได้	☐	☐	
1.2 สามารถเป็นเกษตรกรต้นแบบหรือจุดเรียนรู้ให้กับผู้อื่น	☐	☐	
2. มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ			
2.1 สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล ทั้งจากเจ้าหน้าที่ และผ่านทางระบบสารสนเทศและการสื่อสารอื่น ๆ เช่น Internet Mobile Phone Smart Phone เป็นต้น	☐	☐	
2.2 มีการบันทึกข้อมูลและใช้ข้อมูลมาประกอบการวิเคราะห์วางแผนก่อนเริ่มดำเนินการและบริหารจัดการผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	☐	☐	
2.3 มีการนำข้อมูลมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาอาชีพของตนเองได้	☐	☐	
3. มีการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด			
3.1 มีความสามารถในการบริหารจัดการปัจจัยการผลิต แรงงาน และทุน ฯลฯ	☐	☐	
3.2 มีความสามารถในการเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดเพื่อให้ขายผลผลิตได้	☐	☐	
3.3 มีการจัดการของเหลือจากการผลิตที่มีประสิทธิภาพ (Zero Waste management)	☐	☐	
4. มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค			
4.1 มีความรู้หรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับมาตรฐาน GAP GMP เกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ	☐	☐	
4.2 มีกระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับมาตรฐาน GAP GMP เกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ	☐	☐	
5. มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม			
5.1 มีกระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม (Green Economy)	☐	☐	
5.2 มีกิจกรรมช่วยเหลือชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง	☐	☐	
6. มีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร			
6.1 มีความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพการเกษตร	☐	☐	
6.2 รักและหวงแหนพื้นที่และอาชีพทางการเกษตรไว้ให้รุ่นต่อไป	☐	☐	
6.3 มีความสุขและพึงพอใจในการประกอบอาชีพการเกษตร	☐	☐	

ส่วนที่ 4 สรุปผลการประเมินคุณสมบัติ

เกษตรกรรายนี้อยู่ในกลุ่ม	☐	Existing Smart Farmer
	☐	Developing Smart Farmer

³ เกษตรกรที่เป็น Existing Smart Farmer ต้องผ่านคุณสมบัติด้านรายได้และคุณสมบัติพื้นฐานครบทั้ง 6 ข้อ โดยผ่านตัวบ่งชี้อย่างน้อย 1 ตัวในแต่ละคุณสมบัติ

โครงการ/กิจกรรม ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ส่วนที่ ๒ การดำเนินงานของ ศจช., ศตปช. และการอารักขาพืช

๑. หลักการและเหตุผล

จากนโยบายคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยเน้นให้มีศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในชุมชน เพื่อให้เป็นจุดถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตร ประกอบกับในสถานะปัจจุบันสถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรมีปัญหาในเรื่องต้นทุนการผลิตที่ค่อนข้างสูง ปัญหาโรค แมลง และพื้นดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผลผลิตที่ได้มีปริมาณน้อย และมีคุณภาพต่ำ เกษตรกรส่วนใหญ่จึงประสบกับปัญหาการขาดทุน เกิดหนี้สิน และไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ขึ้น เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนสำหรับแก้ไขจากปัญหาของชุมชนและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้ และเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเกษตร โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ในประเด็นการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต ตลอดจนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรต้นแบบ ในลักษณะของเกษตรกรสอนเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม และนำองค์ความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ผลผลิตสินค้าที่ค้ำประกันถึงสภาพแวดล้อม และมีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งยังเป็นจุดที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตรต่าง ๆ กับเกษตรกร อีกทั้งยังใช้เป็นจุดนัดพบในการพบปะพูดคุยของเจ้าหน้าที่กับเกษตรกร และเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันเอง

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

๒.๒ เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

๓. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) อำเภอละ ๒ ศูนย์ รวม ๒๖ ศูนย์

๓.๒ ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศตปช.) อำเภอละ ๑ ศูนย์ รวม ๑๓ ศูนย์

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๔.๑ พัฒนาศักยภาพการดำเนินงานและการให้บริการของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)

สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจารณาจัดกิจกรรม/เวที เพื่อชี้แจงแนวทางการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงาน

และการให้บริการของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) แก่เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ เพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรมมีความถูกต้อง เกิดประสิทธิภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

๔.๑.๑ พัฒนาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ต้นแบบด้านการจัดการศัตรูพืชโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

วิธีการดำเนินงาน

๑) สำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ อบรมถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร ด้วยรูปแบบที่เหมาะสมตามสถานการณ์ของแต่ละพื้นที่ ให้แก่ ศจช. ในพื้นที่ จำนวน ๑ ศูนย์ เกษตรกร ๑๐ ราย โดยจำนวนครั้งในการจัดกระบวนการให้พิจารณาตามความเหมาะสม ให้ครอบคลุมตลอดฤดูกาลผลิต สมาชิกศจช. ต้องเข้ารับการอบรม ฝึกปฏิบัติ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลเพาะปลูก

๒) คัดเลือก ศจช. ที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ หรือไม่เคยได้รับการถ่ายทอดความรู้ ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรมาก่อน หรือเกษตรกรทั่วไปที่มีความสนใจ ก็สามารถรวมกลุ่มจัดตั้งเป็น ศจช. ใหม่ได้ (ตามหลักเกณฑ์การจัดตั้ง ศจช.) ทั้งนี้ ศจช. ที่ผ่านการถ่ายทอดความรู้ จะจัดตั้งเป็นโรงเรียนเกษตรกรต้นแบบ ระดับจังหวัด ต่อไป

๓) การเลือกชนิดพืชในการเรียนรู้ จำนวน ๑ ชนิด ขึ้นอยู่กับความต้องการของสมาชิก ศจช. และต้องเป็นพืชชนิดเดียวกับแปลงเรียนรู้โรงเรียนเกษตรกร (ตามกิจกรรมจัดทำแปลงเรียนรู้โรงเรียนเกษตรกร) เพื่อให้เกษตรกรได้ฝึกปฏิบัติจริง และเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

๔) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นที่วิทยากรกระบวนการ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ที่ได้รับการฝึกปฏิบัติการเป็นที่วิทยากรกระบวนการจากกรมส่งเสริมการเกษตรมาแล้ว เจ้าหน้าที่ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยี การเกษตรด้านอารักขาพืช (ศทอ.) และวิทยากรจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ร่วมทำหน้าที่ เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิก ศจช. ต่อไป

งบประมาณ

เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการถ่ายทอดความรู้ เช่น ค่าอาหาร ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ค่าวัสดุอุปกรณ์ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ ค่าวิทยากร ค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการดำเนินกิจกรรม

๔.๑.๒ จัดทำแปลงเรียนรู้โรงเรียนเกษตรกร

วิธีการดำเนินงาน

๑) สำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ และ ศจช. (ที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา ศจช. ต้นแบบด้านการจัดการศัตรูพืชโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร) ร่วมกันจัดทำแปลงเรียนรู้

เพื่อใช้เป็นแปลงที่เกษตรกรจะร่วมกันศึกษา ฝึกหัด เรียนรู้ ทดลอง เปรียบเทียบ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกษตรกรต้องการ หรือควรที่จะเรียนรู้ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของโรงเรียนเกษตรกร

๒) จัดทำแปลงเรียนรู้ ในพื้นที่ จำนวน ๑ แปลง พื้นที่ประมาณ ๑ ไร่ หรือพิจารณาขนาดพื้นที่ตามความเหมาะสมกับชนิดพืช (ชนิดพืชที่เกษตรกรเลือกเรียนรู้ต้องเป็นชนิดเดียวกับที่อบรมในกิจกรรม พัฒนา ศจช. ต้นแบบด้านการจัดการศัตรูพืชโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร) และควรมีแปลงเปรียบเทียบเพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้ เช่น แปลงที่เกษตรกรปฏิบัติ ด้วยวิธีปัจจุบันของเกษตรกร หรือแปลงที่มีการใช้สารเคมีมาโดยตลอด หรือแปลงที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของศัตรูพืช เป็นต้น เพื่อใช้เปรียบเทียบผลการปฏิบัติกับแปลงเรียนรู้ (แปลงเรียนรู้โรงเรียนเกษตรกร คือ แปลงที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้ดำเนินการ)

๓) บันทึกข้อมูลการดำเนินงานกิจกรรม การเรียนรู้ของเกษตรกรในการจัดทำแปลงเรียนรู้ และแปลงเปรียบเทียบ ตลอดฤดูกาลเพาะปลูก และรายงานผลให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ งบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดทำแปลงเรียนรู้ เช่น ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ปัจจัยต่าง ๆ

ที่ใช้ในแปลงเรียนรู้ ค่าจัดทำป้ายแปลง ค่าพาหนะ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน **๔.๑.๓ จัดกระบวนการเรียนรู้แก่เกษตรกร เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)**

วิธีการดำเนินงาน

การจัดกระบวนการเรียนรู้แก่เกษตรกร ด้วยรูปแบบที่เหมาะสมตามสถานการณ์ของแต่ละพื้นที่ เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพ ศจช. มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพ ศจช. ผ่านกระบวนการถ่ายทอดความรู้ด้านการอารักขาพืช และส่งเสริมกระบวนการกลุ่มแก่เกษตรกรสมาชิก ศจช. โดยมีเป้าหมายคือ ศจช. ที่จัดตั้งใหม่ และ ศจช. ระดับ B หรือ C ที่มีศักยภาพในการพัฒนาสู่ระดับที่สูงขึ้น สำนักงานเกษตรอำเภอจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการอารักขาพืชแก่สมาชิก ศจช. ๑ ละ ๑๕ ราย จำนวน ๒ ครั้ง เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพ ศจช. (ให้พิจารณา ศจช. ที่จัดตั้งใหม่เป็นอันดับแรก ศจช. ระดับ B และ C ที่มีศักยภาพในการพัฒนาสู่ระดับที่สูงขึ้น และไม่ควรมีเป็น ศจช. เป้าหมายภายใต้กิจกรรมพัฒนา ศจช. ต้นแบบด้านการจัดการศัตรูพืชโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร หากไม่มี ให้อยู่ในดุลยพินิจของสำนักงานเกษตรอำเภอ) โดยเกษตรกรที่ร่วมกิจกรรมครั้งแรก และครั้งที่ ๒ อาจเป็นรายเดียวกันหรือไม่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ และแนวทางการพัฒนาสมาชิก ศจช. ของแต่ละพื้นที่นั้น ๆ ทั้งนี้ หากเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ศจช. มีความสนใจร่วมกระบวนการเรียนรู้ สามารถพิจารณาให้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นการเพิ่มเติมได้ หัวข้อการจัดกระบวนการเรียนรู้ควรมาจากความต้องการของกลุ่มเกษตรกร สภาพปัญหา และชนิดของศัตรูพืชในพื้นที่ โดยหัวข้อการจัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้ครั้งแรก และครั้งที่ ๒ อาจเป็นเรื่องเดียวกันหรือไม่ก็ได้ ให้พิจารณาจากความต้องการของเกษตรกรเป็นหลัก

งบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดกระบวนการเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้ เช่น ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าอาหาร ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าวิทยากร และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้

๔.๑.๔ สนับสนุนวัสดุผลิตปัจจัยควบคุมศัตรูพืช

๑) สนับสนุนวัสดุผลิตเชื้อจุลินทรีย์พร้อมใช้

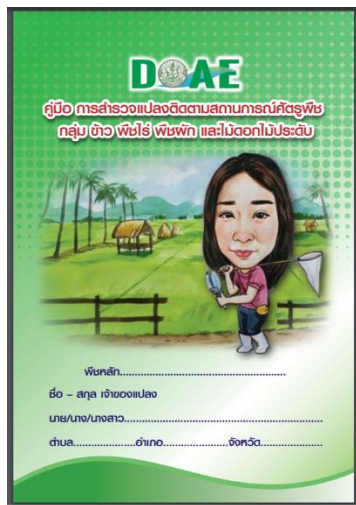
วิธีการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัด ดำเนินการจัดซื้อ จัดหา วัสดุอุปกรณ์ และปัจจัยสำหรับใช้ในการผลิตจุลินทรีย์ และแมลงศัตรูธรรมชาติควบคุมศัตรูพืชที่จำเป็น สนับสนุนแก่ ศจช. ทั้งนี้ การสนับสนุนวัสดุผลิตปัจจัยควบคุมศัตรูพืชทั้งชนิด และปริมาณ ขอให้พิจารณาตามความต้องการ ความเหมาะสมของ ศจช. โดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าเป็นหลักสำคัญ รวมถึงพิจารณาจำนวนวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่เดิมแล้วของแต่ละ ศจช. โดยไม่จำเป็นต้องจัดซื้อ จัดหาในชนิด และปริมาณที่เท่ากันทุก ศจช.

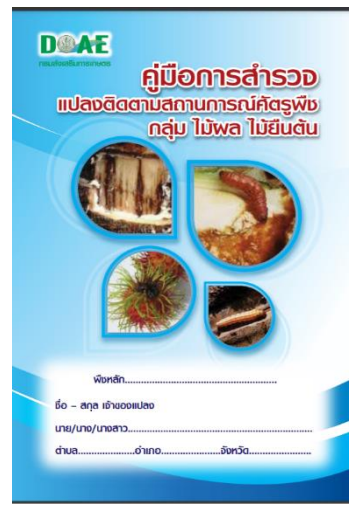
งบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับจัดซื้อ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน

- ไม้ผลไม้ยืนต้น สำรวจ ๑๐ ต้น ขนาดแปลงประมาณ ๑ ไร่

๑.๓) กำหนดรูปแบบการสำรวจที่เหมาะสมกับชนิดพืชและวิธีการปลูก เพื่อสุ่มสำรวจ ศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมในแปลง ซึ่งมีหลายรูปแบบ ทั้งนี้ควรมีการกระจายจุดสุ่มที่สม่ำเสมอ ครอบคลุมทั้งแปลง จากนั้นพิจารณาในเรื่องความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล เวลา และแรงงาน โดยเทียบกับ รูปแบบที่เคยดำเนินการ คือ การเดินแบบทแยงมุม การเดินแบบซิกแซก การเดินกระจายทั่วแปลง การเดิน สำหรับแปลงที่ยกร่อง กรณีไม้ผล สำรวจ ๑๐ ต้น ต้นละ ๔ ทิศ (ทิศละ ๒ ยอด) รวมทั้งบริเวณกิ่ง/ลำต้นและ รอบโคนต้น การสำรวจแปลงยังจำนวนจุดสำรวจมาก ความแม่นยำก็ยิ่งมีมากขึ้นด้วย และไม่จำเป็นต้องซ้ำจุด สำรวจเดิมในแต่ละสัปดาห์ (รายละเอียดตามคู่มือการสำรวจฯ และสามารถดาวน์โหลดไฟล์คู่มือสำรวจแปลง ติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชได้ทางเว็บไซต์กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย หรือ QR code ด้านล่างนี้)

ข้าว พืชไร่ พืชผัก ไม้ดอกประดับ

ไม้ผล ไม้ยืนต้น

๑.๔) กำหนดจำนวนจุดสำรวจและจำนวนต้นพืชที่สำรวจในแต่ละจุด เพื่อสำรวจศัตรูพืช และศัตรูธรรมชาติ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องในแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช ซึ่งต้องดำเนินการปฏิบัติเป็นประจำทุกสัปดาห์ตลอดฤดูกาลปลูกพืช ข้อมูลที่ต้องสำรวจเพื่อการเก็บข้อมูลในแปลง เช่น ข้อมูลศัตรูพืชทุกระยะการเจริญตั้งแต่ระยะไข่ ตัวอ่อน และตัวเต็มวัย อาการผิดปกติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับต้นพืช ศัตรูธรรมชาติที่พบ และสภาพแวดล้อมในขณะนั้น เพื่อการติดตาม เฝ้าระวังศัตรูพืชไม่ให้เกิดการระบาดของผลกระทบต่อผลผลิตของเกษตรกร และเฝ้าระวังการเข้าทำลายของศัตรูพืชจากแหล่งอื่นที่อาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่นั้น ๆ โดยพิจารณาความเหมาะสมระหว่างความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล เวลา และแรงงาน โดยเทียบกับรูปแบบที่เคยดำเนินการ คือ จุดสำรวจ ๑๐ จุด ๆ ละ ๑๐ ต้น เน้นให้กระจายครอบคลุมทั้งแปลง จากนั้นบันทึกข้อมูลจุดสำรวจ ข้อมูลที่ต้องจดบันทึก ได้แก่ ข้อมูลศัตรูพืชทุกระยะการเจริญตั้งแต่ระยะไข่ ตัวอ่อน และตัวเต็มวัย อาการผิดปกติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับต้นพืช ศัตรูธรรมชาติที่พบ ซึ่งจะบันทึกข้อมูลทุกจุดสำรวจ สำหรับข้อมูลสภาพแวดล้อมบันทึกในภาพรวมของแปลงลงในแบบสำรวจ

งบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับอุปกรณ์การสำรวจ เช่น อุปกรณ์การสำรวจ สวิงโอบ กระดาษและดินสอ/ปากกา วัสดุสำหรับทำกับดักล่อแมลง หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน

๔.๑.๖ ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) และแปลงใหญ่ระดับจังหวัด

วิธีการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัด จัดประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการขับเคลื่อน ศจช. และคณะกรรมการขับเคลื่อนแปลงใหญ่ จำนวน ๑ ครั้ง อย่างน้อย ๒๐ คน ด้วยรูปแบบที่เหมาะสมตามสถานการณ์ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานเครือข่ายระหว่าง ศจช. และแปลงใหญ่ เช่น การเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการผลิต และด้านการตลาด เป็นต้น นำสู่การบูรณาการการขับเคลื่อนการเกษตรร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม

งบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดประชุม เช่น ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ค่าเอกสาร ประกอบการประชุม ค่าอาหาร ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม

๔.๑.๗ ประกวดศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ดีเด่น

๑) ระดับจังหวัด

วิธีการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัด ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก ศจช. ดีเด่นระดับจังหวัด และดำเนินการคัดเลือก ศจช. ที่มีผลสำเร็จในการดำเนินงานจังหวัดละ ๑ ศูนย์ โดยใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือก ศจช. ดีเด่น ตามที่กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ยกำหนดไว้ในการประกอบการพิจารณา พร้อมรายงานผลให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร และกรมส่งเสริมการเกษตรทราบเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว

งบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการประกวด เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าใช้จ่ายในการจัดเวทีประกวด ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ค่าเอกสาร ค่าจัดทำโล่รางวัล ค่าเงินรางวัล ค่าใบประกาศเกียรติคุณ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม

๔.๒ กิจกรรมการพัฒนาศูนย์เครือข่าย (ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน)

๔.๒.๑ ขับเคลื่อนการพัฒนาศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศตปช.) และการเชื่อมโยงเครือข่าย

๑) ประชุมเครือข่ายเจ้าหน้าที่ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศตปช.) ระดับจังหวัดและอำเภอ

สำนักงานเกษตรจังหวัด จัดประชุมเครือข่ายเจ้าหน้าที่ ศตปช. ระดับจังหวัดและอำเภอ อย่างน้อย ๑ ครั้ง เพื่อให้เจ้าหน้าที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การขยายผลการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต ปัญหาอุปสรรค วางแผนการขยายผลการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต และการศึกษาวิจัยด้านดินปุ๋ยหรือด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง การแก้ไขปัญหาที่พบในพื้นที่ และร่วมทำกิจกรรมเพื่อขยายผลการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต และต่อยอดไปสู่กิจกรรมอื่นที่จะนำไปสู่การลดต้นทุนการผลิตและพัฒนาคุณภาพสินค้าทั้งระบบ

งบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับประชุมเครือข่ายเจ้าหน้าที่ ศตปช. ระดับจังหวัดและอำเภอ เช่น ค่าพาหนะ ค่าอาหาร เครื่องดื่ม ค่าตอบแทนวิทยากร เอกสาร วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินกิจกรรม และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม

๒) จัดเวทีถอดบทเรียนศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศตปช.)

สำนักงานเกษตรอำเภอ จัดเวทีให้สมาชิก ศตปช. อย่างน้อย ๑ ครั้ง ได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ความสำเร็จในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศตปช. ในการขยายผลการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่พบ วางแผน ร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคเพื่อการขยายผลการใช้

ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิตไปสู่ชุมชนให้กว้างขวางมากขึ้น การรวบรวมจัดหาแม่ปุ๋ย และปัจจัยการผลิตอื่นที่มีคุณภาพดี ราคาถูก การหาแนวทางการต่อยอดไปสู่การทำธุรกิจดินปุ๋ยและประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ ศคปช. ไปสู่สาธารณชน

งบประมาณ เพื่อใช้เป็นค่าอาหาร อาหารว่าง ค่าพาหนะ วัสดุ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม

๓) ประกวดศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศคปช.)

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการคัดเลือก ศคปช. ที่มีผลสำเร็จในการดำเนินการดีเด่น ตามหลักเกณฑ์ที่กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ยกำหนด โดยใช้แบบสัมภาษณ์และการลงพื้นที่เพื่อประเมินผลสำเร็จ ถอดองค์ความรู้ปัจจัยที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จ และพิจารณาคัดเลือก ศคปช. ที่มีผลสำเร็จดีเด่น ปี ๒๕๖๕ จังหวัดละ ๑ ศูนย์ พร้อมทั้งดำเนินการจัดทำสื่อวีดิทัศน์ความยาว ๓-๕ นาที เพื่อแสดงให้เห็นผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมและปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จที่เข้าใจได้ง่าย ส่งสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และเผยแพร่สู่สาธารณชนเพื่อประชาสัมพันธ์ แนะนำศูนย์ต้นแบบและให้ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนอื่น ๆ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองต่อไป

งบประมาณ เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับจังหวัด เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินการประกวด เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าจัดประชุม ค่าวัสดุ อุปกรณ์ จัดทำโล่รางวัล ใบประกาศเกียรติคุณ และรางวัลตอบแทน ค่าใช้จ่ายในการจัดทำและเผยแพร่สื่อวีดิทัศน์ เอกสาร และที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม

๔) ปรับปรุงฐานข้อมูล ศคปช. ใน application รู้ดิน รู้ปุ๋ย

สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอร่วมกับ ศคปช. จัดเก็บและปรับปรุงข้อมูลสมาชิก ศคปช. ให้เป็นปัจจุบัน รวมทั้งข้อมูลผลวิเคราะห์ดินและข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องของเกษตรกรที่มาใช้บริการด้านดินและปุ๋ยเพื่อบันทึกลงใน application รู้ดิน รู้ปุ๋ย

งบประมาณ เพื่อใช้เป็นค่าวัสดุจัดเก็บข้อมูล ศคปช. ผลวิเคราะห์ดินและข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องของเกษตรกรที่มาใช้บริการจาก ศคปช. และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม

๔.๒.๒ พัฒนาศักยภาพการดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศคปช.) และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการจัดการดินและปุ๋ย

๑) สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของ ศคปช.

สำนักงานเกษตรจังหวัด สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นให้กับ ศคปช. ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาธุรกิจบริการดินและปุ๋ยเพื่อชุมชน (One Stop Service) เพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมของ ศคปช. ตามบทบาทภารกิจของ ศคปช. เช่น ชุดตรวจสอบ N P K และ pH ในดินแบบรวดเร็ว ชุดน้ำยาเติม ปัจจัยการผลิต เช่น แม่ปุ๋ย วัสดุปรับปรุงดิน เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ เป็นต้น รวมถึงการจัดพิมพ์แผนที่ชุดดินระดับตำบล แผนที่ประชาสัมพันธ์ ศคปช. เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ในการเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านดินและปุ๋ย การให้บริการตรวจวิเคราะห์ดินและคำแนะนำการจัดการดิน ชุดดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินหรือปุ๋ยสั่งตัด ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพในพืชที่สามารถใช้ได้ แก่สมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนและเกษตรกรอื่นในชุมชน

งบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์และปัจจัยการผลิตที่จำเป็น และรวมถึงค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม

๒) สนับสนุนการจัดทำสถานีเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการจัดการดินและปุ๋ย

สำนักงานเกษตรจังหวัดดำเนินการจัดทำสื่อ เอกสารด้านการจัดการดินและปุ๋ย นิทรรศการ

เพื่อสนับสนุนการจัดทำสถานีเรียนรู้ ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการจัดการดินและปุ๋ย ให้แก่เกษตรกรในการเรียนรู้

งบประมาณ เพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดทำสถานีเรียนรู้ ออกแบบ จัดพิมพ์เอกสาร สื่อวิชาการด้านดินและปุ๋ย วัสดุการเกษตร และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม

๓) จัดทำแปลงเรียนรู้ด้านการจัดการดินและปุ๋ย

สำนักงานเกษตรอำเภอคัดเลือกเกษตรกรสมาชิกของ ศคปช. ที่สามารถเป็นวิทยากร เกษตรใน

การถ่ายทอดความรู้ไปสู่เกษตรกรในชุมชน เพื่อจัดทำแปลงเรียนรู้การจัดการดินและการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต จำนวน ๑ แปลง ขนาดพื้นที่ตามความเหมาะสม โดยมีเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัดเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ โดยใช้เป็นจุดถ่ายทอดความรู้และขยายผลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามความเหมาะสม ได้แก่ การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินหรือปุ๋ยสั่งตัด การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินหรือปุ๋ยสั่งตัดรวมกับการใช้ปุ๋ยชีวภาพ (ในพืชที่สามารถดำเนินการได้) การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินรวมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยหมักเติมอากาศ ปุ๋ยพืชสด หรือการไถกลบตอซังพืชหลัก เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน และปรับปรุงโครงสร้างของดินและ/หรือปุ๋ยชีวภาพ โดยต้องมีการเปรียบเทียบกับแปลงที่เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามวิธีการของเกษตรกร เพื่อให้เห็นความแตกต่างของต้นทุนการผลิตและผลผลิต รวมถึงความแตกต่างในแง่อื่น ๆ เช่น ความแข็งแรง ความทนทานต่อโรคแมลงของต้นพืช ต้นทุนการใช้สารเคมี โดยทั้ง ๒ แปลง ต้องมีการปฏิบัติแบบเดียวกัน ยกเว้นเฉพาะเรื่องการใช้ปุ๋ยที่แตกต่างกัน (สูตรปุ๋ยและจำนวนครั้งในการใส่ให้เป็นไปตามคำแนะนำ)

- เจ้าหน้าที่อำเภอร่วมกับเกษตรกรเจ้าของแปลงเรียนรู้จัดเก็บข้อมูลตามแบบเก็บข้อมูลแปลงเรียนรู้
- สำนักงานเกษตรอำเภอจัดทำป้ายแปลงเรียนรู้เพื่อแสดงรายละเอียดของการจัดทำแปลงเพื่อ

เป็นการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้กับเกษตรกรสมาชิก ศคปช. และเกษตรกรในชุมชนได้ทราบ ขอให้ใช้ข้อความแบบเดียวกันตามตัวอย่างป้ายแปลงเรียนรู้ใน QR code นี้ เพื่อประโยชน์ในการขยายผลให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

งบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดทำแปลง ค่าป้ายแปลงเรียนรู้ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม

ตัวอย่างป้ายแปลง
และแบบเก็บข้อมูล

๔.๓ เสริมสร้างความรู้และทักษะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

๔.๓.๑ ขับเคลื่อนการดำเนินงานและการให้บริการคลินิกพืชระดับพื้นที่

๑) ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชเปิดให้บริการคลินิกและรายงานผลการให้บริการทางระบบสารสนเทศข้อมูลเพื่อการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดขับเคลื่อนการดำเนินงานคลินิกพืชให้ครอบคลุมทั้งด้านการพัฒนาเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอและด้านการให้บริการในพื้นที่

๒.๑) ด้านการพัฒนาเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ โดยจัดทำแนวทางและดำเนินการพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้เกี่ยวกับการวินิจฉัยอาการผิดปกติที่พบเป็นประจำในพื้นที่ รวมถึงศัตรูพืชสำคัญและการจัดการ ทั้งนี้ ขอให้บูรณาการกับงบประมาณจังหวัดหรืองบประมาณที่ได้รับจากกิจกรรมอื่นที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ โดยจังหวัดสามารถพิจารณารูปแบบการพัฒนาตามที่เห็นสมควร เช่น จัด workshop ให้เจ้าหน้าที่ฝึกปฏิบัติการวินิจฉัยอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง โดยเชิญวิทยากรจากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จัดทำคลิปความรู้เผยแพร่ทางออนไลน์ จัดทำสื่อความรู้ช่วยสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

๒.๒) ด้านการให้บริการในพื้นที่ โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ เปิดให้บริการคลินิกพืชระดับพื้นที่ และรายงานผลการให้บริการทางระบบสารสนเทศข้อมูลเพื่อการอารักขาพืช และจัดการดินปุ๋ย

งบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการบริหารจัดการการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่อารักขาพืชและขับเคลื่อนการดำเนินงานและการให้บริการคลินิกพืช เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดอบรม/ประชุม/สัมมนา การจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ/ติดตามงาน และอื่น ๆ ที่หน่วยงานพิจารณาแล้วว่าเหมาะสมและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

หมายเหตุ:

- รายละเอียดการดำเนินงานคลินิกพืชตาม QR code
- URL ของระบบสารสนเทศข้อมูลเพื่อการอารักขาพืช และจัดการดินปุ๋ย จะแจ้งให้ทราบภายหลัง
- หากจังหวัดมีความประสงค์ขอรับแบบบันทึกการวินิจฉัยอาการผิดปกติของพืช ติดต่อสอบถามได้ที่ กลุ่มส่งเสริมการวินิจฉัยศัตรูพืช

โทร ๐ ๒๕๖๑ ๔๖๖๓ หรือ e – mail : pestdiag.doae.go.th

แนวทางการให้บริการคลินิกพืชปี 65

กิจกรรม / ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน												
	ปี 2564			ปี 2565									
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑) สนับสนุนการสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชในศจช.และพื้นที่เสี่ยง			↔										
๔.๑.๖) ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อน ศจช. และแปลงใหญ่ระดับจังหวัด								↔					
๔.๑.๗) ประกวด ศจช.ดีเด่น													
๑) ระดับจังหวัด									↔				
๒) ระดับเขต										↔	↔		
๔.๒ กิจกรรมการพัฒนาศูนย์เครือข่าย (ศตปช.)													
๔.๒.๑ ขับเคลื่อนการพัฒนา ศตปช. และการเชื่อมโยงเครือข่าย			↔	↔			↔	↔			↔	↔	
๑) ประชุมเครือข่ายเจ้าหน้าที่ ศตปช.ระดับจังหวัดและอำเภอ							↔	↔					
๒) จัดเวทีถอดบทเรียน ศตปช.							↔	↔					
๓) ประกวด ศตปช.													
๓.๑) ระดับจังหวัด								↔	↔				
๔) ปรับปรุงฐานข้อมูล ศตปช.ใน application รู้ดิน รู้ปุ๋ย			↔	↔									
๔.๒.๒ พัฒนาศักยภาพการดำเนินงาน ศตปช. และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการจัดการดินและปุ๋ย													
๑) สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของ ศตปช.					↔	↔	↔						
๒) สนับสนุนการจัดทำสถานีเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการจัดการดินและปุ๋ย							↔	↔	↔				

กิจกรรม / ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2564			ปี 2565								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๓) จัดทำแปลงเรียนรู้ด้านการจัดการดินและปุ๋ย							←	→				
๔.๓ เสริมสร้างความรู้และทักษะการปฏิบัติงานของ จนท.อารักขาพืช												
๔.๓.๒) ชับเคลื่อนการดำเนินงานและการให้บริการคลินิกพืชระดับพื้นที่							←	→				

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๔ – กันยายน ๒๕๖๕

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (output)

เกษตรกรในศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ได้รับการพัฒนา

๗.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

๗.๒.๑ เกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้

๗.๒.๒ ร้อยละ ๑๐๐ ของศูนย์ที่ได้รับการพัฒนาสามารถให้บริการได้

๗.๓ ตัวชี้วัด (KPI)

๗.๓.๑ แข็งปริมาณ

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน, ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ได้รับการพัฒนาและเชื่อมการทำงานกับ ศพก.

๗.๓.๒ แข็งคุณภาพ

๑) เกษตรกรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน

๒) เกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนระบบการผลิตสินค้าเกษตรได้เหมาะสม ส่งผลให้มีความ

เข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน/ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของสมาชิก ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ได้

๙. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

๙.๑ หน่วยงาน/กลุ่มอารักขาพืช

๙.๒ ผู้รับผิดชอบศจช./นางสาวธนภร ปวงคำใส ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๙.๓ ผู้รับผิดชอบศดปช./นางสาวอุทุมศรี อุ่นโชคดี ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

.....

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น เศรษฐกิจฐานราก
 - แผนแม่บทย่อย การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ
- 1.3 แผนปฏิรูปประเทศ -
- 1.4 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

2. หลักการและเหตุผล

ภาคการเกษตรของประเทศไทยมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ แต่ปัจจุบันภาคการเกษตรของไทยต้องเผชิญปัญหาและความท้าทายนานัปการ เช่น การขาดความรู้ของเกษตรกร ผลผลิต ล้นตลาด ต้นทุนการผลิตสูง การขาดแคลนน้ำสลับกับปัญหาอุทกภัย ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม เนื่องจากการใช้สารเคมีในภาคเกษตร และการเติบโตของเมือง ปัญหาการแทรกแซงราคาสินค้าเกษตร การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนโครงสร้างประชากรที่กำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และความท้าทายจากภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การกีดกันทางการค้าที่รุนแรงขึ้น การเปิดเสรีการค้าสินค้าเกษตร และความเปลี่ยนแปลงของตลาดโลก ปัจจัยต่างๆ ข้างต้นส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขัน ความยากจนของเกษตรกรรายย่อยและนำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ในที่สุด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้มีนโยบายปฏิรูปการเกษตรของประเทศไทย เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศ ที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในด้านการพัฒนา ทั้งประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านการเกษตร และประโยชน์เพื่อเกษตรกร ที่จะได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป โดย ปี 2555 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดการพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เป็นนโยบายที่ทุกหน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะต้องดำเนินการ ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการตามนโยบายมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้เกษตรกรทุกคนได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรที่มีความพร้อมรับกับสถานการณ์ด้านการเกษตรที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมุ่งหวังให้เกษตรกรไทยมีความพร้อม มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในการประกอบอาชีพการเกษตร จึงได้กำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หมายถึง บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร มีความรอบรู้ในระบบการผลิตด้านการเกษตรแต่ละสาขา มีความสามารถในการวิเคราะห์ เชื่อมโยงและการบริหารจัดการการผลิตและการตลาด โดยใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ คำนึงถึงคุณภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อม และถือเป็นเป้าหมายในการพัฒนาเกษตรกร

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลในเรื่องการดูแลลูกหลานของเกษตรกร โดยการพัฒนาและสร้างคนรุ่นใหม่เข้าสู่เกษตรยุคใหม่ ผลผลิตเกษตรกรและชาวนารุ่นใหม่ให้เรียนรู้เรื่องเทคโนโลยี การใช้เครื่องมือ การบริหารจัดการและขับเคลื่อนชุมชน โดยมุ่งหวังให้คนรุ่นใหม่จับภาคการเกษตร มีความรู้

ความสามารถด้านวิชาการเกษตรทั้งระบบ เพื่อความยั่งยืนในการประกอบอาชีพการเกษตร การพึ่งพาตนเอง และการแข่งขันทางการค้าในอนาคต นอกจากนี้ ความสามารถของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่หันมาทำการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนเป็น “ทำน้อยได้มาก” ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการเกษตรแบบดั้งเดิมไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) และการเกษตรแม่นยำสูง (Precision Farming) มีการใช้วิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา แล้วต่อยอดเป็นการสร้าง New Startups ด้านเทคโนโลยีการเกษตร ตลอดจนการใช้ ICT เพื่อการพัฒนา Digital Market ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินงานสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ตามนโยบายพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) โดยมีการแบ่งช่วงอายุของกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ คือ อายุ 17 – 45 ปี และยกระดับการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer เน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างเครือข่าย โดยให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้จัดการเรียนรู้ มีเป้าหมายหลักในการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีความสามารถด้านการเกษตร ทดแทนเกษตรกรผู้สูงอายุ และสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาด จนเป็นเกษตรกรมืออาชีพ เป็นผู้นำทางการเกษตรในท้องถิ่น และสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรและองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนทำให้ชุมชนเติบโตทางเศรษฐกิจจากฐานการเกษตร

นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรมีการพัฒนาเกษตรกรให้ก้าวสู่สังคมเกษตรรูปแบบใหม่จากผู้ผลิตอย่างเดียวเป็นผู้ประกอบการเกษตร พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ให้เป็นผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำที่มีความสามารถแข่งขันได้ในตลาดการค้าทั้งในและต่างประเทศ และสามารถปรับตัวรองรับเศรษฐกิจยุคใหม่ได้อย่างเหมาะสม เป็นต้นแบบในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรรายอื่นๆ ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำในการทำงานร่วมกันและการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้เพื่อประกอบอาชีพด้านการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อเตรียมความพร้อม ส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และยกระดับเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตร และการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่อุปทาน

3.2 เพื่อสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรต้นแบบ ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

4.1 เป้าหมาย รวมทั้งสิ้น 130 ราย (อำเภอละ 10 ราย)

การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

- เกษตรกรที่ยังไม่เป็น Smart Farmer (Developing Smart Farmer) จำนวน 130 ราย

7. ระยะเวลา

ระหว่างเดือนตุลาคม 2564 – เดือนกันยายน 2565

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

8.1 ผลผลิต (Output)

จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการอบรมพัฒนาศักยภาพให้เป็น Smart Farmer และมีแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)

8.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการเกษตรกรที่มีศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิต การแปรรูป การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตร

8.3 ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

- เกษตรกร จำนวน 130 ราย ได้รับการอบรมพัฒนาศักยภาพให้เป็น Smart Farmer และมีแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)

เชิงคุณภาพ

- เกษตรกรที่เข้าร่วมอบรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ยกระดับเป็น Smart Farmer

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) มีรายได้เพิ่มขึ้น

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) คือผู้ประกอบการที่มีการใช้เทคโนโลยี และการบริหารจัดการเพื่อการดำเนินธุรกิจอย่างทันสมัย มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนเกิดเครือข่าย Smart Farmer ต้นแบบ เป็นต้นแบบให้เพื่อนเกษตรกร

10. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

10.1 กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

1) ชื่อ นายไพรวลัย คันสร

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

2) ชื่อ นางสาวธิดารักษ์ แสงอรุณ

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์ 085-7152296

E-mail: kan_farmer@hotmail.com
